

**ISTENSZÜLŐ OLTALMÁRÓL ELNEVEZETT
GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODA
ÉS
ÁLTALÁNOS ISKOLA**

**4244 ÚJFEHÉRTÓ
SZÉCHENYI ÚT 3.
OM.: 201199**

**PEDAGÓGIAI PROGRAM
ÉS HELYI TANTERV**

Összeállította:

**Pallai Ágnes
intézményvezető**

Újfehértó, 2020. szeptember 01.

A közös igazgatású, többcélú közoktatási intézmény jelmondata:

*„Törekedjete a Szeretetre!”
/Szt. Pál apostol/*

Az óvodai nevelés országos alapprogramjának (ONOAP) pontjait követve és a KPSZTI katolikus igazgatók munkacsoportja által készített segédanyag felhasználásával, az EMMI Kerettantervi ajánlásainak, valamint a katolikus kerettanterv figyelembevételével készült: Pallai Ágnes igazgatónő vezetésével. Szerkesztők, akik egyben általános iskolai tantárgygondozók: Káposznyákné Papp Ibolya, Papp Erzsébet és Tóth Jánosné.

Intézményünk első nevelési és pedagógiai programjának az összeállításakor a nyíregyházi Szent Miklós Görög Katolikus Óvoda és Általános Iskola programja szolgált mintául. Nagyrészt az ő programjukat adaptáltuk induló iskolaként 2009 szeptemberében. Jelen pedagógiai programunk változtatására a törvényi előírások miatt került sor, melynek jogszabályi hátterét az alábbi törvények jelentik:

- 2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti köznevelésről
- 2012. évi CXXXIV. törvénynek a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításáról
- 229/2012. (VIII.28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) kormányrendelet,
- a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 51/2012.(XII.21.) EMMI – rendelet
- 2011. évi CXCV. törvény, a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai neveléséről és oktatásáról
- 22/2013. (III.22.) EMMI rendelet
- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 2/2005. (III.1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2015. évi CCXXXIII. törvény egyes szociális, gyermekvédelmi, családtámogatási tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról
- 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 277/1997. (XII.22.) Korm. rendelet a pedagógusok-továbbképzéséről, a pedagógus-szakkvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 45/2014. (X.27.) EMMI rendelet
- 20/2016. (VIII.24.) EMMI rendelet
- **5/2020. (I.31.) Korm.rendelete a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm.rendelet módosításáról**

A pedagógiai program készítése során mindvégig az volt a „kulcskérdés” :
amit leírunk, az egyetemes keresztény alapértékek megvalósítását szolgálja-e, a Szentírás és az egyház tanítása szerint alakítottuk-e ki ?

Az általunk készített pedagógiai program, helyi tanterv szolgálja-e a törvényességet és a hatékonyságot?

A mindennapokban jól használható dokumentum összeállítására törekedtünk.

Közös munkánk csak úgy lehet eredményes, ha az "óvoda, - és iskolahasználók" köre: a növendékek, diákok, a szülők, pedagógusok együttműködve, közös erkölcsi alapvetéssel, mindannyiunk megelégedésére élnek és dolgoznak együtt.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	5.
I. HIVATALOS ADATOK	7.
I.1. Az Egyház küldetése	7.
- A katolikus nevelés története Magyarországon	
- Szentírási alapok	
I.2. Az intézmény létrehozásának rövid bemutatása	7.
I.2.1. Az óvoda rövid története	8.
I.2.2. Az iskola rövid története	8.
I.3. Az intézmény vallási élete, ünnepe, hagyományai	11.
I.3.1. Az óvoda vallási élete, ünnepei, hagyományai	11.
I.3.2. Az iskola vallási élete, ünnepei, hagyományai	13.
Az iskola élete – munkarendje	17.
Az iskola képzési rendje	18.
Az intézmény szervezeti felépítése	21.
Az intézmény kapcsolatrendszere, partnerlista	23.
I.4. Az összevont többcélú közoktatási intézmény küldetésnyilatkozata	25.
I.5. A pedagógiai program törvényi háttere	27.
I.6. Az óvoda és iskola működésének törvényi alapja	29.
A módosított alapító okirat	
II. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA	33.
II.1. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	33.

II.2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

II.2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei	94.
II.2.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka célja	95.
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai	97.
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai	100.
II.2.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	102.
II.2.4. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	107.
II.2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	109.
II.2.6. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai, pedagógusok helyi feladatai	116.
II.2.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	119.
A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek	119.
Sajátos nevelési igényű gyermekkel, tanulóval kapcs. pedagógiai tevékenység	121.
A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	123.
A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	127.
A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása	130.
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	132.
A fejlődés egyéb pszichés zavarával küzdő gyermekek nevelése	133.
II.2.8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	144.
II.2.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	145.
II.2.10. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	149.
II.2.11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	151.
II.2.12. A felvételi eljárás különös szabályai	152.
II.2.13. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	155.
II.2.14. A pedagógiai program végrehajtását segítő eszközök, felszerelések jegyzéke	158.
II.2.15. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések	158.

III. Az intézmény helyi tanterve **160.**

III.1. Az iskola tantárgyi rendszere, óraterve, a választott kerettanterv megnevezése	196.
III.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	203.
III.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	204.
III.4. Mindennapos testnevelés	205.
III.5. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	206.
III.6. Projektoktatás – HEAD módszer	207.
III.7. A tanuló esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	209.
III.8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	212.
III.9. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	218.
III.10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	219.
III.11. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	220.
III.12. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	223.
III.13. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	249.
III.14. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	254.
Intézményi elvárásrendszer	255.
Befejező gondolatok	286.

Utószó 287.

LEGITIMÁCIÓ **288.**

BEVEZETŐ

Nevelőtestületünk jelmondata:

„Magasztald, én lelkem, a mindenkorszűz Istenszülő drága oltalmát!”

2008. februárjában a fenntartó Hajdúdorogi Egyházmegye képviselője, Dr. Keresztes Szilárd püspök atya megvásárolta az Újfehértói Görögkatolikus Egyházközség részére a városban működő volt Széchenyi Általános Iskola épületét, melyben korábban önkormányzati fenntartású 8 évfolyamos általános iskola, illetve két óvodai csoport működött.

A vásárlás következtében 2008. szeptember 01-jén újra indult az egyházi oktatás és nevelés városunkban is. A Hajdúdorogi Egyházmegye két óvodai csoport működésével indította újra a görögkatolikus nevelést. Egy évvel később pedig 2009. szeptember 01-jétől lehetővé vált, hogy egy 8 évfolyamos általános iskola kezdje meg működését a városban. Így régi álmunk vált valóra, hogy 60 év után ismét lett görögkatolikus iskola egyházközségünkben. Továbbra is működött ebben az épületben az óvodai nevelés. Így a fenntartó egy közös igazgatású, többcélú intézmény alapítását engedélyezte.

Az iskola indításáig a rövid felkészülési idő nem tette lehetővé, hogy saját pedagógiai programot írjunk, viszont megismerhettük a Szent Miklós Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola Pedagógiai Programját, mely a nevelőtestületünk szándékával megegyező, minta értékű program. Módszereikkel, a keresztyén kultúra értékeivel, az elvekkel, a célokkal teljes mértékben azonosulni tudunk, melynek alapja a Krisztusi tanítás, az evangélium. A segítő szándékkal rendelkezésünkre átadott programot adaptáltuk intézményünkre, annak tudatában, hogy rövid időn belül majd felülvizsgáljuk. Ez a pedagógiai program a 202/2007. (VII. 17.) Kormányrendelet alapján készült a NAT-ban megfogalmazott kompetencia alapú oktatás követelményének megfelelően.

A felülvizsgálatára és módosítására már többször sor került, hiszen ezt a törvényi változások is előírták.

Az Istenszülő Oltalmáról Elnevezett Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola programja intézményünk fontos dokumentuma, amely pontos képet ad az óvodánk pedagógiai értékeiről, a keresztyén kultúra értékeiről, megfogalmazza elveinket, céljainkat, feladatainkat, kapcsolatainkat, összefoglalva az óvoda nevelési eljárásait, rendszerét, alapja a középtávú és éves programok készítésének.

A nevelési program és a helyi tanterv természetesen szoros egységet alkot.

A nevelési programban kitűzött célokat elsősorban a tanítás-tanulás folyamán a helyi tanterv megvalósításával - melynek alapja a katolikus kerettanterv - és a tanórán kívüli tevékenységgel éri el az iskola.

2009. szeptember 01-jétől közös igazgatású többcélú közoktatási intézményként: óvoda és olyan nyolc évfolyamos általános iskola lettünk, ahol az óvodai nevelésben és az általános iskolai képzésben belül specialitással is rendelkezünk (emelt óraszámú hitoktatás, ének – zene - hangszeres képzés, liturgikus ének és idegen nyelv /angol és német/ területén).

Olyan programot ötvöztünk, amely egyrészt kifejezi az óvodánk és iskolánk katolikus sajátosságait és sokszínűségét, az ott folyó munka összetettségét, s ugyanakkor megfelel a fenntartó és az iskolahasználói igényeknek is.

Az óvodában és iskolában folyó neveléssel-oktatással, a növendékek, diákok – szülők - alkalmazottak közösségének tökéletesítésével Isten országát építjük.

Jézust az Atya küldte, hogy üdvözítse a világot. Ezért a keresztyén nevelés és nevelő példaképe, alapja maga Krisztus. Minden tanító, nevelő magatartását, gondolatvilágát, mentalitását Jézus evangéliumi szellemiségének kell áthatnia. Így lehet csak értékessé a krisztusi nevelés, tanítás.

Nagy a felelősségünk, emberfejlesztésre vállalkoztunk és kaptunk megbízást, hogy a ránk bízott növendékek személyiségük minden területén valóban növekedjenek – el kell őket vezetni a mindenek forrásához, Istenhez.

Az óvoda és az iskola: hely, ahol a műveltség módszeres és kritikus elsajátítása által kiformalódik a teljes ember.” (Kat. Isk. 26.)

Óvodánk jellege:

Újfehértón és vonzáskörzetében nagyon sok olyan katolikus és más világnézetet valló fiatal család él, melyek igénylik gyermekük számára a hitre nevelést. Az óvó, védő, szociális nevelő, személyiségfejlesztő funkciók fontossága mellett, ideális csoportlétszámmal, minden szülői igényt ki tudunk elégíteni.

Óvodánk gyermek centrikus, a harmonikus fejlődéshez vezető út alapja a keresztény kultúra értékeit közvetítve kultúránk ápolása, a gyermekek hitének megalapozása és fejlesztése.

Céljaink, feladataink megvalósításához szükségünk van a családdal való jó kapcsolatra. Arra törekszünk, hogy óvodánk vonzó legyen a családok számára, és programunkkal biztosítsuk a gyermekek személyiségfejlődését, egyéni képességeiknek megfelelő fejlesztését. A Pedagógiai Programunkat ajánljuk a Nyíregyházi Egyházmegye püspökének, Szocska Ábel atyának, mint fenntartónknak, valamint a jelenlegi és leendő szülőknek, pedagógusoknak, s minden kedves olvasónak.

Az iskolánk jellege:

Általános iskola, melynek fő célja a korszerű, tudományos alapokon nyugvó, továbbépíthető ismeretanyag közvetítése, melyben figyelembe vesszük a város, az adott gyermekközösség képességeit.

Hozzájárulunk a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához, segítjük a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakítását. Felkészítjük a fiatalokat arra, hogy természeti és társadalmi környezetüket megismerjék, védjék és formálják. Tudjanak élni jogaikkal, s teljesítsék kötelességeiket.

A képzési idő 8 év, a képzésben tanköteles, a korosztályhoz (6-18 év) tartozó gyermekek vesznek részt.

Elkerülhetetlen, hogy az iskola valamely határozott világnézetre hivatkozzék: a választás, az értékrend, az oktatás egységének biztosítása és a szabadság megvalósítása érdekében. Az iskolának kifejezett feladata, hogy feltárja a műveltségnek erkölcsi és vallási dimenzióit és ezzel elősegítse az egyént az erkölcsi szabadságra. Erkölcsi szabadság csak az abszolút értékkel kapcsolatban lehetséges: ezektől függ az ember életének értelme és értéke.

Erős, felelős, szabad és erkölcsileg helyes döntésekre képes személyiségeket olyan iskola tud nevelni,

- amely az ember és a társadalom mélyebb igényeire figyel, nem csak átmeneti és felszínes divatokra,
- amely határozott életértékeket választ, s ezen értékeket közös világnézeti elkötelezettségben valósítja meg – Isten segítségével erre törekszünk.

Iskolánk is gyermek centrikus, a harmonikus fejlődéshez vezető út alapja a keresztény kultúra értékeit közvetítve kultúránk ápolása, a gyermekek hitének megalapozása és fejlesztése.

Céljaink, feladataink megvalósításához szükségünk van a családdal való jó kapcsolatra. Arra törekszünk, hogy iskolánk vonzó legyen a családok számára, és programunkkal biztosítsuk a gyermekek személyiségfejlődését, egyéni képességeiknek megfelelő fejlesztését. A Pedagógiai Programunkat ajánljuk a Nyíregyházi Egyházmegye püspökének, Szocska Ábel atyának, mint fenntartónknak valamint a jelenlegi és leendő szülőknek, pedagógusoknak, s minden kedves olvasónak.

I. HIVATALOS ADATOK

I.1. Az egyház küldetése

A katolikus intézmény pedagógiai elveit a Szentírásból meríti, hisz Szent Pál szavai szerint „minden írás, amit Isten sugalmazott, jól használható a tanításra, az érvelésre, a feddésre, a igaz életre való nevelésre, hogy az Isten embere tökéletes legyen és minden jóra hajljon”. (2 Tim. 3,16-17.)

I.2. Az intézmény létrehozásának rövid bemutatása

I.2.1. Az óvoda rövid története

Régen dédelgetett álmunk vált valóra, amikor az Újfehértói Görögkatolikus Egyházközség részére a fenntartó megvásárolta a Széchenyi úti volt iskola épületet, melyben két óvodai csoport működött. 2008. szeptember 01-jétől két óvodai csoport indult az egyházi óvodában. Az induló 56 fős létszám hamarosan a maximális 60 före nőtt. Egy év múlva szeptembertől pedig újabb csoportot tudunk indítani a hozzánk jelentkezők magas száma miatt.

Óvodánk jellege:

Újfehértón, sok olyan katolikus és más világnézetet valló fiatal család él, melyek igénylik gyermekük számára a hitre nevelést. Az óvó, védő, szociális nevelő, személyiségfejlesztő funkciók fontossága mellett, ideális csoportlétszámmal, minden szülői igényt, igyekszünk kielégíteni.

Óvodánk gyermek centrikus, a harmonikus fejlődéshez vezető út alapja a keresztény kultúra értékeit közvetítve kultúránk ápolása, a gyermekek hitének megalapozása és fejlesztése.

Céljaink, feladataink megvalósításához szükségünk van a családdal való jó kapcsolatra. Arra törekszünk, hogy óvodánk vonzó legyen a családok számára, és programunkkal biztosítsuk a gyermekek személyiségfejlődését, egyéni képességeiknek megfelelő fejlesztését.

Óvodakép:

A görögkatolikus óvodánk is, mint minden más óvoda arra a célra van rendelve, hogy a teljes emberi személy kifomálódásán munkálkodjon. Ezt a célt a keresztény életszemlélet szerint igyekszik elérni. Óvodánk épp azzal válik katolikusá, hogy – bár más – más fokon – az óvodai közösség minden tagja osztozik a keresztény világszemléletben. Ezért az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé, s egyúttal végső céllá.

Óvodánk a családi szellemre épít, preventív munkát végez. Alapja a szeretet és a bizalom.

Gyermekkép

A keresztény ember számára a gyermek Isten ajándéka, az élet folytonosságának láncszeme. Az Isten adta természet és erkölcs szerint lép az életbe, és az Isten adta törvények szerint kell belőle embert fejleszteni.

A keresztény ember áldásként éli meg a gyermeket. A gyermek a jövő élet hordozója. A lélek megismerésével a gyermekekben lappangó hajlamokat felkeltjük. Ebben a munkában helye van a magvetésnek és a gyomlálásnak is. A közös munka során: nevelés, buzdítás, óvás, intés, min- mind lehetőség a lélek gazdagítására. A gyermek személyiségének kibontakoztatásában meghatározó szerepe van a személyi és tárgyi környezetnek.

Minden gyermeket a saját képességei szerint, annak figyelembe vételével neveljük, fejlesztjük. Nevelik, fejlesztik őt az új társkapcsolatok és az óvoda minden dolgozója.

Tetteinkkel sugározzuk a feltétel nélküli szeretetet, s azt a gyermeknek oly fontos biztonságérzetet, hogy – tisztellek Téged, fontos vagy Nekem, csakis rád figyelek, segítek Neked. Feladatunk az, hogy minden gyermek ismerje és tudja meg értékeit, de azt is érzékelje, hogy melyek a hiányosságai. Ezt természetesen minden lelki feszültség nélkül próbálja elfogadni.

Óvodapedagógusaink arra törekednek, hogy óvodásaink szeretetben, érzelmi biztonságban, szabad, nyugodt légkörben, sok szép élménnyel gazdagodva élvezzék az óvodában töltött éveiket.

I.2.2. Az iskola rövid története

A település története

Újfehértó Szabolcs-Szatmár-Bereg megye déli részén, a Nyírség szélén, a 4. számú főút mellett található. Nyíregyházától délre 17 km-re helyezkedik el, Debrecen pedig 33 km-re van.

A Nyíregyháza-Budapest fővasútvonalon található jellegzetes alföldi település az egyik legnagyobb közigazgatási határral rendelkezik. Közel 14 ezren lakják, és közel ezren a külterületi részén élnek. A város gazdasági életét, népesség megtartó erejét befolyásolja a két megyei székhelyű nagyváros - Nyíregyháza és Debrecen - közelsége.

A város története

Már a neolitikumban megjelent itt az ember, szkíták, kelták népesítették be a területet. A római uralomról néhány pénzdarab tanúskodik, amelyet a helytörténeti kiállítás anyaga is bemutat. Honfoglaló őseink szinte azonnal birtokukba vették ezt a tájat. Mai határain belül három kis falu volt: Bolt, Micske és Szegegyháza. A XV. században a terület a Hunyadiaké volt, majd jöttek a törökök és az állandó hadimozgás következtében lakossága folyamatosan apadt. A menekülők az üldöztetés miatt új települést hoztak létre a sós tó védelmében és ezt nevezik tulajdonképpen Újfehértónak. Ezt a nevet 1608-ban említik először.

Több mint két évszázaddal később 1836. április 28-án V. Ferdinándtól mezővárosi jogokat kapott.

Felépült a vasútállomás, a postahivatal, a kaszinó és egyre több kisiparos telepedett itt le. Közülük kiemelkedtek a selyemgubó-tenyésztők. A századfordulótól megjelentek a nagymalmok, az olajütők és a szeszgyár. A nagyarányú fejlődés ellenére 1886-ban elsősorban anyagi okok miatt visszaminősítették nagyközséggé. Ennek ellenére a település tovább gyarapodott. A két világháború igen sok hősi halottat követelt a községtől. Emléküket a helybeliek kőbe vésették.

Az oktatás alapfokú ellátását négy általános iskola biztosította 2004. június 30-ig. Fenntartói döntés alapján 2004. július 01-től egy összevont közös igazgatású intézményben tanulnak az általános iskolai tanulók. A gimnázium és szakközépiskola 1961-ben épült. Országos hírnévre tett szert a helyi zeneiskola. A művelődés és a szórakozás központja a helyi Művelődési Ház, amelynek 400 személyes színházterme és könyvtára van. Az egészségügyi ellátást az Egészségügyi Rendelőintézeti Központ biztosítja. 6 általános orvos, 3 gyermekorvos és 3 fogorvos áll a lakosság rendelkezésére. Évek óta működik az időskorúak napközi otthona, melyet a házigondozói hálózat is segít. A helyi Önkéntes Tűzoltó Egyesület 1991-ben ünnepelte 100 éves évfordulóját.

A lakosság közbiztonsági helyzetének javítása érdekében az önkormányzat jelentős anyagi áldozatot vállalt, ennek eredményeként létrejött az Újfehértói Rendőrőrs. Munkájukat a polgárőrség is segíti.

Az 1970-es évek elejétől minden lakásba bevezetik az ivóvizet és megépült a biológiai szennyvíztisztító telep. A belterületi utak hossza megközelíti a 82 kilométert és ennek több, mint 60 százaléka már burkolattal ellátott.

A villanyhálózat teljesen kiépített. Rendelkezünk gázhálózattal. Három helyi járatú autóbusz közlekedik a városban. 1995-ben befejeződött a távbeszélő hálózat automatizálása is.

További feladatok: a szennyvízhálózat és az úthálózat építése folyamatosan a város egész területén. Meg kell óvni a központban található szép parkot, amely 100 éves gesztenye-fasorával fő jellegzetessége a településnek. Az önkormányzat képviselő-testületének helyi rendeletekkel kell segítenie a magánvállalkozások gyorsabb elterjedését, a munkalehetőségek bővítését. A korábbi elmaradottságok leküzdése érdekében az újfehértói polgárok jelentős áldozatot vállaltak és vállalnak. Mindezt azért, hogy az 1992-ben újra városi rangot kapott település fejlődhessen és szebb legyen.

Iskolatörténet:

A RÉGMÚLT

A ma még élő idősebb nénik és bácsik elmondása szerint, akik maguk is a régi görögkatolikus iskola diákjai voltak még a XIX. század második felére nyúlik vissza a görögkatolikus iskola alapítása. Szerintük az ő szüleik is ennek az intézménynek voltak a tanulói. Görögkatolikus egyházközségünkkel és templomunkkal egyidőben indulhatott a

görög iskola. 1807-ben alakult meg az újfehértói egyházközség, 1 év múlva kezdtek hozzá a hívek a mai templom megépítéséhez, amelyiket 1832-ben szenteltek fel. A torony csak később épülhetett meg, így a szentelése 1858-ban volt. Ez még fából készült, mai alakját az 1896-os és az 1906-os átépítéseknek, renoválásoknak köszönheti. A jelenlegi ikonosztázion, főoltár és előkészületi oltár a hagyományos formákat követve 1913-ban készült.

A legrégebb feljegyzések iskolánkról 1918-ból valók. Valamikor a faluban 3 egyházi iskola működött: görögkatolikus, római katolikus és református. A régi görögkatolikus iskola épülete a Vasvári Pál utcán a görögkatolikus templommal szemben volt található. Ma már nincsenek meg az épületek, a helyükön 55 emeletes bérház található, valamint a városi sportcsarnok és a városi uszoda. A jelenlegi görögkatolikus iskola épülete a Széchenyi út 3. szám alatt található, melyet 1998. februárjában építettek, s önkormányzati iskolaként működött a városban 10 évig. A görögkatolikus egyház intézményét az államosításig, 1948-ig tarthatta fenn. Így 2009. szeptember 01-jétől szinte 60 év után indulhatott újra az oktatás és nevelés a görögkatolikus iskolában. Volt már korábban is próbálkozás az iskola újraindítására, de ez nem valósult meg. Először a rendszerváltáskor merült fel a kérdés. Az akkori parókus Kún László és a képviselőtestület tagjai döntöttek úgy a kárpótlás során, hogy Újfehértón szeretnék majd újra indítani a görögkatolikus iskolát. Akkoriban a többi egyház úgy nyilatkozott, hogy ők nem akarnak iskolát indítani a városban. Később Dr. Kiss Andor parókus idején ismét felvetődött a kérdés az iskola alapítására, de ez sem vezetett eredményre. Újabb 10 év elteltével 2008.szeptember elsején végül Kocsis Antal parókus atya vezetésével sikerült újraindítani a görögkatolikus nevelést a városunkban az óvoda alapításával.

NAPJAINK

A Görögkatolikus Általános Iskolát 2009 nyarán – 60 év szünet után – Kocsis Fülöp görögkatolikus megyéspüspök, a jelenlegi Hajdúdorogi Főegyházmegye érsek - metropolitája alapította, jelenlegi fenntartója Szocska Ábel, püspök atya a Nyíregyházi Egyházmegye képviselőjében.

Az intézmény életét meghatározzák az evangéliumi eszmék:

- a hit
- a tudás és a] egységében folyik a nevelés és az
- szeretet oktatás.

Meghatározó a görögkatolikus templom szomszédsága, mely lehetőséget ad a közös vallásgyakorlatra. Fontosnak tartjuk a hitoktatást. A görögkatolikus szertartások dallamvilága igen gazdag, ezért iskolánk felvállalta az emelt óraszámú ének - zene oktatást, a liturgikus ének tanítását.

Keretet szeretnénk adni az élethez. Meg akarjuk tanítani a ránk bízott gyerekeket örülni és ünnepelni.

A JÖVŐ

Négy csoportos óvodánk a 2013-ban átadott bölcsődénk emeletén működik. Az épület közvetlenül templomunk közelségében áll. Így a gyermekek nevelését - oktatását fél éves kortól egészen 14 éves korig keresztény, katolikus szellemben tudjuk végezni. A Széchenyi úti épület teljesen az általános iskolai oktatás-nevelés célját szolgálja, s reményeink szerint a jövőben is így lesz egyre növekvő gyermek létszámban.

Célunk: Intézményünkben keresztény szellemben keresztény szellemiségre nevelni.

Közös törekvésünk a szülőkkel és a fenntartó püspökséggel, hogy Isten segítségével növendékeink kiegyensúlyozott, önmagukat megvalósítani képes teljes értékű „emberekké” váljanak.

Sík Sándor nyomán:

„Embernek lenni!
Csak- embernek, semmi egyébnek,
de annak egésznek, épnek,
Föld-szülte földnek és Isten
lehelte szépnek!”

Feladatunk:

Korszerű, tudományos alapokon nyugvó, továbbépíthető ismeretanyag közvetítése.

Keresztény értékrenden alapuló, magas szintű nevelőmunkával a teljes ember képzése, nevelése. Elveink növendékeink személyiségébe való beépülésének segítése.

Elvünk:

A jóra való készség, jellemerő, a becsület, tisztesség; felebaráti, család- és hazaszeretet, szolidaritás.

Meggyőződésünk:

Hogy ezen elvek interiorizálódása az egyéni boldogság és a közösségi felemelkedés zálogai.

I.3. Az intézmény vallási élete, ünnepe, hagyományai

I.3.1. Az óvoda vallási élete, ünnepei, hagyományai:

EGYHÁZI, ÓVODAI ÜNNEPEK, JELES NAPOK

Feldolgozandó anyag	Ünnep jelentéséről	Megünneplésének módja
Kisboldogasszony- szept. 8	Istenszülő születését ünnepeljük (Szűz Mária születésének emléknapja	- Templomlátogatás - Lelki percek
Szent Kereszt felmagasztalása – szept. 14.	Krisztus Keresztjének felmagasztalását ünnepeljük	- Lelki percek - Templomlátogatás
Szűz Mária oltalma – okt.01	Óvodánk és iskolánk névadója az Istenszülő Szűz Máriának, mint a keresztények segítségének és oltalmának ünnepe, Egyházközségünk templom búcsúja	- Lelki percek - Templomlátogatás
Mihály napi vásár – szeptember utolsó hete	Gyermekek által készített vásárfiak árusítása, vásári kikiáltók, rigmusok mondogatásával	- Zártkörű ünnep
Mindenszentek – nov. 01.	A szentek egységének megünneplése	- Lelki percek - Nagycsoportban temetőlátogatás
Szent Mihály főangyal és a mennyi erők – nov. 08.	Szent Mihály főangyalnak, az Isten ellen lázadó angyalok legyőzőjének és az üdvösségtörténetben szereplő többi égi erőnek emlékünnepe	- Lelki percek - Templomlátogatás
Szűz Mária bevezetése a templomba – nov.21.	A gyermek Máriát szülei a jeruzsálemi templom szolgálatába szánták	- Lelki percek - Templomlátogatás
40 napos karácsony előtti bűnbánati időszak kezdete	Jócselekedetek fontosságáról beszélgetünk	- Lelki percek
Szent Miklós Püspök – dec.06.	Tevékeny felebaráti szeretet szentjére emlékezünk	- Zárt ünnep keretében gyermekeink megajándékozása
Szent Anna foganása – dec. 09.	Szent Anna foganásának ünnepe	- Lelki percek - Templomlátogatás
Karácsony	Jézus születése	- Lelki percek - Templomlátogatás - Közös karácsonyfa állítása, gyertyagyújtás, betlehemezés nyílt vagy zárt

Vízkereszt – jan.06.	Úrjelenés. Jézus megkeresztelése a Jordán folyóban, Keresztelő Szent János által	- Püspök atya megszenteli óvodánkat - templomlátogatás
Gyertyaszentelő Boldogasszony febr. 02.	A kisdéd születése utáni 40. napon a Boldogságos Szűz bemutatta a templomban Fiát, akit az öreg Simeon karjaiba vett és a világ világosságának nevezte. Ennek az emlékére gyertyát szentelnek.	- Lelki percek - Templomban gyertyaszentelés
Farsang – Vízkereztől Vajhagyó vasárnapig tart	Télbúcsúztató időszak	- Zárt körben ünnepelünk
Nagyböjt kezdete – Húsvét előtti böjti idő, 7 hét	Jézus kedvéért önként lemondunk valamiről és ezt felajánljuk	- Lelki percek - Böjti koliba (aszalt szilva, búza, mazsola, dió, méz)készítés az óvodában
Nyílt nap – március hava		- Nyílt körben
Nemzeti ünnep – márc. 15.	1848 – 49-es szabadságharcban résztvevőkre emlékezünk	- Zárt körben helyi megemlékezést tartunk
Nagyböjt		- Lelki percek
Virágvasárnap	Jézus ünnepélyes bevonulása Jeruzsálembe	- Barkaszentelés a templomban
Nagyhét (nagycsütörtök, nagypéntek) Húsvét	Utolsó vacsora Keresztre feszítés Jézus feltámadásának ünnepe	- Templomlátogatás
Szent György nagyvértanú – ápr. 23.	Keresztény hitre térítette az embereket katonaként, példájával megmutatta, hogy hogyan lehet buzgó keresztény életet élni	- Lelki percek - Búzaszentelés a templomban
Anyák napja		- Nyílt körben
Gyermeknap		- Kirándulás
Pünkösd – húsvét után 50. napon	A Szentlélek eljövételének ünnepe	- Lelki percek - Templomlátogatás
Nevelési év búcsúztató		Nyílt vagy zárt formában

Keresztelő Szent János születése – jún.24.	Keresztelő Szent János születésnapjának ünneplése	- Templomlátogatás
Szent Péter és Pál főapostolok – jún. 29.	Vértanúságuknak ünnepe	- Templomlátogatás
Urunk színeváltozása – aug. 06.	Egyház megáldja az új termést, különösen a szőlőt	- Templomlátogatás

Nagyboldogasszony – aug. 15.	Szűz Mária elhunytára és mennyebevitelére emlékezőnk	- Templomlátogatás
Szent István király – aug.20.	A magyar nemzet első szent királyának és apostolának ünnepé	- Templomlátogatás
Keresztelő Szent János fejevétele – aug. 29.	Heródes lefejeztette Keresztelő Szent Jánost. Erre a szomorú eseményre emlékezőnk.	- Templomlátogatás

I.3.2. Az iskola vallási élete, ünnepei, hagyományai

Az iskola hagyományainak ápolása, elmélyítése minden tanuló joga és kötelessége, mely fontos eszköze a nevelésnek. Az iskola hagyományainak kialakításában a vallásos nevelésre törekszik.

A hagyományok továbbadásának módja:

- Minden új növendékünkkel szeptemberben osztályfőnöke ismerteti az iskola rendjét, valamint történetét és hagyományait. Az ehhez szükséges írásos anyagot az iskolavezetés bocsátja rendelkezésre.
- A vallási ünnepek előkészítése, megélése fontos helyet foglal el az iskolai nevelőmunkában. Rekollekció és lelkigyakorlat, elsődíjára és bémálkozásra való előkészület katolikus iskolánk jellegéből adódik.
- Nemzeti emléknapjainkról iskolai ünnepély keretében, és a tanítási órákon tartunk megemlékezést.
- Helyet adunk az öregdiák találkozók számára, tanórán kívüli előadásokra is meghívjuk végzett diákjainkat.
- A tanévet a tanévnyitó ünnepséggel és liturgiával (Veni Sancte) kezdjük, és tanévzáró ünnepséggel és liturgiával, (Te Deum) fejezzük be.
- A tanév beosztása miniszteri rendelet alapján történik.
- A szorgalmi idő 180-183 tanítási napot tartalmaz, két félévre tagolódva. Az első félévnek januárban van vége. (mindenkori miniszteri rendelet tartalmazza)
- A tanítási szünetekben az igényeknek megfelelően gyermekfelügyeletet és foglalkozásokat biztosítunk. A téli szünetben téli túrát szervezünk az érdeklődő diákok számára.
- A tanítási napok: hétfőtől - péntekig (rendkívüli eset miatt kimaradt tanítási napokat előzetes egyeztetés után szombati napon is lehet pótolni).
- Tanítási napnak számít a munkaterv szerinti erdei iskola, a tanulmányi kirándulások napja, lelkinap és minden olyan nap, amelyen a tanulóknak kötelező részt venni (ezeken a napokon legalább 3, a témához kapcsolódó órát kell a naplóba bejegyezni). A kirándulások a diákok számára kötelezőek (kivéve azoknak, akik büntetésből el lettek tiltva), a felmerült költségeket a szülőknek kell fedezniük. A rászoruló gyerekek költségeihez segítséget nyújt iskolánk Egyesülete a lehetőségekhez mérten.
- Az iskola által javasolt kirándulási tervet rögzítettük.
- Minden hetet közös imával indítunk az intézmény aulájában.
- Napi ima: a tanulók a tanítás kezdetén az osztálytanítókkal, illetve az 1. órát tartó nevelővel, a tanítás végén az utolsó órát tanító pedagógussal közösen imádkoznak.
- Reggeli liturgia: szomszédos templomban minden nap szentmise van a tanítás előtt 7 órakor (ajánlott).
- A diákmisszió részt vevő gyerekek olvassák fel az apostolt. Előtte a hittanórán az osztály közösen készül a liturgiára. (A liturgikus énekeket gyakorolják énekórán és hittanórán.)
- A katolikus iskolákban kitüntetett helyet foglal el a hitoktatás, a diákok személyes Istenkapcsolatra vezetése.

Görögkatolikus liturgikus – zenei örökségünk

Az egyházi éneket mindig is tanították az iskolában (1948-ig), sőt elsősorban azt tanították. Nem lényegtelen ugyanis, hogy a gyermekek részt vesznek-e a szent liturgia folyamatában. A liturgia ugyanis, olyan alkalmat teremt a közös éneklésre, ami az énekkutatás mai állapotát tekintve egyedülálló. Ez pedig nem lehet közömbös, mert nagymértékben hozzájárul az érzelmi neveléshez, a spirituális érzék fejlesztéséhez. Fontos, hogy a gyermekek (akár egyházközségi, de iskolai, osztályközösségi szinten is) ne szemlélői, hanem résztvevői legyenek a szertartásoknak!

A zene és liturgikus érzék kiművelése által a gyermekek egyházhoz fűződő kapcsolata mélyülhet, és ilyen módon az egyházi zene tanítása evangelizáló tényező. Az egyházi zene int, tanít, nevel (Laczkó Zoltán).

A görögkatolikus liturgikus zenei örökség továbbadásának céljai:

- a gyermekek görögkatolikus közösséghez tartozásának és identitásának erősítése
- görögkatolikus egyházunk liturgikus dallamkiincésének megőrzése, ismeretek átadása
- a gyermekek hitbeli fejlődésének elősegítése, lelki élményeken, tapasztalatokon keresztül bekapcsolódás az egyházi vérkeringésbe
- a tanulók szemléletének formálása a „tisza forrásból” származó liturgikus énekeket illetően
- a katolikus énekkultúra, a kulturált éneklés fejlesztése (amely nemcsak egyházunk kívánsága, hanem a magyar zenepedagógia kodályi alapelvei szerint: „A gyermeknek a legjobb éppen csak elég jó”)
- egyházi év, ünnepek, műfajok megismertetése
- népdalok tanítása
- a liturgikus közösséghez tartozás gyakorlatának erősítése a szertartásokon, templomi szolgálatokon: a gyermekek közösségekben énekelnek, ezáltal társas, szociális és érzelmi kompetenciáik erősödnek.

Céljaink megvalósultán a zenei nevelés döntően befolyásolja a tanulók fejlődését, kihat a viselkedésükre, iskolai teljesítményükre, alapvetően hozzájárul a jellemük és a teljes személyiségük kialakulásához.

A tanév jeles napjai évről évre visszatérnek az iskola életében. Megünneplési módjuk szokásrendet, hagyományt alakít ki. Ezek kereszténységünk elmélyítésében és magyarságtudatunk kialakításában jelentős szerepet játszanak: megtanítanak az ünnep szerepére, az ünneplés módjaira, megerősítik gyökereinket, stabilitást adnak.

Az iskola éves munkatervében határozzuk meg:

- A tanítás nélküli munkanapokat
- Az ünnepek, közös liturgiák, versenyek rendjét
- A szülői értekezletek, fogadóórák rendjét
- A nevelési és osztályozó értekezletek rendjét
- A nyílt napok rendjét

A tanév jeles napjai: Az ünnepkörökben lélegzünk.

- VENISANCTE – Tanévnyitó (elsősök köszöntése)
- lelkinapok, lelkiyakorlatok (őszi, karácsonyi, húsvéti), gyónási alkalmak
- Nyakkendőátadás
- Mikulás
- Karácsony - betlehemes
- Vízkereszt - házszentelés
- Generációk találkozása
- Gyümölcslő Boldogasszony
- Húsvét
- Farsang, jótekonysági bál, majális, iskolanapok, nyílt nap
- Anyák napja
- Püskösd
- Intézményünk névadó ünnepe, Szűz Mária Oltalma – templombúcsú
- Tanévzáró zárandoklat, gyermekbúcsú Máriapócson
- TE DEUM – Tanévzáró (ballagás, a nyolcadikosok búcsúztatása)

Egyházi ünnepek, melyeken liturgiára megyünk:

- szept.08. Istenszülő születése
- szept.14. Szt.Kereszt felmagasztalása
- okt.01. Szűz Mária oltalma, intézményünk névadója – templombúcsú
- nov.08. Szt.Mihály és Gábor főangyal
- nov. 21. Az Istenszülő templomba vezetése
- dec.06. Szt.Miklós püspök
- dec.09. Szent Anna foganása
- dec.25-26-27. **KARÁCSONY**
- dec.26. Mária Istenanyasága
- dec.27. Szt István vértanú/egyházmegyénk védőszentje/
- jan 01. Jézus névadása, Nagy Szent Bazil , Újév
- jan.06. Vízkereszt / Iskolaszentelés /
- jan.30. Három szent főpap
- febr.02. Gyertyaszentelő Boldogasszony (találkozás ünnepe)
- febr.-márc. Nagyböjt
- márc.25. Gyümölcslő Boldogasszony
- **HÚSVÉT**
- ápr.23. Szent György nagyvértanú
- Áldozócsütörtök – Mennybemenetel
- **PÜNKÖSD**

Nyári ünnepek : *alkalmak a templomban való találkozásra*

- *június 24. Keresztelő Szent János születése*
- *június 29. Szent Péter és Pál főapostolok*
- *július 20. Szent Illés próféta*
- *aug. 06. Urunk színeváltozása*
- *aug. 15. Szűz Mária elhunytja és mennybevitele*
- *aug. 20. Szent István király*
- *aug. 29. Keresztelő Szent János fejevétele*

Állami ünnepek, melyek egy része egyben munkaszüneti nap is.

- okt.06. Aradi vértanúk
- okt.23. Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- nov.01. Kegyeleti nap – halottak emlékezete
- dec.25-26. *KARÁCSONY*
- jan.22. A magyar kultúra napja – Szavalóverseny
- febr. 25. A kommunista és egyéb diktatúrák áldozatai
- márc. 15. Az 1848-as forradalom és szabadságharc
- *HÚSVÉT*
- ápr. 16. Holokauszt áldozatai
- máj.01. A munka ünnepe
- *PÜNKÖSD*
- június 4. Nemzeti összetartozás napja
- aug. 20. Szt. István király

a. Az év kiemelt ünnepein (Nyakkendőátadáskor, iskolánk névadó ünnepekor) szentmisén veszünk részt, majd tanítási szünet lévén iskolai keretben ünneplünk (vetélkedő, játék, beszélgetés, akadályverseny, film).

b. A három lelkinapot (rekollekció) ősszel, ADVENT és NAGYBŐJT idejére tervezzük. A lelkinap rendjét az osztályfőnökök és a hittanárok (TEAM) szervezik meg. Lehetőség van vagy osztályonként, vagy csoportokban részt venni a lelkinapon. Általában külső lelkivezetővel.

c. Törekszünk arra, hogy havonta biztosítsunk gyónási alkalmakat azoknak a diákoknak, akik igénylik.

d. Ünnepi műsort, hangversenyt szervezünk karácsony előtt, anyák napján, nemzeti ünnepeken, iskolanapokon stb.

A közös iskolai műsorokért a felelősök a következők:

- tanévnyitó műsor: 1. osztály
- október 6. műsor: 5. osztály
- október 23. műsor: 6. osztály
- december 6. műsor: 2. osztály
- karácsonyi műsor: 3. osztály
- március 15. műsor: 7. osztály
- trianoni megemlékezés: 8. osztály
- tanévzáró ünnepély: 4. osztály

- e. A tanulók ünnepi viselete: A lányok ünnepi ruhája: fehér blúz, egyennyakkendő és sötét szoknya; a fiúké fehér ing, egyennyakkendő és sötét nadrág.

A hétköznapok : AZ ISKOLA ÉLET- ÉS MUNKARENDJE

A tanulók munkarendjét a Házi rend tartalmazza.

Iskolanyitás: 7 órakor

A tanítás kezdete, (hétfő- péntek) reggel : 8 óra

Tanulók megjelenés időpontja: 7 óra 45 perc Hétfőn: 7 óra 30 perc!

Ügyeletes tanulók: 7 óra 30 perc

Ügyeletes nevelők megjelenésének időpontja: 7 óra 15 perc

Nevelők (nem ügyeletes) : 15 perccel az órájuk kezdete előtt.

A tanóra időtartama: 45 perces

Órakozi szünet: 10 perc, kivétel a tízórai szünet, melynek időtartama: 15 perc

Az órakozi szünetek semmilyen indokkal sem rövidíthetők.

A tanulók tartózkodási helye a szünetekben : a folyosókon, az aulában és az iskola udvarán.

Órakozi szünetekben a tanteremben csak a hetesek és felelősök tartózkodhatnak!

A tanítás befejezése: 5 óra esetén 12 ó 35 perc vagy 6 óra esetén 13 ó 30 perc.

A foglalkozás befejezése napközi otthonban és tanulószobán : 16 óra 30 perc

Délutáni pedagógus ügyelet: 16:30 - 17:00 óráig.

Iskolazárás: 19 órakor

A tanítási szünetekben az intézmény telefonügyeletet tart -

Ügyfélfogadás: szerda 9⁰⁰- 12⁰⁰ óráig.

Tanítási napokon kötött rend szerint tart nyitva 8.00 -16.00 óráig

Ügyfélfogadás: de.: 8:00-12:00

du.: a vezetők ügyeleti beosztása szerint

Hétfőig az intézmény zárva tart.

A tanulók a tanítási szünetekben és szabadnapokon csak osztályfőnökük engedélyével és felügyelete alatt tartózkodhatnak az iskola épületében (indokolt esetben a szaktanár is engedélyt adhat).

Tanítási idő alatt tanuló csak az osztályfőnök, vagy az igazgatóhelyettes írásos engedélyével hagyhatja el az iskola épületét.

A tanév munkarendje

A tanév szeptember 1 -től a következő év augusztus 31-ig tart.

Szorgalmi idő: szeptember 1-től - június 15-ig tart.

(A tantestület döntése alapján – (az SZMK és a DÖK jóváhagyásával, a fenntartó engedélyével a törvényes keretek között változhat.)

A tanév munkarendjét, a tanítás nélküli munkanapok felhasználását nevelőtestületi értekezlet határozza meg.

Az iskola programján kívüli foglalkozások:

- Zene és szolfézsoktatás, hangszeres foglalkozások
- Úszás, sport
- Művészeti oktatás

Napközi otthon - Tanulószoza

Napközi otthonos foglalkozás : az 1 - 4. évfolyam osztályaiban tanulók számára

Tanulószoza : 5 – 8. évfolyam osztályaiban tanulók számára

Iskolai szolgáltatások:

- intézményi étkeztetés
- diáksport foglalkozások
- az iskolai könyvtár használata
- a számítástechnika tanterem használata
- az udvar használata

Szociális ellátások:

- étkeztetési támogatás (indokolt esetben ingyenes étkeztetés)
- tankönyvtámogatás
- használt tankönyvkölcsönzési lehetőség rászorulóknak
- használt ruhákból választási lehetőség
- tartós élelmiszerekből álló csomag nagyobb ünnepek előtt, a KARITASZ segítségével.

AZ ISKOLA KÉPZÉSI RENDJE

Jellege: általános képző, alapfokú nevelési-oktatási intézmény

Képzési idő : 8 év

Az iskolaszervezet robbanásszerű átalakulása nem érinti úgy az iskolánkat, hogy megváltoztassuk a jelenlegi nyolcosztályos szerkezeti struktúránkat a következő években. Arra törekszünk, hogy teljes legyen az iskola, lehetőségünk legyen az évfolyamonkénti 2 párhuzamos osztály indítására.

A képzés jellemzői:

- emelt óraszámú angol, ill. német nyelv 1-8. osztályokban, mert az idegennyelv birtoklása fontos a későbbiekben a továbbhaladáshoz.
- énekkari foglalkozásokkal az énekkultúra emelése
- 1. osztálytól tanulnak informatikát, mely a jövő záloga.
- Az egészség - és környezeti nevelés is legyen hagyomány iskolánknál. Ezt a tevékenységet nem csupán a gyermekek, de az egész város jövője szempontjából rendkívüli jelentőségűnek ítéljük.

Az osztályba és csoportba sorolás elvei

Az osztályok tervezett létszáma: 20-30 fő.

Tervezett osztályok: - általános tantervűek

Kizárólag szülői igények alapján, előjelentkezéssel, felvételi vizsga nélkül.

Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei, a pedagógus választás szabályai

Az alapelv a tanulói közösségek fejlődésének támogatása, az egyéni képességek kibontakozásának segítése a nem formális tanulási alkalmak keretében is.

A csoportbontás elvei

A hagyományos osztálystruktúrát szisztematikusan megbontjuk az alábbi esetekben:

- idegen nyelv (angol és német nyelv),
- hittan órák felekezeti hovatartozásnak megfelelően,
- informatika (nagy létszámú osztály esetén),
- a tanórai felzárkóztató,
- az egyéni fejlesztő foglalkozások időtartamára, úgy hogy az egy csoportba kerülő tanulók létszáma a tizennégy főt ne haladja meg.

A csoportbontás célja, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A választható tantárgyak, foglalkozások, pedagógus választás szabályai

Az alapképzést kiegészítő választható foglalkozások, tevékenységek besorolási szempontjai

A képzés szakaszai:

- I. bevezető szakasz: 1-2. évfolyam
- II. kezdő szakasz: 3-4. évfolyam
kilépési lehetőség a 8. osztályos gimnáziumba
- III. alapozó szakasz: 5-6. évfolyam
kilépési lehetőség a 6. osztályos gimnáziumba
- IV. fejlesztő szakasz: 7-8. évfolyam
továbbtanulás 4. osztályos gimnáziumban, szakgimnáziumban, szakképző centrumban

A tanórán kívül foglalkozások formáival, iskolai kínálatával, valamint létesítésének feltételeivel, pedagógiai programunk „Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok című alfejezete foglalkozik”.

A csoportba sorolás szempontjai: a tanuló

- tanulmányi teljesítménye, magatartása,
- felzárkóztatása, tehetséggondozása,

- továbbtanulási, pályaválasztási szándéka,
- érdeklődése,
- leterheltsége.

A választható tantárgyak esetében a tanulók és szülei tudomásul veszik, hogy az értékelést, a mulasztást, továbbá a magasabb évfolyamba lépést úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

A pedagógus választás szabályai

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

Az alapképzést kiegészítő, nem kötelező tanórán kívüli foglalkozások:

- versenyeztetés
- Iskolán belül: szavaló és mesemondóverseny, helyesírási verseny, matematika verseny, sportverseny
- Iskolán kívül: sport és szaktárgyi (matematika, magyar, nyelvi, stb.) levelezős és más formában is

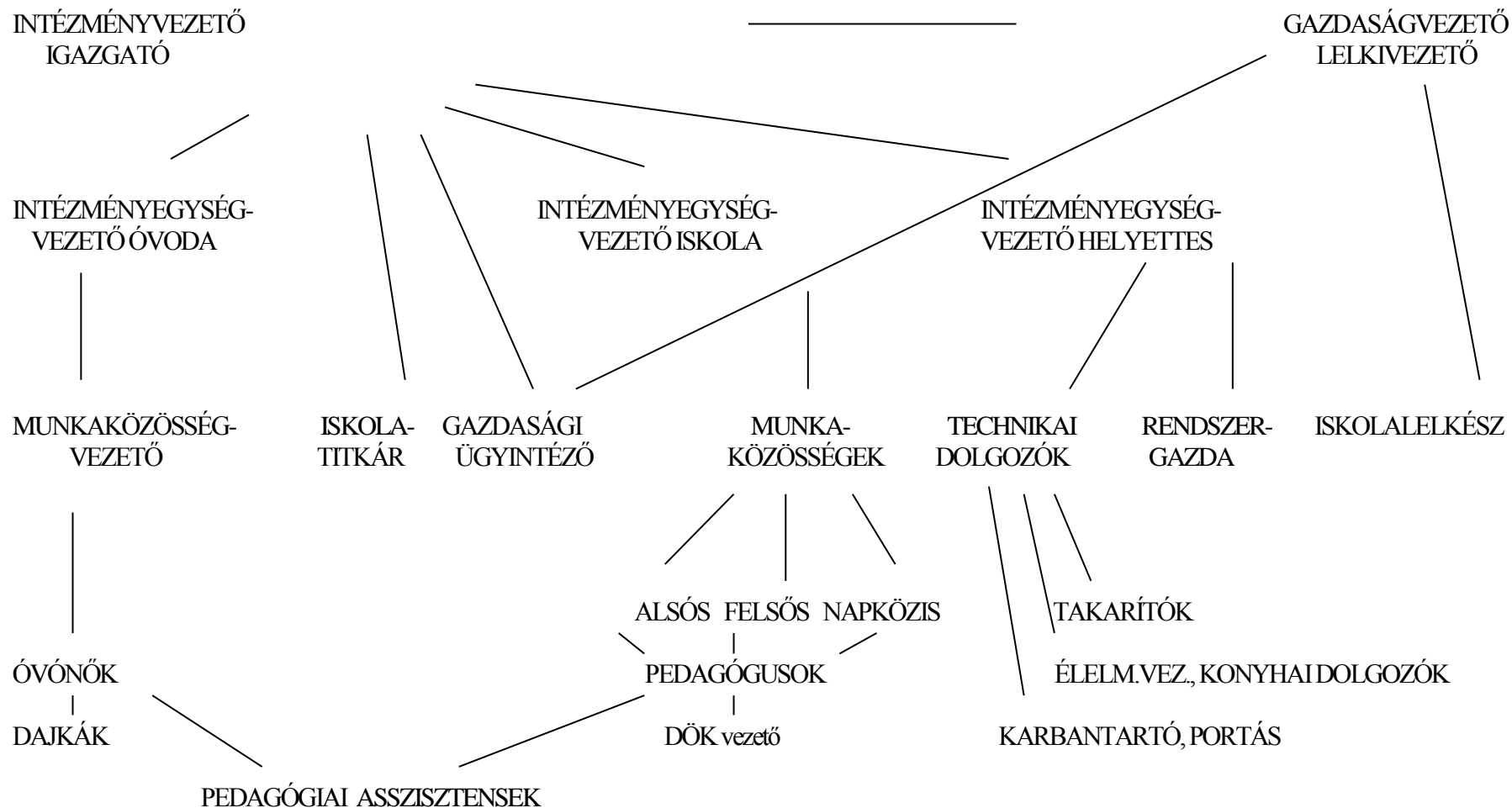
Nem osztály és nem órakeretben folyó tevékenységi formák:

- igény szerint szakkörök indítása
- napközis foglalkozás biztosítása
- tanulószobán tanulás biztosítása
- egyéni felzárkóztatás, korrepetálás, differenciált foglalkozás
- énekkar
- sportkör, tömegsport
- tanulmányi kirándulások, erdei iskola
- kulturális és sportrendezvények, múzeum és színházlátogatások
- vallásgyakorlás lehetősége

A kötelező tanórai és tanórán kívüli foglalkozások és egyéb más lehetőségekkel azt igyekszünk szolgálni, hogy minden gyerek otthon érezze magát az iskolánkban; képességének, érdeklődésének megfelelően tudjuk őt fejleszteni úgy, hogy ő maga ezt igényelje, s tudatosan forduljon az önálló ismeretszerzés felé, hogy tudja önmagát Isten segítségével megvalósítani.

Örömét lelje a tanulásban, mely tudjuk jól: élethosszig tartó tökéletesedési folyamat!

AZ INTÉZMÉNY SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE - KAPCSOLATRENDSZERE

A munkaközösségek folyamatos szakmai fejlesztőműhelyként működnek, véleményezik az iskola vezetésével kapcsolatos szervezeti kérdéseket.

Folyamatos információáramlással biztosítják az egységes eljárások érvényesülését.

A munkaközösségek összetétele:

- Óvodai nevelési
- Osztályfőnöki-felső tagozatos
- Alsó tagozatos
- Művészetek
- Napközis - tanulószobai

Munkaértekezlet:

Nevelőtestületi értekezlet

- alakuló
- tanévnyitó
- nevelési (évente 2 alkalommal)
- tanévzáró
- munkaközösségi megbeszélések
- osztályozó konferenciák (félévkor és tanév végén)

Döntési kompetenciák:

Nevelőtestületi

- osztályozás
- házirend elkészítése
- tanítás nélküli munkanapok felhasználása
- a nevelési értekezletek, továbbképzések témája
- a szülői értekezletek ideje, száma
- fogadóórák ideje, száma
- felmérések időpontja, tartalma
- éves munkaterv
- helyi minősítő rendszer elkészítése, módosítása
- a helyi tanterv elkészítése
- pedagógiai program elfogadása, módosítása

Munkaközösségi

- szakmai értekezletek témája
- az oktatásban alkalmazott taneszközök kiválasztása
- számonkérések, felmérések ütemezése

AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATRENDSZERE:

PARTNERLISTA

Az Újfehértói Istenszülő Oltalmáról Elnevezett Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola együttműködő partnerei:

- a fenntartó Nyíregyházi Egyházmegye
- SZMK
- DÖK
- Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet
- Görögkatolikus városi és városkönyéki paróchiák (Érpatak)
- Magyarok Nagyasszonya Római Katolikus Plébánia (Újfehértó)
- Kamilliánus Közösség (Újfehértó)
- Kelet-Magyarországi Fiatalokért Alapítvány
- Görögkatolikus Általános Iskolák (Nyíregyháza, Kisvárd, Máriapócs, Mátészalka, Nyírlugos, Nagykálló, Hajdúdorog, Miskolc, Szolnok, Nyíradony, Nyíracsad, Debrecen,)
- Görögkatolikus Gimnázium (Nyíregyháza, Nagykálló, Hajdúdorog)
- Görögkatolikus Ifjúsági Egyesület (Nyíregyháza)
- Istenszülő Oltalma Gyermekekért Egyesület Újfehértó
- Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola (Nyíregyháza)
- Papnevelőintézet (Nyíregyháza)
- Szent Imre Római Katolikus Gimnázium (Nyíregyháza)
- Egyéb felekezeti iskolák (református-evangélikus, Nyíregyháza)
- Újfehértó Város Polgármesteri Hivatala
- Pedagógiai Oktatási Központ Nyíregyháza
- Újfehértói Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- Újfehértói Erkel Ferenc Általános Iskola
- Újfehértói Református Általános Iskola és Óvoda
- Lengyel Laura Óvoda Újfehértó
- Zajti Ferenc Művelődési Ház és Könyvtár
- Megyei Levéltár
- Jósza András Múzeum
- Megyei és városi Munkaügyi Központ
- E–Misszió Környezetvédelmi Egyesület
- KIDS
- Nevelési Tanácsadó
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Rehabilitációs Bizottság
- Családsegítő Szolgálat
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Városi gyermekorvos, fogorvos, védőnő, ÁNTSZ

Megragadunk minden alkalmat, hogy az intézmény jó hírnevét növeljük, ennek része a kapcsolatok kiépítése, ápolása. A kapcsolatokból származó materiális és immateriális haszon szerzése. A jó partnerkapcsolat alapja, az odafigyelés, segítség abban, amiben tudunk. Csak ekkor várhatunk mi is megértést, megbecsülést.

Egyházi intézményünk specifikus (katolikus) identitásának megőrzése, erősítése és hatékony képviselete értékzavarodott társadalmunkban csak szűkebb és tágabb környezetünkkel való bölcsen megfontolt, sokoldalú kapcsolattartás révén valósítható meg.

A fenntartó Szocska Ábel püspök atyával fontosnak tartjuk az élő kapcsolat ápolását; kérjük tanácsait, útmutatásait az intézmény életére vonatkozó valamennyi lényeges kérdésben. Köszönet illeti a szellemi, erkölcsi és anyagi háttér biztosításáért.

A Nyíregyházi Egyházmegye Oktatási Irodájával napi jó munkakapcsolatban állunk.

A Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet szervezésében nevelőtestületünk részt vesz a szakmai és lelki továbbképzéseken, minden lényeges kérdésben számíthatunk a szakszerű segítségükre.

Más egyházi iskolákkal való kapcsolattartás révén iskolánk mintát, tapasztalatokat, a jobb megismerést szolgáló összehasonlítási alapot nyer, intézményi és személyes emberi kapcsolatokban gyarapszik. Az egyházi iskolákkal rendezett találkozások az egység szellemét erősítik.

Városunk önkormányzati iskolájával alkalmi kapcsolatokat ápolunk: Sport- szellemi vetélkedőkön, seregszemléken való találkozás, más iskolák által meghirdetett versenyeken való részvétel, ezen iskolák meghívása.

Tanulóink 7.osztálytól rendszeresen részt vesznek a középiskolák felkészítő tanfolyamain és versenyein. Az osztályfőnökök és a pályaválasztási felelős nyílt napokra irányítják őket, szüleiket pedig szülői értekezletre, hogy jobban megismerjék a középiskolákat.

Intézményünk megfelelő mérlegelés után tartós és folyamatos kapcsolatok kiépítésére törekszik több társadalmi szervezettel (Vöröskereszt, Máltai Szeretetszolgálat. KARITASZ,)

Nevelőmunkánk fő támasza a Szülői Munkaközösség. A szülők segítenek rendezvényeink szervezésében és lebonyolításában.

Az iskola Egyesülete segíti az intézmény kulturális és sportrendezvényeit, támogatja a tehetséges és szociálisan hátrányos tehetséges tanulókat. Évente megrendezzük a jótékonyági bálunkat, melyre meghívjuk fenntartónkat, a görög katolikus egyházközösségekhez tartozó papságot, városunk vezetőit.

A kapcsolatok rendszerében sajátos helyet foglal el a médiával való kapcsolatrendszerünk: sajtó, rádió, TV. Segítenek céljaink, iskolánk tevékenységrendszerének széleskörű megismertetésében.

Rendszeres a kapcsolatunk művelődési házakkal, színházzal, bábszínházzal, programajánlataik havonta megérkeznek.

A Városi Könyvtár vetélkedőin, versenyein, és a gyermekkönyv hét rendezvényein rendszeresen részt veszünk.

A múzeumi hónap keretében az osztályfőnökök, történelemtanárok vezetésével csaknem minden osztály ellátogat a helyi Városi Múzeum állandó és aktuális kiállításaira.

A kapcsolatok építésénél azt nézzük, ami összeköt bennünket, úgy, hogy az intézmény érdekét haszonnal szolgáljuk.

I.4. Az összevont többcélú közoktatási intézmény küldetésnyilatkozata

Óvodánk Újfehértó központjában működik, 2008 szeptemberétől, a város egyetlen egyházi fenntartású óvodájaként kezdte meg működését. A múltban gyökerező, de a jövőben is folytatandó feladatunk a hitet megélő, és a hitet kereső családok gyermekeinek befogadása és sikeres nevelése.

A gyermek nem kicsiny felnőtt. Minden sajátosságával, egyediségével együtt szuverén lény a maga gyermeki mivoltában. Nem készül az életre, hanem él.

Óvodánk fontosnak tartja a családok egységét, egymás tiszteletét, szeretetét.

Meggyőződésünk, hogy az óvoda lényegét a légköre fejezi ki legjobban, ezért a gyermek életkori sajátosságainak megfelelő légkört teremtünk (gondolunk itt az óvoda belső esztétikumára, higiénijára, valamint az udvar adta lehetőségekre is), ahol jól érzi magát felnőtt és gyermek egyaránt.

Arra vállalkozunk, hogy az ide járó gyermekeket görögkatolikus szellemben és görögkatolikus hitre neveljük, segítünk gyermekkorukat boldoggá tenni, és majdan az egyház aktív tagjaivá avatni.

Úgy tartjuk, hogy a jó óvodában a gyermek is aktív résztvevője az itt folyó pedagógiai munkának, felébresztjük bennük a teremtett világ és a Mennyei Atya megismerése utáni vágyat.

Elfogadjuk, hogy minden gyermeket saját magához mérten kell fejleszteni – zenével, humorral, mozgással, művészetekkel, szeretettel.

Olyan személyiségek kialakulásának vetjük meg az alapjait, akik később a társadalom hasznára, az egyház szervezeti keretein belül közéleti tevékenységre, a család számára pedig önzetlen, megértésen és szereteten alapuló szolgálataira képesek.

Iskolánk jelmondata:

„Törekedjetek a Szeretetre!”

/Szt. Pál apostol/

A teremtő Isten szándéka szerint, a Jézus Krisztus által alapított Egyház küldetésének részese a mi újraindított iskolánk is.

A fellelhető írásos dokumentumok szerint a XIX. század végétől működött görögkatolikus elemi iskola Újfehértón.

Az elődeink „szikla” alapjára építve indítottuk újra 2009-ben, 60 év szünet után Kocsis Fülöp megyéspüspök alapításával, katolikus szellemben az általános iskolai nevelést-oktatást.

„ A múlt ad erőt, a jövő pedig reményt a mindennapi feladatokhoz.”

Az iskola zászlaja a jelmondaton kívül képileg is a templom és az iskola szoros egységét hirdeti, mely népünk, nemzetünk oktatástörténetének az alfáját is kifejezi. Erre a kezdetre utaló szoros egységet, összetartozást hirdeti minden diák és tanár nyakában az egyen-nyakkendőnk, mely az esztétikumon túl, a közösséghez tartozás szimbóluma. A templomunk és az iskolánk a lelki és szellemi többé válás színterei a mi számunkra.

Minden iskola az emberfejlesztés színtere.

Tisztában vagyunk Isten előtti és társadalmi felelősségünkkel, a jövő nemzedéket neveljük - oktatjuk.

- Vállaljuk, hogy tanítványainkat a keresztény értékrend szerint neveljük.
- Átadjuk a legkorszerűbb ismerettartalmakat. A korszerű, tudományos alapokon nyugvó, továbbépíthető ismeretanyag közvetítése a célunk, melyben figyelembe vesszük a város, az adott gyermekközösség képességeit.
- Hozzájárulunk a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához, segítjük a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakítását.
- Az „Ép testben ép lélek” harmóniájának megteremtésére törekszünk.
- Felkészítjük fiataljainkat arra, hogy természeti és társadalmi környezetünket megismerjék, védjék és formálják.

- Tudjanak élni jogaikkal, s teljesítsék kötelességeiket.
- Legyenek járatosak a művészetekben, úgy, hogy a befogadáson túl alkotókká is váljanak.
- Iskolánk szintézist teremt az Istentől ajándékba kapott hit és a műveltség, valamint a hit és az élet között.
- Élő közösséget teremtünk az iskola körül, betagozódunk az egyházközségbe, szervezzük a találkozásokat, szülők, nagyszülők, öregdiákok körében.

Az iskola kulturális élete szorosan illeszkedik a város és a helyi paróchia kulturális életéhez, és kölcsönösen kiegészítjük egymást. A lehetőségektől függően színház, hangverseny és múzeumlátogatásokat is szervezünk. Az iskolai ünnepélyeken a diákok bemutatják zenei tudásukat, fellépnek szavalók, színjátszók és az énekkar. Képzőművészeti kiállításon bemutatják legszebb alkotásaikat.

- Az iskola életéről a diákfaliújság és az iskolatűjság is beszámol.
- Ezen PR - tevékenységgel is egyre inkább ismertebbé és vonzóbbá szeretnénk tenni iskolánkat.
- Tanulóinknak egy életre, az örök életre szóló útravalót kívánunk adni, hogy a személyiségfejlesztésünk után, a kezünket elengedve, önmagukat legyenek képesek továbbfejleszteni.

Tamási Áron gondolatain túlmutatva:

„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”

Alexandriai Szent-Kelemennel mi is valljuk, hogy az egyházi iskola két hazának nevel polgárokat.

„A gyermeket úgy kell fölnevelni itt a Földön,
hogy otthona a Mennyben legyen!”

Partnereink elvárásainak való minél teljesebb megfelelés érdekében:

- az intézményben a neveltségi szintet emeljük,
- rendszeres tehetség gondozást és felzárkóztatást folytatunk,
- a testnevelésórák hatékonyságát megfelelő hely biztosításával elősegítjük,
- az önálló ismeretszerzéshez alkalmassá tesszük a könyvtár állományát,
- lelki gazdagodást szolgáló napokat szervezünk,
- hétköznapra eső ünnepekhez kapcsolódóan hagyományokat teremtünk,
- közösséget kovácsoló rendezvényeket, kirándulásokat szervezünk.

Céljaink elérése érdekében folyamatosan fejlesztjük az oktatás szellemi és tárgyi feltételeit.

Az intézményvezető és minden munkatársa elkötelezett abban, hogy minőségfejlesztési rendszerünket kiépítettük, és az élő szervezet feed - back mechanizmusához hasonlóan, folyamatosan , egyre magasabb szinten működtessük.

Ezért:

- rendszeresen vizsgáljuk partnereink igényét, elégedettségét,
- a kapott információk alapján minőségcélokat tűzünk ki, intézkedési tervet készítünk,
- jobbító intézkedéseket hozunk, és ezeket megvalósítjuk.

Arra törekszünk, hogy:

- munkatársaink minőségi munkavégzését megfelelő környezettel és a szükséges erőforrásokkal segítsük,
- a munkatársak fejlődése érdekében szakmai továbbképzéseket szervezünk.

Fontosnak tartjuk, hogy munkatársaink megismerjék, megértsék, és munkájukban érvényesítsék minőségpolitikánkat, minőségcéljainkat.

Minden munkatársamtól elvárom, hogy lelkiismeretesen, partnerközpontú szemlélettel, a fent megfogalmazottak szellemében, felelősséggel végezze feladatait.

15. A pedagógiai program törvényi háttere

Egyházi törvénykönyv

A Gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. tv. módosítása a 2002. évi IX. tv.

Egyházi iskoláink újraindítására csak 2009-ben nyílt újra lehetőség. Ennek teljesen pontos feltételeit a Köznevelési törvény (1993. évi LXXXIX. törv.), annak végrehajtási utasításai (1-14/1994 MKM rendelet) és az Egyházi Törvénykönyv szabályozta.

Az egyház álláspontja

Az egyház az óvodák és iskolák alapítását és fenntartását fontos missziós feladatnak tartja. Ezt különböző dokumentumokban részletesen kifejti, és az Egyházi Törvénykönyvben szabályozza:

"A mai társadalomban (...) az Egyház égető szükségességét érzi annak, hogy biztosítsa a keresztény gondolkodás jelenlétét." (Kat. Isk. 11.) Ezért a Katolikus Nevelés Kongregációja "felhívja a nevelés összes felelőseit - szülőket, az oktatókat, a fiatalokat, az iskolai hatóságokat -, hogy ide összpontosítsák minden erejüket és minden rendelkezésükre álló anyagi eszközöket, hogy ezek segítségével a katolikus iskola valóban a társadalom javát szolgáló és egyúttal apostoli munkát végezzen." (Kat. Isk. 4.)

Ennek megfelelően az új Egyházi Törvénykönyv külön is foglalkozik a katolikus neveléssel és az iskolákkal. Törvényeivel kiemeli a nevelés és az iskola jelentőségét azzal, hogy hivatalos rendelkezéseit mindannyiunk számára kötelező érvényűvé teszi.

"Az Egyháznak joga van arra, hogy bármilyen tantárgy oktatására bármilyen típusú és fokozatú iskolát alapítson és vezessen." (CIC 800. 1. §)

Az újonnan szerveződő vagy már működő katolikus iskoláknak a Kódex megfogalmazására kell figyelniük, hogy megfelelhessenek az elvárásoknak:

"Katolikus iskolának azt az iskolát nevezzük, amelyet az illetékes egyházi hatóság, vagy egy hivatalos egyházi jogi személy igazgat, vagy amelyet az egyházi hatóság írott okmánnyal ilyenek ismer el.

A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tenniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel." (CIC 803. 1., 2. §)

"A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az iskolákat, melyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelői feladatuk teljesítésében." (CIC 796. 1. §)

"A katolikus iskolák igazgatói a helyi ordinárius felügyelete alatt gondoskodjanak arról, hogy az oktatás ezekben az iskolákban tudományos szempontból legalább olyan szinten álljon, mint az illető város, település többi iskolájában." (CIC 806. 2. §)

Az állami rendelkezések az iskolaalapításról, fenntartásról

A köznevelési intézmények működését az alábbi törvények és rendeletek szabályozzák:

- 2011. évi CXC. törvény a Nemzeti köznevelésről
- 2012. évi CXXIV. törvények a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- 229/2012. (VIII.28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 22/2013. (III.22.) EMMI rendelet

E dokumentumok a magyar köznevelés más-más területeit érintik.

A Közalkalmazotti törvény az iskolában dolgozók munkautgyi helyzetét szabályozza.

A Nemzeti Alaptanterv az iskolákban oktató tananyagot, követelményrendszert hivatott meghatározni. A Köznevelési törvény az iskolák alapításának módját és működési rendjét írja elő az alábbiak szerint:

Alapítás

"Köznevelési intézményt (...) nyilvántartásba vett egyházi jogi személy (...) alapíthat és tarthat fenn, ha a tevékenység folytatásának jogát - jogszabályban foglaltak szerint - megszerezte." (3.§ 2.)

"Az államnak jogi lehetőséget kell teremtenie ahhoz, hogy nem állami, illetve nem önkormányzati óvodák, iskolák és kollégiumok jöhessenek létre." (4.§ 5.)

"A szülők joga, hogy gyermekük számára nem állami, illetve nem önkormányzati nevelési-oktatási intézményt válasszanak, továbbá - az, hogy (...) iskolát alapítsanak, vagy annak alapításában részt vegyenek. (13.§ 2.)

Iskolaválasztás

Az állam és helyi önkormányzat a nevelés és az oktatás terén vállalt feladatainak gyakorlása során köteles tiszteletben tartani a szülőnek azt a jogát, hogy vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő oktatásban és nevelésben részesülhessenek gyermekeik." (4.§ 1.)

"A gyermeknek, tanulónak joga, hogy nem állami, nem önkormányzati nevelési-oktatási intézményben vegye igénybe az óvodai, iskolai, kollégiumi ellátást ..." (10.§ 3.d)

Támogatás

"Az állam a nem állami, nem helyi önkormányzati közoktatási intézmény fenntartója részére a feladatellátáshoz az éves költségvetésben megállapított mértékű költségvetési támogatást nyújt. A helyi önkormányzat vagy az állam a költségvetési támogatáshoz kiegészítő anyagi támogatást adhat, ha a nem állami, illetve önkormányzati közoktatási intézmény (...) állami, illetve helyi önkormányzati feladatot lát el." (4.§ 6.)

Pedagógiai program

Az iskolák pedagógiai programjáról a Köznevelési törvény rendelkezik az alábbiak szerint:

"A nevelési-oktatási intézményben a nevelő és oktató munka foglalkozási, illetve pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni. A szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatni kell azokról a tankönyvekről és taneszközökről, amelyekre a nevelő és oktató munkához szükség van." (26.§. 1.)"

Az iskola pedagógiai programja meghatározza:

- az iskolában folyó nevelés és oktatás céljait,
- az iskola helyi tantervét, ennek keretén belül
- az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható foglalkozásokat és azok óraszámait, az előírt tananyagot és követelményeit,
- az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit,
- az iskola magasabb évfolyamába lépésének feltételeit,
- az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményeit, továbbá - jogszabály keretei között - a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formáját,
- az iskolában alkalmazott ellenőrzési, mérési, értékelési rendszert,
- nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai nevelés és oktatás esetén a nemzeti, etnikai kisebbség anyanyelvi, történelmi, földrajzi, kultúra- és népismereti tananyagot,
- az iskolai életet, a tehetség, a képesség kibontakoztatását, a szociális hátrányok, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységeket,
- a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet, továbbá a tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatását segítő programot."
- környezeti nevelés programját,
- egészségnevelés, egészségfejlesztési programját,
- fogyasztovédelemmel összefüggő iskolai feladatokat,
- a pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközjegyzéket.

"Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be."

E pedagógiai program a törvényben leírt követelmények szerint készült. Az egyes témaköröket a logikus felépítés érdekében több esetben átcsoportosítottuk. A helyi tanterveket, amelyek szakmailag önálló egységet képeznek, külön mellékletként csatoljuk a pedagógiai programhoz.

I.6. Az óvoda és iskola működésének törvényi alapja

Módosított Alapító Okirat

„A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 21. § (3) és a (Nkt.) 83. § (2), valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján Szocska A. Ábel, mint a Nyíregyházi Egyházmegye apostoli kormányzója az Istenszülő Oltalmáról Elnevezett Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola módosított és egységes szerkezetbe foglalt alapító okiratát a következők szerint határozza meg:

Az intézmény neve:

Istenszülő Oltalmáról Elnevezett Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola

OM azonosítója:

201199

Székhelye: 4244 Újfehértó, Széchenyi út 3.

Telephelye: Oltalom Óvoda Intézményegység
4244 Újfehértó, Mártírok u. 19.

Alapítás éve:

Istenszülő Oltalmáról Elnevezett Görögkatolikus Óvoda 2008

Istenszülő Oltalmáról Elnevezett Görögkatolikus Általános Iskola 2009

Alapító szerv:

Hajdúdorogi Egyházmegye
4400 Nyíregyháza Bethlen Gábor u. 5.

Működési területe:

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye, Hajdú-Bihar Megye

Fenntartói szerv:

Nyíregyházi Egyházmegye
4400 Nyíregyháza Bethlen Gábor u. 5.

Felügyeleti szerv:

Nyíregyházi Egyházmegye
4400 Nyíregyháza Bethlen Gábor u. 5.

Törvényességi felügyelet:

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal
Oktatási és Hatósági Osztály
4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.

Típusa:

Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény
(óvoda, általános iskola)

Csoportok és évfolyamok száma:

- Óvodai nevelés (óvodai csoportok száma): 4 csoport
- Általános iskolai nevelés-oktatás (1-8. általános iskolai évfolyam): 8 évfolyam

Az intézmény jogállása:

Önálló egyházi jogi személyként működik

Gazdálkodási jogköre:

Önállóan gazdálkodó, egyházi fenntartású közoktatási intézmény

Az intézménybe felvehető maximális létszám: 460 fő

Ebből:

Óvoda: 120 fő

Általános iskola:

- alsó tagozat (1-4. évfolyam): 160 fő
- felső tagozat (5-8. évfolyam): 180 fő

Az oktatás munkarendje:

Nappali rendszerű óvodai nevelés, alapfokú nevelés és oktatás

Az intézmény alapfeladatai:

- óvodai nevelés,
- általános iskolai nevelés-oktatás,
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása

Ellátandó alaptevékenységek és kiegészítendő tevékenységek szakágazati besorolás szerint:

Telephely:

091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

Székhely:

091211 Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4.

091212 Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon

091220 Köznevelési intézmény 1-4. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok

092111 Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon

092112 Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon

092120 Köznevelési intézmény 5-8. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok

096015 Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben

- 096025 Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
- 082042 Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
- 082043 Könyvtári állomány feltárása, megőrzése, védelme
- 082044 Könyvtári szolgáltatások
- 081041 Versenysport- és utánpótlás-nevelési tevékenység és támogatása
- 081043 Iskolai, diáksport-tevékenység és támogatása
- 081045 Szabadidősport - (rekreációs sport-) tevékenység és támogatása
- 081071 Üdülői szálláshely-szolgáltatás és étkeztetés
- 081030 Sportlétesítmények, edzőtáborok működtetése és fejlesztése
- 082091 Közművelődés – közösségi, és társadalmi részvétel fejlesztése
- 082093 Közművelődés – egész életre kiterjedő tanulás, amatőr művészetek
- 084010 Társadalmi tevékenységekkel, esélyegyenlőséggel, érdekképviseléssel, nemzetiségekkel, egyházakkal összefüggő feladatok igazgatása és szabályozása
- 084031 Civil szervezetek működési támogatása
- 084032 Civil szervezetek program- és egyéb támogatása
- 084040 Egyházak közösségi és hitéleti tevékenységének támogatása
- 084070 A fiatalok társadalmi integrációját segítő struktúra, szakmai szolgáltatások fejlesztése, működtetése
- 086010 Határon túli magyarok egyéb támogatásai
- 086020 Helyi, térségi közösségi tér biztosítása, működtetése
- 086030 Nemzetközi kulturális együttműködés
- 086090 Mindenféle egyéb szabadidős szolgáltatás
- 104060 A gyermekek, fiatalok és családok életminőségét javító programok
- 562100 Rendezvényi étkeztetés
- 562915 Sportolók edzőtábori étkeztetése
- 562916 Üdülői, tábori étkeztetés
- 562917 Munkahelyi étkeztetés
- 562919 Egyéb étkeztetés
- 562920 Egyéb vendéglátás
- 680002 Nem lakóingatlan bérbeadása, üzemeltetése
- 900400 Kulturális műsorok, rendezvények, kiállítások szervezése

Az intézmény által ellátott tevékenységek a költségvetési törvényben felsorolt jogcímek alapján és maximális létszámmal:

1. Óvodai nevelésben résztvevő gyermekek után	120 fő
2. Általános iskolai nevelés és oktatás az 1-4. évfolyamokon	160 fő
3. Általános iskolai nevelés és oktatás az 5-8. évfolyamokon	180 fő
4. Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése
egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd	8 fő
5. Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése, oktatása
egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd	10 fő

Ezen gyermekek, tanulók nevelése, oktatása megvalósítható integráltan, illetve magántanulóként.

Feladatellátást szolgáló vagyon:

Az általános iskola épülete: 4244 Újfehértó, Széchenyi út 3. Hrsz.: 19. 3480 m²
4244 Újfehértó, Széchenyi út 9. Hrsz.: 23. 1263 m²

Az óvoda épülete: 4244 Újfehértó, Mártírok u. 19. Hrsz.: 35/3

Az intézmény vagyonleltárában feltüntetett vagyontárgyak.

A vagyon feletti rendelkezési joga:

Nyíregyházi Egyházmegye
4400 Nyíregyháza Bethlen Gábor u. 5.

- A tulajdonost, megillető jogokat a fenntartó gyakorolja
- Az intézmény használhatja a feladat ellátásához szükséges vagyont

Nyíregyháza, 2016. május 31.

Szocska A. Ábel
nyíregyházi apostoli kormányzó

II. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA

II.1. Az óvoda pedagógiai programja

Keresztény Kultúrát Ápoló és Hagyományőrző Óvodai Pedagógiai Program

Tartalomjegyzék

Jogsabályok jegyzéke	38.
Az óvoda hivatalos adatai	39.
Bevezetés	40.
Görögkatolikus óvodánk küldetés nyilatkozata	41.
Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei	42.
Katolikus gyermekkép katolikus óvodakép	43.
Nevelési alapelveink	44.
Görögkatolikus óvodai nevelés feladatai	45.
Az egészséges életmód alakítása	46.
Érzelmi, az erkölcsi és közösségi nevelés biztosítása	47.
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	49.
A katolikus óvodai élet megszervezésének elvei	51.
Személyi feltételek	51.
Tárgyi feltételek	51.
Az óvodai élet megszervezése	52.
Javaslat az óvodai csoportok napirendjére	53.
A tevékenység szervezeti formái	53.
Az óvoda kapcsolatai	54.
A görögkatolikus óvoda tevékenység formái és az óvodapedagógus feladatai	56.
Hitre nevelés	56.
Liturgikus év eseményei	57.
Az erkölcsi nevelés	58.
Egyházi, óvodai ünnepek, jeles napok	59.
Oltalom ünnepe	59.
Bűnbánati idő – karácsony	60.
Nagyböjt – húsvét	61.
Pünkösöd	62.
Játék	63.
Mesélés, verselés	67.
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	70.
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	74.
Mozgás	77.
Külső világ tevékeny megismerése	79.
Munka jellegű tevékenységek	84.
Tevékenységekben megvalósuló tanulás	89.
Fejlődés jellemzői óvodáskor végére	91.
Gyermek és Ifjúságvédelem	93.
Speciális szolgáltatások	94.
A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	95.
Érvényességi nyilatkozat	99.
Legitimációs záradék	100.

Az Újfehértói Oltalom Görögkatolikus Óvoda Pedagógiai Programját az óvodai nevelés országos alapprogramjának megfelelően módosítottuk.

Jogszabályok jegyzéke

- Magyarország Alaptörvénye (2011.április 25.)

Törvények

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról és módosításai

Egyházi Törvénykönyv

- II. Vatikáni Zsinat dokumentumai
- 1990. évi IV. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházról.

Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012.évi törvény (MK 2012/172. (XII.18.))

- Magyarország 2013.évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2012.évi CXCVI. törvény (MK 2012/170. XII.15.)
- A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012.évi CLXXXVIII. törvény (MK 2012/164. XII.7.)

Rendeletek

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) Korm.rendelet
- Nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII.28) Korm.rendelet
- A nevelési - oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet
- Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben részt vevő intézmények és az ezen intézményekben dolgozó pedagógusok 2012.évi támogatásáról szóló 30/2012.(IX.28.) EMMI rendelet.
- A pedagógiai- szakmai szolgáltatások, a pedagógia szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012.(XII.12) EMMI rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- **2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról**
- **2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól**
- **275/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról**
- Az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt céljai

Fenntartói és egyéb rendeletek

Az Óvoda hivatalos adatai

OM azonosító: 201199

Az intézmény neve:

Istenszülő Oltalmáról Elnevezett Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola

Címe: 4244 Újfehértó, Mártírok útja 19 sz.

Az intézmény rövidített neve: Oltalom Óvoda és Általános Iskola

Székhelye: 4244 Újfehértó, Széchenyi út 3.

Alapítás éve: Újfehértói Görögkatolikus Óvoda 2008 év.

A fenntartó: Nyíregyházi Egyházmegye

Címe: 4400 Nyíregyháza Bethlen Gábor u. 5.

Az alapító szerv: Hajdúdorogi Egyházmegye

Címe: 4400 Nyíregyháza, Bethlen Gábor u. 5.

Az intézmény működési területe: Szabolcs- Szamár-Bereg Megye

Felügyeleti szerv: Nyíregyházi Egyházmegye

4400 Nyíregyháza, Bethlen Gábor u. 5.

Törvényességi felügyelet: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal

Típusa: Többcélú közös igazgatású közoktatási intézmény (óvoda)

Évfolyamok száma: Óvodai nevelés (óvodai csoportok száma: 4)

Gazdálkodási jogköre: Önállóan gazdálkodó, egyházi fenntartású közoktatási intézmény

Felvehető gyermek létszám: 120 fő

Az oktatás munkarendje: nappali rendszerű óvodai nevelés

Ellátandó alaptevékenységek: 85. 20 alapfokú oktatás

85. 10 iskola előkészítő oktatás

Kiegészítő tevékenységek:

Vallási neveléshez kapcsolódó feladatok.

Gyermekvédelmi feladatok ellátása.

Pályázatok lebonyolítása.

Személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató nevelés, oktatás.

Egészségügyi feladatok ellátása.

Hátrányos helyzetű gyerekek segítése.

Gyerekek számára kulturális rendezvények szervezése.

Hozzájárulás pedagógiai szakmai szolgáltatások igénybevételéhez

Önértékelési (Minőségfejlesztési) feladatok

Szakmai és informatikai fejlesztési feladatok

Tehetséggondozással kapcsolatos feladatok

Működési engedély száma: 11960-5/2008

„Magasztald, én lelkem,
a mindenkor szűz Istenszülő drága oltalmát!”

I. BEVEZETÉS

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka, szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, a görögkatolikus óvoda az evangelizációs munkája során a feltár, illetve gazdagít. Sok gyermek az első vallásos élményét a görögkatolikus óvodánkban szerzi és az őt körülvevő felnőttek nevelők élete példájából, tapasztalja meg az Isten szeretetét.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) kormányrendelet alapján a nevelő testület elkészítette a módosított Pedagógiai Programját.

Helyi pedagógiai programunkba a keresztény kultúra értékeit közvetítve, a hagyományápolást és az elmúlt időszak jó eredményeit, tapasztalatait beépítve készítettük el.

Görögkatolikus óvodánkban a gyermeket, mint fejlődő személyiséget különleges védelem illeti meg. Pedagógiai alapelveink szerint célunk az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak meg van a maga jellemzője mind az érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékben, amelyre érzékenyek. Az óvodai nevelés az Óvodai Nevelés Országos alapprogramjával harmonizálva, a gyermeket megillető jogok megerősítését és egyenlő bánásmód biztosítását tesszük lehetővé a város és a környező településen élő családok óvodáskorú gyermekei számára. Óvodánk család - és gyermekcentrikus. Óvodánk nyitott minden érdeklődő, hitet megélő és hitet kereső családok gyermekeinek.

Figyelembe vesszük, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel indulhasson, és színvonalas nevelésben részesüljön. Újfehértón sok olyan keresztény fiatal és több generációs család él, melyek igénylik gyermekük számára a keresztény értékrendre való nevelést.

Az óvó-védő, közösségre nevelő, személyiségfejlesztő funkciók mellett, ideális csoportlétszámmal a szülők igényeit és kérésüket igyekszünk kielégíteni.

A harmonikus fejlődéshez vezető út alapja a keresztény kultúra értékeinek megismertetése. Ebben segít kultúránk és a hagyományaink megismertetése és ápolása. Nagyon fontos a gyermek hitének megalapozása és fejlesztése a családok bevonásával, melyben az óvodának kiegészítő hátrányt csökkentő szerepe van. A gyermekről való testi-lelki gondoskodás, óvás. Céljaink, feladataink megvalósításához szükségünk van a családdal való jó kapcsolatra. Arra törekszünk, hogy óvodánk vonzó legyen a családok számára.

I. 1.A GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODÁNK KÜLDETÉS NYILATKOZATA

„Menjtek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet...
Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig”

(Mt. 28, 19-20)

A görögkatolikus óvodánk küldetése a társadalom felé

Az Egyház Krisztustól kapott parancsa a misszionálás. A misszionálás egyik eszköze az óvoda. Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdeni. Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. A családokkal való jó kapcsolattartás egyre több embert segíthet az igazi értékek megtalálására.

A keresztény pedagógusnak alapvető elkötelezettsége, lelkiisége kell, hogy legyen: a gyermekek, családok, Krisztus felé vezetése, üdvösségre segítése.

Lényegesnek tartjuk, hogy görögkatolikus óvodánk pedagógusai, nevelést segítő munkatársai aktívan bekapcsolódjanak az egyházközségek munkájába. Katolikus óvodánk kötelessége annak segítése, hogy Jézus Krisztus evangéliuma belegyökerezzen az emberek lelkébe. Fontos azon elkötelezettségünk, hogy Krisztust, az Isten-embert követjük, akiben minden emberi érték teljesen kibontakozik.

Görögkatolikus óvodánk a helyes keresztény értékrendnek megfelelő erkölcsi nevelést, az egészséges személyiség kibontakoztatását és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni.

Az óvodánk feladatának tekinti esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességének erősítését.

Ennek érdekében fontosnak tartja: a minőségi nevelés nyújtásához szükséges komplex fejlesztést, valamint a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok tanulási sikerességének elősegítését, az egyenlő esélyek megteremtését.

Óvodánk Újfehértó város központjában létesült 2008 szeptemberében, 2009-es tanévtől pedig iskolával egy épületben, működött.

2013 szeptemberében a fejlesztéseknek köszönhetően új, korszerű épületben kezdte a nevelési évet, a bölcsőde épületének az emeletén.

Az épület a templom közvetlen környezetében helyezkedik el; a templom kertje és az óvoda udvara egybefüggő területet alkot.

Meggyőződésünk, hogy az óvoda áldásos célját a környezete és légköre nagymértékben segíti. Ezért a gyermekeknek életkori sajátosságait figyelembe véve megfelelő környezetet teremtünk. Ezt egyrészt az óvoda belső berendezéseivel, díszítésével, másrészt az udvaron a gyermekek mozgását, motoros képességeiket fejlesztő biztonságos játszótér kialakításával érzük el.

A görögkatolikus óvodánk küldetése a pedagógusok felé

Az óvodapedagógus a nevelő munkát segítő dolgozók és az egész alkalmazotti közösség minta és példa környezete számára. Keresztény emberségével, becsületes életével, hivatásból fakadó nevelői munkájával, önfejlesztésével sugározni kell a katolikus tanítás-nevelés elveit. Számunkra példakép a tanító Krisztus. Pedagógusként és hívó keresztényként Őt kell követnünk. Munkánkkal az Ő művébe, Isten országának építésébe kapcsolódunk be.

A keresztény pedagógus fő erénye közé tartozik az alázat és szelídség, keresztény küldetéstudat. Az óvodás gyermek még nagyon törekeny, szüksége van a krisztusi szelídséget közvetítő nevelőre. Az óvodapedagógus alázata nélkül értelemi képessége, szaktudásbeli ügyessége az önérvényesítés kialakulásának veszélyéhez vezetne.

"Megismeritek az igazságot és az igazság szabaddá tesz titeket" (Jn. 8,32). A megismert Igazság kötelez bennünket. Az igazság, amely szabaddá tesz bennünket így nem más, mint az igazi szeretet, „mert az Isten szeretet" (1Jn 4, 8). Növekednünk kell a szeretetben. „Szeresd felebarátodat, mint saját magadat!" (Mk 12,

31). Fejlődnünk kell az önismeretben és helyes önszeretetben is, így válunk képessé a másik embert, gyermeket, szülőt szeretni és szeretettel szolgálni.

Arra vállalkozunk, hogy az ide járó gyermekeket és rajtuk keresztül családjaikat a keresztény hitre és életre neveljük. Gyermekeinket igyekszünk a krisztusi boldogságokba bevezetni. Törekvüink, hogy az iskolában folytatandó keresztény nevelésük alapjait lerakva, majdan Krisztus egyházának aktív tagjaivá váljanak. A családoknak kiemelkedő segítséget kívánunk nyújtani a szülői hivatás és feladat keresztényi teljesítéséhez.

A görögkatolikus óvodánk küldetése a gyermek felé

A teremtő öröktől fogva ismer minden embert. Szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyet a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekekért felelősek. A szülőknek és a pedagógusoknak a mennyei Atya gyermekekkel kapcsolatos szándékát kell fűrkésznie és a megvalósulásában segíteni.

Óvodánk fontosnak tartja a dolgozók közötti kölcsönös tiszteletet, szeretetet, megbecsülést, családi, jó kapcsolatot. A gyermek biztonságérzetét, belső harmóniáját az őt körülvevő felnőttek befolyásolják és határozzák meg. Ezért mindent megteszünk a békét és szeretetet sugárzó környezet kialakítására és biztosítására.

A jó óvodában a gyermek aktív résztvevője az itt folyó pedagógiai munkának. Fogékonysága és nyitottsága révén felébresztjük benne a teremtett világ és a Mennyei Atya megismerése utáni vágyat. Tanítsuk meg gyermekeinket rácsodálkozni a teremtett világra, tudjanak benne gyönyörködni, vigyázzanak rá. Környezettudatosságra neveljük gyermekeinket.

A gyermek Isten ajándéka. A keresztény ember áldásként éli meg a gyermeket. Mint áldás és ajándék, az Isten adta törvények, és erkölcs szerint kell belőle embert nevelni. Ebben a munkában helye van a magvetésnek és a gyomlálásnak is. A közös munka során: nevelés, óvás, intés mind- mind lehetőség a lélek gazdagítására, magatartásának formálására.

Feladatunk még, hogy helyes önismerete legyen. Szükséges, hogy megismerje belső értékeit, de azt is érzékelje, mik a hiányosságai, amit minden lelki feszültség nélkül elfogad. Személyisége így fejlődik helyes irányban.

Mi óvodapedagógusok és dajkák arra törekszünk, hogy a gyermekek szeretetben, érzelmi biztonságban, szabad, nyugodt légkörben, sok szép élménnyel gazdagodva élvezzék az óvodában töltött éveiket.

1.2. Az Egyháznevelésre irányuló alapelvei

A görögkatolikus óvodánk feladata az Egyházüdvöztető küldetésének munkálása, különösen a hitre való nevelés területén. Az óvoda által felkínálja korunk emberének a maga keresztény nevelési elgondolását, ezzel elősegíti a vallásos fejlődést, amely a gyermek személyiségének teljes kibontakozásához vezet. Az Egyház azért hozza létre óvodáit, intézményeit, mert egész különleges eszközt lát bennük a teljes ember kifejezésére. A megélt hit belső megerősítést ad, a vallási események közös megélése által is. Nem csupán a nagyobb léptékű ünnepi rendezvények által, hanem a hétköznapokban gyakorolható kisebb gesztusokra vonatkozóan. Pl: keresztvetés, vallási köszönés, az épületek, csoportszobák, egyházi események szerinti dekorációja, ikonok jelenléte, amelyek előtti sajátos magatartás megtanítása, szintén jelentős mértékben hat, a hosszú távon is maradandó vallási érzék kialakításában.

A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai közül különösen a *Gravissimum Educationis Momentum* kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét: "Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre alkalmas közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívók számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni, kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak."

Amikor katolikus nevelésről szövelünk – Jézus által adott küldetéséről van szó – szükséges megfontolni:

- a Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetését,
- az Egyházi Törvénykönyv rendelkezéseit,

- a zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat.

1.3. A görögkatolikus óvodánk pedagógiai programjának módosításai kapcsán figyelembe vettük:

- az Óvodai nevelés országos alprogramját,
- az Egyházi Törvénykönyv ide vonatkozó részeit,
- a Görögkatolikus egyházi dokumentumok nevelésre vonatkozó részeit,

1.4. Az óvoda helyi nevelési alapelveinek, értékeinek, célkitűzéseinek megfogalmazása

- Katolikus óvoda alapelvei
- Katolikus óvoda nevelési értékei
- Nevelési célkitűzése

II. KATOLIKUS ÓVODAKÉP KATOLIKUS GYERMEKKÉP

II. 1. Görögkatolikus óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig.

2008 szeptemberében indult görögkatolikus óvodánk két csoporttal. Az első évben igyekeztünk az alapokat lerakni és vonzóvá tenni intézményünket. A gyerekek lelki életének gazdagodása a viselkedésmódjukban erőteljes módon jelen van. Ezt helyes értékrend kialakításával és közvetítésével, személyes példánkkal és hitéletünkkel sikerült megvalósítani.

2010/2011-es tanévtől négy csoportban neveljük gyermekeinket.

Óvodánk védőszentje a legszentebb Istenszülo, akinek oltalmába és pártfogásába helyezzük gyermekeinket.

Az Istenszülo oltalmának védőleple fogadja, díszíti intézményünk bejáratát. Védelmének hite és tudata hatja át nevelő munkánkat. Különös ajándékként éljük meg minden nap - gyermekek, családok, pedagógusok - az Istenszülo oltalmát, jelenlétét, segítségét.

Mária ünnepeink közül külön figyelmet fordítunk az „Istenszülo oltalma” (október 1.) megünneplésére. Mint külsőségekben, mind lelki téren igyekszünk a görögkatolikus hagyomány elmélyítésére és az Istenszülo felé áradó szeretetünk és hálánk kifejezésére.

Kiemelt ünnepünket Szent Liturgián való részvétellel, valamint színes, tartalmas programmal tesszük a Szűz Anya tiszteletéhez méltóvá. Szeretettel összefogva törekszünk emlékeztetésre, örömtelivé tenni a családok, egyházközség és iskola részvételével.

Görögkatolikus óvodánk, közvetlen segíti az Oltalom Görögkatolikus Általános Iskola-i közösségbe történő beilleszkedést a közös programok és ünnepek által. Az óvodában megalapozott hitéletet, személyiségvonásokat, kialakított magatartásformákat, szokásokat közvetlen folytathatják gyermekeink az iskolában.

Óvodánk nevelési célja, hogy alakítsuk ki a gyermekben az együttéléshez szükséges szokásokat.

Biztosítsunk a gyermekeknek külsőségeiben és tartalmában olyan visszatérő élményeket, amelyeket szülőföldjéhez, otthonához kötik.

A helyi szokásokat, a görögkatolikus hagyományokat, fokozatosan és tudatosan építsük be és fogadtassuk el a gyerekekkel a tevékenységek során, a játékba az ünnepek előtti készülődésbe, mely szerves része a nevelői munkánknak. Ezzel is gazdagítsuk a gyermekek érzelmi életét.

Fejlesszük a gyermekek alkotó képességét a természetes anyagok használatával.

Az evangéliumi történetekkel formáljuk a gyerekek erkölcsi ítélőképességét, viselkedés kultúráját.

A népköltészeti alkotások modellértékű közvetítésével, érzelmeiken keresztül formáljuk ízlés világukat, ezzel megalapozva a kulturális anyanyelvet.

Nevelési alapelveink:

- A gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet megbecsülés, bizalom öveze.
- Egyenlő hozzáférés, illetve differenciálás biztosítása.
- Eleget tegyünk a családok és fenntartónk elvárásainak.
- A görögkatolikus kultúránk ápolása, tisztelete.
- A gyermek hitének megalapozása és fejlesztése.
- A gyermeki személyiség tisztelete, szeretet, megbecsülés.
- Óvó védő, közösségi, feladatok fontossága.
- Környezetünk védelme, az egészséges fejlődéshez szükséges személyi és tárgyi környezet biztosítása.
- Egyéni képességek fejlesztése, képességeikhez igazodó műveltségtartalmak közvetítése.
- A gyermeki jogok tisztelete, szabadságjogok biztosítása.

- Szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó, derűs légkörben nevelkedjenek gyermekeink.
- Tevékenység szervezése a szabadjátékok keretén belül az egyéni képességekhez igazodó személyiségfejlesztés.
- Alapelveinket sok-sok élmény biztosításával, játékos tevékenységekkel valósítjuk meg.
- A gyermek személyiség fejlődését a szabad játékon keresztül szervezett tevékenységben valósítja meg.
- Lehetőséget biztosítunk a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint a migráns gyerekek önazonosságának megőrzéséhez.
-
- Olyan támogató tanulási környezetet alakítunk ki, amelyben minden feltétel adott ahhoz, hogy a gyermekek tanulási képességeik optimálisan fejlődhessenek. Célunk, hogy gyermekeink tanulási kompetenciáit egyéni képességeinek megfelelő fejlesztésével megalapozzuk az egész életen át tartó tanulás igényét és képességét. A fenntartható fejlődésre irányuló környezeti nevelésünk során is az élethosszig történő tanulás elvét és gyakorlatát érvényesítjük. Az egész életen át tartó tanulásra való alkalmasság számos tanulási helyzet és kihívás iránti szükséglet és indítékok korai megalapozását jelenti, az óvoda preventív funkcióját megerősíti. Az információs társadalom digitális állampolgárját célzó, valamint az IKT eszközöket használó, rugalmas tanulási utakat biztosító szemléletet előtérbe helyező nevelés-oktatás megvalósítására törekszünk, az életkori sajátosságok megerősítése mellett. A tanulásban, neveltségben lemaradó gyermekeknél a lemaradás, lemorzsolódás okait azonosítjuk, egyéni fejlődési tervet biztosítunk, eredményeinket mérjük és értékeljük. Munkánkban az e pedagógiai programban meghatározott módszerek mentén az óvodapedagógusok változatos, egyénre szabott módszerekkel végzik nevelőmunkájukat.

II. 2. Görögkatolikus gyermekkép

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és közösségi lény egyszerre.

Óvodánk család, gyermekközpontú befogadó szemléletű, a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik. A görögkatolikus óvodánk arculatából adódóan, az óvodás korú gyermek életkori sajátosságaira építve, az egész napot át kell hatnia a keresztény lelkiségnek.

Óvodapedagógusok és dajkák arra törekszünk, hogy a gyermek szeretetben, jól ellátottak legyenek érzelmi biztonságban, szabad nyugodt légkörben, sok-sok tevékenység szervezésével fejlesszük, gazdagítsuk. Igyekszünk, a szeretetteljes neveléssel nevelni, hogy hátrányai csökkenjenek a gyerekeknek. Ne legyen helye semmiféle előítélet kibontakozásának.

- A gyermekközpontú személyiség fejlesztés, megfelelő személyi és tárgyi környezettel,
- A vallási neveléssel, keresztény értékek hordozásával, megismerésével
- Az egészséges életmód alakításával
- A környezettudatos magatartás alakításával
- Az érzelmi neveléssel
- A közösségi neveléssel
- Az anyanyelvi neveléssel
- Az egyéni készségek és képességeknek megfelelő, tevékenységbe ágyazott értelmi fejlesztéssel
- Testi és lelki szükségletek kielégítésével

Fő törekvésünk, hogy a gyermekek társaikkal és a felnőttekkel való együttműködés során elsajátítsák az együttélés szokásait, megtanuljanak figyelni, alkalmazkodni, együtt érezni egymással, miközben tolerálják egymás másságát. Azon dolgozunk, hogy e feladat sikerességéhez szükséges feltételeket folyamatosan javítsuk, a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetettséget növelő tényezők azonosítását követő, célzott és személyre szabott beavatkozások megvalósításával. Hisszük, csak közös együttneveléssel tudjuk formálni, alakítani a gyermekeket annak érdekében, hogy biztosan eligazodjanak majd a világban.

III. A GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül

- a hitre nevelés erősítése,
 - az egészséges életmód alakítása,
 - az érzelmi és a közösségi nevelés biztosítása,
 - az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

3. 1. A hitre nevelés erősítése. A görögkatolikus óvodai program célja, feladatai az óvodai nevelés országos alapprogramjában megfogalmazottakon túl, a keresztény kultúra értékeinek megőrzése, közvetítése.

„a nevelésben minden a lelkiégtől és a módszertől függ.

Brunszvik Teréz

A keresztény kultúra értékeinek megőrzése, közvetítése:

- 1 Ünnepkörönként lebontva, kiemelve az ünnepeket.
- 2 Az egyházi és óvodai ünnepek, jeles napok megünneplése
- 3 Mondókákkal, Bibliai történetekkel, népmesékkel

Istenszüllő oltalma <ul style="list-style-type: none">- Kisboldogasszony- Szent Kereszt felmagasztalás- Három főpap- Lelki gyakorlat- Istenszüllő Oltalma (Okt. 1.) (egyházközségünk búcsú ünnepe)- Jó cselekedetek gyűjtése- Természet megismerő kirándulások- Október 23. nemzeti ünnep	Nagyböjt – Húsvét <ul style="list-style-type: none">- Jó cselekedetek gyűjtése- Böjti ételek –kolyiba- Március 15. ünnep- Gyümölcsozó boldogasszony- Lelki gyakorlat- Virágvasárnap- Nagyhét eseményei- Húsvét- Szent György ünnepe- Gyermekbúcsú- Anyák napja
Bűnbánati idő- Karácsony <ul style="list-style-type: none">- Szent Miklós ünnepe- Népszokások (Luca, Borbála)- Lelki gyakorlat – szülőknek, dolgozóknak- Jó cselekedetek gyűjtése- Vízkereszt- Gyertyaszentelő	Pünkösöd <ul style="list-style-type: none">- Menybemenetel- Pünkösöd- Évzáró- Természet megismerő kirándulások- Szent István király- Nagyboldogasszony- Keresztelő Szent János ünnepe

„Az ember számára az a legfontosabb, hogy tudja,
Érezze, szükség van rá”

III. 1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés az egészséges életvitel igényének alakítása az óvodás korban kiemelt jelentőségű. Az eltérő családokból érkező gyermekek szükségleteit a gyermek viselkedéséből figyelhetjük meg. Így az eltérő igényekhez alkalmazkodó, egyéni sajátos szükségletekhez kell igazodni az óvodapedagógusnak.

Feladat:

A gyermek egészségének védelme, óvása, megőrzése.

Az alapvető testi szükségletek kielégítése. A gyermekekkel fel kell ismertetni, felfedeztetni, ráébreszteni saját szükségleteire. Segíteni kell a gyermeket, hogy szükségleteit kulturált, közösségben önmaga elégítse ki. Így 5-6-7 éves korában átmenetileg szükségletét halasztani tudja.

A helyes szokásrendszer kialakítással segítjük a gyermek önfegyelmének, kitartásának, szabálytudatának feladattudatának fejlődését.

Nyitott legyen a pedagógus a gyermek szükségleteinek megnyilvánulásainak felfogására és veszi a jelzéseket, igyekszik kielégíteni azt. Ez biztosítja a gyermek töretlen fejlődését.

A környezettudatos magatartásalakítása szempontjából is fontos, hogy esztétikus otthonos környezet várja a gyerekeket az intézménybe látogatókat.

A gyermek is felfigyel arra, ami szép és meg is védi azt, vigyázz rá megbecsüli. Vonatkozik a játékokra, az udvari játékokra, parkra. Természetesen olyan, viselkedésformát kell kialakítani, hogy másra vagyok tekintettel nem csak az én érdekem a fontos.

Az egészséges környezet biztosítása és biztonságos környezet kialakítása. Az udvari játékok is a szabványoknak megfelelőek, baleset megelőzés szempontjait is figyelembe vettük a gyermekek eszközei, ha lehet természetes anyagokból, készüljenek játékok és egyéb tevékenységek során használt eszközök is.

Megfelelő egészségügyi szokások elsajátítása egészségmegőrzés. Helyes táplálkozási szokások kialakítása, kulturált étkezési szokások kialakítása.

- Öltözködési és egészségmegőrző szokások fontossága.
- Hangoljuk össze az óvodai és családi életritmust.
- Sokféle mozgás lehetőség biztosítása.
- Sokat legyünk a szabadban.
- Pihenés feltételeinek a megteremtése.
- Higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása.
- Tisztálkodáshoz szükséges felszerelések biztosítása.
- Egészséges életmód, a táplálkozás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása, megfelelő egészségügyi szokások elsajátítása.

Tartalom:

A napi és heti rend rugalmas alkalmazása.

Részvétel tevékenységeken, étkezéseken, sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken.

Aktív részvétel a csoportszoba átrendezésében.

A tevékenységekhez, szükséges eszközök előkészítése és azok helyes használata./terítés/

A tisztálkodáshoz szükséges eszközök felszerelések higiénikus használata.

Tiszta, rendezett környezet biztosítása és fenntartása.

A szabadban való mozgás módja és rendje, amikor erre lehetőség van.

A gyermekek biológiai szükségleteinek kielégítése. /szomjúság, éhség, öltözködés stb./

Testápolás:

Ahogy növekednek gyermekeink önállóan mossanak kezet, törölközzenek meg, használjanak szappant, körömkéft. Ruhájukra vigyázzanak. Vigyázzanak a mosdó rendjére. Fogmosás eszközeit pontosan helyesen használják. Zsebkendő helyes használata.

Önkiszolgálás:

A kicsik önkiszolgálással terítsenek meg az étkezéshez, a középső csoportosoknál félévtől vezessék be a napos rendszert. Nagycsoportosainknál a napos rendszer működik, önállóan terítsenek, igény szerint kérjék a segítséget. Az étel kiszedés, maradék összeszedése, folyadéktöltés önállóan végzett tevékenység legyen.

Étkezés:

Kulturáltan viselkedjenek, igényeljék az asztal esztétikus rendjét. Helyesen használják az evőeszközöket.

Keresztény szokásokat úgy alakítjuk ki, hogy étkezés előtt és után imádkozunk. Fontosnak tartjuk a közös étkezést tisztelettel és ebédnél, egyrészt azért, hogy a kulturált étkezési szokásokat elsajátítsák, valamint a helyi adottságok így teszik lehetővé. Biztosítunk a nap bármely szakában, legyen lehetőségük folyadék fogyasztására.

Öltözködés

Önállóan, a megfelelő sorrendben öltözzenek, vetkőzzenek. Holmijukat hajtogatva, helyesen rakják el. Ha fázna, vagy melegük van, segítsenek magukon. A környezet rendben rakása, során ügyeljenek saját személyük, környezetük rendjére. Az ajtókat csendesen nyissák, csukják be. A környezetet, szennyező hulladékot rakják a szemetes kosárba. Az élet tiszteletére nevelődnek gyermekeink.

Pihenés:

A gyermekek alvás igényének kielégítéséhez nyugodt légkört biztosítunk elalvás előtti imával, meséléssel az azt követő dúdolóssal. Elősegíti a gyermek nyugodt pihenését. Alváshoz lefekvés előtt kiszellőztetünk, és megfelelő hőmérsékletet biztosítunk, leöltözködnek, hogy kényelmesen tudjanak pihenni.

III. 2. Érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása

A lelki gazdagodás hatalmas forrásai erednek a keresztény nevelésből, ezért nem lehet elég korán kezdeni ennek a nagyszerű értékrendnek a kialakítását. A keresztény nevelés magába foglalja minden emberi cselekedet, érzelm, családi és társadalmi élet tevékenységének összességét.

A kisgyermek szinte magába szívja szűkebb és tágabb környezetének cselekvésmódját és érzésvilágát, magába sűríti azokat a tapasztalatokat, amelyeket a később kibontakozó életének alapját adják. Mert a gyermek lelki, érzelmi élete olyanná válik felnőtt korban, amilyen lelki hatások érik környezetében gyermekkorában (család, óvoda, iskola, templom).

Az óvodáskorú gyermek érzelmeikkel, szenvedélyekkel teli kis lény. Az érzései majd szétfeszítik. Végtelenek: viharosan keletkeznek, és gyorsan múlnak. Olyan mélyek, hogy néha napokig, hetekig foglalkoztatja őket. (Előfordulhat, hogy még évtizedek múlva is irányítják őket.) Serkentik, vagy bénítják. A negatív érzelmek rombolják személyiségét (neurózis, hisztéria, boldogtalanság).

A pozitív érzelmi élmények megadják egyénisége szilárdságát, biztonságérzetét, tűrőképességét, munkabírását, akarat erejét.

Ezért elengedhetetlen, hogy már óvodába lépéskor, csak pozitív érzelmi hatások érhessék a gyermeket (érzelmi biztonság, derűs, nyugodt, szeretetteljes légkör, simogatás, ének, mondóka, játék, hőcögtető, vigasztaló szeretet, ölben való nyugtatás, bátorító mosoly, elnéző kedvesség, nagyfokú gyermekszertet és türelem.)

Önismeret, önkontroll, empátia, odafigyelés a másokra, a konfliktus kezelés és az együttműködés elsajátítása.

Pozitív érzelmi hatások érvényesüljenek a csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a dajka nénik között. A gyermek részére mintaként szolgáljon a viselkedés, kapcsolat, tisztelet, szeretet, megértés, türelem!

„Jól csak szívvel lát az ember.

Ami igazán lényeges az a szemnek láthatatlan”

Antoine de Saint-Exupéry

Az óvodapedagógus vegye figyelembe, hogy a gyerekek különböző családból érkeznek, különböző nevelési hatásokkal a hátuk mögött. A családi nevelés, a családon belüli érzelmi kötődések a gyermek viselkedésében tükröződnek.

Az óvodai nevelés kiegészíti és segíti a családi nevelést. Az óvodapedagógus feladata, hogy megértéssel forduljon a beilleszkedési, viselkedési zavarokkal küszködők felé, erősítve a gyermekben a pozitív tulajdonságokat. Az óvoda különösen figyeljen oda a gyermekei lelki és érzelmi finomodására.

A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Célunk a tanulási zavarokat megelőző (preventív) támogató, minőségi és befogadó nevelés-oktatáshoz való hozzáférés folyamatos javítása, az oktatási egyenlőtlenségek csökkentéséhez, valamint – a hátránycsökkentő óvodai fejlesztő programok kidolgozásával és (tovább) fejlesztésével, családközpontú jó gyakorlatok összegyűjtésével és elterjesztésével, valamint a szakemberek fejlesztésével – az Óvodai nevelés országos alapprogramban rögzített hátránycsökkentő szerep eredményes megvalósítása.

Fontosak a főbb nevelési feladatok:

Ismerkedés a teremtő, gondviselő, szerető Istennel és Jézussal, Isten fiával. A keresztény finom lelkületük kialakításának egyik alapfeltétele a gyakorló keresztényi szeretet. A szülők, felnőttek tisztelete, szeretete, a jószág, kedvesség, barátság. Igaz szeretettel akkor tudunk fordulni Isten és embertársaink felé, ha lelkünkben szétárad a derűs nyugalom, ha a csend varázsa átjárja a lelkünket, ha testiünk szorongásai feloldódnak, kitarul a lélek.

- Az óvoda a mai rohanó, zajos világban egy kis nyugalomsziget legyen! Ahol gyermekeink jól érzik magukat. Érzelmi biztonságban, szeretetteljes légkörben, vidámságban játszassanak, tevékenykedhessenek. Nyugalomban éljék meg mindennapjaikat!
- Fontos! (Imafohászok szülőkért, betegekért, magunkért, hazáért.) Rendszeres beszélgetések, lehetőség mások érzésének meghallgatására, saját érzések elmondására.
- Felismerni, megfogalmazni az alapérzelmeket (öröm, bánat, düh, félelem, meglepetés). Próbálják meg arckifejezéshez kötni, hogy a másik személy felismerje, leolvassa az arcáról az érzelmeket. Ezekhez a beszélgetéseket megteremtjük az elcsendesedés, a ráhangolódás lehetőségét. Éreztetjük, hogy most különleges a szokásostól eltérő élményben lesz részük (gyertyagyújtás, ima – végén is ima). Ezek a percek legyenek meghittek, nyugodtak! Példakép állítása családból, védőszentekből. Szentek életének történeteiből, meséből, esetleg Bibliai történetekből, legendák.
- Fontosak és meghittek legyenek a születés- és névnap ünnep (vers, ének, simogatás, puszi, ölelés). Kapjon tartalmat a legszebb szóbeli kívánság: Az Isten éltesen! Jócselekedet gyűjtés – ösztönzés.

Hazaszeretetre nevelés

Kötődés a hazához, a gazdag sokszínű értékmegtartó, hagyományörző népi kultúránk megismerése. Néphagyományaink évszázadok óta szoros egységbe fonódtak a kereszténységgel. Gazdag anyagával segítséget ad az esztendő jeles napjainak, keresztény ünnepeinek és velük kapcsolatos hagyományok megismerésére, bemutatására.

- Közösségi élet szempontjából különös jelentőségű a közös tevékenységek gyakorlása.
- Lehetőség teremtése a társas kapcsolatok mélyítésére, neveljük a gyermeket a másság elfogadására. (Karácsony, újév, farsang, húsvét, programok, barkácsolások, élményszerző séták, kirándulások)

A közösségi nevelés szempontjából különösen fontosak a közös élményekre épülő tevékenységek. Így pl. a közösségi játék, mely során megtanulják, hogyan boldoguljanak egymással, hogyan segítsenek és osztozkodjanak és megértik saját viselkedésük következményeit. Röviden a közösségi, játékok során az élet teljes jogú résztvevői (önzetlenség, segítőkészség, együttérzés, figyelmesség).

Időnként bekapcsolódva segíthet az óvodapedagógus felhívni a figyelmet a kizárt vagy észre nem vett gyerekekre!

Mínt hogy a felnőtt társadalomnak is megvannak a törvényei, szabályai, amiket minden embernek be kell tartani, ha becsületesen, konfliktusmentesen akar élni a közösségben.

Ezt előkészítve az óvodában is ugyanígy be kell tartani az elemi szabályokat, követelményeket pl.: egymás szeretetteljes segítése, fegyelmezett, udvarias, alkalmazkodni tudó magatartás.

Az összetartozás és felelősségtudat kialakítása.

Egymás és a felnőttek tisztelete. Egymás és felnőttek munkájának megbecsülése.

A béke, békesség érzésének, eszméjének mélyítése. Környezetünk, növények, állatok védelme.

Népi hagyományaink megismerése koruknak megfelelően. Ezekhez a fontos emberi értékek elsajátításához mi óvodai dolgozók mintát adunk és megteremtjük a feltételeket ahhoz, hogy gyermekkorukat széppé, boldoggá tegyünk, hogy majd elmondhassák derűs, szeretetteljes óvodás éveket töltöttek itt nálunk.

Nagyon fontos, hogy az óvodában (iskolában) olyan hatások érvényesüljenek, amelyek építik hatnak lelki életükre, szellemi fejlődésükre, magatartásukra, egészséges életmódjuk kialakítására. Első helyen áll az erkölcs, a becsület az igazmondás.

III. 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat. Az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van a beszélő környezet, a nevelőközösség mintaadó, példamutató beszédkulturája, szabálykövetése,

A gyermek anyanyelvének elsajátítása egyénileg eltérő érettségének megfelelően kell fejleszteni. A fejlődésben meghatározóak a gyermek családi környezete. Az óvodapedagógusnak a gyermek egyéni képességeinek megismerésére alapozva kell a nevelő feladatait meghatározni. A nyelvi fejlődést folyamatosan kísérelje figyelemmel, a beszédhibákra, a beszédgátlásokra, az elmaradás okaira. Ennek megfelelően, ha szükséges a gyermek nagycsoportos korától feltétlen szakember foglalkozzon vele.

Az anyanyelvi nevelés fő feladatai:

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés
- a beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása
- a gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése
- a tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés
- a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére ösztönzés
- a gyermekkel egyénileg is sokat beszélgessünk.
- a gyermeki kérdések érvényesülése.
- A gyermek beszédkedvének fenntartása.
- az érzelmeiket, gondolataikat szóban pontosan és hatásosan ki tudják fejezni és közben a kommunikációs partnerhez igazodni.
- képessé kell tenni a gyermekeket arra, hogy a feljük áramló verbális és metakommunikációs információkat befogadják és megértsék.
- az intellektuális érzelmek és képességek alakítása meghitt beszélgetésekkel: az érzelmeiket, gondolatokat, kifejező szavakkal, mondatokkal, metakommunikációs eszközökkel.
- a keresztény kultúra nyelve formálja, szépitse, fejlessze a gyermek beszédét.

Az óvodapedagógus modell szerepéről

Mi óvodapedagógusok parancsolás helyett igyekszünk kérdezni, ami elősegíti a gyermek számára a megértést, átélést

Minden gyermek számára biztosítunk személyes perceket.

A gyermek viselkedés kultúráját fejleszti a felnőtt példaképe, bátorítása türelme, bizalma.

Fontos, hogy a beszéde legyen tisztán érthető, mondatszerkesztése egyszerű, változatos.

Kerülje a hangos beszédet, megfelelő középerős hangerővel beszéljen, hangja legyen szeretetet sugárzó. Éreztesse a magyar nyelv szépségét. Az anyanyelvi nevelés az egész tevékenységet áthatja, és lehetőség az anyanyelv fejlesztésére.

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A fejlődést elősegítő környezetben.

- Az óvodai nevelés során a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítjuk a gyermeknek a változatos tevékenységeket.
- A spontán szerzett ismeretek tapasztalati úton történő bővítése, rendszerezése.
- Gyakorlás a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra és tapasztalatokra, élményekre építve.

- Az értelmi képességek (az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem képzelet, gondolkodás, kreativitás) fejlesztése.
- Az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása. Konfliktusmegoldó beszélgetések során odafigyeléssel, kívárással meghallgatjuk a gyerekeket, véleményét mondhatta el a történetekről úgy, hogy a gyermek saját felelőssége erősödjön.
- Az óvodapedagógus bátorítja a gyermeket, hogy belső elégedettsége, énképe pozitív irányba fejlődjön. Környezetére kíváncsian reagáló, érzelmeit változatos formában kifejező, a tevékenységekben kitartással részt vevő gyereki személyiség kialakítása.
- Megfelelő problémafelismerő és megoldó képességekkel, összpontosítási figyelemmel, önértékelő képességgel rendelkező gyermekek nevelése.
- Élményt nyújtó ismeretek alkalmazásával a hitéletre és egyben az iskolai életre felkészíteni.

IV. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

IV. 1. Személyi feltételek

*„Mikor először lépsz az óvodába,
Legyen arcodon, Jézusnyájassága
Szólítsd körül a kiscgyerekeket és
Simogasd meg fejecskéjüket.”*

A pedagógus (görög) szó annyit jelent, kézen fogva vezetni a nála kisebbet. Az óvodapedagógusokra szó szerint érthető, mert egészen kicsi gyermeket sokszor kell kézen fogni, ölbbe venni, testközelségbe lenni vele. Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A görögkatolikus óvodánkban a dolgozók közössége nem tesz különbséget gyermek és gyermek között.

A nevelőmunka kulcs szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte, hozzáértése, az egész személyisége feltétele az eredményes munkának, az óvodai nevelésnek. A pedagógus személyisége minta a gyermek számára, melyet követ, megnyilvánul például, amikor otthon, óvó néniest játszik.

A gyerekek életkor sajátosságainak figyelembe vételével tudatosan választja ki értékelési szempontjait. Értékelési egyértelműek, világosak, konkrétak. A gyermek teljesítményéről minden esetben visszajelzést ad.

A pedagógus arra van hivatva, hogy tudása legjavát a *keresztény hitéből eredő keresztény kultúra* értékeit közvetítse, mely meghatározza a gyermek testi-lelki fejlődését, magatartását.

„A gyermek akkor fejlődik a legjobban, ha testileg és lelkileg jól érzi magát”.

Nagyon fontos a nevelő közösségben az egymás munkáját segítő, szereteten és megértésen alapuló nevelés, mely a gyermek számára a biztonságot jelenti. Ilyen közösségben a gyermekek jó hangulatban tevékenykednek, türelmesek egymáshoz, segítik egymást. A derű és harmónia, jellemző az ilyen csoportra, ahol mindenkinek helye van. Az ilyen közösség befogadó, elfogadó, nincs benne semmi önzés.

Fontosnak tartjuk a Pedagógiai Program célkitűzéseit támogató továbbképzéseken való részvételt, valamint, hogy a különböző továbbképzéseken szerzett ismereteket, kompetenciákat és az új kommunikációs eszközöket a pedagógusok a gyakorlatban is alkalmazzák, hasznosítsák és egymásnak átadják. A hitben való elmélyülés lehetőségére való törekvést támogatjuk. A görögkatolikus intézmények dolgozóival való közvetlen kapcsolattartást szem előtt tartva. Rendszeresen végez önreflexiót, ha szükséges korrekciót hajt végre.

„A szeretet gyógyítja az embereket, azt is, aki adja, és azt is, aki kapja.” A görögkatolikus óvodánk közösségében ezeknek, az elveknek kell megfelelni.

Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a pedagógusok figyelemmel kísérjék a digitális technológiai eszközöket, és lehetőség szerint használják azokat.

Kapcsolattartásában használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.

A tevékenységek kapcsán, a célnak és a körülményeknek megfelelő módszereket rugalmasan alkalmazza.

A dajka segítője az óvodapedagógusnak, de csak az ő szaktudása, irányítása legyen a meghatározó. Mindenki a munkakörének megfelelő tevékenységét végezze elsősorban. Nem kell, hogy túlterjeszkedjen hatáskörén.

Munkáját alázattal és szeretettel végezze. A dajkák személye alkalmazkodó legyen. Összehangolt munkára van szükség. A gyermek számára minden felnőtt minta. Beszéde, stílusa, magatartása feleljen meg az Etikai kódexben leírtaknak.

A pedagógusnak egész lényével sugározni kell a krisztusi embert, melynek ereje alakítja ki a szoros köteléket gyermek és pedagógus között. A kötelék lényege a szeretet, ami természetes és közvetlen. Ez azért lehetséges, mert világképünk, eszményképünk és ideánk a krisztusi ember.

A pedagógusok és alkalmazottak kapcsolata és viszonya egymáshoz és hivatásukhoz, embertársaikhoz, gyermekekhez és gyerekek szüleihez, családokhoz, az egyházközséghez, nemzethez és hazához olyan keresztény és emberi értéket képvisel, mely minta és modell a gyermekek számára.

Szakmai álláspontját rendszeresen kifejti, képviseli, de elfogadja mások véleményét is.

INKLUZÍV PEDAGÓGIA Integráció a sajátosságok megőrzésével, a különbségekhez való alkalmazkodással – a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések különös tekintettel az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 óvodai alprojektben megfogalmazott célokra, feladatokra

A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együtt működjön a gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, felzárkózását elősegítse.

IV.2. Tárgyi feltételek

A fenntartónk támogatásával, segítségével, meg tudunk valósítani olyan intézmény rendszert ahol a gyerekek, pedagógusok munkájának, tevékenységének feltételei jók. Szép környezetben tölthetjük a mindennapokat, megfelelő tárgyi feltételünk van szakmai szempontok figyelembe vételével. Az óvoda épülete szolgálja a gyermekek kényelmét, biztonságát.

Tágas, világos csoportszobáinkban, a gyermekeknek megfelelő helyet biztosítunk a tevékenységekre, játékokra, mozgásra. Mozgásos tevékenységeinkre korszerű, jól felszerelt, nagyméretű tornaszoba áll rendelkezésre.

A berendezési tárgyak megfelelnek a gyermek testméreteinek, könnyen mozgathatóak. Igyekszünk esztétikus, természetes anyagokból készült, játékokat, bútorokat vásárolni, mely a gyermek egészségét szolgálja. A színek, berendezések harmóniát tükröznek minden csoportban és helyiségben.

Az öltözők és mosdó helyiségek tágasak, kényelmesek, biztonságosak.

A gyerekeknek megfelelő hely van az öltözködéshez és ruhájuk rendben való elrakásához. A mellékhelyiségekben az intimitás biztosított. Az egészségvédelem megővéséhez, kézmosáshoz, fogmosásra alkalmas hely van, megfelelő eszközök rendelkezésre állnak.

Az óvodánk udvarán füves és árnyékos hely egyaránt van. A játékok elhelyezése úgy történik, hogy futásra, sportolásra, énekes játékok játszásához is legyen megfelelő hely a homokozás, mászókázás mellett. Különös hangsúlyt fektettünk a baleset megelőzésre a játékok vásárlása, elhelyezése során.

A dolgozók számára az óvónői öltözőbe biztosított a hely, a munkára való felkészülésre.

A szülőket, ha indokolt a vezetői irodába tudjuk fogadni, illetve fogadjuk.

A szülői értekezlet és egyéb események, melyeken a szülők részt vesznek, a gyermekek csoportszobájában szervezzük.

Rendezvényeink megtartása a csoportszobáinkban, a bölcsőde teraszán vagy az óvoda tornaszobájában történik.

IV. 3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés a görögkatolikus óvodánkban a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvoda életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Szempontok:

- az óvoda alapidokumentumainak harmonizálása,
- az óvoda helyi sajátosságainak figyelembe vevő tervezés,
- a helyi szokások és a gyermek egyéni szükségleteinek megjelenése a napirendben és a hetirendben,
- a gondozásnak kiemelt szerepe van a gyermek önállóságának segítésében, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal,
- rugalmas, folyamatos napirend, amelyben a játék kitüntetett szerepet kap

- megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, melyek harmonikus arányban vannak,
- a gyermekek fejlődésének nyomon követése és erről a szülő tájékoztatása.

Az óvoda hagyományait, helyi sajátosságait a családok kéréseit a gyermekek érdekeit a pedagógusok attitűdjét is figyelembe véve rugalmasan valósítjuk meg a napirendet.

JAVASLAT AZ ÓVODAI CSOPORTOK NAPIRENDJÉRE

Időtartam	Tevékenységek
6. 30 – 12. 00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban • Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése • Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen kötött mozgás (csoportszobában, tornaszobában, vagy a szabadban az udvaron.) • Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és szervezett formában • Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek a szabad levegőn. • Játékba és tevékenységekbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak, közvetítése. • Tevékenységekben megvalósuló tanulás <ul style="list-style-type: none"> - Verselés, mesélés - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc - Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - Mozgás - Külső világ tevékeny megismerése - Matematika tartalmú tapasztalatok szerzése
12. 00 – 15.00	<ul style="list-style-type: none"> - Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) - Pihenés
15. 00 -17. 30	<ul style="list-style-type: none"> - Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) - Játék, párhuzamosan végzett tevékenység a szülők megérkezéséig

A TEVÉKENYSÉGEK JAVASOLT SZERVEZETI FORMÁI

Párhuzamosan végzendő differenciált tevékenységek tervezése szervezése	Szervezett tevékenység
<ul style="list-style-type: none"> - Játék - Verselés, mesélés - Ének, zene, gyermektánc, énekes játék - Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - Mozgás - A külső világ megismerése - Matematikai tartalmú tapasztalatok 	<ul style="list-style-type: none"> - Hitre nevelés - Mozgás - Mozgásos játék (mindennapos mozgás)

IV. 4. Az óvoda kapcsolatai

A görögkatolikus óvoda kapcsolatrendszere

A fenntartóval való együttműködés

Görögkatolikus óvodánk fenntartója a Nyíregyházi Egyházmegye. Fenntartónkkal mind lelki téren, mint pedig a működéshez szükséges támogatások terén a kapcsolat folyamatos, állandó. A zavartalan működés feltételeihez, tájékoztatást és egyéb fontos szakmai, törvényi változások terén segítséget kapunk a Katolikus Pedagógiai Intézettől is.

Az egyházközséggel való kapcsolatunk

Egyházközséggel a kapcsolatunk, közvetlen és szoros. A családokat evangelizációs munkánk során Isten felé igyekezünk vezetni.

A Programunkban felsorolt görögkatolikus ünnepeken a templomban, Szent Liturgián veszünk részt. Az elméleti elmélyülésben lelki vezető segíti munkánkat. Óvodai dolgozók bekapcsolódunk az egyházközség munkájába, a környezetünket is igyekezünk bevonni, példát mutatva, szeretettel, türelemmel. Az egyházközségünk parochusától is mindenben segítséget megkapunk, mind lelki, mind pedig más egyéb alkalmak kapcsán.

A családdal való kapcsolat

A család és az óvoda összhangja a nevelésben a gyermeki személyiségfejlődés szempontjából rendkívül fontos. Az óvodapedagógus a kapcsolattartás során vegye figyelembe a családok sajátosságait. Az együttműködés során érvényesüljön a családhoz illesztett megoldás.

A családdal való szoros kapcsolattartás, evangelizálás. Minden segítséget meg kell adnunk a családok felelősségteljes segítésére. Igyekezünk lehetőséget találni a meghallgatásra, párbeszédre. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a szülő és a pedagógus együtt gondolkodása, szoros kapcsolata, egymás tisztelete a gyermek érdekében nyílt és őszinte legyen. Ezért év elején röviden ismertetjük a Pedagógiai Programunk célját, alapelveit és felkínáljuk a lehetőségeket a szülőknek. Évközben a mindennapokon túl, többször biztosítunk lehetőséget, hogy a szülők megismerjék az óvoda munkáját és gyermekük tevékenységét a közösségben. Nyitott óvodai élet keretében a szülőkkel való együttnevelési, partneri kapcsolat kiépítése terén valósuljon meg a megfelelő információáramlás, elemző, értékelő munka.

A pedagógusoktól elvárás, hogy ismerjék azokat a kihívásokat, szerepvárásokat, amelyekkel napjainkban a kisgyermekes szülők szembesülnek. Ezek figyelembevételével előítéletmentes, elfogadó attitűddel, nyitott, partneri kommunikációra képesen alakítsák a szülőkkel való kapcsolatukat, támogassák őket gyermekeik nevelésében, a szülői szerepben való helytállásukban, segítsék elő, bátorítsák a családok bevonódását az intézmény életébe. A gyermekek eredményes fejlesztése érdekében a családot rendszerként értelmezzük, építünk a szülők bevonására, aktív részvételére. Támogató környezetet nyújtunk a szülők gyermeknevelési kompetenciáinak erősítéséhez, a szülői reziliencia fejlesztéséhez, valamint a segítő szolgáltatások igénybe vételéhez.

A kapcsolattartás formái:

- Szülői értekezletek

- Családlátogatások, a gyermekek otthoni környezetének megismerése
- Nyílt napok, foglalkoztató tevékenységek
- Közös ünnepi előkészületek
- Ünnepek, rendezvények
- Kirándulások, búcsúk
- Szent Liturgián való részvétel
- Lelki gyakorlatokon való közös elmélkedés
- Fogadóóra
- Gyermekközösségi nap szervezése

A szülői szervezet feladata hogy kapcsolatot tartson az óvodapedagógusok és a szülők között.

Az iskolával való kapcsolat

Kapcsolatunk közvetlen, együttműködés van közöttünk. Az óvodásaink nagyrészt itt folytatják tanulmányaikat tovább.

Szoros kapcsolatot tartunk a görögkatolikus iskolával.

Egymás munkáját ismerjük, a napi kapcsolatban vagyunk, melyet harmónia, segíteni akarás, jellemez.

Kapcsolattartás formái:

- Nyílt nap
- Óralátogatás
- Közös lelkigyakorlatok
- Közös rendezvények
- Hétköznapi misén való közös részvétel
- Egyéni beszélgetések, információ cserék.

Kapcsolat a bölcsődével

A bölcsődével közös épületben működünk, udvarainkat csak egy kerítés választja el.

A görögkatolikus bölcsődéből érkeznek nagyrészt a gyermekek. Fontosnak tartjuk, hogy ismerjük, segítsük a bölcsőde munkáját, szoros napi tevékenységek során. A kicsik megajándékozzák a bölcsődéseket műsorral, közös játékok játszása.

A kiscsoportos óvó néni meglátogatja a leendő óvodásokat. Kiscsoportos nyílt napra meghívjuk a bölcsőde vezetőjét.

Bölcsődések ellátogatnak az óvodába.

Kapcsolatunk még az óvodai élet során

- Fenntartónkkal
- Társintézményeinkkel
- A Gyermekjóléti szolgálattal
- A Családsegítő Központtal
- A Pedagógiai Szakszolgálattal
- A Karitás- csoportokkal
- Az egészségügyi szervezetekkel
- A gyermekotthonokkal
- A közművelődési intézményekkel
- A kisebbségi szervezetekkel
- A szociális bizottsággal
- A Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal
- A kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel
- Online kapcsolattartás a KPSZTI-vel

A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

EFOP-3.1.5-16-2016-00001 tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című projekt
Az óvodai programunk jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, valamint a több szakterületet érintő megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

V. A GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Az óvodapedagógusok az óvodai élet megtervezése során, a tervezésben feltétlen jelenjen meg

- a cél
- a feladat
- a tartalom
- az óvodapedagógus feladata
- a pedagógiai munkát segítők feladata

V. 1. Hitéletre nevelés

A hit Isten ajándéka. A hit hallásból ered, de szükséges a példa és a hitre vezetés.

- a megtapasztalás
- érzelmi biztonság
- szerető, elfogadó légkör, bizalom
- az összetartozás élménye
- a hit tovább élése az iskolában

Az óvoda missziós feladatai:

- a családok bekapcsolása az egyházközség életébe,
- a közös imádság, a közös munka, a rendezvények, szórakozás megtartó erő.

A hitre nevelés átszövi az egész óvodai életet:

- köszönési módban
- a mindennapos lelki beszélgetések során
- az étkezések előtti és utáni imádságban
- Szent Liturgián
- a játékban
- a tevékenységekben, való tanulásban
- a délutáni pihenés előtti imában
- templomban való helyes viselkedésben
- imádságok tanulásával
- közös szentmise a családokkal

A liturgikus év eseményei

- Istenszülő Oltalmának ünnepköre
- Karácsonyi ünnepkör
- Húsvéti ünnepkör
- Pünkösti ünnepkör

„Veled vagyok naponta
Kezeidet megfogva,
Te csak bízzál karomba
Mondja az Úr.”
(Ifjúsági ének)

Cél:

A hitre nevelés erősítésével Isten szeretetének megvilágosítása a gyermekekben.

Célunk továbbá, hogy gyermekeink olyan emberekké váljanak, akik képesek szeretni és odaadni magukat másokért. Ne utánozzák azt, amit mások tesznek, hanem helyes lelkiismeretet alakítsanak ki, és olyan mértéket találjanak, amelyhez hozzá mérhetik lelkiismeretüket.

Feladat:

- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekekben.
- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem).
- A keresztény hitélet megtapasztaltatása az óvodai élet során (felebaráti szeretet, jócselekedet, megbocsátás, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség).
- A görögkatolikus ünnepeink lelkiületének, tartalmának megélése templomlátogatások alkalmával, lelki perceken való részvétellel.
- A görögkatolikus vallási élet eszközeit- Egyház, egyházi év, liturgia, szentségek, szentek tisztelete – megismertessük.

Tartalom:

Minden napjaink tevékenységeit a lelki perceken keresztül és a templomlátogatásokkal áthatja a görögkatolikus szellemben nevelésünk.

A lelki percekhez megteremtjük minden alkalommal az elcsendesedési, ráhangolódás lehetőségét.

Éreztetjük, hogy most különleges, a szokásostól eltérő élményben lesz részük.

Gyertyát gyújtunk, mindig imával kezdjük és imával zárjuk, a lelki perceket.

Eszközök:

- Biblia
- Ikonok, szent képek
- Imakönyvek, énekes könyvek
- Gyertya
- Diafilmek

Az erkölcsi nevelés

Az erkölcsi nevelés átszövi az egész óvodai életet, mind közösségi, mind egyéni nevelés során. Leggyümölcsözőbb a gyermek számára, ha a családban is élnek a keresztény erkölcsöt, erényeket, de a gyermekek által igyekezünk hatással lenni rájuk.

Az óvodai élet teljes egészét átszövi az együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség és jóakarát.

A biztonságérzet erősítése során meg kell tapasztaltatni a feltétel nélküli szeretetet, egymás elfogadását, a bizalom élményét.

A gyermekekre jellemző módon jelen van az utánzásos tanulás. A gyermeki magatartás kialakulása szempontjából meghatározó a felnőttek modell értékű kommunikációja, bánásmódja, viselkedése.

Ünnepek, megemlékezések

Feladat:

- Az ünneplés jelentőségének megéreztetése
- Az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése
- Az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből
- Az ünnep előkészítése és lezárása

EGYHÁZI, ÓVODAI ÜNNEPEK, JELES NAPOK

Búcsú ünnepünk *Szűz Mária, híveid”* *Óvodánk szentelő ünnepe*

„Oltalmad alá sietnek

Feldolgozandó anyag	Ünnep jelentéséről	Megünneplésének módja
Kisboldogasszony- szept. 8	Istenszülő születését ünnepeljük (Szűz Mária születésének emléknapja)	- Szent Liturgián veszünk részt - Lelki percek
Szent Kereszt felmagasztalása – szept. 14.	Krisztus Keresztjének felmagasztalását ünnepeljük	- Lelki percek - Templomlátogatás
Szűz Mária oltalma – okt. 1.	Az Istenszülő Szűz Máriának, mint a keresztények segítségének és oltalmának ünnepe. Óvodánk címünnepe. (egyházközségünk búcsú ünnepe)	- Lelki percek - Szent liturgia a szülőkkel közösen - különböző programok szervezése
Mindenszentek – nov. 01.	A szentek egységének megünneplése	- A csoportok a templom udvarán Jézus keresztjénél gyertyagyújtás, virág elhelyezés, imák
Szent Mihály főangyal és a mennyei erők – nov. 08.	Szent Mihály főangyalnak, az Isten ellen lázadó angyalok legyőzőjének és az üdvösség történetben szereplő többi égi erőnek emlékünnepe	- Lelki percek - Templomlátogatás
Szűz Mária bevezetése a templomba – nov.21.	A gyermek Máriát szülei a jeruzsálemi templom szolgálatába szánták	- Lelki percek - Templomlátogatás
40 napos karácsony előtti bűnbánati időszak kezdete	Jócsenekedetek fontosságáról beszélgetünk	- Lelki percek

Bűnbánati idő-karácsony

Feldolgozandó anyag	Az ünnep jelentése	Megünneplés módja
Szent Miklós püspök – dec. 06.	A tevékeny felebaráti szeretet szentjét ünnepeljük	Jó cselekedetek gyűjtése. Szent liturgia után, ünnepség keretében megajándékozza a gyerekeket
Szent Anna csodálatos foganása – dec. 09.	Szűz Mária fogantatásának ünnepe	Lelki percek és templomba megyünk.
Karácsony	Jézus születése	Lelki percek. A kis Jézus hozza a karácsonyfát az óvodában ünnep és kántálás
Vízkereszt – jan. 06.	Úrjelenés. Jézus megkereszteltetése a Jordán folyóban, Keresztelő Szent János által	Lelki atya megszenteli óvodánkat. Templomlátogatás.
Gyertyaszentelő Boldogasszony febr. 02.	A kisdéd születése utáni 40. napon a Boldogságos Szűz bemutatta a templomba Fiát, akit az öreg Simeon karjaiba vett és a világ világosságának nevezett.	Lelki percek. Gyertyaszentelés
Vízkeresztől- vasárnapig	Vajhagyó Télbúcsúztató időszak	Zárt körben ünnepelünk.

Nagyböjt - Húsvét

Feldolgozandó anyag	Ünnep jelentéséről	Megünneplésének módja
Nagyböjt kezdete – Húsvét előtti böjti idő, 7 hét	Jó cselekedetek gyűjtése Jézus kedvéért önként lemondunk valamiről, és ezt felajánljuk Böjti ételek	- Lelki percek - Böjti kollyba (aszalt szilva, búza, mazsola, dió, méz) készítés az óvodában
Örömhírvétel (Gyümölcsoltó Boldogasszony) – márc. 25.	Gábor arkangyal hírül adja Máriának, hogy a Szentlélek erejéből a Fiúisten anyjává lesz	- Lelki percek - Templomlátogatás
Nagyböjt		- Lelki percek
Virágvasárnap	Jézus ünnepélyes bevonulása Jeruzsálembe	- Barkaszentelés a templomban
Nagyhét (nagycsütörtök, nagypéntek) Húsvét	Utolsó vacsora Keresztre feszítés Jézus feltámadásának ünnepe	- Templomlátogatás
Szent György nagyvértanú – ápr. 23.	Katonaként keresztény életet élt, példájával megmutatta, hogy hogyan lehet buzgó keresztény életet élni	- Lelki percek - Búzaszentelés a templomban
Húsvét előtt		- Pászkasiítés - Sárga túró - Tojásfestés - Énekek, versek tanulása

Pünkösöd

Feldolgozandó anyag	Ünnep jelentéséről	Megünneplésének módja
Mennybemenetel – húsvét után 40 nappal	A föltámadt Krisztus visszatért a mennyei dicsőségbe az Atyához.	Templomlátogatás
Pünkösöd – húsvét után 50. napon	A Szentlélek eljövételének ünnepe	- Lelki percek - Templomlátogatás
Keresztelő Szent János születése – jún.24.	Keresztelő Szent János születésnapjának ünneplése	- Templom
Szent Péter és Pál fő apostolok – jún. 29.	Vértanúságuknak ünnepe	- Templom
Urunk színeváltozása – aug. 06.	Egyházunk megáldja a gyümölcsöket	- Templom
Nagyboldogasszony – aug. 15.	Szűz Mária elhunytára és mennybevitelére emlékezünk	- Templom - Zarándoklat Máriapócsra
Szent István király – aug.20.	A magyar nemzet első szent királyának és apostolának ünnepe	- Templom
Keresztelő Szent János fejevétele – aug. 29.	Heródes lefejeztette Keresztelő Szent Jánost. Erre a szomorú eseményre emlékezünk.	- Templom

V. 2. Játék

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi csak játszik. De mi tudjuk, mire megy a játék. Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű, tevékeny ember váljék belőle.”

Az óvodai élet tevékenységformái: A JÁTÉK

I/1. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A gyerekek játékának megfigyelése közben képet kaphatunk ismereteikről, élményeikről, beszédképességükről, mozgásigényükről, értelmi és szociális fejlettségükről. A gyermekek játékában a szabad cselekvések sorozatát figyelhetjük meg. Játékok során a legváltozatosabb tevékenységekre nyílik lehetőség. A gyerekek játéka önként választott, szabad akaratból, azaz külső kényszerítő körülmények nélküli tevékenységek. Nem produktív. Nem az eredmény, a teljesítmény a fontos, hanem maga a folyamat. A pozitív érzelmeket kiváltó játéktevékenységek hatására, más alkalmakkor is szívesen vállalkoznak majd a gyerekek az újabb kezdeményezésekre. Például: Egyik nap építőjátékkal játszik, pozitív élmények alapján később újra játssza a játékot.

Az óvodai játékélet tervezésében és szervezésében kiemelt figyelmet igényel a személyiségközpontú gondolkodásmód, a változatos tevékenységrendszerben történő fejlesztés. Az élményszerűség biztosítása érdekében fontosnak tartjuk a gyermekek családi- szociális- kulturális háttérének megismerését, a közös óvodai tevékenységhez kapcsolódó élményhátter felkutatását. Elsődleges feladat az optimális feltételek átgondolása, nyugodt légkör megteremtése, a szükségleteknek megfelelően.

Élmények szerepe a gyermek játékában:

A gyermek játékának tartalma összefügg az általa átélt élményekben szerzett tapasztalatokkal. A különböző társadalmi viszonyok miatt, a családból érkező gyerekek hozott élményei is erősen különbözik egymástól. Ezek a tapasztalatok, az óvodai közös játéktevékenységek során megelevenednek és új közös játéklehetőséggé válnak. Az átélt pozitív vagy negatív élményeket dolgozzák fel a gyerekek játékukban. Például: a szeretetet, alkalmazkodást, rendet, megértést. A negatív élmények feldolgozásában kellő tapintatot tanúsítsunk a gyerekekkel szemben. Nyugalmat, bátorítást, elismerést, szeretetet sugárzunk az elfogadásra szoruló gyerekekkel szemben, ami magabiztosságot, lendületet jelent számára.

Az óvodán belüli és kívüli közösen átélt élmények – séták, - kirándulások (állatkert, játszótér, családi gazdaság megtekintése), - színházlátogatás, - kézműves tevékenységek, - az emberek munkájának megtekintése - közlekedési járművekkel való utazás (busz, vonat, kerékpár) alkalmával a gyerekek a helyszínen szereznek tapasztalatokat, melyek gazdagítják játékuk tartalmát.

Az együttes élmények során közös szokások, hagyományok erősödnek, szociális érzelmek bontakoznak ki és többletet jelent a gyerekek számára. A bibliai történetek megismerése során, gyakran azonosulnak a szereplőkkel, melyek játékukban is fellelhetők. (dramatizálás)

A különböző élménynyújtás, az óvónő tudatos, átgondolt munkáját feltételezi. Indirekt módon így lehet a gyermeki világot befolyásolni. a pedagógus utánosztható mintát ad, majd bevonható társ marad.

Természetesen a gyermek spontán élményszerzése éppen olyan fontos, mint a pedagógus jelenlétével lehetővé teszi a gyermeke közötti játékkapcsolatok alakulását.

Az átélt élmények rendkívüli jelentőségűek az életre való felkészítés folyamatában. Fontosnak tartjuk azt, hogy a gyermekek élményeiket tevékenységekben éljék meg. A játéktevékenységek során, olyan tulajdonságok fejlődnek ki a gyerekekben, melyek a későbbiekben a társadalomba való beilleszkedésüket is elősegítik.

A gyerekek játékanak formai, tartalmi jellemzői:

Az egyes játéktípusoknak meg van az életkor által jól behatárolható időpontja, de ezen belül kimutathatóak az egyéni eltérések is. Minden játéktípus az előző játéktípusból érlelődik. Egy-egy játéktípus több játéktípus kiindulópontja is lehet. (például: mozgásos gyakorló játékból fejlődik ki a szimbolikus játék).

A gyerekek életében az első játékforma a gyakorlójáték. Az ismétléses cselekvések közben, eszközöket, anyagokat ismernek meg a gyerekek. Kiemelkedő az érzékszervek működése, az anyagfélésekkel végzett manipuláció. A játéktárgyak fogása, nézegetése, nyomkodása, forgatása, emelése, rakosgatása egymásra, sorba, egymásba, összeillesztése, gurítása, csúsztatása közben műveleteket tanul meg, amiktől ujjai ügyesednek, mozgásuk összerendezetté válik, miközben felfedezi a tárgyak tulajdonságait. Elkülöníti a játékeszközöket, és a használati tárgyakat. A 3-4 éves gyerekek kedvelt játékformája. A gyerekek felszínesen játszanak, kapkodóak, figyelmük szétszórt, mindig más vonja el, csak felületesen képesek elmélyedni a játéktevékenységekben. Ezért sűrűn váltogatják a tevékenységeket és a játékeszközöket. A gyakorlójátékot követi a szimbolikus játék, melynek meghatározó alappillérei a fantázia, a mintha helyzet, az utánczás és a szerep. Az érzelmek a játékfolyamat kísérője. Egyedül tárgyakkal, egyéb esetekben társakkal folytatott játék. Egyszerű szabálykövetések, (egyéneként, vagy csoportosan) melyet maguk határoznak meg, közös megegyezéssel tartják be, vagy térnek el tőle. A valóság táplálja, amely a játék tartalmában és témájában mutatkozik meg. Olyan kapcsolatokat és viszonyokat formálnak meg a gyerekek, melyeket tapasztaltak, átéltek. Ilyen például: az orvosos, fodrászos, sofőrös játék. A játék során kiemelik a gyerekek a számukra fontos mozzanatokat, részleteket, kiegészítik azokat. A szimbolikus játék utáni lépcsőfokon a konstruáló játékok állnak. Alkotó jellegű kreatív tevékenységek, melyek során játékváltoztatások, közreműködés apróbb hibaelhárításokban, játékeszközök, kiegészítők barkácsolása (óvodapedagógusi segítséggel) előfordulnak. Megjelenik benne az eredményre való törekvés.

A játékfajták csúcsán a szabályjáték áll. Viszonylag későn 5-7 éves korban jelennek meg. A társ elfogadását, a társ szempontjainak tudomásul vételét és kezűgyességét igényel. Verbális, mozgásos és manipulatív játéktevékenységek során önálló szabályra, figyelésekre képesek. A szabályjátékokat a gyerekek elmélyülten játsszák.

Minden játékban megjelenik a gyakorlás, a próbálkozás. Gyakorlás kell a szabály, a szerep megtanulásához is, ilyenkor a sikeres megoldás, a rátalálás öröme hajtja a gyerekeket. A játékon belül a gyakorlás, a konstrukció, a szerep, a szabály fokozatosan összerendeződnek. A gyerekek képzetek, érzelmei, lehetőségei, az életkorral együtt változnak.

Cél: A játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyerekek nevelése. Gazdag örömteli játéktartalmak biztosításához, érzelmileg gazdag, mások iránt nyitott, céltudatos, alkotó gyerekek nevelése.

Jelenjen meg az anyanyelvi nevelés. Erősödjének a katolikus magatartásformák és szokások.

Egymással szembeni játékmagatartás:

Az óvodába érkező 3 éves gyerekek apró lépésekben jutnak kölcsönhatásba egymással, legfontosabb az érzelmi biztonság, mely hatására nyitottabbak a felfedezésre, a közösségi kapcsolatokra. A feltétel nélküli szeretet, a megértés, a tisztelet minden gyerek számára érvényesül. A játék során közösségi érzelmek nyilvánulnak meg. Például: mosoly, aggodás, együttérzés, elhúzódás, szeretet. Egymás iránti szeretetük ragaszkodásukban, féltésben, önzetlenségben mutatkozik meg. A másik gyerek, utánczási modell és fontos önbemérési támpont a gyermekkori interakciókban. Az együttjátszó gyerekeknél bontakozó barátságok

alakulnak ki, azáltal hogy egy könyvet nézegetnek, vagy azonos játékkal (kisautó) játszanak anélkül, hogy szervezett játék alakulna közöttük.

Az együttlét gyorsan változik és rövid ideig tart a külső helyzethez igazodva. Később tartósabb kapcsolatok jönnek létre. A gyerekek belső késztetésekre, tapasztalatok, vágyak, elképzelések hatására kezdenek el játszani, amely lehet papás- mamás, orvosos, közlekedéssel kapcsolatos, fodrászos. Érzelmek, gondolataik, élményeik külső játékcselekvéseikben mutatkoznak meg. A gyerekek játszótársai először családban és óvodában is a felnőttek. Minták a játéktevékenységekben számukra. Amikor már kialakult a játéktevékenység és a játszótársak is megjelennek, a felnőtt háttérbe szorul, elsősorban megfigyelővé válik. Amikor elakad a játéktevékenység, ötleteivel segítheti, gazdagíthatja a játék további alakulását, folytatását. Az óvodapedagógus jelenléte, lehetővé teszi a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását. A közös játék lehetősége élménytöbbletet jelent a gyerekek számára.

Például: Esett az eső. Játékidőben, a csoportban lévő kislányok közül néhányan, az elmúlt időszakban tanult dalokat kezdték énekelni. Az óvodapedagógus levette a polcra a virágkoszorú fejdíszét. A kislányok rögtön tudták, hogy énekes játékot fognak játszani. Az óvónő köré gyűltek.

A játéktevékenység időtartama:

A lehető legtöbb időt biztosítunk a játékre, (a napirendi tevékenységeknek megfelelően), mert csak akkor van lehetősége a gyerekeknek az elemi pszichikus szükségletüknek kielégítésére. A legintenzívebb játékidőszak a reggeli gyülekezési idő után van. A gyerekek eltérő időt töltenek el játékválasztással. Szemlélődnek, döntenek, majd megkezdik a játékot. A játékre biztosított időtartam alatt, a gyerekek szabadon játszhatnak, illetve a felkínált tevékenységek közül választhatnak. A folyamatban lévő játékok ideje is rendkívül eltérő. Ezt befolyásolja a játék fajtája, a játékkaktivitás mértéke, a gyerekek képességei és érdeklődése a játék iránt. A délutáni játék során, igyekszünk felajánlani több tevékenységi lehetőséget. Az időjárástól függően lehet udvari játék is. Például: nagymozgásos, labda, - énekes, és – szerepjáték, építést, konstruálást biztosító.

A gyerekek társas élete a kevés számú kiscsoporttól a nagyobb számú csoportokig:

A gyerekek kapcsolatait, rokonszenvi- ellenszenvi viszonyulások, aktuális érdekek, külső jegyek határozzák meg. Az együttlét gyorsan változik, és rövid ideig tart a külső helyzethez igazodva. Később tartósabb kapcsolatok jönnek létre. A 3 éves gyerekek játékára jellemző, hogy ismerkednek a játékokkal. Egymás mellett játszanak, legtöbbször egyedül, vagy kisebb csoportokban. Még nincs igazán kialakult közös játéktevékenység. Nagyon fontos számukra az érzelmi biztonság, amit az óvónótól kapnak meg. Ez sarkallja őket a társakkal való kapcsolatteremtésre is. A 4-5 éves gyerekeknél észlelhető a kialakult kezdeményező szerep. Vannak, akik vezető egyéniségek, vannak, akik a másikkal csatlakoznak a játéktevékenységben. Itt már kialakult baráti kötődések vannak, ami 2-3, 3-5 gyerekcsoportot jelent. A játékban felosztják a szerepeket, amit közös megegyezéssel változtatnak meg. Az 5-7 éves gyerekek már barátságot kötnek egymással, ez határozza meg a játéktevékenységüket is. Csoportokban játszanak, ami lehet 3-5, illetve 6-10 fő is, a játéktevékenységtől függően. A jó közösséget egyéniségek alkotják, akik egyéni akaratukat, ambícióikat, vágyaikat képesek a közösség keretein belül is megvalósítani. Minden gyermek egyéniség, akinek lehetőséget kell biztosítani, személyisége pozitív és széleskörű kifejlődéséhez. A csoportban elfogadott normák befolyásolják a gyerekek cselekedeteit.

A játékot elősegítő objektív feltételek:

- Megfelelő játéktér biztosítása, a gyerekek szükségleteink kielégítése szempontjából. (biztosítunk alkalmas helyet az egyéni játékre is, de lehetőség szerint növelhetjük a játéktérrel, nagyobb mozgást igénylő játékokhoz is legyen elég hely pl.: dalos játék, labdázás)
- a játékidő tervezése összefügg a napirend kialakításával. Igyekszünk a játékre fordított időt maximálisan kihasználni. (A nap folyamán a délelőtti és délutáni játéknak egyenértékűnek kell lennie.)
- a játékeszközöket úgy választjuk ki, hogy azok megfeleljenek a gyerekek életkori sajátosságainak, továbbá fejlesztő hatásúak valamint fantázia kibontakoztatását segítő és esztétikailag igényesek

legyenek (a játékeszközök kiválasztása az óvodapedagógusnak nagy felelőssége, hiszen lényegesen befolyásolják a gyerekek fejlődését).

- élménynyújtás, a játékos tevékenységek sokszínűvé válásához
- Bekapcsolódom, jelenlétemmel irányítom a játékot.

A játékot elősegítő szubjektív feltételek:

- az óvodapedagógus személyisége, pedagógiai, pszichológiai, módszertani felkészültsége, empátias készsége, gyermekszeretete meghatározó szerepet tölt be
- a derűs, nyugodt családi légkör kialakításához a gyerekek érzelmi biztonságának megteremtéséhez (szeretetteljes békés együttlét, gyerekek felé fordulás, elfogadás, elismerés) az egész óvoda hozzájárul. Ide sorolható az óvodai helyiségek esztétikuma is.
- az egészséges életritmus, a rugalmas napirend, a szokás, szabályrendszer objektív feltétele
- játékot segítő nyugodt kommunikációs tér létrehozása.

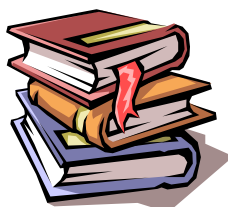
Szervezeti kerete: A játékhoz megfelelő élményszerzési lehetőség tevékenység szervezése.

A csoportszobában és az udvaron is úgy kell kialakítani a helyet, biztonságosan tudjanak játszani.

Az egész napot hassa át a szabad, önfeledt játék.

Kiegyensúlyozott légkör biztosítása.

Biztonságos és természetes anyagokból készült játékok vásárlása.

„Meséltél és
meséltél
Igazakat, szépet.
Kívántam, hogy a
Meséd sose érjen véget.”
(Osváth Erzsébet)

V. 3. Verselés, mesélés

A népmese nyelve mágikus, teremtő nyelv. Fontos segítség a világot tanuló gyerekeknek. Az a gyermek lesz erős, akinek jó kapcsolata van az éggel. Égig érő fa – lehet felfelé menni (mennyország) a gyökér a kapaszkodás, az ősöktől kapott tudáshoz kapcsol. A mese bölceleti forrás. A világ őserije a rend. A rossz jelen van, de a jó mindig föléje keseredhet. Ha a gyermek tud a jóról, és hisz benne, képes küzdeni. A mese nem ismeri a lehetetlen fogalmát. A hősök megdolgoznak a sikerért. A vágynak valóra kell váltani, és ezért dolgozni kell. Ebben a harcban csak magukra számíthatnak.

A mesében tévedhetek, eltévedhetek, akár az életben, de van kiút, van visszaút, megtalálhatom, hogyan juthatok ki onnan (kővé válás). A mesében mindenkinek saját útja van, akár az életben, azt kell végig járni, de többször is meg lehet, meg kell próbálni. A mese megtanít mindent, ami szívből van. Ami élő, azért felelősséggel kell lenni. Mások szenvedése iránt fogékonynak kell lenni. Képesse kell válni a másság elfogadására.

A népmese megtanít, hogy a nem létező dolgokat is meg tudja teremteni. *Ő reá vár a világ!* Becsületre, tisztességre, hősiességre nevel. Munkára, hazafiasságra, hazaszeretetre nevel.

A mesehallgatás belső képi világot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata, a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mű képzeletet és fantáziát fejleszt. Szorongástól szabadít meg, a gyerekek kiélik, feldolgozzák a belső félelmeiket. A sok pozitív, negatív élmény hat érzelmi világukra, amely személyiségformáló. Alakul konfliktuskezelési módjuk, problémamegoldó készségük. Fejlődik erkölcsi ítélőképességük.

Az óvodáskorú gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfajok: mondókázás, vers és mese.

A verselés és mesélés élmény a kisgyermek számára. Az élmény érzelmi benyomásokból támad, és érzelmi állapotot hoz létre. A gyermek szereti a verset, mesét, örömet okoz neki, várja a vele való találkozást. Csak tiszta forrásból merítsünk, értékes irodalmi anyagot ültessünk a gyermekek lelkébe.

A népi mondókák a népmesék az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzásvilágát, nyelvünk legbensőbb törvényeinek megfelelő formába közvetítik. Ugyanez érvényes a jelentős költők írók műveire is. Óvodánkban a népi a klasszikus és a kortárs, irodalmi műveknek helye van.

Az érzelmi biztonság fontos megadásának eszköze a többnyire játékos mozgással, összekapcsolt mondókák dúdolók, versek. A napi tevékenység során többször is alkalmat kell teremteni a helyzethez illő mondókázásra. A kiscsoportban nagy jelentőségű a testi kapcsolat iránti igény, kielégítésén túl- a simogatók, tapsolók, lovagoltató ritmusa lüktetése. Az egyszerű szövege, az irodalmi élmény mellett nyugtatólak hat a gyerekekre. A népmesék segítségével a gyerekek megszabadulnak félelmeiktől, biztatást kapnak arra, hogy a nehézségek leküzdhetők.

Az esztétika, mint fogalom áthatja az egész óvodai nevelést.

A gyerekeknek fontos, hogy találkozzanak a széppel. A vers ritmusa dallama, a mese tartalma, szövege, a szép előadásmód a gyermekben a szépérzékét fejleszti. A magas szintű irodalmi élmény nyújtása a legfontosabb.

A közös mesehallgatás a közösségben átélt mese-élmények, a közösség erősítését és formálhatóságát is segítik. A gyerekek megbeszélhetik, kibeszélhetik élményeiket, szorongásaikat feldolgozzák. Az átélt élmények összekötik, a gyerekeket egymással és az óvónővel. A sok, pozitív, negatív élmény hat az érzelmi világukra, amely személyiség formáló. Alakul konfliktuskezelési módjuk, problémamegoldó készségük-magatartásuk. Fejlődik erkölcsi ítélőképességük, empátiájuk, érzelmi intelligenciájuk.

Kötetlen, vagy kötött tevékenységforma, spontán adódó helyzetekben a nap folyamán bármikor verselhetnek, mesélhetnek, a gyerekek vagy kezdeményezhetik a mesélést.

Az irodalmi anyagunk gerincet a magyar népköltészet, a magyar népmesék, népi játékok alkotják- versek, mondókák, elbeszélések, történetek. Magyarságunk megtartó ereje a néphagyományok. A hagyományok azok az események, amelyek segítségével megőrizzük elődeink szokásait, ünnepeit. Át kell örökítenünk gazdag népmese kincseinket, régies szövegeinket, gondolkodásunkat és egyben népi sajátosságainkat. A nemzetiségi és migráns gyerekek közösségi nevelésében lehetőséget kell biztosítani, hogy anyanyelvük népmese kincséből válasszanak segítséget, nyújtunk a beilleszkedéshez.

Bábozás: az anyanyelvi nevelésnek és a játéknak egyaránt szerves része, amelyen keresztül tükröződnek a gyermekirodalmi élményei, kiegészülve hangulatukkal, fantáziájukkal. A gyermek kifejezheti, átélheti, eljátszhatja saját érzéseit, ezáltal fejlődik személyisége.

A bábozás a kommunikációs képesség fejlesztésének fontos eszköze. Az óvodapedagógus bábjátéka modell értékű. A bábozás alkalmával a mese alakok külső és belső tulajdonságokat jelenítjük meg. A bábjáték segítségével a hallgató gyermek is megszólal. Fejlődik érzelmi kifejező készsége, gyakorolja az elbeszélő és párbeszéd formákat, felismeri, hogyan lehet bánni a hangjával, hangerővel, hangmagassággal, hangszínnel. A bábjáték során mutatja meg a gyermek személyiségét. Jól megfigyelhető a fantázia,

mozgás, manuális fejlettség együttműködési képesség empátia, szociális érettség, a tapasztalatok mennyisége és milyensége.

A gyermekek maguk is készítsenek bábokat. A bábozás igazi kifejező eszköz maga a mozgás is vizuális élményt a gyerekeknek.

A gyermek megtanulja gondolatait, érzéseit, verbálisan kifejezni, ítéletet alkotni. Fantáziája kiszélesedik, önbizalma növekszik, közösségi élményhez jut és megtörténik a feloldódás. Fejlődik testséma ismerete, szem-kéz koordinációja, látási hallási, mozgási észlelése, térpercepciója.

Dramatizálásakor a gyermekek reprodukálják az irodalmi alkotás szövegét, miközben alkotó fantáziájuk segítségével kiegészítik, megalkotják a hiányzó szöveget. A dramatizálás feloldja a szerény kommunikációs képességeikkel rendelkező gyerek gátlásait, szorongásait. Serkenti az összefüggő beszédet, megtanulja az egymásra figyelmet, alkalmazkodást.

A drámajáték a gyermeki személyiség minden területének egyértelmű fejlesztésére szolgál: kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és közlés megkönnyítésére. Lehetőséget nyújt érzelmi helyzetek kibontakoztatására, a helyzetbe való beleélésre, a szereppel való azonosulásra, a kommunikációs képesség gyakorlására.

A gyerekek legyenek képesek önálló versmondásra. Tudjanak természetes hanghordozással, tiszta kiejtéssel, a ritmust és a vers hangulatát érzékeltetni. A gyermekek legyenek képesek, rövidebb meséket vagy egy-egy mese részletét önállóan elmondani, legyenek képesek megkezdett mesét folytatni vagy befejezni.

A gyermeket olyan alkotásokkal kell megismertetni, amelyek lelki táplálékot nyújtanak. Elsősorban a szép a jó az igaz, tehát az örök értékek segítenek a gyermeket a „teljes emberré” nevelésben.

Segít eligazodni világunkban, visszaadja az igazi értékek rangját, a gyermek megtalálja a Teremtő felé vezető utat, Istentől rendelt helyét és kapaszkodót. A keresztény tudat erősítése a gyermekekben: felelősség vállalás, egymásra való odafigyelés, öröm, hála, megbecsülés, szeretet összetartozás, bizalom.

Bibliai történetek: a vers, a mese anyagában jelenjen meg az aktualitásnak megfelelően, vallásos tartalmú vers ima, irodalmi alkotás legendák. Fordítsunk figyelmet a bibliai történetek hallgatására, dramatizálásra. Ismerjék meg az egyház szentjeit, életét (korcsoportnak és fejlettségi szintjének megfelelően)

Színházlátogatás – színházi élmények

Lehetőség szerint színvonalas előadások megtekintése, koruknak megfelelően. Az egyházi ünnepeinkhez kapcsolódó színházlátogatások (advent, pünkösd). Vojtina Bábszínház.

Biztosítsunk lehetőséget a gyerekeknek a saját versalkotásra, a kitalált rímusok mondogatására. Saját szórakoztatásukra találjanak ki szöveget, s ezt mozgással vagy ábrázolással kombinálják. Önkifejezés segítése.

Ünnepek értéke: Az egyéni örömök mellett szerepet kapnak a közösen megélt örömök, az előzetes tervezetések a készülődések örömteli időszakok.

Az ismétlődő közös tevékenység (ünnepek, búcsúk, kirándulások stb.) a csoport hagyományrendszerébe beépül és növeli az összetartozás élményét.

A könyv szeretetére nevelés, már az óvodában, sőt korábban elkezdődik. A gyerekek megtanulják a könyvvel való bánásmódot, a könyvet értéknek tekintés, megbecsüljék. Könyvtárlátogatások szereljenek az irodalmi anyagban.

Feladat:

- Alapozzuk meg az irodalom szeretetét, fejlesszük esztétikai fogékonyságukat, beszédük kifejezőkészségét, helyes és szép kiejtését, hangsúlyozását és beszédritmusát.
- Ösztönözzük őket, hogy irodalmi élmények hatására fejlődjenek a gyermekek érzelmei, amelyek formálják a magatartásukat.
- Kaphanak kiemelkedő szerepet az anyanyelvi nevelésben a gyermekirodalom sajátos meséi és költői fogalmai, szójátékai.
- **Válogassunk olyan gyermekirodalmi alkotásokat, amelyek mondanivalójukban olyan érzelmek és gondolatok kifejezői, amelyekkel igen kifinomult formában érzékeltetik az élet szépségeit, árnyoldalait.**
- **A mindennapos mesélést teremtsük meg, mely legyen a nevelés elmaradhatatlan eleme.**
- **Legyen példaértékű az óvónó előadásmódja, beszéde, stílusa.**
- **Beszélgetések a napi tevékenységek során.**
- **Beszédművelés: beszédhallás, beszédmegértés, beszédmozgás fejlesztése, légző gyakorlatok, hangadás gyakorlatok, artikulációs gyakorlatok, nyelvtörők, ritmus gyakorlatok, időtartam gyakorlatok, hangsúly és hangerő gyakorlatok.**
- **A játékos mozgásokkal is összekacsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához és anyanyelvi neveléshez.**
- **Mindennapos mondókázás verselés, mesélés hatja át az óvodai mindennapunk.**
- **Önálló verselésre mesélésre ösztönzés.**

„Az óvodával, annak
zenéjével
Foglalkozni nem mellékes kis
Pedagógiai kérdés,
Hanem országépítés.”
(Kodály Zoltán)

V. 4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zene az esztétikai érzék fejlesztésére, az esztétikai érzelmek kialakulására kiemelkedően nagy hatással van, mint művészeti tevékenység. Kapcsolatban van másik két művészeti ággal is, az irodalommal és a képzőművészettel.

Fejleszti a gyermek kreativitását, alkotóképességét azzal, hogy dallamokat, ritmusokat találjanak ki az énekes beszélgetéshez, köszönéshez, versekhez, mondókákhoz. Segíti őket az önkifejezésben, az önmegvalósításban, mely elengedhetetlen feltétele a boldog gyermekornak, és az egész emberi élet kiteljesedésének.

A zenei nevelés célja:

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósulása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A görögkatolikus és a népi kultúra, különböző területeinek hagyományőrző funkcióval a zenei képességek fejlesztésén túl zenét értő és szerető, egészséges lelkű kulturált boldog emberré nevelés. Fontosnak tartjuk megismertetni a gyermekeket azokkal a szokásokkal, hagyományokkal, amelyhez a dalos játékaikat, táncait kapcsolni tudja, úgy a hétköznapjaiban, mint az ünnepeken.

Feladatunk továbbá:

- az él hangsúlyos magyar beszéd erősítése
- érzelmi nevelés az ölbéli játékoktól az énekes népi játékokig
- liturgikus énekek tanulása
- a gyermek-, néptáncok és népi játékok, hagyományok megismertetése
- fejlettségének megfelelő hangterjedelem megválasztása
- hallásfejlesztés
- ismerkedés hangszerekkel
- ritmusérzék fejlesztés
- éneklési készség fejlesztés
- zenei anyanyelvfejlesztés
- zenehallgatás
- zenei kreativitás, improvizáció fejlesztés
- ismerkedés a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal.

Akiknek formálódik zenei ízlésük, esztétikai fogékonyságuk, mozgásuk harmonikussá válik.

A zene mindig közvetlen érzelmeket kelt, ami a gyermek cselekedeteit befolyásolja, motiválja. Az éneklés és a zene hallgatása fejleszti a gyermekek érzékenységét, fogékonyságát. A zenei nevelés hatására gazdagodnak ismeretei: A hallás, mint zenei élmény, sajátos eszköz a világ jobb megismeréséhez. A dalokon keresztül a gyermek ismereteket gyűjt a természeti, társadalmi környezetről – állatokról, növényekről, emberekről, emberi kapcsolatokról. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az énekes népi játékok és az igényesen

válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközüül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei nevelőmunkát meghatározza:

1, Az óvodapedagógus egyénisége:

Fontos, hogy az óvodapedagógus belülről jövő hittel, elkötelezettséggel, szeretettel tegye a dolgát.

A legfontosabb, hogy ő maga is szeressen énekelni, zenélni. Ha ezt megérik a gyerekek, ők is kedvet kapnak hozzá. Rendelkezzen megfelelő zenei és pedagógiai képzettséggel. Rendelkezzen az átadás képességével, a jó átadás képessé teszi a gyermeket a jó befogadásra. Az óvodapedagógus zenét ad át, zenét közvetít a gyermekeknek saját kincsesládájából. Olyan dalt énekel, amelyet régebben tanult, de érzelmeivel átítatott, emlékezetében megőrzött. Már a sajátja. Átadja, mert szereti, örül annak is, hogy énekelheti, annak is, hogy megoszthatja a gyerekekkel, akiknek énekel, és akiket nagyon szeret. Ettől lesz a légkör meleg, szeretetteljes, ettől lesz kész a gyermek arra, hogy megnyíljon, s átvegye a szépet.

Az óvodapedagógus feladatai tehát:

- Megfelelő légkör, érzelmi motiváltság biztosítása, élménynyújtás
- Változatos eszközök, hangszerek bemutatása, megismertetése
- A gyermekek életkorának, egyéni érdeklődésének, fejlettségének, megfelelően tudatos mondóka és dalanyag kiválasztásával segítse elő az érdeklődés felkeltését, az ismeretek elmélyítését.
- Segítse a hagyományok megismerését népdalok, népzene, népi gyermekjátékok segítségével, biztosítsa a táncra nevelés feltételeit.
- Az ünnepeket színesítse igényes zenei előadással
- A zenei nevelés kapcsolódjon a természeti jelenségek, a növények, állatok világához, az ünnepekhez. Segítse a magyar beszéd, a zenei anyanyelv elsajátítását.
- Formálja zenei ízlésüket, mozgáskultúrájukat, éneklési készségüket.
- Fejlessze a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, éneklési készségét emlékezetét a népi játékokkal
- Zenehallgatás során a gyerekek dalkincs anyagának gazdagítása, népdalokkal, liturgikus énekekkel, vallásos tartalmú énekekkel.

Tartalom:

- egy és két személyes játékok, altatók, hintáztatók
- körjátékok
- párválasztók
- hócögtető, tapsoltatók
- magyar népszokások és más népek dalai, játéka-táncos játékok

2, A zenei érdeklődés felkeltése

A legelső, legfontosabb motivációs lehetőség a zene szeretetére a jó énekes légkör megteremtése, ezen belül: a szabad, spontán énekelgetések és a szerzett, részben irányított közös énekes élmények lehetőségét, valamint az érzelmileg is stabil, a gyermek számára biztonságot nyújtó jó légkört értjük. Kiscsoportban, a beszoktatás első napjától kezdve sokat kell énekelnünk a gyerekeknek. Az énekes mindig, de különösen ebben az időszakban nyugtatóan hat. Főleg 1-1 gyermeknek énekeljünk, hiszen ebben a korban azt igénylik, hogy az ének csak nekik szóljon, a játék csak vele történjen. Az ölbéli játékok -, hócögtető, hintáztatók, az ujj-játékok, altatók, népi gyermekdalok, énekes játékok-örömet nyújtanak a gyermeknek, mind-mind feledhetetlen közös élmények. A gyermekek élvezhetik a számukra oly fontos testközelség örömét, személyes támasznyújtást, fokozott figyelmet, a hallás, látás, tapintás, az érzékek játékos élményét.

3, Pozitív érzelmek keltése az ének-zenei tevékenységek iránt:

A gyermek az óvodába lépés első percétől kezdve az óvónó minden megnyilvánulására, így énekére is kíváncsian figyel. Ezt, mint lehetőséget kell kezelnie az óvónőnek.

Az érzelmi biztonságot nyújtó légkörben kialakult énekes kedv, ugyanakkor az énekes légkör pozitívan hat a gyermekek érzelmi életére. Ettől nyugodtabbak, kiegyensúlyozottabbak, vidámabbak, bátrabbak, nyitottabbak, alkotóbbak lesznek.

„ha zenével kellemesebbé, esztétikusabbá tesszük gyermekeink életét, a jó légkör egyben jó zenei légkört is jelent” (Forrai Katalin)

4, A közösség ereje, a közös játék élménye, öröme

A közös éneklés, a körjátékok, összetartozást jelentenek óvónó-gyermekek, gyermek-gyermekek között. A dalokat a csoporttal együtt énekeljük, az énekes játékokat együtt játszunk, s ez az együttes élmény fokozza az összetartozást, az együttérzést, az egymás érzelmeire odafigyelés képességét. Egy – egy közös énekes játék során, már attól, hogy körben állunk fogjuk, egymás kezét érezzük mi így együtt alkotunk egy összetartozó nagy egészet, aminek részei vagyunk. Az énekes-táncos játékok egyik alaptérformája a kör. Ezek énekes tevékenységre ösztönző hatását még fokozhatjuk a játékanyag, a dalanyag igényes kiválasztásával. A mozgáskultúra és a táncművészet fejlődését elősegítő legfontosabb feladataink a gyermek életkorának megfelelő művészi értékű anyag a gyermekek ösztönös mozgásigényének kielégítése, a harmonikus mozgás elősegítése. A mozgás tevékenységgel az értelmi képességek a testrészek az alkalmazkodó képesség fejlesztése. A közös készülődés, tervezgetés minden olyan dolog, amelybe bevonjuk a gyermekeket, erősen motiválja őt a zenei tevékenységre.

Zenei képességfejlesztés játékaiban:

Úgy végezzük a képességfejlesztő tevékenységeket, hogy azt a gyermek, játékként élje meg. Fontos a csoportban uralkodó elfogadó, segítő légkör, a gyermeket próbálgatásaiban, esetleg sikertelen megoldásaiban sem a felnőttek, sem társai nem kritizálják. Fontos, hogy a pedagógustól, társaitól is segítséget kapjon. Az egyes gyermekeket nem az alapján ítéljük meg, hogy mit tud és mit nem. Így a gyermek sem kudarcként éli meg, ha valami nem sikerül neki, s újra mer próbálkozni.

A zenei képességek fejlesztésének területei:

1. Az éneklési készség fejlesztése
 - A tiszta éneklés
2. Zenei hallás fejlesztése
 - A magas és mély hang különbsége
 - A halk és hangos közötti különbség
 - A hangszínek felismerése
 - A belső hallás fejlesztése
3. Ritmusérzék fejlesztése
 - Az egyenletes lüktetés
 - A mondókák és dalok ritmusa
 - Az egyenletes lüktetés és a ritmus összekapcsolása
 - A tempóérzékelés
 - Mozgáskultúra az óvodában, tánc
 - A gyermekhangszerek
4. A zenei formaérzék fejlesztése
 - A motívumhangsúly kiemelése mozgással
 - A dallammotívum
 - A ritmusmotívum
5. A zenei alkotókészség fejlesztése
6. A zene hallgatására nevelés

5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

az

„Egyszer régen
Irkámon,
Született egy ákom-bákom”
(Zelk Zoltán)

Az ábrázoló tevékenységek az egész nap folyamán a tér és változatos eszközök meglétével biztosítottak.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermek érdeklődését felkeltse az ábrázolás tevékenységek iránt.
- Biztosítsa a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka anyagaival, eszközeivel való ismerkedést.
- Jutassa a gyermeket az alkotás öröméhez. Irányító, segítő, továbbleadó magatartás a gyermekek alkotó tevékenysége során.
- Jókedvűen rendszeresen sok időn átalkothassanak napmind nap.
- Szem előtt tartsa minden gyermek egyéni fejlesztését a gyermek önmagához képest, fejlődjön lépjen előre.
- Segítse a kreatív alkotás érvényre juttatását, teremtsen meg ennek hangulati környezeti és eszközbeli feltételeit.
- Szokásrendszer kialakítása
- Esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása
- Vallásos témák megjelenítése
- Térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása
- A finommotorika fejlesztése
- Érzelmek, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban
- Műalkotás-elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel.

Térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása: A gyermekek különböző észlelő funkciók együttműködésével (látás - hallás-tapintásízlelés- szaglás) ismeri meg környezetét sokszínű tapasztalatot, szerez a körülötte lévő tárgyakról, dolgokról azok viszonyáról, térbeli elrendezéséről. Újra alkotja, megjeleníti valamilyen úton, módon ezeket, a dolgokat, mégpedig ismereteik alapján (térben, történetben, mozgásban, színben stb.) Festésnél a felületek különböző színű méretű papírra, üvegre, cserépre stb. Festés asztalon, földön, festőállványon.

Finommotorika fejlesztés: A kézmozgás ügyesítése a technikák pontos használata, tevékenység közben, gyakorlás során alakul fejlődik a finommotorika. A speciális finom mozgások minél pontosabb gyakorlati kivitelezését követeli. A vizuális gondolkodás és a kézmozgás kapcsolódásával pontosabb érthetőbb könnyebb lesz. A gyerekek az ábrázolása során könnyebben fejezi ki magát.

Érzelmek gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban. Az alkotó munkáját akkor fejlesztjük, ha az alkotás minél tökéletesebbé fejleszti s, ez által minél több örömet okoz. Az érzelmek akkor fejlődnek, ha a gyermek szívesen kapcsolódik be és a siker élményhez, jut.

A szokás rendszer kialakítása:

Teremtsünk helyet egész nap folyamán a rajzolásra, festésre, mintázásra, kézimunkára. Az eszközöknek legyen állandó elérhető helye a gyerekek részére. Az udvar adta lehetőségeket használjuk ki a nap bármely szakában az évszakoknak megfelelően. A szokásrendszer kialakításával érzelmi biztonságukat növeljük, alkotó tevékenységüket segítjük.

A legtöbbet az ér, ha a gyerekek találkoznak műalkotásokkal, és hagyjuk, hogy spontán módon hassanak, érzelmileg érintsek meg a gyereket. Lehetőségeinket kihasználva látogassunk kiállításokat, Múzeumot (miseruha kiállítás, régi használati eszközök kiállítása, képkiallítás, ikon kiállítás, stb.).

Könyvtárlátogatás során ismerkedjenek meg a különböző művészeti albumokkal (festészet, képzőművészet, építészet, szobrászat). Hozhassanak a gyerekek képeket, mondhassák el, hogy nekik miért tetszett.

Tehát ismerkedjenek a művészet nyelvével, hogy életük során képesek legyenek ezeket befogadni, életüket gazdagítani. Legyenek gyerekeink beavatottak ebbe az értékrendbe – tudják, hogyan megyünk be egy templomba, ott hogyan viselkedünk, Viselkedés Múzeumban, szoborparkban, stb.

A népművészet szoros szálakon kötődik az óvodai nevelésben egyre szélesebb körben felelevenedő: népi gyermekjáték készítés, népi kismesterségek, díszítőművészet. A népművészet tiszta stílusa, forma és színvilága, kompozíciós elvei segítséget nyújtanak a pedagógusoknak. Rokonságot mutatnak a gyermeki látásmóddal: egyszerűség, lényegmegragadás, érzelem és képzelet gazdagság, dekorativitás. Szerezzünk a gyermekek részére olyan alkalmat, amikor a néphagyományok, népszokások világába betekintést nyerhetnek (kukoricafosztás, írókázás, gyöngyfüzés, kenyérdagasztás, pászkakészítés, locsolkodás, pünkösdlő, táncház, stb.).

A közvetlen környezet a spontán vizuális hatások közül a legjelentősebb, hiszen nap, mint nap, állandó ingert jelent. Nagyon fontos tehát, az óvodában, szép környezetben teljen a gyerek napja, s pozitív életérzés hassa át. Éppen ezért fontos, hogy a gyerekeket esztétikus, funkciójukban is szép, ugyanakkor egymással harmonizáló tárgyak vegyék körül. Fontos a változatosság, mindig felhívó erővel bír, odafigyelése, megfigyelésre készlet. Célszerű a kiegészítő, díszítő elemeket cserélni, variálni.

A gyerekeket vonjuk be a környezet szebbé tételébe: alakítsa, egészítse ki, rendezze, hiszen e közben jelentős spontán ismeretre, téri tapasztalatra tesz szert.

A gyerekeknek szánt dolgok, mindenképpen az ő látókörükben legyen, mert máskülönben nem jut el hozzájuk, a nekik szánt üzenet. A rend, mint olyan esztétikai értéket hordoz. A rendetlenség, zavaróan hat a gyerekekre, nehezíti a tájékozódást, hamar ingerültséget, türelmetlenséget, fáradtságot, agressziót szül. A rend pusztá megtartása, az odavezető út, a közös cselekvés, a közös cél önmagában is jótékony hatású a közösségre. Csak összetartó közösség tud közös rendet fenntartani (mi rendünk).

Tartalom:

- Építés
- Képalakítás
- Plasztikai munkák
- Műalkotások nézegetése
- A vallásos nevelés lehetőségei

Kötetlen vagy kötött tevékenységforma

Építés:

- Térbeli alakzatok, nyitott-zárt vonalak létrehozása, sorakoztatás játékeszközökkel, könnyen mozgatható bútorokkal, tárgyakkal
- Térrészek berendezése, formacsoportok, építmények alakítása
- Makettek készítése
- Terepasztal készítése
- Homok, hó használatával, különféle tárgyak felhasználásával építések, alkotások

Képalakítás:

- **Rajzolás változatos technikákkal, különböző méretekben és felületen, együtt is, közös kompozíciók létrehozása**
- **A rajzolt formák gazdagítása, díszítése**
- **Festés sokféle anyag és eszköz használatával, színek keltésével élményt nyújtunk**
- **Színkeresés gyakorlása (papírbatik, lenyomat készítés...)**
- **Anyagkompozíciók alkotása (lenyomatkészítés, szurkálás, karcolás, ragasztás...)**
- **Formák képzése, térkifejezés megvalósítása.**

Plasztikai munkák:

- **Emberalakok, állatok, tárgyak mintázása, összerendezése térbeli kompozícióba**
- **Szerkesztő és konstruáló munka (mintázás, szövés, fonás, hajtogatás, bábkészítés, tépés, nyírás, ragasztás, varrás)**
- **Különböző anyagok és technikák alkalmazásának gyakorlása**
- **Formálhatóságra, alakíthatóságra vonatkozó tapasztalatszerzés**

Műalkotások nézegetése:

- **Közös gyönyörködés**
- **A hangulat megfogalmazása**
- **Helyi kiállítás meglátogatása**
- **Művészi album nézegetése**
- **Ismerkedés népi kismesterségekkel**

A vallásos témák megjelenítése.

- **Templomépítés**
- **A mennyei Atya teremtette a világot, mi pedig továbbépítjük**
- **Érzelmi állapot visszatükrözése, érzelmek kifejezése**
- **Vallásos szimbólumok és témák megjelenítése**
- **A szép formákra való rácsodálkozás, öröm (esztétikum-harmónia)**
- **A teremtés szépségeivel kapcsolatos megtapasztalások biztosítása**

A sokféle változatos eszközök biztosításával a tevékenység iránti vágy felkeltése a célunk. Lehetőségeinkből, nevelési kereteinkből adódóan a gyerekek többféle anyaggal, technikával találkoznak.

„Ép testben ép lélek”

V. 6. Mozgás

A test Isten ajándéka, s mint minden ajándékot óvni, védeni kell, s erre meg kell tanítani a gyermekeket is. Épp ezért fontos az egészséges életmód szokásainak kialakítása, fejlesztése, a gyermekek edzése, mozgásrendszerének, ügyességének, testi erejének fejlesztése. A mozgás az óvodás kor egész időszakában jelentős szerepet tölt be, a nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, s az egész személyiség fejlődését elősegíti. A gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A gyermek, mozgással fejlődik a legjobban.

Rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszihomotoros készségek és képességek fejlesztését szolgálja. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére

Cél:

A torna, a mozgásos játékok által a gyermekek természetes mozgásának fejlesztésével erős, ügye, gyors, jó állóképességű, egészséges gyermekeket nevelünk.

Feladat:

- mozgásigény kielégítése, mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján,
- baleset – megelőzés a megfelelő környezet biztosításával,
- erkölcsi nevelés
- egészséges életmód kialakítása,
- tudatos mozgásfejlesztés a szabad levegőn is,
- mozgásos játékok beépítése,
- testi képességek fejlesztése, önbizalom erősítése,
- változatos eszközök alkalmazása
- nagymozgás és finommotorika fejlesztése, fegyelmezett mozgás elősegítése,
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba.

Tartalom:

Gimnasztika – szabadgyakorlatok:

Kartartások, karizom gyakorlatok, kar, - láb, - törzsmozgások, testhelyzetek, ritmikus, keresztezett mozgások kialakítása a mozgáskoordináció kialakulása érdekében

Koncentrációs – mozgásgyakorlatok:

Kéziszer gyakorlatok /bot, babzsák, szalag, karika, labda, stb/

Járások, futások:

- természetes járás irányváltoztatásokkal
- speciális járások, állatjárások utánzása
- ritmusra járások
- futás egyenes vonalban és irányváltással
- lassítás, gyorsítás
- akadályok leküzdése

- versenyfutás

Szökdelések, ugrások:

- helyben és haladva / páros lábon, váltott lábon /
- akadályokon át / le, fel, át /
- dobások, labdás gyakorlatok
- labdafogások, labdaészlelés
- labdagurítások, labdavezetések
- labda feldobás és elkapás / alsó és felsődobások /
- labdahajítások

Támasz, - függés, és egyensúly gyakorlatok:

- talajon / csúszás, mászás, kúszás, egyensúlyozás /
- padon, zsámolyon, bordásfalon vízszintes és függőleges irányban
- gurulások
- egyensúlyozás emelt szeren / pad /

Foglalkozások a szabadban:

- téli játékok / hógolyózás, szánkózás /
- atlétikai vonatkozású gyakorlatok
- népi játékok

Feltételek:

Eszközök:

- tornaszőnyeg
- zsámoly
- bordásfal
- tornapad
- karika
- szalagok
- babzsák
- rongy-, lég-, és gumilabda
- ugrókötél

A mindennapos mozgás kapcsán feltétlen, a tartásjavító és lábtorna gyakorlatok legyenek beépítve. A játék a játékban szabad mozgás biztosítása minden alkalommal része a mindennapos frissítő mozgásnak. Az énekekre, mondókára végzett mozgásos gyakorlatok is része a lehet a mindennapos mozgásnak. A mindennapos mozgást a nagycsoportokban a csoportszobában lehet megvalósítani télen. A kicsik és a középsősök az óvoda közlekedőjében. Ősszel és tavasszal, amikor az időjárás engedi, mindég a szabadban kell tartani.

„Tél, tavasz, nyár, folyók, ligetek,
Szeressétek a gyermekeimet...
Vad villámok, jó hangyák, kis csigák,
Vigyázz rájuk hatalmas világ.”
(Szabó Lőrinc)

V. 7. Külső világ tevékeny megismerése

„A család forrása a szeretet, mellyel a Teremtő átöleli a teremtett világot.” II. János Pál pápa levele a családokhoz. A gyermek családba születik, s ez a legfontosabb és a legmeghatározóbb környezet, amely őt körül veszi.

A jó család olyan, mint a napfény, sugárzik. A jó óvoda is olyan, mint a napfény, sugárzik. A pedagógus vezetési kézen fogva a gyerekeket, nyitja fel a gyerek szemét.

Segít rácsodálkozni a teremtett világra, önfeledten rácsodálkozni az életre. Ahogy megismeri a világot, a világ szépségét, úgy nyílik meg a gyermek szíve. Nemcsak az eszük legyen nyitva arra, ami megismerhető és felfogható, hanem a szívük is nyitott legyen a világra (emberség).

A pedagógus feladata:

Megtapasztaltassa velük a jót. Egész életüket, lényüket, szívüket, lelküket kell irányítani a tiszta emberi értékek felé: kitartó munka, alkotás szeretete, hűség, barátság.

A gyermek környezetével való kapcsolata mindig a felnőtt közvetítésével valósul meg. Az óvodapedagógusnak a gyermek tapasztalataira, élményeire támaszkodva kell új ismereteket nyújtani. Törekedni kell arra, hogy kifejlődjön bennük a természet iránti érzékenység, ami az emberek egymás iránti érzékenységét is jelenti.

Hagyományok, néphagyományok:

A ma nemzedékének egyik fontos kötelessége, hogy a néphagyományokon alapuló népszokások értékeit megőrizze, és a jövő számára átmentse. A gyerekben tudatosan és fokozatosan kialakítsák a népi nemzeti értékeinkhez, valamint szülőföldhöz, az itt élő magyar és más nemzetiséghez való újfajta viszonyukat. Megismertetni a gyerekeket a népi kismesterségekkel, részt vehetnek tájház, Falumúzeum, táncház munkájában szülőikkel, nagyszülőikkel együtt. Felelevenítenek népszokásokat, népi játékokat, népviseletet.

A néphagyományok által őrizzük meg a tudást, tapasztalatot, melyet elődeink felhalmoztak. Meg kell őriznünk nemzeti öntudatunkat, népünk kultúráját. A pedagógus az ismeretek közvetítésével, közösen átélt élményekkel tudja megalapozni, lerakni a hazaszeretet csíráit. Elsősorban a családra, a szűkebb társadalmi környezetre, egyházközösségünkre támaszkodva tudja az óvoda ezt a feladatot megvalósítani.

Természet szeretetre nevelés:

Rácsodálkozás a teremtett világ szépségeire. A gyermek, aki megismeri, megbarátkozik a természet szépségeivel, törvényszerűségeivel, a természeti folyamatok kölcsönhatásaival, később természetes módon védi is ezeket, az értékeket.

Várhatóan felnőttként környezetvédő életmódon fog élni. Ebben az életkorban a napi életet átható tudatos természetszeretetre nevelés folyjék. Törekednünk kell arra, hogy a gyermeket olyan hatások érhessék, amely a környezetünk felfedeztetésére, rácsodálkozásra ösztönzik őket. Nyugodt, békés módon legyen módja szemlélődni, s minden érzékével tapasztalatot szerezni.

Környezettudatos magatartás: A gyerekeknek tapasztalat során szerezzenek ismereteket az állatokról, növényekről. Látassuk meg a szépet, de hívjuk fel a figyelmet a környezetszennyezés romboló hatására. Beszéljük, hogyan lehet, ezt megelőzni, mi a helyes? A környezetvédelem – környezettudatos magatartás nevelésünk részévé válik, gondolata beépül minden napjainkba, a gyermekek meg tanulnak vigyázni a tiszta

környezetre. Kifejlődik bennük a természet iránti érzékenység, nemcsak a növény és állatvilág, hanem az emberek iránt is megértőbbek lesznek.

„a földet nem nagyapáinktól örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön”

- A csoportszobában biztosítsunk lehetőséget, ahol a gyerekek elhelyezhetik a közösen gyűjtött terméseket, kavicsokat, kagylókat. Ide kerüljenek a gyerekek által gondozott növények, állatok, természettudományos könyvek, kísérletezéshez szükséges eszközök.
- Az udvaron lehetőséget kell biztosítani, hogy részt vehessenek a kert gondozásában (levélsöpítés, locsolás, hólapátolás, stb.). A gyerekek gondozzanak virágokat, így megfigyelhetik fejlődésüket, érzékelik munkájuk fontosságát, eredményét.
- Séták, kirándulások: a közös együttlét élménye, a rácsodálkozás lehetősége, ismereteik bővítése. Legyen olyan hely ahová többször különböző évszakokban is, ellátogatunk. (helyszín kiválasztása: tudatos felkészülés, balesetvédelem). Felhívjuk figyelmüket, hogy ne törjenek le ágakat, ne szedjék le a vadvirágokat. Felnőtt példamutatás. A kellemes esztétikus közös élmény, amit a kirándulás nyújt, elindítja a gyermeket a természet szeretete felé.

Közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés.

A szűkebb, tágabb környezetünk, megismerésére, sok sétára, tapasztalatszerzésre van szükség. Ahhoz, hogy sétákon vegyünk részt, meg kell ismertetni a gyerekeket a biztonságos közlekedés szabályaival. A gyalogos közlekedés, hogyan kelünk át az úttesten, az úttest melyik részét használjuk stb. Ki, kell alakítani a szokásokat séták során, hogy ne zavarjunk másokat. Az észleléseket, megfigyeléseket halkán mondják el. Egymás és saját testi épségeikre vigyázzanak.

Környezet kultúra és biztonságos életvitel szokásainak kialakítása:

A környezet megismerése során alakulnak a gyerekekben a biztonságos életvitel szokásai (keresztény életvitel – keresztény értékek), az elfogadott viselkedési normák, érzelmi és erkölcsi viszonyok. A környezet tágabb megismerése során közvetítjük a nemzeti kultúra értékeit, hagyományait, egyházi ünnepeinkhez kapcsolódó szokásainkat:

Önálló véleményalkotás, környezet alakításban:

A gyermek ismerje meg önmagát és az őt körülvevő szűkebb tágabb környezetet egyre biztonságosabban, mozog életterében, egyre gazdagabb kapcsolat rendszert képes kialakítani. Élményeit, gondolatait jobban megfogalmazza, önálló véleményt alkot. Így alkalmassá válik másokkal való együttműködésre.

Az együttműködés érdekében fokozatosan kölcsönös engedményekre is készké válnak. Fokozatosan alakul ki tűrő képességük konfliktusmegoldó képességük.

Részvétel egyházi ünnepeken:

Megismertetjük gyermekeinket a görögkatolikus vallási ünnepekkel. Fellépések ünnepek alkalmával (Oltalom napja, Szent Miklós, Karácsony stb.) az öröm együttjátás együvé tartozás, hazaszeretet alakításra közösség formálás alakítására szolgál. Az ünnepeken megajándékozunk egymást az együttléttel. Összetartozás, sikerélményhez juttatás és ennek az eredménye a pozitív önértékelés. A családokat is bevonjuk részesei, lesznek a keresztény kultúra megismerésének.

Műalkotásokkal történő ismerkedés:

Feladatunk a kultúra átadása, egyházi intézmény lévén az egyházi kultúra, keresztény kultúra közvetítése.

Az egyházi intézménybe (óvodába) járó gyerekek ismerjék:

- Görögkatolikus templomunkat
- Újfehértó városban található templomainkat (római, református)
- Hajdúdorogi Egyházmegye templomát
- Máriapócsi Kegytemplomot
- Ismerjék templomunk ikonosztázionját (művészeti alkotások):
- Jézus Krisztus

- **Könnyező Szűz Mária Istenszülő Oltalmának ikonja**
- **Szent Miklós**
- **Szentek**

Ismerjék a csoportban elhelyezett ikonosztáziót, annak színhasználatát, színek jelentését.

Ismerkedés egyház helyiségeivel, eszközeivel, viselkedési szabályaival.

A görögkatolikus templom intézményünk mellett található. A gyerekekkel ünnepeken, Szent misén veszünk részt.

Templomunkba belépve magunkba csendbe köszönünk és keresztet vetünk. A hívek (gyerekek) a templom hajójában foglalunk helyet. A szentélyt az ikonosztázió választja el, ahol a szentek életével ismerkedhetünk meg.

Kapcsolódjanak be a közös imádságba, mellyel mélyül Krisztussal való kapcsolatuk, koruknak megfelelően.

A pap az evangéliumot olvassa fel a bibliából. Ismerjék meg az oltári szentség eszközeit, a keresztet, a gyertyát.

A templomban, csendben vagyunk, az imádságot halkán mondjuk, hisz a Mennyei Atya figyel minket. A szeretet kifejezése a helyes viselkedés. Tudják a gyerekek, hogy szűkebb közösségünk (óvodánk) egy nagyobb közösségbe, Isten országába tartozik.

Főbb témakörök:

1. Család
2. Óvodások vagyunk
3. Ősz
4. Tél
5. Tavasz
6. Nyár
7. Közlekedés
8. Évszakok
9. Hónapok
10. Hét napjai
11. Napszakok
12. Állatok
13. Színek
14. Az óvoda környéke
15. Az ember munkája
16. Kis -, középső-, nagycsoportosok vagyunk

A környezet megismerése során matematikai tapasztalatok, ismeretek szerzése és alkalmazása a tevékenységekben:

Cél: a minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztalása, játékos formában, a gyerekek igényeihez, ötleteihez igazodva

Feladat: a gyerekek matematikai érdeklődésének felkeltése az elemi okozati összefüggések felismertetése megtapasztalása. Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához, logikus gondolkodás megalapozása.

- Téri tájékozódás alakítása
- Mennyiségi, alak, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, tájékozódás.
- Ítéletalkotás és mennyiség szemlélet alakítása segítése.
- Kötelező foglalkozásokon is ügyelni kell arra, hogy a gyerekek ne passzív nézők, hanem cselekvő résztvevők legyenek. Az egyéni páros és mikrocsoportos foglalkoztatás alkalmával az óvónó differenciáltabban foglalkozhat a gyerekekkel.
- Az egyéni képességeket, az egyének közötti különbségeket, egyszerűbben tudjuk egyénre szabott feladatot adni. Kis csoportokban dolgozva maximálisan figyelembe tudjuk venni az egyes gyerekek munkatempóját.
- Igyekezünk a matematikai foglalkozásokon minél több problémahelyzetet teremteni, hiszen így tudjuk leginkább aktivizálni a gyerekek logikus gondolkodását.
- Hagyjuk a gyerekek saját logikájuk szerint gondolkodni, próbáljuk rávezetni, több oldalról megközelíteni, de semmiképpen ne vegyük el tőle a felfedezés örömét.
- Tartsuk ébren érdeklődésüket, míg rá nem jönnek minden variációs lehetőségre. Ezzel fejlődik logikus gondolkodásuk, problémafelismerő, megoldó készségük és kitartásuk. A tevékenység és a megerősítés hatására sikerélményhez jutnak.
- A matematikai tevékenykedtetés közben nagyon lényeges, hogy pontosan fogalmazzuk meg gondolatainkat, a probléma felvetése egyértelmű legyen a gyermek számára. A gyerekektől azonban el kell fogadni a pontatlan megfogalmazást is, ha a lényegre tükrözi.
- Matematikai tevékenykedtetés közben nagyon lényeges az óvónó példamutató, szép beszéde, hiszen itt rengeteg lehetőség nyílik a gyermek verbális fejlesztésére.
- A cél az, hogy minden gyermek elsajátítsa a korának megfelelő ismereteket, és pedig lényegesen egyszerűbb akkor, ha nem kötött formában, hanem játszva, aktív cselekvőként teszik.

A szűkebb és tágabb természeti, társadalmi környezetről olyan tapasztalatok szerzése, mely életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlen, valamint formai, térbeli, mennyiségi viszonyok, megismerését szolgálja.

A térészlelés fejlesztése során bemozogjuk a teret Pl. a csoportszobába és egyéb helyiségei, gyalogos utcai közlekedésben a gyerekek így szereznek tapasztalatot a téri irányok viszonyáról. Téri tájékozódás közben felfedezi saját személye és a tárgyak, valamint személye és más személyek közötti kapcsolatot.

- Építkezések alkotások, szabadon

- Tevékenységek tükörrel

- Tájékozódás térben

Mennyiségi, alakí, téri és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés

A gyermekek megfigyelnek mindent, összehasonlítanak dolgokat, közben azonosságokat, különbségeket ismernek meg. Vannak helyzetek, amikor segíthet, az összehasonlítás mellett az összemérés. Felbecsüli az azonosságot-, különbségeket (becslés) mérőszám.

Mennyiségek összemérése:

- Magasság
- Hosszúság
- Tömeg
- Úrtartalom
- Mennyiség
- Terület
- Szelesség
- Vastagság
- Bőség

A környezetiünkbe a tárgyaknak, dolgoknak valamilyen alakja van, ha kiemeljük tulajdonságaikat geometriai fogalmazáshoz, jutunk. Az óvónó ezeket, a mértani testeket, síkidomokat megnevezi, a gömb a négyszög, a kör, háromszög, fogalmak megjelennek a gyermek szókészletében.

- Téri tájékozódás az egyszerű síkban ábrázolt világban: labirintus síkban ábrázolják, az építő formák, amit a gyermek térben kivitelezhet.

Ítéletalkotás és mennyiség szemlélet alakítása, segítése.

Azok a dolgok, amelyek közös tulajdonsággal rendelkeznek azokat egy csoportba, halmazba tartozónak tekintjük.

Létrejön az elvonatkoztatás, általánosítás.

A halmazalkotás sorrendisége:

- A tárgyak, személyes tulajdonságok felismerése megnevezése.
- Összehasonlítások felismert tulajdonságok szerint
- Válogatás, általánosítás kiemelt tulajdonságok szerint
- Rendezés meghatározott szempont szerint, tulajdonság szerint.
- Irányított összehasonlítások
- Összehasonlítás szavakba.
- A halmazok számossága- hány darab van?
- Sorszámlálás

„Ha csak lehet játszik a gyermek,
Mert végül a játék komolyodik munkává.
Boldog ember, ki munkájában megtalálja
A valamikori játék hangulatát”
(Sütő András)

Munka jellegű tevékenységek

„Még a letört ágból vagy pattintott kőből készült legegyszerűbb szerszám is hosszú tapasztalatok gyümölcse – próbálkozásoké s hibáké, megjegyzett, emlékezetben tartott és összehasonlított benyomásoké.”

/Nere Gordon Chile/

A gyermekmunka tevékenysége során tapasztalja, hogy az ember folyamatosan alakítja/alakíthatja, változtathatja, kellemesebbé, célszerűbbé teheti környezetét. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a cselekvő tapasztalatszerzés. A környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában a dolgozók példája.

Feladatok:

- Önkiszolgálás
 - öltözködés
 - testápolási teendők
 - étkezéssel kapcsolatos tevékenységek
- A közösség érdekében végzett munka
 - a naposság
 - a csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok
- Alkalmoszerű munkák és egyéni megbízatások
 - a környezet rendjének biztosítása
 - segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek
 - egyéni megbízatások teljesítése
- Évszakoknak megfelelő tevékenységek
 - csoportszobában
 - udvaron
 - az óvoda környezetében.

Munkára nevelés: a napi élet feltételeinek közös megteremtése!

Az élet és a közösségi élet egyik mindennapi jelensége, ahhoz, hogy élni, létezni, működni tudjunk, bizonyos feltételeket folyamatosan létre kell hoznunk.

Először arra kell ráébrednünk a gyermeket, hogy szorult helyzetekben segíthet önmagán – s hogy hogyan, ezt majd a segítségünkkel megtanulhatja. Ugyanis: Egyszerűen a külső szükségletek és az ember képességei teszik lehetővé, hogy bizonyos dolgokat elvégezzünk.

Munkafajták bevezetése:

Az egyes feladatok pontos, helyes elvégzésére helyezzünk nagy hangsúlyt

- az egyes munkafajták bevezetését fokozatosan kell végezni
- alkalmazkodni kell a csoport fejlettségi szintjéhez
- a munkaeszközök mindig legyenek előkészítve a gyerekeknek
- a munka elvégzését értékelni kell

A munkára nevelés lényege:

Nevelési célunk: a munkavégzéshez szükséges beállítódást, igény szintet megteremtjük, s aztán segítsük a megvalósítás közben egyénileg adódó nehézségek megoldásában a gyermeket.

Ez jelentheti akár azt, hogy szinte végig együtt dolgozunk a gyerekekkel, mert életkorából adódóan szüksége van a felnőtt segítségére, de jelentheti azt is, hogy önállóan megold valamit, egészen addig, hogy az ehhez szükséges eszközöket is rendben helyre rakja, s nekünk már nincs más dolgunk, mint egy mosollyal, kifejezni helyeslésünket.

A feladat megvalósítása során már figyelemmel kell lennünk a különböző fejlettségi szintekre, segítségünk mértékét már az határozza meg.

Fontos a felnőttek mintája.

Fontos dolog: figyeljünk oda, hogy meg tudja-e oldani a gyermek a kítűzött célt, de ha nehézség adódik, ne ugorjunk készségesen segíteni, hanem várjuk meg, hogy segítséget kérjen.

Ez azért fontos, hogy hozzászoktassuk ahhoz, hogy:

- fel tudja mérni saját határait,
- fedezze fel, egyedül nem boldogul,
- tanulja meg felmérni, hogy környezetében ki tudna segíteni rajta,
- természetes módon, kulturált megfogalmazásban, még kétségbeesés előtt (sírás nélkül) kérjen segítséget,
- pontosan meg tudja fogalmazni, szóban ki tudja fejezni, mi az, amivel nem boldogul!

Ne vegyünk ki semmilyen feladatot a kezükből, ha mégoly bonyolultnak tűnik is! Pl.: már a kicsire is egy-két alkalom után rábízhatjuk, hogy bonyolultabb tevékenységeiket ők maguk szervezzék meg!

Ha magától nem jön rá valamire, ne utasítsuk, ne mondjuk meg, mit tegyen – kérdéssel segítsük!

Ennek az értelme, hogy csak beindítjuk a problémamegoldó gondolkodást, de annak folyamatát nem irányítjuk. Ha téved? Legfeljebb helyre kell majd hozni, de nem keletkezik nagy kár a gondolkodási, önszervezési folyamatokban. Amit csak tudnak, tegyék meg ők maguk, ha kis erőfeszítés, gondolkodás, szervezés is szükséges hozzá, annál jobb. (lényegei = cselekvő tapasztalás!)

Motiváció:

A legfontosabb teendőnk az, hogy elismerés rangjára emeljük a pontos, jó munkavégzést. Ehhez az kell, hogy az első együtt töltött napoktól kezdve mindig reagáljunk arra, ha egy gyermek valamit önmagától létrehoz. Ott rögtön meg szoktuk köszönni, megdicsérjük, vagy megsimogatjuk, stb.

Egy-egy feladatot jutalomként bízunk a gyerekekre.

A munka soha ne legyen büntetés, sőt, inkább jutalom, kitüntetés legyen, mindig pozitív érzelmek kötődjenek hozzá, s minden igyekezettel tartjuk fent dicsőség voltát.

A közös tevékenység hatása a társas kapcsolatokra:

A közösség alakulásának fő mozgatórugója – a közös játékon kívül – a közös munkavégzés! Ez a második olyan terület, amely a legtöbb együttműködésre ad alkalmat, ami természetes módon alakítja a gyermekek közösségi magatartását, társas kapcsolatait közösségét, esetleg már a kezdeti önkiszolgáló munkatevékenységek során rengeteg együttműködésre van szükség. Hiszen miközben önmagát ellátja,

rengeteg tapasztalatot szerez arról, hogy térben, időben, mozgásban stb. állandóan alkalmazkodnia kell társaihoz. Ez pedig már a kezdeti időkben állandó interakciókat igényel felnőtt-gyermek, és gyermek-gyermek között.

Mivel az együttműködést, mint a közösségkohéziós erejét tartjuk számon, így érthető, hogy a munkafolyamatok közösség létrehozásában, működésében elsőrendű fontosságúak. Az első perctől fogva mind a felnőttekkel, mind a többi gyermekkel szorosabbá válik a gyermek kapcsolata, végül is, egymás figyelmére vannak utalva akkor is, amikor még igazából talán nem is figyelnek egymásra. Meghittebbé is válnak ilyen módon a kapcsolatrendszerek, hiszen az együttműködés során lassan megtapasztalják, mire lehet számítani, szimpátiák, barátságok szövődhetnek.

Munkavégzésük során tehát a gyermekek társadalmi környezetükről speciális tapasztalatokat szereznek, természetes módon pozitív irányba alakul szociális magatartásuk, társas kapcsolatok jönnek létre, s megszilárdulnak. Munkavégzés közben begyakorlódnak és pontosabbá válnak a különböző munkakészségek. Az eszközök célszerű használatán kívül kialakulnak a munkavégzés, a munkaszervezés képességének alapjai is, fejlődik kitartásuk, felelősségérzetük, önértékelésük.

Feladat:

- mindig konkrétan meg kell határozni az elvégzendő munkát pl.: babaszobában rendet rakunk a szekrényben, babakocsiban
- esetenként egyéni feladattal is bízunk meg a gyermeket, de ügyeljünk, hogy csak olyat kérjünk tőle, amihez kifejlődött képességekkel rendelkezik
- lehet felelősöket kijelölni, a felelős olyan gyermek legyen, akinek megvannak a képességei a szervezésre, a többiek elfogadják az irányítását, ötleteit
- ismerjük el a végzett munkát, dicsérjük a dicsérendőt, javítsuk a hibákat, hogy legközelebb jobban sikerüljön

Az óvodás olyan szeretne lenni, mint a felnőtt, ezért a felnőtt minden tevékenységét, mozdulatát, egész viselkedését utánozza. Igaz ez a munkatevékenységekre is. Örömmel utánozza a felnőtt mintát a szerepjátékban barkácsolás közben és az összes lehetséges munkafajtában is. Az utánzás miatt rendkívül fontos a felnőtt mintaszerű viselkedése és pozitív viszonya a munkához.

Gyermekek által végzett munkafajták:

1. Önkiszolgáló munka: a legfontosabb munkafajta

Az önállóság igénye, az akaratú élet kibontakozása ösztönzi az önkiszolgáló munkára az óvodás korú gyermeket.

Az önkiszolgálásban az étkezés, az öltözködés és a testápolás különíthetőek el egymástól.

- **Étkezés:** a pohár, a kanál önálló használata, kiegészül a terítéshez kapcsolódó feladatokkal, a villa, a szalvéta, majd a kancsó, a merőkanál, a kés stb. használatának megtanulásával.

A terítésnek a téri tájékozódás és a térben való mozgás fejlesztésében van jelentősége, no meg az esztétikai érzék az ízlés alakításában.

- Az öltözködés: a vetkőzéssel kezdődik, ez már a kicsiknek sem jelent gondot. Az öltözködés már bonyolultabb és összerendezettebb mozgást igényel. Az óvodás gyermek meg tanul öltözködni, megtanulja melyik cipő (kesztyű) való a jobb és melyik a bal lábra (kézre). Képes ruhadarabjait ki-, ill. begombolni, húzózárat le-, ill. felhúzni, csatokat, patentokat ki-, ill. bekapcsolni. A nagycsoportos már cipőt fűz és köt, előbb át-, majd masnira is.
A mozgáskoordináció egyre bonyolultabbá, kifinomultabbá válik a sok gyakorlás nyomán.
- A testápolás terén a csapok kinyitása és elzárása mellett a szappannal történő kézmosás és törülköző használat, valamint a fésű, a fogkefe ill. a körömkefe használata is sorra kerül. A testkép alakulását és a finommozgás fejlődését éppúgy szolgálják, mint az egészségügyi szokások kialakulását és megszilárdulását.
Az önkiszolgáló munkák komplex módon fejlesztik a gyermeket. A mozgáskoordinációt, az önállóságot, az akarat kibontakoztatását segítik. Kialakítják, erősítik a gyermek feladattudatát, felelősségtudatát. A gyermek egyre ügyesebb, bátrabb és aktívabb lesz.

2.A közösség érdekében végzett munka:

- A naposság az óvodában végzett közösségi munka legáltalánosabb formája.
Alkalmazására általában négy éves kor után kerülhet sor, amikor már kialakulnak az ellátáshoz szükséges képességek, és létrejön a teendők vállalásához szükséges beállítódás.
A napossághoz szükséges feladattudat, figyelemösszpontosítás csak fokozatosan alakul ki. Ezért sem lehet máról holnapra bevezetni. Kezdetben még inkább a szereplési vágy, a naposi szimbólumok motiválják a gyermeket. Közben erősödik „a naposságért tenni is kell valamit” tudata. E felismerésben segítségére vannak az óvodapedagógus megjegyzései, s közben fokozatosan előtérbe kerül az eredményre törekvés igénye.

Feladataink:

- A gyermekekkel ismertessük meg a napos kiválasztásának szabályait, gyakorlatát. A szabályszerűség érvényesülése mindenki számára kiszámíthatóvá teszi a sorra kerülés időpontját.
- Minden gyermek kapjon lehetőséget a naposság ellátására. Aki nem akarja vállalni, azt ne hozzuk hátrányos helyzetbe ezért. Türelemmel várjuk ki a gyermek magatartásának megváltozását.
- Minden napos ismerje a feladatát. A felnőtt adjon segítséget a naposoknak – szükség szerint – feladataik ellátásához.
- A naposok munkája az életkortól függően bővüljön, s a naposok mind nagyobb önállósággal végezzék tevékenységüket.

A naposság tehát a feladattudat, kötelességtudat, a felelősségérzet és a közösségi érzés alakításában jelentős. Emellett a mozgáskoordináció fejlődésében, a társas viszony és az együttműködés kialakulásában vitathatatlanul nagy a szerepe.

3. Az alkalmoszerű munkák és egyéni megbízatások:

Az alkalmoszerű munkák egy része időről-időre ismétlődik, így nemcsak a feladattudatot fejlesztik, hanem az oly nehezen kialakuló időészlelés kialakulását is pl.: „játékelrakás” – valamilyen kialakított szokás szerint (zenére).

A környezet rendjének megőrzése: A legkisebbektől is elvárhatjuk, hogy az általuk használt székeket, játékszereket önállóan vegyék elő, és használat után tegyék a helyére. Ha erre nem képesek, kérjenek segítséget. A négy év körüliek már rendben tudják tartani eszközeiket, használat után az asztalokat, székeket az eredeti helyükre vissza tudják állítani. A nagyok pedig ügyelhetnek saját környezetük rendjére és tisztaságára is.

Másik részük esetleges, ritkán előforduló. Ezek lehetnek: segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek, ajándékkészítés különböző alkalmakra pl.: üzenet közvetítés, játékjavítás, díszítő munkák. A közösségért, másokért végzett munka sok örömet rejt magában. A közösségi érzés alakulását, az érzelmek, az empátiás készség kibontakozását segíti.

4. Az évszakoknak megfelelő tevékenységek:

A gyermekek megismerkedhetnek: a természet törvényszerűségeivel, a fejlődés, változás, ismétlődés folyamatával, az ok-okozati összefüggések sokaságával; a növények és állatok külső, belső tulajdonságaival, szokásaival és gondozási teendőikkel (pl.: az időjárásnak a növények fejlődésére gyakorolt hatásával).

Munkalehetőségek: öntözés, ültetés, gyomlálás, termények gyűjtése, etetés, itatás stb.

Helyszínei lehetnek: a csoportszobában, az udvaron, az óvoda környezetében (ha megszervezhető magánház udvara vagy kertje).

A kerti munka – növénygondozás – az évszakok változásához kötöten nagyon változó (pl.: csíráztatás, rügyeztetés, udvar, kert gondozása, gereblyezés, falevelek összegyűjtése, hó seprés stb.). A növény- és állatgondozásnál figyelembe kell vennünk: az igénybevett szerszámok méreteit, a felhasznált eszközök (ládák, cserepek) méreteit. A növények és állatok gondozása elsősorban a kognitív, értelmi képességek fejlesztésében jelentősek.

A kerti munka végzése közben a szem-kéz, a szem-láb, a kéz-láb mozgások koordinációja javul. Nő a gyermekek felelősségtudata, feladattudata.

„Én azt hiszem, annál nincs nagyobb öröm,
Mint valakit megtanítani arra,
Amit nem tud.”
(Móricz Zs.)

V. 9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, részben tapasztalatszerzésen, utánpótláson spontán és szervezett természetes és szimulált környezetben szervezeti és időkeretben megvalósuló tevékenység. A játék adta lehetőségek alkalmával, játékos helyzetek teremtésével kötött illetve kötetlen tevékenységi formában valósul meg. A tanulás nemcsak ismeretszerzés, hanem a teljes személyiség fejlődés és fejlesztését támogató kölcsönösség elfogadás élményének sokféle módon történő megélése.

Feladat:

- elsődleges a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevétele, Az optimális terhelhetőség és a motiválás
- a vizuális, akusztikus, kinezetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el,
- építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire,
- jelenjen meg a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás,
- fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szervezett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése
- megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása
- a gyermek kompetenciájának fejlesztése,
- a tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődése ütemhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges
- tehetségigéretre utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges,
- az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel kell, hogy segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását.
- Játékos megvalósulása az észlelés és érzékelés képességének a verbális emlékezet fejlesztése melyet, az óvodapedagógus tanulást támogató környezet megteremtésével éri el.
- Spontán szerzett ismeretek, játékos tapasztalatok rendszerezése egymásra épülése.

- A felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitás erősítése.
- A tanulás akadályba ütköztetése során a gyermek fejlődési üteméhez igazodó felzárkóztatása.
- A megfelelő fejlesztés biztosítása
- A tehetségekre nagyobb odafigyelés, a megfelelő egyéni fejlesztés biztosítása.
- Az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel kell, hogy segítse a gyermek tevékenységben megvalósuló tanulását.
 - megfigyelések végzése közösen és önállóan
 - megbízatások elvégzése
 - összefüggések keresése, a jelenségek változásainak megfigyelése
 - beszédfejlesztés
 - többféle megoldási lehetőség keresése
 - törekedjenek többféle megoldás keresésére
 - legyenek képesek gondolataikat érthetően, szavakba, mondatokba foglalni
 - tudják elkülöníteni a mese és a valóság elemeit
 - legyenek képesek önálló feladatmegoldásra

Differenciálás:

a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek

Beilleszkedési/magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

Kivételes képességű gyermekek, tehetségigérettek

Multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetősége.

VI. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A kisgyermek többsége óvodáskor végére eléri az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szintet, iskolaéretté válik. Természetesen egyéni fejlettségi szintet figyelembe vesszük az életkoron túl a rugalmas iskolakezdéshez.

Iskolás lesz az a gyermek, aki biológiailag (testileg), lelkiileg, szociálisan éretté válik. Mindegyik kritérium egyformán fontos.

Feladat:

- a rugalmas iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet,
- az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális érettség szükséges, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges az eredményes iskolai munkához,

- Testi érettség.

Testileg érett az a gyermek, aki hat éves kora körül eljut az első alakváltozásig. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett teherbíró. Mozgása összerendezett, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik koordinációs képessége, finommotorikája. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes. Mozgásszervei, látása, hallása jól funkcionáljon, beszéde érthető legyen. Elkezdődik a fogváltás. Fontos az izmok kellő fejlettsége, amely képessé teszi a gyermeket a hosszú időn át tartó egy helyben ülésre. A nagymozgások érési folyamata kihat a finommozgások fejlődésére. A kézcsontok mozgásának differenciáltsága és összerendezettsége, a grafomotorika megfelelő érettsége szükséges az írástanuláshoz, helyes ceruzafogáshoz. Kialakul a gyermek jobb-bal kezessége.

Általában a korának megfelelő testileg fejlett gyermeknél nagyobb a valószínűség, hogy lelkiileg és szociálisan is iskolaérett. A figyelem koncentráció, a kitartó munka a szabálytudat kialakulása fontos kritérium kell, hogy legyen.

Természetesen a nevelés befolyásolja a gyermek érettségét, valamint saját tapasztalatait, amit környezetében összegyűjt, elraktároz.

- Lelki érettség:

A gyermek nyitott érdeklődik az iskolába lépés iránt. Érdeklődve, vágyakozva figyeli az oda járó gyerekeket, vágyik arra, hogy ismereteket szerezzen (olvasás, írás stb.) a tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődjenek. Lelkiileg kiegyensúlyozott ismeri a viselkedés általános szabályait. Tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége a szándékos bevonás és figyelem megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról környezetéről. Figyelembe kell venni az idegrendszer épségét, feszültségbírását. A gyermek akaratlagos figyelemre való képessége legalább 5-10 percre kell, hogy kiterjedjen. Tudja magát tartósan lekötöni. 10-15 percig (rajzolás, színezés, feladatlap kitöltése). A gyermekek tudjanak visszamondani egyszerű bővített mondatokat hallás után. Legyen általános tájékozottságuk (név, lakcím, szülők neve) Képesek legyenek 3-4 elemből álló képsort vagy mintát felidézni. Tudják a rész egész felismerését- az egész részből áll, és részekre bontható. Legyenek tisztába elemi fogalmakkal, ismerjék és azonosítsák a térbeli és időbeli tájékozódáshoz szükséges fogalmakat, mennyiségi és számfogalmakat, tudjanak tájékozódni 10-es számközpontba. Képesek a dolgok, jelenségek közötti elemi összefüggések felismerése.

- Szociális érettség szintje:

Az a gyermek, aki tud alkalmazkodni társaihoz, van önuralma. Képes az együttműködésre, kapcsolatteremtésre a felnőtellel és társaival is. Feladattudata kialakulóban van Ismeretszerzéshez kialakultak a tulajdonságaik (emlékezet, képzelet, gondolkodás stb.) Tudja érzelmeit szabályozni, vágyait készletetni, le tud mondani pillanatnyi érdekeiről. Képes meghatározott célok érdekében együttműködni, képes kapcsolatot teremteni és fenntartani a kortársaival. Nehézségek nélkül beilleszkedik a csoportjába. Képes a felnőttekkel való kapcsolat kialakítására, fenntartására és elfogadja azok irányítását. Képesek együttműködni egymással egy feladat elvégzése közben, megkezdett munkát befejezik.

Az iskolaérett gyermek tevékeny, alakít, ábrázol, épít majd ezeket szerepjátékokkal, kapcsolja össze. Mind nagyobb szerepet játszik életében a baráti köre, szereti, ragaszkodik barátaihoz és ez az érzés, vezet a barátság felé. Előfordul, hogy vannak baráti- titkaik, érettségről tanúskodik, ha képes küzdeni.

- **Ötéves kortól (2014. szeptember 1-től 3 éves kortól) kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata, a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.**
- **A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben**

VII. GYERMEK ÉS IFJUSÁGVÉDELEM

A gyermekvédelemről általában:

A gyermekvédelem komplex tevékenység: olyan pedagógiai, pszichológiai, jogi, szociális és egészségügyi feladatok rendszere, melyek alkalmazása lehetővé teszi a veszélyeztetett gyermekek helyes irányú fejlődését. E tevékenységben oktatási-nevelési intézmények, államigazgatási, egészségügyi és társadalmi szervek vesznek részt.

Az óvoda gyermek és ifjúságvédelmi tevékenysége:

A gyermekvédelmi munka magában foglalja az óvodavezetés, és valamennyi nevelő gyermekvédelmi feladatát. A gyermekvédelem fontos része az óvoda nevelési területének.

Kiemelt figyelmet kell fordítanunk arra, hogy mi a teendője az óvodának azokkal a gyermekekkel kapcsolatosan, akik hátrányos helyzetük miatt nem érték el az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget.

Az óvodás gyermek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges szempontok

- az óvodások száma összesen
- ebből veszélyeztetettek száma
- kiemelt figyelmet igénylő gyermek (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű) száma
- három- vagy többgyermekes családban élők száma

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

- családi környezet
- családon kívüli környezet.

Az óvodai gyermekvédelem feladatai:

A gyermekvédelmi feladatok megvalósításában első helyen a csoportban dolgozó óvodapedagógus áll. Megállapítja a veszélyeztetettséget, igazolja a nyilvántartásba vételt. Az igazolatlan hiányzást számon tartja, kiemelten a tanköteles korú gyermekeknél. A gyermekvédelmi munkát összefogja a gyermek és ifjúságvédelmi felelős, kinek feladata az óvoda gyermekvédelmi munkájának összehangolása, irányítása.

- Új szereplő az óvodai, iskolai szociális segítő

Feladat:

- az ismeretek birtokában a szükséges lépések megtétele, balesetvédelem,
- gyermekvédelmi felelős segíti az óvodapedagógusok körültekintő gyermekvédelmi munkáját, baleset-megelőzését
- a gyermekvédelmi felelős munkáját megbízás alapján végzi
- évente kötelező a gyermekvédelmi program elkészítése, gyermekvédelmi ismeretek bővítése,
- rendszeres kapcsolattartás, konzultáció az óvodapedagógusokkal, az intézményvezetővel, a gyermekjóléti szolgálattal, esetmegbeszélések, szupervízió szervezése,
- családlátogatások, fogadó órák szervezése
- támogatások megszervezése, lebonyolítása.

Sajátos nevelési igényű gyermek ügyének intézése, megfelelő segítő szervet segítségének kérése. Együttműködés a konduktív pedagógussal, konzultáció, esetmegbeszélések. A gyermekkel egyéni foglalkozás, odafigyelés. Családi nevelés segítése együttműködés.

a) Környezeti okok	Intézkedési terv
A család szerkezetének megváltozása	Családlátogatás
Nevelési hiányosságok	pedagógiai szakszolgálathoz utalás
Brutalitás	Családgondozóba utalás
Erkölcstelen családi környezet	Bejelentés a gyám és gyermekvédelmi osztályra
Italozás a családban	Védő-óvintézkedés
A környezeti okokból következik:	Egyéni bánásmód
Értelmi, érzelmi elmaradottság	Szorongások oldása
Szociális visszamaradottság	pedagógiai szakszolgálathoz utalás
Gátlásosság	Pszichológiai, ideggyógyászati vizsgálat kérése
Fokozott agresszivitás	
Túl mozgékony	
Változó párkapcsolatok	
b) Anyagi okok	
A szülők önhibájukon kívül alacsony jövedelműek (pl. rokkant nyugdíjasok)	Irányítás az önkormányzat szociális bizottságához
A családban sok a gyermek	
Munkanélküliség	
c) Egészségügyi okok	
Született betegség, súlyos testi fogyatékoság áll fenn	Speciális szakemberhez fordulás

A gyermekvédelem szervezeti formái, időkeretei:

- családlátogatások (orvos, védőnő)
- szülői értekezletek (Kormányhivatal Népegészségügyi Hivatala segítségének kérése)
- fogadó órák (gyermekvédelmi felelős)
- kirándulások
- munkadélutánok

A tevékenység eszközei, módszerei:

- az óvodai nevelésben adódó minden spontán helyzet maximális kiaknázása
- a szülők jogainak ismertetése
- tudatosság, következetesség, az egyéni bánásmód differenciált alkalmazkodás

Speciális szolgáltatások

Óvodánk a következő speciális szolgáltatásokat nyújtja gyermekeink számára:

1. Kézműves műhely: Óvodapedagógus által
2. Néptánc tanulás tánctanát irányításával.
3. Liturgikus énekek tanulása, gyakorlása

Gyermekeink jelentkezés alapján speciális szolgáltatást vehetnek igénybe a középső, illetve nagycsoportból heti egy alkalommal.

Mindenkori nevelési év első szülői értekezletén tájékoztatást adunk a speciális szolgáltatásokat végző pedagógusok heti rendjéről.

II. 2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

II.2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei

Katolikus iskoláink nevelésének alapja és középpontja maga Krisztus.

A keresztyény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjének a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a középszerűségeen, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803.) Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- keresztyény értékrendre épít, biztosítja a keresztyény gondolkodás jelenlétét,
- a nevelő jelleg dominál,
- a nemzeti értékeket szolgálja,
- fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak.

Az alábbiakban felsoroljuk azokat az alapelveket, amelyek különösen nagy hangsúlyt kapnak katolikus iskolánk egész pedagógiai működésében.

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. „a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenykedésén és tanúságtételén múlik.”¹
 - A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szoktatásnak kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.
 - Lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.
 - Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.
 - Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.
 - Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.
1. Legfontosabb alapelvünk az elkövetkezendő évekre is az, hogy diákjaink egyre harmonikusabb és teljesebb emberré váljanak iskolánkban
 2. ALAPELVÜNK: Korszerű, sokoldalú általános műveltség biztosítása
 3. ALAPELVÜNK: A versenyképes tudás megalapozása
 4. ALAPELVÜNK: Hagyományok tisztelete és ápolása
 5. ALAPELVÜNK: Növeljük a társadalom egészséges tagjainak számát.

A tanulók ismeretei, készségei, képességei, attitűdjei tapasztalati tanuláson alapulnak.

A tanulók személyisége minél teljesebben bontakozzon ki a nem formális/informális tanulási környezet és alkalmak adta lehetőségek tudatos pedagógiai kihasználásával.

¹ A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 78. oldal

A nem formális – tanórán, tantermen kívüli – tanulási alkalmak változatos módszertannal valósuljanak meg, melyekben döntő szerepe van a saját élményeken, tapasztalatokon alapuló aktív tanulásnak, a saját tanulási folyamataiért felelős tanulói magatartásnak és a pedagógus szerepváltásának.

Az élmény-, kaland- és játépedagógiai módszerek tudatos, tervszerű használata a tanítási-tanulási folyamatban.

Pedagógiai alapelveink

- *Komplexitás elve* – a nevelés és oktatás során figyelembe kell venni, hogy biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek folyamatosan és együttesen hatnak. Ezeket a hatásokat kell összehangolni.
- *A következetesség elve* – igényesség, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben. Lehetőség nyújtása a tanuló önállóságának, kezdeményezőkézségének, kreativitásának kibontakoztatására.
- *Életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének elve* – a tanulók fejlődését mindenkor a maga fejlődési fokához mérten kell biztosítani.
- *Egyenrangúság elve* – a nevelés-oktatás két alapvető tényezője, a pedagógus és a tanulók egyenrangú félként vesz részt a nevelés-oktatás folyamatában. (A tanuló a nevelés alánya.)
- *Bizalom elve* – bizalom, megértés, tisztelet a tanuló személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolatok kialakítására.
- *A pedagógus vezető szerepe* – az egyenrangúság elvével összhangban a pedagógusnak vezető szerepe van a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységének megszervezésében, személyiségük fejlesztésében.
- *A külső hatások elve* – a pedagógusoknak támaszkodnia kell mindazon tapasztalatokra, információkra, ismeretekre, amelyeket a tanulók az iskolán kívül, mindennapi életükben szereznek be.
- *A tapasztalatszerzés elve* – a nevelés-oktatás folyamatában biztosítani kell a tanulók számára a saját tapasztalatok megszerzését, megértését, általánosítását.
- *A tanulók különböző közösségek tagjai* – a tanulók mindig szűkebb (család, osztály, iskola) és tágabb (közösség, társadalom) közösség tagjai. A nevelés-oktatás az emberi viszonyokban gazdag közösségek hatásrendszerén át, a közösségekben, a közösségek életének, céljainak, érdekeinek figyelembe vételével, a közösség aktív részvételével történik. A közösségek biztosítanak szerepet – a pedagógusok vezető, irányító, kezdeményező szerepe mellett – a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához.

II.2.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka célja

Iskolánk pedagógiai munkájának célja:

- A diákokat segítse abban a folyamatban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- Az iskolahasználók elégedettségére való törekvés, ezen belül: a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés fontossága.
- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.

- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkorak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze tanítványainkat.
- Nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonya, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatása álljon példaként diákjaink előtt.
- Magyarságunk gyökereinek megismertetése (nyelv, történelem, magyarságtudat)
- Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele (néptánc, népdalkörök, kézműves foglalkozások, stb.).
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása.

CÉLUNK: - a test és lélek harmonikus fejlesztése

- gondolkodni, beszélni, cselekedni tanítani
- színvonalas, következetes oktatás
- környezetért érzett felelősség- és a magyarságtudat erősítése
- lehetőséget teremtünk a szociális hátrányok enyhítésére

Céljaink az alapfokú nevelés-oktatás első szakaszában

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakaszában a pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése áll. Az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Fogékonyra teszi a saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetít, alapvető képességeket, és alapkészségeket fejleszt.

Ez a szakasz a kíváncsiságra és az érdeklődésre épít, és az ezáltal motivált munkában fejleszti a tanulóban a felelősségtudatot, a kitartás képességét. Mintákat ad az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozza a tanulási szokásokat.

Az iskola támogatja az egyéni képességek kibontakozását. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, melyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadhatnak.

Céljaink az alapfokú nevelés-oktatás második szakaszában

Az alapfokú nevelés-oktatás második szakasza szervesen folytatja az első szakasz nevelő-oktató munkáját. Ez a szakasz egységes rendszert alkotva két, pedagógiaileg elkülöníthető periódusra tagolódik. Az 5-6. évfolyamokon integratív - képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a 7-8. évfolyamokon előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás fejlesztése.

Az iskola ebben a szakaszban érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti a tanulókat a továbbtanulásra.

Fejleszti a tanulóban azokat a képességeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek.

A tanulási tevékenységek közben és a közösségben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét.

Az iskola tudatosítja a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát.

Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a tanulóban a nemzeti azonosságtudatot, képviseli az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt. Erősíti az Európához tartozás tudatát, készítet más népek hagyományainak kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére. Figyelmet fordít az emberiség közös problémáinak bemutatására.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai

A katolikus iskolának kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll.”²

Ezért iskolánk feladata:

Segítse elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zárándoklat, stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, erdei iskola, iskolaújság, stb.

Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.

Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását.

Teremtsen a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket.

Mutassa fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat.

Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világnézet kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.

Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.

Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekek szocio - kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

Általános nevelési feladatok

- Az iskolai nevelés feladata a személyiség pszichikus komponenseinek a fejlesztése.
- Az alapozó években a tanuláshoz szükséges képességek és készségek (értelmes olvasás, írás, számolás, mozgáskoordináció, gondolkodási műveletek) elsajátíttatása. Fontos a tanulási motívumok fejlesztése – a tanulási módszertár kiépítése.
- A hagyományos humán-reál tantárgyi alapokon a tanulni tanítás középpontba állítása, az ismeretszerzés minden lehetséges szellemi és tárgyi eszközeinek a felhasználásával (a megismerési, felfedezési vagy fejlesztése).
- Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Az egészséges és kulturált életmódra nevelés terén fontos az egyéni tudat fejlődése az önértékelési motívumok fejlesztése, a mozgás, a szabad levegőn való sport, a játékos sporttevékenységek elsajátíttatása, ezek gyakoroltatása.
- Fontos a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, a hátránykompenzálás és tehetséggondozás az iskolai élet minden területén.
- Ugyancsak lényeges az információk, ismeretek minél szélesebb körből való gyűjtésének megismerési folyamata, a könyvtárhasználat fontossága.

² A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 45. oldal

Konkrét nevelési feladatok:

Az általános nevelési feladatokat pontosítani kell az életkorok vonatkozásában, hisz más és más életkorban más-más komponensek fejlesztése kap elsőbbséget. A pedagógiai folyamatok színtere is meghatározó, azaz a tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségek más prioritásokat határoznak meg.

Pedagógiai szakaszok szerinti nevelési feladatok:

Az életkorok szerinti nevelési feladatok komplex módon jelennek meg az iskola nevelési rendszerében. Az oktatásban résztvevő diákjaink 6-14 éves korosztályát két pedagógiai, illetve életkori szakaszra bontottuk. Első szakasz 1-4. évfolyam, a második szakasz 5-8. évfolyam.

Nevelési feladatok, azok színtere szerint:

Számításba kell venni a különböző színtereken folyó nevelési tevékenységeket.

- Szakkörök
- Versenyre felkészítő foglalkozások
- Korrepetálások
- Felvételi előkészítők
- Beiskolázási előkészítők
- Egyéni feladatmegoldó versenyek

Mindezek nevelési vonatkozásai olyan feladatokat határozhatnak meg, amelyeknek szerepelniük kell a tantárgyi programok feladatrendszerében. Itt kell kitérni a tantárgyközi kapcsolatokból adódó feladataink megfogalmazására is.

Nevelési feladatok tantárgyi programok szerint:

- Tantervek, tanmenetek újragondolása
- Munkaközösségi szinten kell megfogalmazni a szaktantárgyak nevelési céljait.
- Minden olyan tevékenységi formával foglalkozni kell, amely a különböző tantárgyak tanításával kapcsolatba hozható

Összességében elmondható, hogy a tantárgyi programok és a nevelési színterek szerinti nevelési feladatmeghatározás a szakmai munkaközösségek kompetenciájába tartozik. Természetesen az iskolai szintű koordinálás az iskolavezetés, illetve a minőségvezetés hatásköre és része az intézmény minőségfejlesztési rendszerének.

FELADATAINK: „a test és lélek harmonikus fejlesztése” megvalósításához

- A katolikus tanítás szerinti értékrend és hiteles életvitel kialakítása;
- Pozitív emberi értékek, tulajdonságok kialakítására törekvés (a szeretet, a jóság, a becsületesség, az őszinteség, a szorgalom, az önzetlenség, a segítőkészség, a tolerancia, a felelősségérzet példáinak erősítése);
- Helyes önismeretre nevelés (értelmi, érzelmi, akaratú fejlődés egészséges aránya, a sikerek és kudarcok feldolgozásának segítése);
- Együttműködési képesség, és az empátia képességének fejlesztése, közösségépítés (az emberi identitás megőrzése, a másság vállalása, elfogadása és elfogadtatása);
- A munka, az erőfeszítés és az általa létrehozott szellemi és anyagi javak megbecsülése, megőrzése;
- Kezdeményező-készség, önállóság, a személyiség maximális tisztelete, egészséges versenyszellem kialakítása;
- A játék személyiségformáló erejének felismertetése és erősítése;
- Az élet egészére vonatkozó kérdések felvállalása, a lehetséges válaszok megismertetése.
- Az egészséges életvitel fontosságának felismertetése;
- A mindennapos testedzés változatos lehetőségeinek megteremtése az iskolában (pl. úszásoktatás);
- A művészeti nevelés teremtette lehetőség felhasználása a teljes ember nevelésében, szoros kapcsolatban a művészeti iskolával.

FELADATAINK: a „gondolkodni, beszélni, cselekedni tanítani” megvalósításához

- Az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése;
- Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése;
- Hatékony tanulási-tanítási stratégiák megtanítása;
- Önálló tanulás és önművelés alapozása;
- Magas színvonalú anyanyelvi kultúra elsajátítása (szép magyar beszéd, olvasási kultúra kialakítása);
- A kommunikációs képesség sokoldalú fejlesztése, önálló véleményalkotás, érvelés tanulása;
- Humán és reál értékek egyenrangúságának, egyensúlyának biztosítása;
- Korszerű társadalomtudományi ismeretek megalapozása;
- Korszerű természettudományos ismeretek megalapozása;
- A számítógép, mint munkaeszköz használatának megtanítása;
- Idegen nyelv alapszintű elsajátítása;
- Könyvtárhasználat;
- Művészeti nevelés.

FELADATAINK: a „színvonalas, következetes oktatás” eléréséhez

- A tanulók egyéni képességeinek, eltérő haladási sebességének megfelelő differenciált oktatás;
- A tehetséges tanulók versenyre való felkészítése;
- Tanulásban lassabban haladó diákok korrepetálása;
- Eredményes tanulási módszerek megismertetése;
- A megszerzett tudás hasznosítása önálló feladatokban;
- A folyamatos önképzés képességének és igényének kialakítása;
- A sikeres továbbtanulás megalapozása;
- A tanulási folyamatban komfortélmény biztosítása;
- Életkomak, fejlettségnek megfelelő szellemi terhelés biztosítása.

FELADATAINK: a „környezetért érzett felelősség - és a magyarságtudat erősítése” elérése végett

- A diákok ismerjék meg a magyarság, városuk és iskolájuk múltját, hogy képesek legyenek alakítani a jelenét;
- A tanulók szülőhelyhez és hazához való kötődése erősödjön az iskolában;
- Az iskola és a család kapcsolatának ápolása, a kölcsönös bizalomra épülő párbeszéd kiépítése és fönntartása;
- A természeti és mesterséges környezet ápolása és megóvása;
- Az ember és a természet kölcsönös egymásra utaltságának megismerése, korszerű ökológiai szemlélet kialakítása;
- Népi kultúránkkal való megismerkedés (pl. a rajz,- ének,- történelem,- irodalomórákon, kézműves foglalkozásokon);

FELADATAINK: „lehetőséget teremtünk a szociális hátrányok enyhítésére” céljából törekszünk

- Iskolánk tudatosan felvállalja a hátrányos helyzetű diákokat, szem előtt tartva, hogy ezek a gyerekek egészséges közösségbe kell, hogy integrálódjanak (nem lehet túlterhelni az osztályközösségeket);
- Szükség esetén kis létszámú osztályban, csoportban zárkóztatja fel az arra rászoruló gyerekeket.
- Az iskola megteremti a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős hatékony munkájának a feltételeit;
- Az osztályfőnök felméri az osztályába járó diákok tényleges szociális helyzetét;

- Az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felelős együttműködik a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyerekek érdekében;
- Megfelelő szakemberek (logopédus, pszichológus, pszichiáter, pap) bevonása főleg a veszélyeztetett gyermekek érdekében;
- A Kelet-Magyarországi Fiatalokért Alapítvány lehetőség szerint támogatja a rászoruló családokat.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a pedagógusok személyiségéhez, felkészültségéhez.

Az eljárások, eszközök alkalmazásának egyetlen törvénye van: a módszerek, eljárások kombinációja. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét, a dicséretet, osztályzást, jutalmazást, stb.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

- A meggyőzés módszerei (az oktatás, példaképpéállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás, stb.).
- A tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás, stb.).
- A magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.).
- A jutalmazás formái (szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyi jutalom, táborozás, ösztöndíj, tanulmányút, stb.).
- A büntetés formái (szóbeli figyelmeztetés (észrevétel, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás, igazgatói figyelmeztetés, intés, rovás, nevelőtestület elé idézés, szigorú megrovás, párhuzamos osztályba való áthelyezés, stb).
- A nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom, stb.).

A., Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek:

- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése;
- Közös célok kitűzése, és elfogadtatása;
- Hagyományok kialakítása;
- Gyakoroltatás;
- Segítségadás;
- Ösztönzés;
- Követelés;
- Ellenőrzés.

B., Magatartási modellek bemutatása, közvetítése:

- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében;
- A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből;
- A nevelő személyes példaadása;
- Elbeszélés;
- Beszélgetés;
- Tények és jelenségek bemutatása.

C., Tudatosítás:

- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról;
- Személyes nevelői példaadás;
- A tanulók önálló elemző munkája;
- Vita, vitakultúra;
- Magyarázat, beszélgetés.

a., A test és a lélek harmonikus fejlesztése

Az alsó tagozaton

Mozgáskultúra megalapozása

Mozgáskoordináció, ritmusérzék, hallás fejlesztése

Az egészséges életmód alapvető ismereteinek közvetítése, az ezt elősegítő szokások kialakítása

Az önismeret, a reális önértékelés fejlesztése

A társas kapcsolatok igényének erősítése.

A felső tagozaton:

A mozgáskultúra, mozgáskoordináció fejlesztése

A koncentráció és a relaxáció képességének megalapozása

Az egészséges életmódban a tudatosság szerepének bemutatása

Az önismeret alakításával, az önértékelés képességének fejlesztése

Az együttműködés értéknek tudatosítása a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, csoportban, stb.

b. Az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése az alsó tagozaton:

Biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátíttatása

Az önálló tanulás és az önművelés alapozása.

A mentális képességek célirányos fejlesztése.

c. Az alpműveltség továbbépítése a felső tagozaton:

A differenciálódó tantárgyi rendszerben a mentális képességek céltudatos fejlesztése

Az önálló tanulás és az önművelés alapozása, gyakoroltatása

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése

A tanulási tevékenységben növekvő szerepet kap a közvetett kommunikáció – írásbeliség, vizuális kommunikáció, számítógépes érintkezés, megjelenik a nem anyanyelven folyó kapcsolatteremtés.

d., A szocializáció folyamatainak elősegítése

az alsó tagozaton:

A helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása

A kortárs kapcsolatok megerősítése

A mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtása

a felső tagozaton:

Az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosítása.

A mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtása.

A nemzedékek közötti és a kortársi kapcsolatok megerősítése.

e., A tanulási stratégiák megválasztása

Az életkori jellemzők figyelembe vétele

Az ismeretek tapasztalati megalapozása, és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása

Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés

A tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló fejlesztő értékelés
Az együttműködésre építő tanulási technikák és tanulásszervezési módok szerepének megnövekedése
Növekszik a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok aránya
Megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó adatgyűjtés, modellezés, szerepjáték
Kiemelt szempont az életkori jellemzők figyelembevétele
Az ismeretek tapasztalati megalapozása
A kreativitás fejlesztése
Differenciált fejlesztés.

II.2.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolában folyó oktatómunka érdekében fontosnak tartott követelmények

A szülők elvárásai az iskola felé:

- keresztény értékrend közvetítése;
- emberléptékű, gyermekközpontú iskolában nevelni a gyerekeket;
- alapvető emberi normák betartására nevelés;
- az alapműveltség megszerzése;
- továbbtanulás segítése.

Elvárások a pedagógusok felé:

- szakmailag felkészült legyen;
- szeresse a gyerekeket;
- értékeljen igazságosan, objektíven;
- legyen képes érdekessé tenni az általa tanított tárgyat;
- példamutatás a hitéletben.

A nevelőtestület felé támasztott követelmények

A felmérés alapján feladatainkat az alábbiakban fogalmazzuk meg:

- A nevelők, de elsősorban az osztályfőnökök ismerjék meg tanítványaikat;
- A nevelők tiszteljék tanítványaikban az embert;
- Tartsák szem előtt a tanulók testi-lelki egészségének védelmét.
- Nevelőmunkájukban gyermekközpontúság, gyermekszeretet, tolerancia, egyéni bánásmód, türelem tükröződjék.
- Tartsák szem előtt a szülők által megfogalmazott elvárásokat, legyenek szigorúak, de következetesek, keltsék fel az érdeklődést a tantárgyuk és az önálló ismeretszerzés iránt.
- A tantestület részvétele szakmai munkaközösségekben, továbbképzéseken (pl. városi bemutató órákon);
- Egységes értékelési rend kidolgozása tantárgyanként;
- Kapcsolattartás pszichológussal, logopédussal;
- A tantestület ismerjen meg minél több kipróbált, jó nevelési eljárást, eszközöket;
- Év folyamaton belüli nevelőmunka összehangolása.
- Munkájukban legyenek igényesek, pontosak, tartsák be az SZMSZ-t.

A tanulók felé támasztott legfontosabb követelmények

- A tanulók legalapvetőbb kötelessége a képességüknek megfelelő tanulás;
- A diák legyen aktív résztvevője a tanulási – tanítási folyamatnak;
- Viselkedésükben tükröződjenek az elsajátított értékek: Különösen az egymás megbecsülése, a felnőttek iránti tisztelet, udvariasság, kultúrált beszéd, a környezet, a társadalmi tulajdon védelme;
- Tartsák fontosnak önmaguk és környezetük tisztaságát, válják igényükké a rend;
- Egyre inkább válják önállóvá a tanulásában, illetve a saját szellemi fejlődésében;
- Tartsák be a szabályokat.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.
- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.
- A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink.
- A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, játék, munka.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztyéni gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesszék, eddzék akaratukat.
- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- A helyes önértékelés
- Az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük
- Józan, megfontolt ítélőképesség
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- A saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- A szelídség, az alázat, a türelem
- Alaposság kialakítása
- A mértékletesség
- A bűnbánatra való készség
- A belső csendre, elmélyülésre való igény
- Hűség Istenhez és embertársainkhoz
- Felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Részvétel a vallásuknak megfelelő egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

- A közösen elfogadott értékek szem előtt tartása;
- A közvetítendő értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződésé alakítása;
- Az értelmi képességek és az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- Az emberi együttélés szabályainak megismerése, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.
- Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése.
- A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeink tisztelete, ápolása, megbecsülése.
- A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Az egészséges életmód, és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása.
- A tanulók környezetének rendben tartására, védelmére irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

Az iskola által biztosított tudásanyag a természettudományok, a társadalomtudományok, idegen nyelvek, a művészetek, a testkultúra, illetve a technika terén mutatnak utat a tanulók műveltségének fejlesztéséhez.

Az alapvető ismeretanyag elsajátítása, a tanultak feldolgozása, az összefüggések felismerése csak eszköz az önállóság kialakításához, egy saját világkép formálásához.

Ehhez kell az iskola pedagógusainak az életkori sajátosságoknak megfelelően, a gyermekek képességeihez mérten segítséget nyújtani.

Első feladatként a tanulási folyamat ösztönzését oldjuk meg.

Fő kiindulási pontunk a motiváció megteremtése.

Felkeltjük a tanulók érdeklődését, biztosítjuk a megismerés örömet és rendszeres sikerélményt.

Nevelési elveink

Nevelési elveink főbb irányai a kulturált viselkedés és a kreatív gondolkodás kialakítását célozzák:

- Az értelmes fegyelem, az önállóság, a szabadság, a szabad gondolkodás kialakítása.
- Felelősségérzet kialakítása önmaguk és társaik iránt fizikai, erkölcsi, szellemi téren.
- Együttműködési és konfliktuskezelési technikák kialakítása.
- Tolerancia gyakoroltatása etnikai, vallási, világnézeti, egészségi, anyagi, értelmi téren.
- Az általánosan elfogadott erkölcsi értékek beépítése a viselkedésbe és a gondolkodásba.

Speciális feladatok

Az általános műveltségi területek közül a következők kapnak oktatásunkban nagy hangsúlyt:

Az ének-zenét emelt óraszámú tanító osztályokban a zenei és humán műveltségi területeken a tanulók érdeklődésének, készségeiknek fejlesztése. Fontos a zenei fogékonyság kialakítása, amely együtt jár a lelki-szellemi harmóniával. Az igényes zenei nevelés magával hozza az igényességet az élet más területein is.

A testnevelés területén a sport embert, közösséget formáló erejének felhasználásával a versenyszellem kialakítása, ügyességfejlesztés, életkorának megfelelő edzettségi állapot. A mozgás megszerettetésén túl a testi-lelki harmónia, a rend és fegyelem elsajátítása, a folyamatos munkavégzés az ép testben ép lélek eszméje mind-mind nagy jelentőséggel bír.

Az informatika műveltségi területen belül a könyvtárhasználat, a modern technika, napjaink korszerű ismereteinek elsajátíttatása.

Az idegen nyelvek – német, angol – minél magasabb szintű tanítása.

Felső tagozaton dráma szakkör indítása a közösség- és személyiségépítési folyamat elősegítésének céljából. Ennek keretében a tanuláshoz szükséges képességek és készségek fejlesztése folyik, amelynek eredményeképpen a diákok tanulmányaikban, társas kapcsolataikban és döntési helyzetekben sikeresebben helyt állnak.

Elsősorban játék- és drámapedagógiai módszerek használata mind osztálytermi, mind nem formális tanulási környezetben, az informális tanulás sajátosságainak, lehetőségeinek folyamatos figyelembevételével (pedagógus mintaadás, spontán tanulási alkalmak tudatosítása stb.)

A tanítási – tanulási folyamat irányítása

A tanítási – tanulási folyamat megszervezésekor nem hagyhatjuk figyelmen kívül azokat a belső feltételeket, ösztönző erőket, amelyek a gyermekekben rendkívül bonyolult kölcsönhatásban jelen vannak. Mindenfajta tevékenység kiinduló eleme a motiváció. A tanuláshoz való viszony kialakítása szempontjából fontos a felfedezés örömeinek megteremtése. A motívumrendszer kialakításának lehetőségei között pedig első helyen kell említeni a sikerélményt. A siker megerősíti a tanulót abban, hogy jó tanulni, érdemes dolgozni.

Az ismeretszerzés ma már nem kizárólag az iskolában történik. Ezért az eddigieknél nagyobb szerepet kell biztosítani az önálló olvasásnak, a tankönyvön kívül más könyvek, kézikönyvek, lexikonok használatának, s az egyéb ismerethordozók (sajtó, tv, videó, számítógép, internet, stb.) által megszerezhető tudásnak.

Az oktatási módszerekben teljes a pedagógusok szabadsága, önállósága, de nem szabad szem elől téveszteni, hogy a tanulói tevékenységet biztosító módszerek a leghatékonyabbak, ezek vezetnek a legjobb eredményre.

Tanórán kívüli tevékenységek - A szabadidő irányítása

Napközi

A napközi otthonos ellátás az általános iskola alapfeladatai közé tartozik.

Az iskolának biztosítani kell:

- A gyermekek egészséges és biztonságos elhelyezését
- A szabadidő eltöltéséhez szükséges helyet, időt, eszközöket
- Az önálló tanulás feltételeit
- Az étkezés megszervezését.
- Pedagógus felügyeletet 16 ó 30 percig.

Tanulószo

Felső tagozatos tanulóink részére tanulószobát szervezünk, amelynek igénybevételére az osztályfőnökök és a szaktanárok ösztönzik a tanulókat. A tanulószoba vezetője és a szaktárgyi korrepetálásokat és szakköröket tartó pedagógusok szorosan együttműködnek. A tanulószoba célja és feladata, hogy a gyermek szakszerű segítséget kapjon önálló tanulásához, a tanórákra való felkészüléshez, az önműveléshez. Az iskola biztosítja a tanulószobára

jelentkező tanulók részére a tanítási órák után a kulturált étkezési lehetőséget, majd a délutáni tanári felügyeletet 16 óra 30 percig.

Szakkörök

Tehetséggondozást szolgálnak /pl.: szaktárgyi szakkörök (matematika, magyar, történelem), dráma, néptánc, számítástechnika, könyvtárhasználat, kézműves, stb./ Nagy igény van az angol nyelvi szakkörre 5-8.évfolyamokon.

Differenciált képességfejlesztő foglalkozások

Feladatuk az indulási hátrányok csökkentése, a lemaradók felzárkóztatása, középiskolai felvételre való előkészítés, versenyztetés.

Könyvtár

A szorgalmi feladatok elkészítéséhez és az önképzéshez nyújt segítséget

A szociális hátrányokkal induló tanulóink számára a könyvekhez való közvetlen hozzáférést is lehetővé teszi.

Tanulmányi és tehetségkutató versenyek, pályázatok

Lehetőséget teremtünk arra, hogy az érdeklődő, tehetséges tanulók iskolai, városi, megyei, országos és egyéb pályázatok által meghirdetett versenyeken eredményesen vegyenek részt.

Diáksport Egyesület (DSE)

Az iskola együttműködési megállapodás keretében működik együtt a KIDSZ-szel.

Az egyesület foglalkozásai lehetőséget nyújtanak a rendszeres mozgásra (torna, sakk, labdarúgás, röplabdaedzések). A tömegsport foglalkozásokon különböző sportágakkal, rekreációs játékokkal ismerkednek meg a tanulók.

Tanulmányi kirándulások

A gyerekek életkorának, értelmi fejlettségének megfelelően tervezik és szervezik a pedagógusok.

Ásványgyűjtő túrák szervezése évente egy alkalommal a Zempléni hegységben.

A 7. évfolyamos tanulóink évente pályáznak és részt vesznek a határtalanul program keretében magyar lakta településeken az EMMI támogatásával.

Erdei iskola

Az elkövetkező esztendőktől kezdve több osztálynak szeretnénk lehetőséget nyitni erdei iskolai részvételre. Cél, hogy a tanulók 8 év során legalább egyszer egy hét időtartamra részt vegyenek ilyen foglalkozáson. Az erdei iskola több mint kirándulás: a szervező pedagógusok által megtervezett komoly ismeretátadás, a pedagógiai munka színtere.

Táborok

Hagyományosan iskolai szervezésű táborokban vehetnek részt az érdeklődő tanulók minden évben. Ilyenek:

- téli tábor (az Északi-középhegységben)
- vízi tábor (a Tiszánál)
- nyári tábor a Balatonnál és a Zemplénben
- nyári napközis táborok: **Csodaszarvas**

Diákönkormányzat

A működési szabályzatban rögzítettekén túl tevékenységével hozzájárul az iskola színvonalas, hagyományteremtő munkájához. (Ilyenek vagyunk, rajzpályázat, papírgyűjtés, gyermeknap)

II.2.4. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

II.2.4.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez.

A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy

- legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására,
- Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére,

Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve:

- felkészítse a tanulókat az önállóságra,
- a betegség-megelőzésre,
- a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.
- a pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

II.2.4.2. Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátítását a 8. évfolyamon, a biológia tantárgyba integráltan valósítjuk meg.

Fejlesztési követelmények:

- elsősegélynyújtás bőrsérülések esetén
- elsősegélynyújtás mozgássérülések esetén
- elsősegélynyújtás csonttörés esetén
- szűrővizsgálat, önvizsgálat, védőoltás fontossága
- az orvosi ellátással kapcsolatos alapismeretek
- mentő értesítésének módja (A hívó neve, adatai. Mi történt, hol történt, a sérülés pontos helyét és megközelítési útvonalát. Hány sérült van, milyen a sérülésük; súlyosság szerinti megoszlásuk.)

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén:

- a tanuló ismeri a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait
- a tanuló ismeri az elsősegély nyújtás legfontosabb szabályait.
- a tanuló értesíteni tudja a mentőket, tűzoltókat, rendőrséget baleset esetén.

Az alkalmazott értékelési módszerek

Számonkérés formája: - modul közben szóbeli, írásbeli, gyakorlati értékelés,

- félévkor és tanév végén a biológia tantárgyba beépítve osztályzat

Számonkérések rendszeressége: - minden elsősegélynyújtással kapcsolatos tanóra végén az adott tananyagból

Számonkérés tartalma: - az adott kompetencia ismeretei, jártasság, készség

- az elsősegélynyújtás tananyaga

A tanulók tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszerek:

- írásbeli tesztek, újságcikkek, esettanulmányok elemzése, szituációk, - - szóbeli feleletek, egyéni páros formában

Megszerezhető minősítések: elégtelen, elégséges, közepes, jó, jeles

A minősítéshez tartozó követelmények:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33%	elégtelen (1)
34-50%	elégséges (2)
51-75%	közepes (3)
76-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

A sikertelen teljesítés következménye: írásbeli, szóbeli felelet megismétlése

Az elsősegély nyújtási alapismeretek értékelése a biológia tantárgyban integráltan történik.

A tanterem falain túl kiemelt figyelem fordul a nem formális tanulási környezetre – sportlétesítmények, természet, prevenció, tevékenységet folytató egészségügyi létesítmények -, ahol a tanulók egészségvédelme és egészségtudatos életvitelének kialakítása célzottan történik.

II.2.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola felelős a gyermekek, tanulók testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, kötelessége különösen, hogy előmozdítsa a gyermek és tanuló közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását és törekedjen azok betartására. Az iskola nevelje a gyerekeket, tanulókat egymás szeretetére, tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre. Ennek érdekében a gyermekközösség, a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzi nevelő, oktató munkáját. (Knt. 62. § (1) d, e) Görögkatolikus iskolaként előtérbe helyezzük a közösségi nevelésnél a katolikus keresztény értékeken nyugvó közösségnevelést, az Isten iránti szeretet és a hit elmélyítését.

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése.

Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

Az iskola feladatának tekinti, hogy a gyerekek, tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése.

„Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céljá.”³

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

A közösségi nevelés színterei:

- Család
- Iskola
- Iskolán kívüli közösségek

Pedagógiai programunkban az iskola keretén belül működő tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladatokkal foglalkozunk.

A pedagógiai program szempontjából iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- Tanórák: hittanórák, szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák
- Tanórán kívüli szabadidős foglalkozások: napközi, tanulószoba, szakkörök, lelki gyakorlatok, zarándoklatok, kirándulások, erdei iskolák
- Diákönkormányzati munka, egyházközségi szerepvállalás

A pedagógus közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai:

- A közösséget irányító pedagógus feladata az iskolai élet egyes területeihez (tanóra, tanórán kívüli tevékenység) kapcsolódó tanulói közösségek megszervezése, tervszerű nevelői irányítása, fejlesztése.
- Feladat a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

³ A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 34. oldal

- A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy (nevelői segítséggel) közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél elérése érdekében összehangoltan tevékenykedni, és az elvégzett munkát értékelni.

II.2.5.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölc erősítésével.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével).
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

Tanítási óra

- Az osztályfőnöki órákon (reggeli körön) az osztályfőnöknek nagy lehetősége van a gyerekek személyiségének fejlesztésére. Az osztályfőnöki órák tartása a katolikus kerettanterv szerint történik.
- A fejlesztés legfontosabb színtere a tanítási óra. A tanítási órákon kiemelten fontos a motiváció, az eredmények, sikerek elismerése, a pozitív megerősítés, a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez igazodó differenciálás, csoportbontás.

Csoportbontások

A magas szintű nevelő-oktató munka érdekében a következő tárgyakat csoportbontásban tanítjuk:

- nyelvek: A csoportbontásnál figyelembe vesszük a szülői igényeket (milyen nyelvet választ) és a csoportlétszámot. Az adott nyelven belül kezdő és haladó csoport indítására is van lehetőség. A kezdő és haladó csoportokra való bontást év elején a szaktanárok végzik. E két csoport közötti váltásra félévkor van lehetőség.
- számítástechnika: minden felsős osztályban osztálylétszámtól függően 1-2 csoportban.
- hittan felekezeti szerinti oktatás

Osztályközösségek

Iskolánkban évfolyamonként 1-2 párhuzamos osztály működhet.

Maximális létszám: 1-4. osztályban 27 fő, 5-8. osztályban 27 fő.

A Köznevelési Törvény maximális osztálylétszám előírásai az irányadók, de indokolt esetben ettől el lehet térni a törvényben megengedett esetekben: Oktatási Törvény 3. melléklet 7.

Napközis csoportok, tanulószoba

A felső tagozaton lehetőség van évfolyamonkénti napközis csoportok létrehozására a szülők igénye alapján. Fő feladat a másnapra való felkészülés, az önálló tanulásra nevelés.

A csoport létszáma min. 15 fő.

Szakköri foglalkozások, sportkörök rendszere

Szakkörök tarthatók tantárgyanként vagy tantárgycsoportonként a tanulók önkéntes jelentkezése alapján

Kritériumok:

- létszám: minimum 8 fő
- a foglalkozás időtartama: 45 perc
- a foglalkozások gyakorisága: heti 1-2 óra
- beiratkozás - kiiratkozás módja:
Jelentkezni szülői engedéllyel, és osztályfőnöki hozzájárulással lehet. Kiiratkozás év közben csak indokolt esetben a szülő vagy az osztályfőnök írásbeli kérésére történhet a szaktanámál.

Jelenlegi szakkörök: énekkar, számítástechnika, néptánc, idegen nyelv: angol – német, , matematika, magyar, történelem ,kézműves, sportkörök: labdarúgás, atlétika, kosárlabda

Egyéb sporttevékenységek: úszás

A tanulók a tanulást közösségi élményként élik meg, azaz tanulási folyamatuk páros, csoportos munkavégzésben is megvalósul.

A tanulók megértik, hogy a munka világába, tágabban a társadalomba való beilleszkedésük mértéke attól függ, hogy mennyire képesek a közösségért tenni, annak tagjaként dolgozni, és társaik támogatásával a közösség erejét, hatékonyságát növelni.

Az intézmény koncepciózusán használja a nem formális tanulási környezetet – osztálykirándulások, diáknapok, diák önkormányzati működés, önkéntes munka, nyári táborok stb. – mint a közösség fejlődésének lehetőségeit.

Korrepetálás, illetve továbbtanulóknak előkészítő

Azokból a tantárgyakból, ahol ez szükségesnek látszik (pl. matematika, idegen nyelv) hetenként egy óra áll rendelkezésre a tanárnak ahhoz, hogy a gyengéssel külön foglalkozzon, gyakoroljon, illetve a jobbaknak egy-egy témában mélyebb ismereteket nyújtson. A résztvevő tanulók száma esetenként változhat és a tanár dönti el, hogy kinek lenne szüksége erre a foglalkozásra.

A foglalkozások évfolyamonként vagy osztályonként szervezhetők.

Versenyek, vetélkedők:

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle versenyek, vetélkedők. Iskolai szintű győzteseket felkészítjük a városi, megyei, országos versenyekre.

Szabadidős foglalkozások:

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle

tanulói, családi programokat szervez: túrák, táborok, színház és múzeumlátogatások, klubdelután, családi nap, táncos rendezvény. Ezen való részvétel önkéntes.

Iskolai könyvtár:

A tanulók egyéni tanulását, önképzést a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár, és szakképzett könyvtáros segíti. A kölcsönözhető könyvekkel pedig az egyéni kutatás, felkészülés lehetőségét biztosítjuk.

II.2.5.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A lelkigyakorlatok, zárandoklatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését.
- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, tánc, képzőművészeti, kézműves, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.

II.2.5.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

II.2.5.4. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

- Építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, paróchiával, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel.
- Fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést.
- Segítse olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok hitbeli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

Közösségfejlesztés:

- Hon- és népismeret

A változások mellett vannak olyan örökérvényű követelmények, melyeknek meg kell felelnünk. Ilyenek:

- a magyar nyelv ápolása
- igény múltunk ismerete iránt
- iskolai, nemzeti hagyományaink ismerete ápolása
- a kisebbségek jogainak tiszteletben tartása, kultúrájuk védelme
- más népek nemzeti érzésének tisztelete
- különböző népszokások megismerése (dramatikus játékok és néptánc tanulás formájában is)

- Nyitottság a különböző életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt

Nevelési elveink főbb irányai a kulturált viselkedés kialakítását célozzák:

- tolerancia gyakoroltatása etnikai, vallási, világnézeti, egészségi, anyagi, érzelmi téren
- az európai kultúra, történelem, életmód megismerése

- a nemzeti kapcsolatok fenntartása nyitottabbá teszik a tanulókat más országok, népek kultúrája, életmódja iránt

- Nemzetközi kapcsolatok ápolása

Iskolánk több külföldi iskolával is szeretne kapcsolatot kialakítani.

- Beregszász (Ukrajna) – elsősorban segélyakciók, szórványos kölcsönös látogatások formájában (folyamatban).
- Jelenleg folyik kísérlet testvériskolai kapcsolat kiépítésére egy szlovák és egy román iskolával
- Tervezzük egy német nyelvterület iskolájával a csereüdülést, az idegen nyelv anyanyelvi környezetben történő gyakorlása céljából.

- Környezeti értékek megőrzése

Nagy hangsúlyt fektetünk a környezeti értékeink megőrzésére, gyarapítására.

- A körülményekhez képest az iskola udvarán található növények ápolása
- az udvar folyamatos karbantartása, az ott használható tárgyak (padok, asztal, mászóka, kapu) lehetőség szerinti gyarapítása
- az étkező szebbé tétele
- a folyosók, a mosdók állapotának megőrzése
- az osztálytermek hangulatossá tétele (pl. teremzsépségyverseny)

- Kommunikáció

• Számítástechnika

A Helyi Tantervben meghatározott módon tanítunk számítástechnikát. Tanórán kívül is van a gyerekeknek lehetőségük ismereteik bővítésére tanfolyamok, szakkörök keretén belül. Ezen ismeretek nélkül nem boldogulhatnak további életükben.

• Idegen nyelv

Az idegen nyelv tanítása már az első osztályban megkezdődik játékos formában. A negyedik évfolyamtól pedig magasabb színvonalon, csoportbontásban folytatódik. Tanulóinknak lehetőségük van az angol, német nyelv elsajátítására.

• Diákújságírás

Iskolánk újságja segíti az interjútechnikák elsajátítását, az önálló ismeretszerzés gyakorlását, erősíti az együvé tartozás érzését, lehetőséget biztosít az önálló véleményformálásra.

• Gyermekszínhátság

A dráma szakkörön, a magyar nyelvet nyelvi irodalmi kommunikációs módszerrel, illetve a drámát tantárgyi keretben tanuló osztályokban különösen nagy hangsúlyt kap a nyelvi képességek, és a pozitív beszédzokások kialakítása.

A gyermekszínhátság célja a kifejezőkészség fejlesztése, amely a műhelymunkát követően az iskolai előadásokon kerül nyilvánosságra. Ezek közösségfejlesztő hatása kiemelkedő.

• Könyvtár

A könyvtár használata mind a továbbtanulásban, mind az igényes környezetkialakításban segít. Fontos szerepe van az önálló ismeretszerzés elsajátításában.

• Az új információs környezetben való eligazodás

Az új információs környezetben való eligazodást segíti a könyvtár helyes használatának megtanítása, az interneten való tájékozódás elsajátítása.

- **Elfogadó és segítőkész magatartás**

A közösségfejlesztésben kiemelt céljaink: megismertetjük és elfogadtatjuk a kulturált viselkedés, az emberi érintkezések, a korrekt magatartás szabályait, elsősorban azt, hogy a tanulók

- tudjanak alkalmazkodni a velük kapcsolatban álló emberekhez
 - megértőek, előítélet mentesek, empátiával rendelkezők legyenek
 - rendelkezzenek együttműködési készséggel és az egymás iránti szolidaritás képességével
- A gyermekközösség kialakításakor előtérbe helyezzük egymás megértését, elfogadását.

- **Hagyományok**

Célunk: a magyarságtudat erősítése, nemzeti és iskolai hagyományaink ápolása.

A közösség hagyományteremtése és ápolása, a hagyományrendszer működtetése szép és mindig várt esemény az adott közegben.

Hagyományaink:

- Az elsősök megajándékozása
- Őszi nyílt nap
- Oltalom ünnep–nyakkendő átadással
- Mikulás
- Karácsonyi hangulatkeltés (Betlehemes játék)
- Házszentelés – iskola szentelése
- Vers- és prózamondó verseny
- Farsang
- Generációk találkozása
- Rekreációs napok
- Gyermeknap a diákönkormányzat szervezésében
- Diákújság
- Nyílt napok óvodásoknak, szülőknek
- Anyák napja
- Tanulmányi kirándulások osztálykeretben
- Sportrendezvények
- Táborok
- Erdei iskolák

Az ember azáltal lesz igazán emberré, hogy szeretettel megnyílik a másik felé, őt befogadja és neki szolgál. A szeretet új törvénye az emberi tökéletességnek és a világ átalakításának alapszabálya.

Az iskola nevelési stratégiájának legfőbb partnere a család; az iskola célja, hogy a családdal együttműködve egységes nevelési szemléletet alakítson ki a nevelés hatékonysága növelésére.

Az iskola kérése, elvárása a szülőktől:

- az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott célok, alapelvek megvalósításának segítése
- az iskola programjában és a házrendben foglaltak összehangolása a családi neveléssel
- együttműködés, partneri kapcsolat, kapcsolattartás, szülői értekezletek, fogadóórák látogatása, az ellenőrzők / tájékoztatók bejegyzéseinek aláírása
- a gyermek iskolai munkájának, magatartásának figyelemmel kísérése, ellenőrzése
- segítségnyújtás az iskolai rendezvények lebonyolításához (farsang, kirándulás, klubdelután, könyvtár – színház – mozi látogatás, stb.)

- bekapcsolódás a gyermekvédelmi munkába
- a gyermekek templomba eljuttatásának segítése.

A szülők jogai és kötelességei:

- Az osztályélet szervezésének aktív irányítása.
- Korrekt véleménynyilvánítás az iskolában folyó munkáról.
- Szabad iskolaválasztás.
- A Szülői Munkaközösség tagjainak megválasztása.
- Tisztségvállalás a Szülői Munkaközösségben.
- A Szülői Munkaközösség tevékenységének véleményezése.
- Véleménynyilvánítás a tanulókat érintő szociális és egészségügyi kérdésekben.
- A szülőnek joga van részt venni azokon az eseményeken, melyek alkalmával gyermeke nyilvános iskolai kitüntetést kap, vagy fegyelmi ügyének tárgyalására kerül sor.

A továbbfejlesztés lehetőségei :

Partnereink igényeinek kielégítésére törekszünk. Felmérjük, mit várnak el tőlünk, hogy képzelik el a kölcsönös, folyamatos együttműködés módjait.

Tudatosítjuk a szülőkben, hogy az iskolában folyó nevelőmunka és az otthoni nevelés csak akkor hatékony, ha azonosak értékrendünk, törekvéseink, céljaink.

Gyermekeink helyes nevelése, egészséges testi és szellemi fejlődése közös célunk, amelyért közösen kell cselekednünk.

Ha igény van rá, megszervezzük a "Szülői Kör", mely különböző, őket érdeklő kérdésekkel foglalkozik az iskolába lépéstől a továbbtanulásig.

Lehetővé tesszük, hogy a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei bekapcsolódjanak a "Szülői Kör" sorozatba, melyen egy-egy vitaindító kiselőadás után a szülők választ kapnak kérdéseikre.

(Például: drogfogyasztás, magatartászavarok, tanulási nehézségek, pályaválasztás, stb.)

Pszichológus (tanár) tarthat a tanulás típusokat, módszereket elemző foglalkozásokat, melyek elősegíthetik a gyermekek eredményesebb tanulását.

Mivel a családból hozott nevelés meghatározó a gyermek személyiségfejlődése szempontjából, erősíteni kívánjuk az otthon kialakított pozitív értékrendet és arra törekszünk, hogy a szülők is elfogadják az iskola által megfogalmazott nevelési elveket és követelményeket.

A szülőknek és pedagógusoknak egyaránt célja a kölcsönös bizalmon, és megértésen alapuló kapcsolattartás a gyermek fejlődése érdekében.

Ezért a tudatos közösségfejlesztéssel, a katolikus intézmény nevelőinek törekedniük kell arra, hogy tanítványaik mind jobban és érettebben éljék meg személyes hitüket, kialakítva magukban a keresztény értékrendet és elkötelezettséget. Ebben tanáraik, nevelőik és hitoktatóik jó példája is segítségükre lesz.

II.2.6. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnököt az igazgató jelöli ki. Iskolánkban a hagyományos osztályfőnöki munka három fő területet ölel fel.

- ügyviteli (adminisztrációs) feladatok – a haladási napló naprakész vezetése, a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése; igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása félévkor és évvégén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt; félévi értesítő, anyakönyv- és bizonyítványírás;
- irányító, vezető jellegű feladat: Az osztályfőnök saját hatáskörében jutalmaz, vagy büntet, illetve ezeket az eljárásokat kezdeményezi. Felelős az osztálya viselkedéséért, az osztálydekoráció elkészítésétől a kiránduláson tanúsított magatartásukig. Megtervezi, tanévekre lebontja és határozott pedagógiai céllal tartja az osztályfőnöki órákat, tehát irányítja az osztályközösség nevelését.
- szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása – kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal, a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkel, az iskola egészségügyi szolgálatával, a gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel, az iskolalelkésszel, képviseli az osztályba járó diákok érdekeit, szülők közötti felvilágosító munka; szabadidős tevékenységek, programok szervezése figyelemmel van a tanulók szociális helyzetére, egészségügyi állapotára stb. Ezeket a feladatokat összehangoltan kell ellátni.

A hagyományos osztályfőnöki tevékenység említett három területe mellett a NAT illetve a kerettantervi követelmények teljesítése is részben az osztályfőnöki órákon történik.

A NAT és a kerettantervi követelmények ajánlott ismeretanyagát témakörökre csoportosítottuk.

Ezek a témák nem óráról-órára megtanítandó elméleti anyagot jelentenek, hanem átszövik a mindennapi életben előforduló problémák megoldása, lehetőségek feltárása, kompetenciák fejlesztése.

Az osztályfőnök feladata

Az osztályfőnöki óra feladata az iskolai és a katolikus keresztény értékek és normák átadása, közvetítése, az osztályprogramok szervezése, lebonyolítása, az iskolai programok szervezése.

Közvetlen nevelő munka, az ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk, az osztály tanulmányi, magatartási és munkafegyelmi helyzetének nyomon követése.

Elvégzi az ügyviteli, adminisztrációs teendőket, megírja az anyakönyveket, kitélti a bizonyítványokat. Felelős az osztálynapló rendes és folyamatos vezetéséért. Haladási naplóba az órarendet hetenként előre beírja, a bejegyzéseket ellenőrzi, az igazolásokat összeszedi, az osztályzatok számát figyelemmel kíséri.

A napló "megjegyzés" rovatában gondoskodik a jutalmazások- büntetések bejegyzéséről.

A tanulói házirendet, a balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályokat az első tanítási napon a tanulókkal, az első szülői értekezleten a szülőkkel ismerteti.

Munkáját az általános iskola nevelési és oktatási terve, valamint az iskolai munkaterv alapján végzi.

Munkáját előre megtervezi, és ezt írásban, foglalkozási tervben rögzíti.

Felelős vezetője az osztály közösségének. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése.

Munkájában támaszkodik a diákkormányzat vezetőségére, segíti, és figyelemmel kíséri tevékenységüket.

Együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal, napközis nevelőkkel.

Látogatja az osztálya tanítási óráit, tanórán kívüli foglalkozásait. Észrevételeit megbeszéli az érintett nevelővel.

A moduláris és kerettantervi témák feldolgozása, így az állampolgári nevelés, az erkölcsi nevelés, a tanulásmódszertan, a nemzeti hagyományok és az európai értékek közvetítése, a pályaaorientáció és életpálya-építés, az emléknapi és kisebb ünnepségek.

Aktuális események feldolgozása.

Konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenység, az osztály konfliktusainak megoldása.

Egészségnevelés, mentálhigiénés szemlélet alkalmazása, a dohányzásellenes felvilágosítás, a szexuális nevelés, helyes táplálkozás, mozgáskultúra.

A továbbtanulásra jelentkezést megelőzően segíti a pályaválasztási munkát. Fogadóórát a munkatervben meghatározott rendben tart. Havonta ellenőrzi az osztálynapló és az ellenőrző jegyeit. Az ellenőrző könyvben tájékoztatja a szülőket a tanuló magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről. Ellenőrzi, hogy a szülők ezeket az észrevételeit tudomásul vették-e.

A hátrányok leküzdése és enyhítése érdekében kapcsolattartás a gyermekvédelmi felelőssel, iskolalelkésszel, a családgyógyász hálózattal, nevelési tanácsadóval, logopédussal, védőnővel, kisebbségi önkormányzatokkal.

alaposan ismernie kell tanítványait

az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását

aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői közösségével, a tanítványaival foglalkozó nevelő tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (gyermekvédelmi felelős)

figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére

minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti

szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az ellenőrző könyv útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről

ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (az osztálynapló pontos vezetését, a félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatását, a továbbtanulással kapcsolatos adminisztrációt)

saját hatáskörében - indokolt esetben - évi 3 nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a gyerekek hiányzását

tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében

az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére

részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét

Az osztályfőnökök legfontosabb feladata a gyermekvédelmi munka területén

észlelje és jelezze, ha a tanuló tanulmányi eredménye látszólag indokolatlanul leromlik;

figyeljen fel a családban jelentkező gondokra, problémákra (családi élet megbomlásáról, szülők gazdasági helyzetének romlásából fakadó vagy bármely más okból eredő);

minden tanévben a már veszélyeztetettségi nyilvántartásba lévő tanulókról tájékoztató pedagógiai jellemzést készít a Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére;

Az osztályfőnökök minden év szeptember 15-ig felmérik az osztályukba járó hátrányos, veszélyeztetett, valamint beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulókat;

A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók tanulmányi munkájának és magatartásának fokozott figyelemmel kísérése, rendszeres iskolába járásuk ellenőrzése;

Változás észlelése esetén jelzéssel élünk a gyermekvédelmi felelős felé, aki kapcsolatba lép a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal;

Pedagógiai jellemzések elkészítése a gyermekvédelmi felelős számára.

Kiemelt figyelem irányul mind a tanulási környezetre, mind a tanulási formákra, amelyekkel a személyiség- és közösségfejlesztést lehet előmozdítani.

Az osztályfőnökök tudatosan használnak olyan tanulási környezetet, amely a tanterem falain kívülre viszi a tanulókat – táborok, kirándulóhelyek, művelődési és sportintézmények, egészségnevelési intézmények-, és olyan módszereket alkalmaznak, amelyek tevékenykedtetve fejlesztik a személyes és társas kompetenciákat: csoportépítő gyakorlatok, önismereti foglalkozások, szociometria, szerepjátékok stb.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A nevelőtestület minden pedagógusának feladata:

legmagasabb szinten a lehetőségeket legjobban hasznosítva nevelni, oktatni iskolánk tanulóifjúságát, NAT, a kerettantervek, és a pedagógiai program alapelvei, értékei, cél- és feladat rendszerének maradéktalan betartása és teljesítése; szakmailag, pedagógiailag tovább képezni magát; az iskolai érdekeket szem előtt tartva tevékenykedni; egyházi ünnepeinken való részvétel, és azok méltó megünneplése; a tanítás és az étkezés előtti, utáni imádság, a hétkezdo lelki percek és a többi hitéleti alkalom lehetőségének megteremtése

A pedagógusok általános feladatait (ügyeleti rend, ügyviteli feladatok, rendezvényszervezés, tanórán kívüli feladatok ... stb.) az iskola színvonalas működéséhez szükséges mértékben olyan módon határozzuk meg, hogy a tantárgyi, szakmai munka elsődlegessége és eredményessége mellett biztosítsuk a tanulók személyiségének optimális fejlődését és az iskola általános működési biztonságát is garantáljuk.

Minden pedagógusi munkamegosztás elvi alapja az arányosság. Az iskola vezetője felelős ezért, hogy olyan módon hozza létre a pedagógus munkaköröket és az adott munkakörökhöz olyan mértékben határozza meg az oktatási nevelési általános működtetési feladatokat, hogy azok egymással arányban legyenek és biztosítsák a meghatározott feladatok minőségi megoldásának lehetőségét.

Minden pedagógus alapvető munkaköri kötelessége az iskolai munka zavartalanságát, eredményességét, a pedagógiai programokban rögzített célok elérését biztosító feladatok teljesítése. A fentiekre a nevelőtestület minden tagját a kiadott törvény, a rendeletek, utasítások és az iskola vezetője kötelezheti, illetve utasíthatja, a tantervek végrehajtására, a pedagógiai etika írott vagy íratlan törvényeinek betartására, a katolikus etikai kódex betartására, a katolikus értékrend közvetítésére.

A feladatok vállalása önkéntes, kivéve az iskola vezetői által meghatározott feladatokat (pl.: helyettesítés, ügyelet) a problémák nyílt mindenkorai megbeszélése történjen meg a megfelelő hangnemben tanulóval, szülővel, kollégával, vezetővel egyaránt. Az egészség, testi épség megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, azok elsajátításáról meggyőződik. A szükséges intézkedéseket megteszi, ha észleli, hogy a gyermek balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll. A tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos tevékenységeket megszervezi, a megelőzésével kapcsolatos ellenőrzési tevékenységeinek eleget tesz.

A tanulók iskolán kívüli rendezvényein, tanulmányi kirándulásokon a tanulók baleseteinek megelőzése érdekében a szükséges tennivalókat megteszi, a védő- óvó előírásokat betartja és betartatja tűz- és bombariadó esetén. Gondoskodik az illetékes szervek értesítéséről, az intézmény gyors és szakszerű kiürítéséről.

A kulturált viselkedés, öltözködés betartása, ünnepélyeken a közösség döntése által meghatározott öltözék viselése.

A pedagógusok munkakörébe tartozó feladatok:

- oktató és nevelő munkáját az iskola pedagógiai programja alapján végezze
- a tanítási órákra, foglalkozásokra való felkészülés
- a tanulók munkájának folyamatos értékelése és erről a szülők tájékoztatása
- a tanulók felkészítése és kísérete tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyekre
- a diákönkormányzat munkájának segítése
- szülői értekezletek, fogadóórák tartása
- részvétel a nevelőtestületi értekezleten, osztályozó konferencián
- részvétel továbbképzéseken
- a tanulók felügyelete
- tanulmányi kirándulások megszervezése
- az iskolai ünnepeken való részvétel
- tanítás nélküli munkanapon a munkáltató által elrendelt munkavégzés
- a munkaköréhez tartozó adminisztrációs feladatok ellátása
- szertár rendben tartása

II.2.7. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

II.2.7.1. Kiemelten tehetséges gyermekkel, tanulóval kapcsolatos pedagógiai tevékenység, tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A pedagógus kötelessége különösen, hogy nevelő és oktató munkája során gondoskodjék a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárható, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.(CXC. törvény a köznevelésről 62 § (1))

A gyermeknek, a tanulóknak joga, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeit figyelembe véve - az e törvény 2. § (1) bekezdésében meghatározott jogát szabadon érvényesítve - továbbtanuljon, továbbá alapfokú művészetoktatásban vegyen részt tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében. (CXC. törvény a köznevelésről 46§ (3))

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat.

Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tetelezi fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

Iskolánkban minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelően teljesítsen. Feladatunk, hogy ezeket a képességeket felismerjük és fejlesszük.

A tehetséggondozás feladata, hogy a kiemelkedő képességű diákok is megfelelő terhelést kapjanak. Ezt a differenciált órai munka, a különböző szakkörök, iskolai, területi és országos versenyekre való felkészülés, levelezős versenyekre, pályázatokra való benevezés, a tanárral való rendszeres beszélgetés, plusz feladatok kiadása, kiselőadások, gyűjtőmunka, sportegyesületbe való ajánlás szolgálja.

A tehetséges tanulók oktatása során elkerülhetetlen a tanórákon való differenciálás módszerét alkalmazni. Tanórákon kívül különböző szakkörökön, önképzőkörökön, rekreáción is biztosítjuk a tehetséges tanulók kiemelt szintű foglalkoztatását. Iskolánkban hagyomány az alsó tagozaton évfolyamonként és műveltségi területenként éves tanulmányi verseny megrendezése, amelyen szintén kitűnhetnek és megerősítést kaphatnak a kiemelkedő képességű tanulók.

Biztosítjuk a tehetséges tanulók pályázaton való részvételét, a versenyekre való egyéni felkészítést.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- Emelt szintű tantárgyak tanítása
- Differenciált tanórai munka
- Tehetséggondozó szakkörök
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről.

A tehetséges tanulók oktatása során elkerülhetetlen a differenciálás módszerének alkalmazása. A tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon (szakkör, önképzőkör, kiscsoport, stb.) túl biztosítjuk a tehetséges tanulók pályázaton való részvételét, versenyztetését, versenyekre történő (individuális) felkészítését.

A hagyományokhoz híven mind a sport, mind a kulturális, művészeti és tanulmányi versenyekre fokozott figyelemmel kell felkészíteni a tehetséges tanulókat. Kiemelt figyelmet kell fordítani a szociális hátrányokkal induló tanulókra, nehogy családi háttérük nehézségei miatt elkallódjanak.

Tehetség:

- Egy-egy speciális tevékenység elvégzéséhez szükséges képességek halmozódása és az átlagosnál minőségileg magasabb foka, kreativitás, a feladat iránti elkötelezettség (szorgalom) együttes megnyilvánulása.

A kreativitás, a képesség, a tehetség fogalmak közös jellemzője a teljesítményképes tudás. Tanulóinkat arra kell felkészíteni, hogy használható tudás birtokában kreatív felnőtté váljanak.

A siker azon múlik, hogy biztosítjuk-e azokat a programokat, szervezeti formákat, amelyek keretében fel tudjuk ismerni, és tudatosan irányítani tudjuk a gyermekeinkben rejlő értékek kibontakozását.

Feladataink

- Pedagógusok továbbképzése, módszertani ismereteik bővítése, speciális pedagógiai képességek megszerzése.
- A tanulók adottságainak, képességeinek felderítése, a tehetség felismerése és azonosítása. A kiváló képesség korai megnyilvánulását a szülők elmondása alapján későbbi évfolyamokon kognitív módszerek (tantárgytesztek, intelligencia, kreativitás mérés, tanulóképesség, tanulási stílus mérés nem kognitív eljárások (énkép, önértékelő teszt), valamint intuitív megítélések alapján (személyiségről, tevékenységről, produktumról) tárjuk fel.
- Az intellektuális képességek fejlesztése, készség a kreatív önálló ismeretszerző képesség kibontakoztatására.
- Személyiségfejlesztés során a pozitív énkép erősítése.
- Az eredményes tanuláshoz szükséges képességek, attitűdök kialakítása.
- Részvétel biztosítása a városi tehetséggondozó szakkörök munkájában.
- Differenciált fejlesztés tanórán és tanórán kívül az egyéni képességekhez mérten.
- Önálló könyvtár és számítógép használat képességének kialakítása.

Szinterei az iskolában:

- Anyanyelvi oktatás 1-2. évfolyamon.
- Emelt óraszámú angol, német nyelvoktatás.
- Magyar anyanyelvi kommunikáció és matematika szakkörök
- Művészeti irányultságú tanulóknak szakkörök indítása (képzőművészet, dráma)
- Természetismeret—környezetvédelem az E-misszióval

- Számítástechnika 1-8. évfolyamokon.
- Iskolai könyvtár internettel
- Városi szakkörökbe irányítás.
- Énekar, néptánc
- Iskolai sportkör
- Zeneiskola

A tehetség megnyilvánulásának lehetőségei:

- Tanulmányi versenyek (iskolai, városi, megyei, országos)
- Írásbeli pályázatok különböző tantárgyakból
- Ünnepek, galaestek
- Hangversenyek
- Kulturális szemlék
- Előadó művészeti versenyek (vers- és prózamonddó)
- Képzőművészeti és technika bemutatók, kiállítások, rajzpályázatok
- Gyermeknap rendezvények
- Sportversenyek

A tehetségfejlesztés munkafázisai :

- Megfigyelés, kiválasztás
- Képzés, differenciált fejlesztés a tanórán és tanórán kívüli foglalkozásokon
- Versenyztetés, szerepeltetés
- Folyamatos értékelés
- Pozitív motiváció, útmutatás a jövőre

Az általános iskola, a középfokú iskola köteles megszervezni a tanuló heti kötelező óraszámát és az osztályok engedélyezett heti időkeretét különböző terhére a tehetség kibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók számára, továbbá az első-egyedik évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítésére szolgáló, differenciált fejlesztést biztosító egy-három fős foglalkozásokat. Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályonként legalább további heti egy-egy óra biztosított az osztályok 6. mellékletben meghatározott időkerete felett. (CXC törvény a köznevelésről 27.§.)

II.2.7.2. Sajátos nevelési igényű gyermekkel, tanulóval kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Sajátos nevelési igényű az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkozás, a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével.

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani. (CXC törvény a köznevelésről 47§)

A sajátos nevelési igényű gyermek integrált óvodai neveléséhez, tanuló iskolai integrált neveléséhez és oktatásához szükségesek az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti szakirányú végzettségű gyógypedagógus, a foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök, valamint a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása.

A CXC törvény a köznevelésről, az 56. § (1) alapján a tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szóveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő.

Iskolánkban az alapító okiratnak megfelelően fogadjuk az egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermeket, tanulót, amennyiben az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság a szakértői véleményében a gyermek, tanuló integrált nevelésére tesz javaslatot.

Az alapító okiratban meghatározott SNI-s tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység:

- a rehabilitációs és szakértői bizottság által meghatározott szakember biztosítása (logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus)
- többletidő biztosítása írásbeli munka esetén
- tantárgyi vázlat készítése
- segédeszközök biztosítása, mellyel a tanuló kompenzálni tudja a részképesség zavarból adódó hátrányt (értelmező szótár, szinonima szótár, számítógép, számológép, függvénytáblázat)
- szükség esetén a szóbeliség preferálása
- tolerancia fejlesztése, másság elfogadása
- differenciált óravezetés
- tevékenységközpontú foglalkozás előtérbe helyezése
- figyelemkoncentráció fejlesztése
- analízis-szintézis képesség fejlesztése
- szövegértés, szókincsfejlesztés, olvasási készség fejlesztése

II.2.7.2.1. A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanórák keretében a lemaradó tanulók differenciált foglalkoztatása, feladataik gondos megválasztása kiemelt szempont minden tanítónak, tanárnak.

Azok a diákok, akik testileg-lelkileg normálisan fejlődő társaikhoz képest eltérést mutatnak; többségükben olyan szociális közegekből kerülnek iskolánkba, ahol nem biztosított az egészséges pszichés fejlődés.

Típusai:

- testi fogyatékosok,
- érzékszervi fogyatékosok,
- beszédproblémával küzdők,
- dyslexiás, discalculiás, disgráfiás
- FIMOTA (figyelemkoncentrációs zavarral küzdő, mozgáskoordináció- hiányos, hipo-hiperaktív)
- hátrányos helyzetű, veszélyeztetett tanulók,
- integráltan oktatható, tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos tanulók.

A tanulási kudarcral küzdő gyerekeknél általában tanulási zavarok jelennek meg. Az olvasás, írás, matematika elsajátítását az iskolai tanulás során alapvetően nehezítik a részképesség zavarok. A tanulási zavarok korrekciója komplex, átfogó program.

Iskolánkban a gyerekek részére differenciált módszerekkel fejlesztő foglalkozásokat szervezünk, fejlesztő pedagógus /gyógypedagógus/ irányításával, a gyermek saját értelmi szintjére való felzárkóztatás céljából. Pótoljuk teljesítménybeli lemaradásait, sikerélményt biztosítva.

A munka alapelve az osztálytanítók munkájának segítése a gyermek képességeihez, szükségleteihez való alkalmazkodás. Olyan tevékenységekkel, amelyek a hagyományos szervezeti keretek között nehezen megvalósíthatók.

A fejlesztő pedagógus a tanórával párhuzamosan egyéni vagy kiscsoportos /2-3 fő/ foglalkozásokat tart. Ezek a foglalkozások nem azonosak a korrepetálásokkal, de egyenértékűek a tanítási órákkal. Olyan alapkészségek fejlesztését végzi, amelyek a gyermekek iskolai teljesítményét javítják.

A hagyományos alternatív pedagógiai fejlesztő eljárások a gyermek személyiségéhez alkalmazkodva.

Célunk, hogy a gyermekek, akik valamilyen tanulási nehézséggel küzdenek, minél hamarabb megsegítést kapjanak. Ennek érdekében, minden első osztályos tanulót szeptember 2-3. hetében vizsgálóeljárások segítségével szűrjük.

Vizsgálóeljárások:

A mérések eredményei alapján a gyerekekkel fejlesztő foglalkozások keretein belül a fejlesztő pedagógus foglalkozik. Egyéni képességeiket, haladásukat figyelembe véve, dokumentálva. Szükség esetén logopédus, Nevelési Tanácsadó, valamint Tanulási Képességet Vizsgáló Rehabilitációs Bizottság szakvéleményét kérjük munkánk eredményes végzése érdekében.

A fejlesztés főbb területei

1. Mozgásfejlesztés: - nagymozgások
- finommozgások
2. Testséma fejlesztés
3. Tér tájékozódás fejlesztése
4. Percepció fejlesztése: -vizuális
 - auditív
 - idő
 - verbális
 - taktilis
 - emlékezet
 - figyelem
 - gondolkodás

5. Játék, mint fejlesztő eszköz

Sajátos nevelésű gyermek, tanuló

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

Pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott/pl. dyslexia, dysgráfia, dyscalculia /

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.

A tanuló mentesítésének lehetőségei, feltétele:

Személyi, tárgyi feltételek biztosítása. /megfelelő szakember, fejlesztő könyvek, dokumentáció/

A tanuló mentesíthető egyes tantárgyakból, tananyag részekből, az értékelés és minősítés alól. Amennyiben a tanulót mentasítik az értékelés és minősítés alól, az iskolának egyéni foglalkozás keretében kell segítséget nyújtani a felzárkóztatáshoz.

Az egyéni foglalkozást tanulóra igazított fejlesztési terv alapján kell végezni, amelynek alapjául a szakértői vélemény szolgál. Az egyéni foglalkozáshoz a szükséges időkeretet a közoktatási törvény biztosítja. Az egyéni foglalkozás tanórai foglalkozásnak minősül.

Tanórákon kívül egyéni foglalkozás, korrepetálás keretében kell a hiányos területeken fejleszteni, felzárkóztatni a lemaradókat.

Az egyre csökkenő korrepetálások száma, és az egyre magasabb létszámú tanulási gonddal küzdő tanuló miatt biztosítunk egyéni felzárkóztatást is.

Családon belül a szülőt felkészítjük arra, hogy a tanítóval való közös megbeszélés alapján ő is segíteni tudja gyermeke fejlődését, adott esetben otthoni gyakorlással.

A kudarc kivizsgálása is fontos szempont. Ebben meghatározó a szülő és a pedagógus együttműködése a megfelelő szakember bevonásával együtt.

A szükséges vizsgálatok elvégzéséhez való szülői beleegyezés hiányában a pedagógus nem tud további lépéseket tenni a gyermek fejlesztése érdekében.

Iskolánkban logopédus és fejlesztő pedagógus segíti a tanítók, tanárok munkáját.

A magas létszámú illetve több problémás gyermeket tanítók munkáját segítené még egy pedagógiai asszisztens és iskolapszichológus alkalmazása.

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős –a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az esélyegyenlőség csökkentése fontos feladatunk, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkozathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Feladatok:

- a kudarc okainak felderítése a legfontosabb kiindulás
(nem megfelelő otthoni körülmények, képességek alacsony szintje, motiváció hiánya)
- tapasztalatok összegzése, hasznosítása, fejlesztendő területek meghatározása

- a tanulás tanítása: jó tanulási szokások, technikák elsajátíttatása
- felzárkóztató programok készítése, szervezése, a lemaradó tanulók számára
- egyéni segítségnyújtás a hiányosságok pótlására
- képesség-kibontakoztató foglalkozások, fejlesztő foglalkozások szervezése,
- korrepetálások szervezése a szabad órakeret terhére.

Arra törekszünk, hogy a tanulócsoport egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt.

E feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrepetálás.

A pszichésen iskolaérett gyermekekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékezetet igényel. A szándékos emlékezet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja.

A felzárkóztató programok elsődleges feladata az érdeklődés, a gondolkodás, a beszéd megfelelő fejlesztése.

- A 1-4. évfolyamon délutáni gyakorló foglalkozásokat tartunk.
- Az 5-8. évfolyamon az osztályfőnökök vezetésével napközis foglalkozásokat tartunk.
- Korrepetálás, illetve továbbtanulóknak előkészítő foglalkozás szaktanárok közreműködésével.
- Lehetőség szerint differenciált foglalkozás megvalósítása a tanórákon.
- Csoportbontás bizonyos tanórákon.
- Magántanulói státusz biztosítása.
- Pedagógusok munkáját segítő továbbképzéseken való részvétel.
- Iskolánkban a tanítók mellett logopédus szakember is segíti a felzárkóztatást.

A fentebb már részletezett differenciált képességfejlesztés, szakkör, korrepetálás, könyvtár, tanulószoba, napközi mellett iskolánkban, ha a létszám indokolja a sokszor halmozottan hátrányos helyzetű, szociokulturálisan veszélyeztetett roma etnikai kisebbség hátrányainak kompenzálására etnikai korrepetálásokat tartunk.

- Etnikai program

Cél: A cigány társadalom felemelkedésének és beilleszkedésének elősegítése oly módon, hogy azonos tartalmú, azonos értékű és továbbfejleszthető tudást és esélyegyenlőséget kell biztosítani.

Iskolánkban fontosnak tartjuk az első osztályosok beilleszkedését az új környezetbe, a tanulmányok sikeres elkezdését és a gördülékeny átmenetet az alsó és a felső tagozat között. Kiemelkedően fontos cél, hogy a tanulók teljesítsék a tanulmányi kötelezettségeket, járjanak rendszeresen iskolába, sikeresen fejezzék be az általános iskolát. Fontos, hogy helyes pályaeorientációval segítsük továbbtanulásukat.

A tanulmányi munka mellett nagyon fontos a kedvező iskolai légkör megteremtése, amely itt tartja az iskola falai között a cigány tanulókat. Ezt sok szeretettel, türelemmel igyekeznek elérni kollégáink. A környezeti hátrányokból adódó nehézségek, ismeretek hiánya szükségessé teszi, hogy olyan életvezetési, egészségügyi, viselkedési ismeretekhez jussanak a tanulóink, melyek segítik őket a mindennapokban. Fontos, hogy ezek a tanulók is jussanak olyan kulturális közösségi élményekhez, amelyek új értékeket jelentenek számukra.

Lényegesnek ítéljük, hogy a tanulókat olyan eredményekhez juttassuk, hogy megszabaduljanak a kudarcok okozta gátlásuktól, legalább részben behozzák hátrányaikat, és sikerélményeik legyenek.

Felzárkóztatás:

- alsó tagozaton írás, olvasás -szövegértés, számolási készségek kialakítása
- felső tagozaton szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése, helyes kiejtés, helyesírás-készség fejlesztése, számtani műveletek helyes elvégzése, összefüggések felismertetése

Tehetség gondozás:

A tehetséges cigány tanulók legyenek tehetségesek sportban, zenében vagy másban, nagyon fontos, hogy kibontakoztathassák tehetségüket, eredményeket érjenek el. Az így szerzett sikerélmény nagyon jó hatással van más tevékenységükre is.

Kulturális programok:

Az etnikai program keretében kapjanak lehetőséget a cigány tanulók arra, hogy eljussanak kiállításra, múzeumba, színházba.

A felzárkóztató foglalkozásokon kis csoportokban néhány tanulóval tudnak foglalkozni a kollégák. Így lehetőség van arra, hogy egyéni teljesítőképességüket, munkatempójukat figyelembe véve fejlesszék a képességüket, személyre szabottan kapjanak feladatokat, készüljenek versenyekre.

Iskolánkban pályaválasztási felelős tevékenykedik, aki összehangolja munkáját az osztályfőnökökkel. A tevékenység nemcsak a végzős diákjainkra, hanem az egész felső tagozatra is kiterjed.

Cél: együttműködést kialakítani a tanulókkal és a szülőkkel, hogy minden nyolcadikos gyermekünk a lehetőségeit megismerve, a képességeinek birtokában tudjon felelőséggel dönteni a jövőjéről. Jusson el minden családhoz a továbbtanulást segítő szakirodalom, tudjanak a döntést segítő rendezvényekről, börzékéről, nyílt napokról, stb.

- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről

Erre a tevékenységre minden lehetőséget megragadunk, tájékoztatjuk a családot a szülői értekezleteken, a fogadóórákon, a családlátogatások alkalmával, valamint a havonta tartott gyermekvédelmi fogadóórákon, ahol az iskola gyermekvédelmi felelősei várják az érdeklődő, tájékozódni kívánó szülőket. Természetesen igény szerint azonnali konzultációra is lehetőséget teremtünk órák előtt és után minden nap. Célunk, hogy minden rászoruló család tudomást szerezzen a juttatásokról, senki ne essen ki a szociális hálóból.

- Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése

Az igazgatóhelyettes folyamatosan figyelemmel kíséri a meghirdetett lehetőségeket. Erről tájékoztatja az osztályfőnököket, akik felveszik a témakörben érintett családokkal a kapcsolatot. Így az ösztöndíjak és pályázatok is eljutnak az érdekeltekhez. Fontos feladatnak tartjuk, hogy az esetlegesen bonyolult adminisztrációs tevékenység elvégzésében sem hagyja magára az iskola a szülőket.

- Motiválás arra, hogy a gyermek tanulószobai vagy napközi ellátásban részesüljön

Elsősorban az osztályfőnökök feladata, hogy megismerjék osztályuk tanulóinak szociális körülményeit, s ennek alapján személyes kapcsolatfelvétel útján győzzék meg a szülőket az iskola által szervezett tevékenységformák fontosságáról és hasznosságáról. A napköziben vagy a tanulószobában eltöltött időnek mérhető változást kell előidéznie a gyermekek neveltségében, viselkedésében és tanulmányi eredményében.

- Kapcsolatfelvétel a szakszolgáltató intézményekkel

A gyermekeink érdekében iskolánk folyamatos munkakapcsolatot épít ki a

- Városi Gyermekjóléti Szolgálattal,
- Nevelési Tanácsadóval,
- Önkormányzat Gyámügyi Osztályával,
- Családsegítő Szolgálattal,
- Rendőrség Ifjúság- és Gyermekvédelmi Csoportjával,
- Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központtal.

- Tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása

A Kormány döntése alapján az általános iskolás tanulók 1-8. évfolyamon ingyenesen kapják meg a tankönyveket.

- Táborozási hozzájárulások

Minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy támogatást szerezzünk. Figyelemmel kísérjük a pályázatokat. Próbálunk egyéni szponzorokat felkutatni. Az Alapítvány- a Kelet-Magyarországi Fiatalokért (közhasznú) Alapítvány, továbbá az iskolánk Egyesülete is támogatja a rászoruló családokat, hogy minél több gyermekünk eljusson az egészségük szempontjából is fontos táborokba.

II.2.7.2.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási, hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiség fejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciát mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló, kiemelt figyelmet igényel. (2012. szeptember 1-től hatályba lépő Köznevelési törvény 4 § (2) és (12) bekezdése)

Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, vagy sajátos nevelési igényű, a nevelési tanácsadó megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

A beilleszkedési, magatartási problémával küzdő gyermekeknél meghatározó okként azonosíthatók a gyermek születésével kapcsolatos rendellenességek, elsősorban az akár rövid ideig is fellépő oxigénhiányos állapot vagy betegség következtében fellépő koragyermekkori minimális agykárosodás, a rossz lakásviszonyok, a depresszív anyai magatartás, az elhanyagoltság, kevés idő eltöltése családi környezetben.

Probléma kezelése:

A 6 éves korúak beiratkozásánál az iskola gondosan áttanulmányozza az óvodából megküldött iskolaérettségi véleményt. Ha a gyereket nevelési tanácsadóba utalta az óvoda, akkor ott problémát érzékeltek, amit a tanácsadó diagnosztizál.

Ha a nevelési tanácsadóban az iskolába járást, az iskolai beilleszkedést, tanulást nehezítő problémát rögzítenek, a következő ajánlásokat kaphatja az iskola:

- Kis létszámú tanulócsoportha utalás
- Normál létszámú tanulócsoportha – különleges bánásmód
- Egy éves felmentés az iskolába járás alól
- Egyéni továbbhaladás

Mindemellett kitérnek az indokokra: (dyslexia, dysgráfia, dyscalculia, illetve magatartászavar, beszédhiba, hyperaktivitás figyelemzavar). A felsorolt problémákkal küzdő gyerekek között találhatóak jó vagy kiemelkedő intellektusú gyerekek. A nevelési tanácsadó konkrétan megnevezi a magatartászavar és a várható tanulási probléma okát. A tanácsadó ajánlását meg kell mutatni azoknak a pedagógusoknak és szakembereknek, akik a gyerekekkel foglalkoznak. A gyerek tanítójának eredményes bánásmódját segíti, ha a tanév megkezdése előtt vagy utána megismerkedik, tanácsot kér, érdeklődik a szülőktől, óvónőtől, szakembertől.

Fontos, hogy a beilleszkedési, magatartási problémával küzdő gyermekeknél a pedagógiai szakszolgálat alábbi szolgáltatásait vegye igénybe: nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, pszichológiai ellátás, gyógytestnevelés.

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg. (CXC. törvény a köznevelésről 47§)

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló részére a felvételi vizsgán indokolt esetben biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt,

az írásbeli vagy szóbeli felmérésen biztosítani kell az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott eszközöket, a vizsga szervezésével alkalmazkodni kell az adottságaihoz. (CXC. törvény a köznevelésről 51§)

A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenység, vagy az országos szakértői és rehabilitációs tevékenység keretében kell a fogyatékoság szűrése, vizsgálata alapján javaslatot tenni a gyermek, tanuló különös gondozás keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére, az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgáltatásra.

Iskolánkban ezeknek a gyerekeknek biztosítjuk a fejlesztő felzárkóztatást, a pszichológiai, logopédiai és gyógytestnevelési ellátását. Továbbtanulásuk esetén az osztályfőnök segítséget nyújt a nekik megfelelő középiskola kiválasztásánál.

Az iskola ezen gyerekek számára felzárkóztató, fejlesztő és tehetséggondozó foglalkozásokat szervez. A beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók számára eredményes felkészítésére szolgáló, differenciált fejlesztést biztosító egy-három fős foglalkozásokat szervez az iskola.

Az egyéni foglalkozásra felhasználható időkeretet ezen gyerekek számára a tanulási képességet vizsgáló bizottság határozza meg.

Évről-évre növekszik az ép intellektusú, de beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, illetve nem autista más fogyatékosok száma, akiknek fokozott és többirányú pedagógiai segítségre, iránymutatásra van szükségük.

Célok:

- A tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézséggel küzdő tanulók egyenértékűként való beolvasztása az iskolai közösségbe - a megkülönböztetés minden negatív hatásától mentesen.
- A speciális és többirányú pedagógiai fejlesztőmunka következményeként a hátrányok, zavarok fokozatos csökkentése: a felzárkóztatás.
- A felső tagozatban - a normál osztályban - folytatható eredményes tanulmányi munka megalapozása.
- Fokozatos együttműködés kiépítése a szülőkkel, a Nevelési Tanácsadó szakembereivel (logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus), s e tudományág minden fejlesztő módszerének felkutatása, felhasználása, a pedagógus továbbképzések ezirányú támogatása.

Feladatok:

- E sokirányú fejlesztő pedagógiai munkához tapasztalt, a gyermekek problémái iránt fogékony tanítók kiválasztása.
- Az iskolavezetés és az osztályban tanítók kiemelt feladata a nevelési együttműködés és napi kapcsolat kiépítése a Nevelési Tanácsadó munkatársaival, az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelősével, a tantestület minden tagjával a hátrányok leküzdése érdekében. Fontos a szülőkkel kiépített folyamatos, hatékony kapcsolattartás, a családlátogatás.
- A fejlesztés-fejlődés rendszeres mérése a Nevelési Tanácsadó szakembereinek irányításával.
- A Szakértői és Rehabilitációs Bizottságok szakvéleménye alapján más iskola keresése azoknak a gyermekeknek a számára, akiknek a fejlesztése az iskola fejlesztő programjával sem oldható meg.

A feladat elsősorban a megelőzés illetve a már kialakult problémák megoldása. A beilleszkedés és a már kialakult probléma szempontjából több területen más-más feladataink vannak.

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.

Iskolánk feladata:

- A tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása.
- A fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
- A megfelelő beilleszkedés hatékony segítése.
- A szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.

Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.

A fejlesztés színterei az iskolai, az osztályközösségi, a hitéleti programok.

Az elérendő cél a tanulók felelősség tudatának, önfegyelmének, kezdeményező-készségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

Megelőzés szempontjából:

A gyermeknevelésben érintett felnőttek kapcsolatában

- A leendő elsőosztályos óvodás óvónője és a majdani tanító konzultációja.
- A szülők és a tanító kölcsönös bizalmon alapuló együttműködő kapcsolatának kiépítése. (Családlátogatás, fogadóórák, közösségi rendezvényekben aktív szülői részvétel.)

A gyermekközösségen belül

Az osztályközösség kialakításakor a következő értékek előtérbe helyezése, gyakoroltatása:

- figyelmesség
- segítőkészség
- türelem
- megértés

Már kialakult probléma esetén:

A gyermeknevelésben érintett felnőttek kapcsolatában

A szülők, a pedagógus és egyéb szakemberek közötti rendszeres, őszinte kommunikáció a közös cél elérése érdekében. Egymás munkáját segítő és erősítő kapcsolat kialakítása.

Iskolánkban, ahogy mindenhol, egyre több az ilyen problémával küzdő gyermek. Nekik is hatékonyabban segíthetnénk egy főállású iskolapszichológussal karöltve.

A gyermekközösségen belül

A gyermek pozitív megnyilvánulásainak azonnali dicsérete, elismerése, kiemelése.

A problémás gyerek is tehetséges valamiben, érdekklődik valamilyen műveltségi terület iránt. Ezt kell megtalálni, ebben a tevékenységében kell megerősíteni, a fölösleges energiáit ebbe az irányba kell fordítani.

- Fejlesztő pedagógus alkalmazása, az iskola tanítóinak ez irányú továbbképzéseinek támogatása.
- Logopédus, pszichológus (tanulásban akadályozott tanuló integrálása esetén gyógypedagógus) alkalmazása.

Sajnos a társadalomban lezajló változások átalakítják a megszokott értékrendet, próbára teszik a felnőttek alkalmazkodási képességét. A sok feszültség, bizonytalanság leginkább a családok életében csapódik le, a gyermek sínyli meg a legjobban ezeket a változásokat.

Egyre több a csonka család, a munkanélküli szülő, akik nem tudják ellátni a család alapvető feladatait. Ezen sérült gyerekek közül egyre többen küzdenek beilleszkedési, magatartási nehézségekkel.

Ezen problémák kezelésére szoros kapcsolatot kell kiépíteni a Nevelési Tanácsadóval, a gyermekvédelmi szakemberekkel, a hitoktatókkal, a lelkipapokkal és legfőképpen a szülőkkel. (Szorgalmazzuk a problémás gyerekeknél a családlátogatást.)

Nagyon fontos a személyes kapcsolattartás, a hiteles őszinte kommunikáció minden érintettel.

Az iskola meg kell, hogy adjon minden segítséget az egyéni tanulmányi munkában, a napi testi-lelki problémák megoldásában.

Tudatosítani kell az érintett tanulókkal, hogy csak az ő aktív hozzáállásukkal oldhatjuk meg a felmerülő problémát/problémákat.

Vezessük rá, hogy a konfliktushelyzeteket ismerje fel, tudja kezelni, törekedjen erőszakmentes megoldásra.

Juttassuk el oda, hogy a közösségi és egyéni értékrendet képes legyen összehangolni, tudja meghatározni és azokat megtartani.

Fokozott szerep hárul az osztályfőnökre, lelkipapokra, gyermekvédelmi megbízottra, akik csak a családdal együtt tudnak igazán eredményt elérni.

II.2.7.3. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Feladatainkat a nevelés három színterén végezzük:

- család
- iskola
- társadalom.

A családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét e folyamatban betölteni.

Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevek hiányát pótolni. Megoldás a gyermek és ifjúságvédelem területén csak összefogással lehetséges.

Az intézménycentrikus gyermekvédelemmel szemben napjainkban a problémák korai felismerése a legfontosabb. A veszélyeztetettség mielőbbi felismerése érdekében figyeljük a gyermek személyiségében, iskolai munkájában, környezetében, életmódjában a veszélyeztetettségére utaló vonásokat.

Kiemelten kezeljük az osztályközösség mindennapos munkájában az átlagostól eltérően viselkedő tanulókat /dacos, agresszív, féltelen, illetve visszahúzódó, gátlásos, szorongó diák/

A környezeti ártalmakban szenvedő gyerekek számára igyekszünk kárpótlást nyújtani derűs, pozitív ingerekben gazdag körülmények biztosításával.

Segítünk a gyermek szabadidejének tartalmas kitöltésében, a kialakult konfliktusok megoldásában, s a vele szemben fellépő helytelen előítéletek felszámolásában. A kiváltó okok megszüntetésének területén jelentkezik az osztályfőnök, illetve az iskola legtöbb megoldatlan problémája. Ezekben továbbra is a gyámhatósághoz fordulunk.

A gyermekvédelmi munka eredményessége érdekében szükségesnek tartjuk gyermekvédelmi felelős alkalmazását.

Iskolánk gyermekvédelmi felelőse minden tanév elején felméri a hátrányos és veszélyeztetett tanulókat. (Az esetleges változásokat az osztályfőnökök térképezik fel.) Évente kétszer a kereseti kimutatások alapján megállapítja az étkeztetési támogatás mértékét, és elszámolást vezet ennek mértékéről.

Az alábbi módon kerül meghatározásra a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók fogalma:

- hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította;
- e csoporton belül
- halmozottan hátrányos helyzetű: az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen;
- halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén – család, iskola, társadalom – a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni.

A katolikus iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élőket.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélytől.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalnunk kell a fokozott törődést a tanulóval.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma emelkedik. Ezért is indokolt, hogy a gyermek - és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tegyen a rászorulók érdekében.

Ezt a tevékenységet a gyermekvédelmi felelős koordinálja. Folyamatos kapcsolatot tart az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével és az osztályfőnökökkel. Családlátogatáson vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében. Kapcsolatot tart a különböző gyermekvédelmi szervezetekkel.

Gyermekvédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai:

- A gyerekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.
- Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.
- A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgálaton keresztül és az iskolafogászati rendeléseken.
- A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés, stb.).
- Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.
- A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.

A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!

Meg kell vizsgálnunk,

- hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését,
- hogy mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása,
- hogy használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e fejlődésére káros életmódot,
- hogy a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e segélyek, egyéb támogatások igénybevételét,
- hogy folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése,
- hogy szükséges-e rendszeres segítségnyújtás tanulmányai befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához,
- hogy tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.

II.2.7.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szociális hátrányokat az alábbi tevékenységi formákkal szolgáljuk:

- tehetséggondozó programok szervezése,
- napközis, tanuló szobai ellátás biztosítása,
- szülők, családok életvezetési gondjainak segítése,
- a tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása,
- hozzájárulás tanulmányi kirándulásokhoz, táborozásokhoz, erdei iskolákhoz,
- drog- és bűnmegelőzési program alkalmazása,
- felvilágosító munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

Hátrányos helyzetű tanulók képesség-kibontakoztató felkészítése:

A képesség-kibontakoztató felkészítés keretei között

- a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása,
- a fejlődésének elősegítése,
- a többi tanulóhoz történő felzárkóztatása,
- tanulási, továbbtanulási esélyeinek kiegyenlítése,
- tehetségének kibontakoztatása folyik.

A képesség-kibontakoztató -felkészítés keretében — a tanuló igényéhez igazodva — történik:

- a személyiségfejlesztés, közösségfejlesztés,
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenység.

A képesség kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése és oktatása, tudásának értékelése, az oktatási miniszter által kiadott pedagógiai rendszer alkalmazásával történik.

Képesség kibontakoztató felkészítésben az a tanuló vehet részt, aki megfelel az alábbi feltételeknek:

- a szülő egyetértő nyilatkozata
- a szülő írásbeli nyilatkozata az alapfokú iskolai végzettségéről
- a gyermek után a szülő rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosult.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik az érintett családdal, a Nevelési Tanácsadóval, a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Családsegítő Szolgálattal, a gyermekorvossal és a védőnővel.

A nevelők és tanulók személyes kapcsolatainak és a családtámogatásoknak egyik fő célja a gyermek-és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógusnak kötelessége

közreműködni a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a veszélyeztetettség megszüntetésében, a hátrányos helyzet kompenzálásában.

Pszichés fejlődési – súlyos tanulási, figyelem – vagy magatartásszabályozási – zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetében tartó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együtt járást. Minthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.

Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárást okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökre.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni szükséges a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályorientáció folyamatát is.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása intenzív terápiás céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. logopédiai osztályban, tagozaton), valamint a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat

- a) a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- b) a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- c) a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- d) a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- e) a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A pszichés fejlődési zavar körébe tartozó jelenségeket, így az iskolai tanulási és viselkedési problémák kialakulását különböző tényezők idézhetik elő. Ezért a specifikus tanulási zavar valamint a viselkedésszerveződés zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel a szakértői bizottságok részéről. A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség áll fenn. Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együtt járás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia – az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás képességét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- b) a rövid távú emlékezet,
- c) az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- d) a testséma biztonságának kialakítása,

- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel,
- f) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- k) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia – a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együtt járástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonémafeldolgozás zavara,
- beszédhangok neheztett megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngéesség mentén),
- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia – az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló, -kéz,- ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondat szerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja:

A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a) a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a) a testséma biztonságának kialakítása,
- c) a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- d) az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- e) a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- f) sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia – a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
- helyi érték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
- számértékek szimbólikus funkciójának értelmezési nehézségei,
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja:

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat szinterein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- b) Matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- c) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- d) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- e) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- f) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- g) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- h) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- i) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- j) a diszkalkúlia redukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- k) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar

megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése,
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése

A fejlesztés feladatai

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocio-adaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák, amelyek az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg. Minthogy a magatartásjellelmzőkben hasonlóság figyelhető meg, szükséges hangsúlyozni, hogy ezeknek háttérében elsődlegesen idegrendszer működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara és nem környezeti ártalom húzódik meg.

A fejlesztés célja

- a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés feladata a fejlesztési cél alá rendelt szempontok figyelembevételével történik.

Eszközei lehetnek:

- a) kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- b) pszichoterápia,
- c) a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- d) a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- e) önértékelési képesség fejlesztése,
- f) sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- g) Együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- h) A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem témek el a NAT-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az

intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

A NAT alkalmazása

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

A NAT alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban foglaltak az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanítási-tanulási folyamat azonban zömében speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított.

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen meg kell, hogy jelenjenek. Céltan szerepet kaphat az Ember és társadalom, a Művészetek és ezen belül a Dráma és tánc fejlesztési feladatai között.

A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése a Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület fejlesztési feladatai között kap kiemelt szerepet.

Az Idegen nyelvek tanításánál a nyelvtanítás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt.

A Művészetek műveltségi területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.

A Testnevelés és sport műveltségi terület fejlesztési feladatainak megvalósítása során szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása és/vagy gyógyúszás, valamint logopédiai ritmika alkalmazása is javasolt. A Matematika területén a kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.

Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar, indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése a helyi tanterv készítésénél.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Ebből a szempontból fontos a gyermekneurológiai, a fülészeti, valamint a szemészeti vizsgálat, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt. A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata.

A fejlesztés feladatai:

- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,

- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.
- számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés,
- az érzékelés - észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.),
- az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megtartása, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,

A megvalósítási színterei:

- matematika óra, fizika óra, kémia óra és minden számolással kapcsolatos tevékenység,
- fejlesztő foglalkozás,
- felzárkóztató foglalkozás.

Fejlesztési lehetőségek tantárgyakra lebontva:

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Magyar nyelv és irodalom

Látás, hallás, mozgás koordinált működése.

Beszédfejlesztés, aktív szókinccs erősítése, helyes ejtése.

Verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése.

Hang-betű kapcsolat kialakítása, fonéma-alkalmazás fejlesztése.

Betűtívesztések kiküszöbölése.

Figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között.

Olvasás, írás tanítása hangoztató-elemző vagy diszlexia-prevenációs módszerrel.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Idegen nyelv

Speciális módszerek használata, auditív segédeszközökkel.

Egyszerű élethelyzetek játékos modellezése.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Informatika

A számítógép működési elvének megismerése, a folyamatok megértése. A számítógép felhasználhatósága a mindennapokban.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Matematika

Számok világának leképezése tárgyakkal, rajzokkal, majd a számok szimbolikus szintjén.

A mennyiségállandóság fogalmának kialakítása.

Szövegértés, lényeg- kiemelés, adatok csoportosítása, elvonatkoztatása nyitott mondatokban.

A matematikai nyelvi relációk tudatosítása.

Az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megtartása, sokoldalú gyakorlás.

Problémamegoldó képességfejlesztés.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Történelem, Ember és társadalomismeret, Etika, Hon- és népismeret

Önismeret, reális önértékelés, kommunikáció fejlesztése minden műveltségi területen.

Korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Biológia, Fizika, Kémia, Földrajz, Egészségtan

Rajzos vázlatok készítése.

Kész vázlatok biztosítása a lényegkiemelés megkönnyítése.

Számonkérésnél az időtényező növelése, lehetőség a kiválasztásra (írásbeli felelet helyett, szóbeli, szóbeli helyett írásbeli).

Feleletnél a vázlat használatának engedélyezése.

Számítógép használat.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Környezetismeret
Tér- és időviszonyok kialakítása, tájékozódási ismeretek kialakítása.
Életszerű helyzetek megtapasztalása.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Ének-zene
Ritmuszérék, a hallási figyelem fejlesztése.
A kommunikációs és metakommunikációs képesség fejlesztése.
Kapcsolatteremtő képességek kibontakoztatása.
Személyiségfejlesztés improvizációs játékokkal.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Vizuális kultúra, Technika és életvitel
Az önkifejezés lehetőségének megteremtése.
Nagy- és finommozgások fejlesztése.
Alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Tánc- és dráma, Mozgókép és médiaismeret
Látás, hallás, mozgás koordinált működtetése.
Komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésében fontos feladata van.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Testnevelés
Testséma biztonságának kialakítása.
Látás, hallás, mozgás koordinált működése.
Helyes magatartási szokások kialakítása.
Jellemtulajdonságok fejlesztése.
Személyiség formálása csoport, ill. csapatjátékokon keresztül.
Kudarctűrő képesség növelése.

Magatartási-beilleszkedési nehézség

Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartás-sémák. A viselkedés erősen eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja.
Sokkal súlyosabb lehet, mint egy gyermekcsíny vagy egy serdülőkori lázadás és hosszan tart (hat hónap vagy annál hosszabb ideig). Jellemzi még: nagyfokú harcoság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések, iskolakerülés, hazudozás.

A fejlesztés elvei, módszerei, feladatai:

- A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére.
- Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
- A pedagógus együttműködése a családdal és más szakemberekkel.
- A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

A megvalósítás szinterei

- tanóra,
- fejlesztőpedagógiai foglalkozás.

A pedagógiai célú fejlesztő foglalkozásokat a tanórai foglalkozásokon túl is biztosítjuk. Ktv. 30.§. (2), Ktv. 30.§. (7), Ktv. 52.§. (6) Ez jelenik meg az iskola óratervében, mely az SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézség típusától függően az évfolyamra meghatározott heti tanórák óraszámának 15-50%-a lehet.

Követelmények és értékelés

A helyi tantervben az SNI és a tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal/nehézséggel küzdő diákok egyéni sajátosságainak megfelelően vesszük figyelembe az egyes tantárgyak témaköreire, tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlásokat. A tanulmányi követelmények megegyeznek a nem SNI-s, illetve a tanulási, beilleszkedési és magatartási nehézséggel nem küzdő tanulók követelményeivel. Ehhez azonban a tananyagban mennyiségi, minőségi szelektálásra, a tanítási-tanulási folyamat módszerében, eszközeiben, időkeretében differenciált, rugalmas kezelésre van szükség.

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye, valamint a Nevelési Tanácsadó szakvéleménye, javaslata alapján az igazgató egyes tantárgyak, tantárgyrészek értékelése és minősítése alól felmentést ad, eltérő haladási tempót, vagy a számonkéréseknél hosszabb időtényezőt engedélyez a rászoruló tanulóknál.

Ktv. 30.§. (9) Az értékelésre-minősítésre vonatkozó szakértői vélemények, illetve szakvélemények mindig az adott tanuló szükségleteire fogalmazódnak meg:

- döntően szóban adhasson számot tudásáról, hogy elakadásnál megsegíthető legyen, illetve, hogy tudása reálisan számon kérhető legyen.

Differenciáltan a segítségadásban:

- Ha azonos tananyagot dolgozunk fel, a tanulási nehézséggel küzdő gyermek több segítséget igényel pl.: a feladat megisméltése nekik megfelelő nyelvi szinten, a feladatok kis lépésekre bontása, példa bemutatása, mintaadás (algoritmus) stb.

Differenciáltan a feladatok szintjén:

- Írásos munkáit differenciáltan értékeljük.
- Több idő, illetve arányosan kevesebb feladat, vagy különböző nehézségi fokozatú, a tanuló képességeihez alakított feladatok adása.
- A feladatok technikai kivitelezése: íráskészség esetén csak egyeztetés, színezés, összekötés.
- Exteriorizációs szint: inkább felismerés, megnevezés legyen a feladat, mint alkalmazás, reprodukció tehát rétegfeladatok legyenek!
- Utasítások (egyszerre egy, az is egyszerűsítve).
- Segédeszközök használata: pl. számológép, számítógép az írásos munkákhoz, korong, pálcika, színes rúd készlet, táblázatok, szorzótábla, helyesírási szabályzat, értelmező szótár, stb. használata.

Differenciáltan a tevékenységek szintjén:

- A tanórán való részvétel kötelező, de érdemjegyet ne kapjon.

Differenciáltan a szociális keretek szintjén:

- Egyedül, párban, kiscsoportban tanuljanak. A tanulási nehézséggel küzdő gyermeknél hasznos lehet, ha társal vagy társakkal dolgoznak (ösztönzés, segítség oldja az elszigeteltséget, kontroll stb.).

Differenciáltan a tanulási stílus szerint:

- Vannak vizuális, illetve auditív vagy motoros területre támaszkodó, illetve kombinált típusú tanulók, akiknél megerősítő hatású lehet az egyszerre több csatorna.

Differenciáltan a célok szintjén:

- Érdemes egy minimális, de működőképes és szilárd tudást kiépíteni, amire a következő szint ráépíthető.

Differenciáltan az értékelésben:

- Az osztályozás önmagában nem elég. A szóveges értékelés a tanulóknak szóljon, utaljon az önmagához mért fejlődés ütemére.
- A kötelező órakeret terhére az iskola foglalkoztatást szervez (kimehet a tanuló az óráról egyéni fejlesztésre)
- A matematikai gondolkodásban megnyilvánuló számolási nehézségeket vegyék figyelembe minden olyan tantárgyban, ahol számolásos tananyagrészek vannak, illetve ezek a munkák nem értékelhetőek (pl: fizika, kémia esetében).
- A helyesírás értékelése alóli felmentés.
- A külalak értékelése alóli felmentés.
- Tantárgyi felmentés.
 - A SNI gyerekek teljesítménye nem vethető össze a többségével, nem fejezhető ki érdemjegyekkel. Jellemzően szóveges, vagy százalékos értékelést alkalmazunk.
 - A továbbhaladás – azaz a következő évfolyamba lépés – feltételének érvényesítésekor figyelembe vesszük a szakértői véleményben foglaltakat is.
 - Az értékelő folyamat szerves része a szülő tájékoztatása, illetve az eredmények értelmezése, a jövőre vonatkozó tennivalók meghatározása. Különös gondot fordítunk arra, hogy a tanulók eredményeit diszkréten kezeljük, azokat csakis a szülőjével, és a tanulóval osztjuk meg, nem az osztály nyilvánossága előtt.

Az egyéni fejlesztési terv

Célja

- A törvény által meghatározott és a szakértői/szakvéleményben szereplő fejlesztési formák biztosítása.
- A sajátos nevelési igényből és tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokból/nehézségekből fakadó hátrányok csökkentése, vagy lehetőség esetén megszüntetése.
- Harmonikus, önmaga problémáit megfelelően kezelni tudó személyiség kialakítása.
- Az egész élet során jól használható kompenzációs technikák elsajátítása. Az osztály, a többi tanuló bevonása fontos, ismerniük kell a pedagógus állásfoglalását, az értékelés szempontjait, a „miért másképp” kérdések felmerülése miatt.

Feladata

- Egyénre szabott fejlesztés a gyermek szükségleteinek figyelembe vételével.
- Differenciálás a szakértői/szakvélemény alapján.
- A pedagógus, a fejlesztő pedagógus és a Nevelési Tanácsadó munkatársának folyamatos kapcsolattartása, egymás munkájának kiegészítése, segítése.

Tartalma és tevékenységei

- A tanulóról kapott szakvélemény alapján az egyéni fejlesztési terv tartalmazza a tanuló nevét, osztályfokát, a fejlesztendő területeket, az ütemezést, az eszközöket, módszereket.
- A diszfunkciók fejlesztése, a meglévő, jól működő funkciók bevonása a megismerő folyamatok megsegítése érdekében.
- A tanulók problémájának súlyosságától függően, egyéni vagy kiscsoportos képességfejlesztés. A fejlesztés területeit a rendelkezésre álló szakvélemények, valamint a pedagógusok jelzései alapján kerülnek meghatározásra.
- Az egyéni képességeket és az eltérő fejlődési ütemet szem előtt tartva valósuljon meg a mennyiségi és minőségi differenciálás.
- Megfelelő motivációs bázis kialakítása.
- A másodlagos tünetek (szorongás feladathelyzetben, kudarckerülő magatartás, esetleges agresszió, stb.) oldása.

Követelmények

- A fejlődés és fejlesztés lehető legkedvezőbb lehetőségeinek és feltételeinek biztosítása.
- A támasztott követelmények mindig személyre szabottak és a szakértői/szakvéleményben foglaltakra épüljenek.

Az alapfeladatok rangsorolása

A bevezető és a kezdő szakaszban (1-6. osztály) kiemelt hangsúlyt fektetünk az alapvető készségek elsajátítására: az olvasás, írás, számolás, szóbeli-írásbeli kifejezőkészség terén az alsó tagozatban olyan szintre akarjuk juttatni tanulóinkat, hogy azok révén önálló ismeretszerzésre, tananyag feldolgozásra legyenek képesek.

A dyslexiás tanulók az alsó tagozatban már megszokott módon állandó segítséget kapnak az órákon a tananyag-feldolgozáshoz, mert a dyslexiás tanulók számára eredményes fizika, matematika vagy történelemoktatás csak a szükséges nyelvezet elsajátítása után képzelhető el. Ezek a segédeszközök egyébként a nem dyslexiás többség számára is, mint többletgyakorlási lehetőségek jó szolgálatot tesznek az ismeretek elmélyítésében. Szükség esetén a felső tagozatos tanulóknál se szakadjon meg az alapkészségek fejlesztése.

Iskolán kívüli együttműködési lehetőségeink

- Szülők,
- Pedagógiai Szakszolgáltató Központ,
- Pályaválasztási Tanácsadó,
- Szakorvosok, házi gyermekorvosok.

A tanulók képességeit folyamatosan értékeljük, kontrollvizsgálatok a szakértői bizottságnál, szöveges értékelés a fejlesztő napló alapján, konzultálunk a szaktanárokkal, szülőkkel, megjelöljük a további feladatokat.

Tanítást – tanulást segítő és értékelő eszközrendszer elemei

- Az iskola cél- és feladatrendszerének teljesítése érdekében, jelenleg legfontosabb a többségi pedagógusok szemléletmódjának alakítása, valamint a speciális helyiségek kialakítása, a meglévők kiegészítése, valamint a speciális eszközök, felszerelések gyarapítása

Az innovatív munkába bekapcsolódó nevelők rendelkezzenek a szükséges szemlélettel, magas szintű pedagógiai-, pszichológiai képességekkel.

- Szükség szerinti értékelő eszmegbeszélések biztosítása.

Módszerek

- egyéni fejlesztési tervek készítése,
- az egyéni fejlődés folyamatos dokumentálása,
- egyéni fejlesztő lapok készítése,
- heterogén osztályszervezés.

Az integrációt segítő módszertani elemek:

- A pedagógusaink alkalmazzák a differenciálást, a speciális eljárásokat, ezzel hozzájárulunk az együttnevelés - oktatás sikeréhez.
- Óráinkat, foglalkozásainkat úgy tervezzük és szervezzük, hogy felkeltse és fejlessze a tanulók kíváncsiságát, tanulási kedvét.
- A hibákat a tanulási folyamat szükséges velejáróinak tekintjük.
- A segítségnyújtáskor az öntevékenységet erősítjük – azt szeretnénk, hogy a tanulók csak annyi segítséget vegyenek igénybe, amennyire szükségük van. Így érhetjük el önállóságuk, önbizalmuk és egyéni képességeik fejlődését.
- A házi feladat értelmes kiegészítője a tananyagnak, a differenciált képességfejlesztés egyik fontos eszköze.
- Tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek.

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása:

- A kidolgozott pályaaorientációs program kihasználása, adottságok, képességek szerint növekedjen a SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanulók körében az érettségit adó

intézményekben való továbbtanulás.

- Az SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési zavarral/nehézséggel küzdő tanulóink rendszeresen járnak iskolába, részt vesznek a fejlesztő foglalkozásokon.

A 8. osztályos tanulókat sikeresen tudjuk beiskolázni a középiskolákba.

SNI

Általános nevelési-oktatási célokat a tanulók szükségletei és a helyi igények határozzák meg:

- a.) A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség mellett elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése.
- b.) Ennek alapja a szociális, kommunikációs és egyéb kognitív készségek hiányának specifikus módszerekkel való kompenzálása, a fejlődésben elmaradt készségek rehabilitációs (normalizációs célú) fejlesztése, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák kezelése, a mindennapi gyakorlati készségek és az (adaptált) tananyag speciális módszerek segítségével való tanítása.
- c.) A fejlesztés céljai hierarchikus rendben helyezkednek el aszerint, hogy mennyire szükségesek a szociális adaptáció kialakításához. Kiemelt cél annak elérése, hogy a tanuló képessé váljon a család életébe való beilleszkedésre.
- d.) A testi egészség megóvása, az erőnlét, állóképesség, ügyesség egyénre szabott fejlesztése.
- e.) Általános emberi értékek, társadalmi elvárások, szülőföldünk kultúrája, hagyományai képességszintnek megfelelő ismertetésével a felnőttkori szociális adaptáció segítése.
- f.) Fontos, hogy a tanuló élvezze az iskolában töltött időt, érezze jól magát.

A nevelés és oktatás feladatai

- a.) A nevelés-oktatás feladata a fejlődési hiányok, elmaradások kompenzálása a következő területeken:

Elemi pszichoszomatikus funkciók

Szenzomotoros készségek

Szociális készségek

Kommunikáció

Kognitív készségek

- b.) Az adott szükségletekhez adaptált környezet megteremtése.
- c.) A biztonságérzet kialakítása a fejleszhetőség és az önálló tevékenykedés feltételeként.
- d.) Egyéni fejlesztési tervek kialakítása a gyermek szükségleteinek megfelelően és a család igényeinek messzemenő figyelembevételével.
- e.) A gyermek alkalmazkodását segítő viselkedésmódozat kialakítása a családi, iskolai és iskolán kívüli környezetben.
- f.) Az elsajátított ismeretek, készségek bővítése, szinten tartása, általánosítása.

II.2.8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje, a Diákönkormányzat

A tanulók érdekeinek képviselőjére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakvizettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető bíz meg ötéves időtartamra. A tanuló személyesen, vagy képviselője útján részt vehet érdekeit érintő döntések meghozatalában.

A Diákönkormányzat tagjai az osztályok választott képviselői. Ezek a képviselők tanácskozási és szavazati joggal rendelkeznek.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt;
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt; az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor;
- a házirend elfogadása előtt;
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál;
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához;

- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez;
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához;
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához;
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához

Döntési jogkörük van:

- a nevelőtestület véleményének meghallgatásával – dönt saját közösségi élete tervezésében, szervezésében, tisztségviselőik megválasztásában és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.
- a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt saját működéséről, a működéshez biztosított anyagi eszközök felhasználásával, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítási nap programjáról, diákújság, iskolarádió létrehozásáról, működéséről, szerkesztőbizottságának megbízásáról

A diákönkormányzat részt vállal, hozzájárul az iskola nevelési céljainak megvalósításához:

- A tanulói jogok, és köteleességek érvényre juttatásával hozzájárul a tanulók tehetségének kibontakozásában
- A diákévek tartalmassá, emlékezetessé tételéhez, a jogok gyakorlásával segít felkészülni az állampolgári szerepre.
- A tanuláshoz való pozitív viszony kialakítása, erősítése, a tanulás iránti igény kialakítása
- A nemzeti érzés, magyarságtudat alakításához
- Alapvető viselkedési módok megismerése, gyakorlása
- Az iskola kulturális programjainak szervezése
- Hagyományápolás, hagyományépítés
- Mozgás iránti igény kialakítása, sport, kirándulás, túra, tábor szervezése
- Külső kapcsolatok ápolása. (A városi általános iskolákkal, az egyházközséggel, helyi gimnáziummal való kapcsolat, más iskolák évfordulóinak tiszteletben tartása, részvétel a versenyeken)
- A DÖK és a DÖK képviselők, valamint az iskola vezetője közötti kapcsolattartás formája, rendje:
- - DÖK gyűlés szervezése tanévenként két alkalommal
- - DÖK tagok véleményének kikérése a fent megnevezett kérdésekben
- - programok, versenyek, szabadidős tevékenységek lebonyolítása
- A DÖK működéséhez szükséges feltételek:

A diákönkormányzat működésének feltételeit a fenntartó biztosítja.

Az intézmény a fenntartó által rendelkezésre bocsátott keretek között biztosítja azt, hogy a diákönkormányzat, feladatainak ellátásához, térítésmentesen használhassa az intézmény helyiségeit, berendezéseit úgy, hogy azzal ne zavarja, korlátozza az intézmény működését.

A diákönkormányzat köteles előre bejelenteni a hely, illetve eszközhasználati igényét, hogy az intézmény működése és a diákönkormányzat igényei összehangolhatók legyenek.

A diákönkormányzat a működéséhez szükséges forrásokat pályázati vagy más úton elnyert eszközökkel is biztosíthatja.

A diákönkormányzat együttműködik az intézményvezetővel, akinek munkaköri feladata a diákönkormányzat segítése.

II.2.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, a tanulókkal az iskola partnereivel

Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógusközösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Iskolánk együttműködési formái:

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékekkel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- Családlátogatás
- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Nyílt tanítási nap
- Írásbeli tájékoztató
- Szakkörök indítása
- Előadások szervezése
- Közös kirándulások
- Pályaválasztási tanácsadás
- Közös lelkinap
- Közös zárandoklatok
- Paróchiákkal - Plébániával közös programok

A szülők részéről elvárhatjuk:

- Aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- Ötletnyújtást az előadások (hitéleti, nevelési, stb.) témáihoz,
- Őszinte véleménynyilvánítást,
- Együttműködő magatartást,
- Nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést,
- Érdeklődő, segítő hozzáállást,
- Szponzori segítségnyújtást.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- Közös rendezvények (pl.: karácsonyi ünnepség, farsangi bál, stb.) szervezése a szülők és pedagógusok részvételével.
- Osztály-család közös hétvége.

Erkölcsei ajánlások a szülőknek

Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülők társadalma igazolja. A szülők joga és kötelessége, hogy hitüknek megfelelő iskolába járassák gyermeküket, illetve ennek hiányában igyekezzenek ilyen iskolát alapítani. (v.ö. C.I.C.796-800§, Grav.Ed.2. és 6.) Az iskola igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha a szülők is

közösséget alkotnak, hiszen "a keresztény hit is egy közösség ölében születik és növekszik." (Kat. Isk.53.) Így a gyermekek egy egyházi közösségből kerülnek be az iskola közösségébe, és az iskola elvégzése után oda kerülnek vissza. Ez hatalmas garancia arra, hogy a gyerekeket az iskola után nem sodorja el az élet sokszínű áramlata.

Az iskola a szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az iskola ellen, hanem erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák. Iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg. Az iskola feladata, hogy jogos problémák esetén a szülőkkel együtt megkeresse azok mindenki számára megnyugtató megoldását.

Az iskola a szülőkkel igyekszik mindjobban megismertetni szellemiségét, nevelési alapelveit. Ezt a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartással igyekszik elérni. Ennek formái a szülői értekezletek, szülői fórumok, szülői levelek, szülői lelkinapok, ahol egy-egy témát a nevelők és a szülők közösen megvitathatnak és természetesen a személyes beszélgetés. Az iskola elvárja, hogy a szülők ezeken aktívan részt vegyenek, hogy maguk is fejlődjenek hitben és tudásban ezzel példát mutatva gyermekeiknek.

Erkölcsei elvárások a tanároktól

A diákok nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Üdvösségre nevelünk. Minden más ezután következik. Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyelmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársat szerető emberekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyennek kell lenniük. Hiszen "a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik." /Kat. Isk. 78/ Nyitott kell legyen minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe, és nevelő-oktató munkájába. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a megmerítkezés a kultúra szépségeiben, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is. A hívó pedagógus számára nélkülözhetetlen a folyamatos elmélyült imaélet, amely segítségével erőt meríthet munkájához, hálát adhat sikereiért, és hordozhatja a reá bízottakat. A nem hívó pedagógusokat is a diákok szeretetéből fakadó humánus kell vezérelje.

A gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül. Meg kell érezni, melyik diáknak van éppen szüksége szerető személyes beszélgetésre, és melyiknek határozott szigorra. A megalázást viszont minden esetben kerülni kell. Ezt a munkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen elvégezni.

A pedagógus minden pillanatban értéket közvetít. Ezért kerülnie kell mindent, amely értéktelen, amely az aktuális fogyasztói divatot képviseli, ami csak szórakoztat, de nem nevel, ami üres tudást ad, de személyiséget nem fejleszt, ami Isten helyett valami pótszert akar nyújtani az embernek. Mindezt úgy kell tegye, hogy igazodjon a gyerekek jogos igényeihez, életkori sajátosságaikhoz, hogy ne elriasszon, hanem magával hívjon.

A tanár élete összhangban kell álljon az általa és az iskola által képviselt értékekkel. Ezért fontos, hogy minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Ígéreteit megtartsa a diákok és a kollegák felé is. Konfliktusait emberi módon kezelje. Tudjon megbocsátani. Családi háttere rendezett legyen. Ezt a munkát csak magasan kvalifikált, hitükben képzett, a gyerekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni. A pedagógus szavai és tettei mindig összhangban kell legyenek, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a gyerek számára a hamis tanúságtétel.

Az iskolában minden olyan pedagógus taníthat, aki elfogadja annak katolikus voltát, nem dolgozik a hitvallásos nevelés ellen. Alaposan tanulmányozza keresztény tanítást és munkája közben nem tesz elmarasztaló, sértő megjegyzést egyházra és tanítására, hiszen ez a diákokban meghasonlást idézhet elő. Az iskola katolikus volta, jó hírneve csak ebben az esetben biztosítható.

A keresztény szellem, a tanúságtétel, az iskola lelki élete szervezése szempontjából elengedhetetlen, hogy minél több hitvalló pedagógus legyen a tanári karban. A fejlődés előfeltétele, hogy számarányuk növekedjen. Ez sohasem jelentheti azonban azt, hogy az egyszínűségre kell törekedni, mert a diákok akkor tanulnak igazán sokat nevelőiktől, ha azok a világ sokszínűségét tudják képviselni.

Sajnos ma még kevés a jól képzett hitvalló pedagógus. Ezért az új pedagógusok felvételénél mindig mérlegeljünk, milyen feladatokat bízunk rájuk, és mit várunk el tőlük. Ezek ismeretében lehet eldönteni, hogy a képzettség, rátermettség és vallási háttér hármass követelményéből melyiket milyen súllyal kell figyelembe venni.

Az iskola vezetőségére nagy felelőséget ró a megfelelő pedagógusok kiválasztása. A legnagyobb jó szándék esetén is történhetnek sikertelen választások. Ezért minden új tanár először egyéves szerződéssel alkalmazható, amelyet a felek kölcsönös melegegedése esetén lehet véglegesíteni.

Az iskola a tanárokat fejlődésük érdekében szakmai továbbképzésekre küldi előre meghatározott rend szerint. Nevelési értekezleteket és lelki programokat szervez, és lehetőségeihez képest mindent megtesz, hogy jó hangulatban, örömmel és megfelelő felszereltséggel magas szakmai színvonalon dolgozhassanak.

Kapcsolatrendszer, együttműködés

A szülő és az iskola jó kapcsolata az oktató-nevelő munka magas színvonalának, kellemes légkörének biztosítója.

Ennek fórumai:

- Szülői értekezlet

A tanév kezdetén összevont szülői értekezletet tartunk az iskolavezetés, a felelősök, pedagógusok részvételével. A tanév során osztályonként legalább 2 szülői értekezletet tartunk. Ezek szerepe, hogy a szülők képet kapjanak az iskolában folyó munka céljáról, a tanév rendjéről és feladatairól, valamint az osztály életében merülő gondokról, az aktuális programokról, az elért eredményekről. Ekkor személyes problémák nem hangzanak el az iskola felől, a szülők kérdései és javaslatai a közösségi élet területeire vonatkoznak. Előfordulhat, hogy rendkívüli szülői értekezlet összehívására van szükség (pl. táboroztatás, külföldi utazás, pályaválasztási időszakban, vagy halmozódó problémák esetén).

- Fogadóórák

Évente legalább 2 alkalommal, novemberben és áprilisban az iskola valamennyi pedagógusa fogadóórát tart. Az egyes pedagógusok – igény szerint, előzetes megbeszélés alapján – a tanév folyamán bármikor készek a szülővel való kapcsolatfelvételre. Ezek személyes jellegűek. A gyermek tanulási, magatartási problémáit nyíltan megbeszélhetők. A tanulók egyéni előmenetelével kapcsolatos kérdések és javaslatok merülnek fel. Sokszor kerülnek szóba családi gondok is, amelyeket a problémák okának feltárása közben a szülők önként, a megoldás reményében mondanak el. Néhány pedagógusunk a gyerekeknek biztosítja a fogadóóráin való részvétel lehetőségét. A tapasztalataink szerint ez fokozza a megbeszélések eredményességét, őszintébb légkört teremt.

- Vezetői fogadóórák

Reggel 7:30p-től délután 17 ó-ig az iskolavezetés valamelyik tagja (igazgató vagy a helyettese) bent tartózkodnak az iskolában. Előzetes bejelentés alapján, vagy az iskolában kifüggesztett fogadási rend szerint bárki felkeresheti őket problémájával, javaslatával.

- Nyílt napok

Ezek az alkalmak nagyon kedveltek a szülők körében. A gyerek osztályban, közösségben elfoglalt helyét, tanárai aktivitását maga a szülő figyelheti meg. Amennyiben a szülő ezeken a fórumokon kívüli időpontokban is találkozni szeretne gyermeke pedagógusával, telefonon vagy írásban időpontot kell egyeztetnie az érintett pedagógussal. Az iskola szülői fórumot tart az érdeklődőknek mind a nyílt napok és a leendő elsős szülőknek tartott nyílt nap után.

- Családlátogatás

Az osztályfőnökök továbbra is kihasználják a családlátogatás lehetőségét, hiszen az otthon biztonságot jelentő légkörben sokszor a komolyabb természetű problémák is sikeresebben kezelhetők, mint az iskola falai között.

- Kötetlen beszélgetés

Az utóbbi években jelent meg a szülők - iskolaszék - pedagógusok részéről a kötetlen, fehér asztal melletti beszélgetés, melyek során oldottabb légkörben tudunk véleményt cserélni egymással.

Szülő, pedagógus, és lelkész egymást segítve - kiegészítve kell, hogy munkálkodjon minden egyes tanuló testi, - lelki, - szociális fejlesztésén.

A felnőttek együttműködése lehet csak garancia arra, hogy a gyermekek életkoruknak és adottságaiknak megfelelően, egészségesen fejlődjenek – személyiségük minél teljesebben kibontakozzék.

II.2.10. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A tanulmányok alatti vizsgák, és az alkalmassági vizsga szabályai

A tanuló a tanulmányok alatti vizsgát leteheti független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető. (20/2012 EMMI rendelet 65§ (2))

A tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. A vizsgabizottság tagjai a vizsgabizottság elnöke, a kérdező tanár és az ellenőrző tanár. Lehetőség esetén a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. Az iskolában szervezett tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízza meg.

A tanulmányok alatti vizsga írásbeli és szóbeli követelményei megfelelnek a helyi tanterv adott évfolyamának követelményrendszerével.

A tanulmányok alatti vizsga értékelés szabályai:

- A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél az egyes tantárgyak osztályzatai a következők:
jeles(5), jó(4), közepes(3), elégséges(2), elégtelen(1)
- A vizsga osztályzatát a tanulónak az írásbeli és szóbeli vizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani. A teljesítmény szintjének megállapítása a tantervi anyag alapvető, súlypontozott részeinek számonkérésével történik, a szaktantárgyi munkaközösség által kialakított, ill. a szaktanár értékelési rendje alapján.
- A tanulók tanulmányok alatti írásbeli vizsga munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók az elért teljesítmény, pontszám érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a vizsgabizottság tagjai:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33%	elégtelen (1)
34-50%	elégséges (2)
51-75%	közepes (3)
76-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

A tanulmányok alatti vizsga típusai:

- osztályozó vizsga
- különbözeti vizsga
- pótló vizsga
- javító vizsga

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy, vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a 250 tanítási órát meghaladja,

- egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-t meghaladja és emiatt a tanulóteljesítménye év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát,
- magántanuló volt.

Osztályozó vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. Az osztályozóvizsga osztályzatát a tanulónak:

- az írásbeli vizsgán vagy
- a szóbeli vizsgán vagy
- mindkettőn vagy
- a gyakorlati vizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.

Az osztályozó vizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni, melyben rögzíteni kell a vizsga témaköreit, kérdéseit, a vizsga eredményét. A jegyzőkönyvet a vizsgabizottság tagjai hitelesítik.

A nevelőtestület az osztályozó vizsga letétét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a törvényben meghatározott értesítési kötelezettségének.

Az osztályozó vizsga formája:

- A tantárgy jellegétől függően írásbeli vagy szóbeli, ill. mindkettő vagy gyakorlati részből áll.
- A vizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni, melynek összetétele:
 - kérdező tanár, aki egyben a szaktanár,
 - ellenőrző tanár,
 - elnök: igazgató vagy igazgató helyettes vagy az igazgató által megbízott tanár.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha külföldről, vagy más iskolából, más képzési formából (Waldorf) érkezik iskolánkba a tanuló, ahol nem tanulták az iskolánkban tanulandó valamelyik tantárgyat, kötelesek különbözeti vizsgát tenni.

A különbözeti vizsgát tanév közben is lehet tenni vagy legkésőbb az utolsó tanítási héten.

Legfeljebb három tantárgyból tehető különbözeti vizsga. Sikertelen különbözeti vizsga esetén a javítóvizsga szabályait kell követni.

A különbözeti vizsga értékelése:

- A tanuló osztályzatát a különbözeti vizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.
- A különbözeti vizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni, melyben rögzíteni kell a vizsgatárgyat, témaköreit, kérdéseit, a vizsga eredményeit. A jegyzőkönyvet a vizsgabizottság tagjai hitelesítik.
- Sikertelen különbözeti vizsga esetén a javítóvizsga szabályait kell követni.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha a vizsgáról neki nem felróható okból elkésik, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik, mielőtt a válaszadást befejezné. Az igazgató engedélyezi a tanulónak a pótló vizsgát.

Pótló vizsga a meghirdetett, de nem teljesített különbözeti és osztályozó vizsga időpontját követő egy héten belül szervezhető meg.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik.

A javítóvizsga az igazgató által meghatározott időpontban – augusztus 15- augusztus 31- szervezhető meg.

A javítóvizsgát nem lehet megismételni.

A javítóvizsga a tantárgy jellegétől függően írásbeli vagy szóbeli részből ill. mindkettőből áll.

A vizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni, melynek összetétele:

- kérdező tanár, aki egyben a szaktanár,
- ellenőrző tanár,
- elnök: igazgató vagy igazgató-helyettes vagy az igazgató által megbízott tanár.

Az írásbeli vizsga időtartama a vizsgatárgytól függ. Az írásbeli befejezése után a dolgozatokat a szaktanár és a kérdező tanár kijavítja, és a szóbeli vizsga megkezdése előtt észrevételeiket és a javasolt érdemjegyet ismertetik a vizsgabizottság elnökével.

A javítóvizsga értékelése:

A javítóvizsga osztályzatát a tanulónak:

- az írásbeli vizsgán vagy
- a szóbeli vizsgán vagy
- mindkettőn nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.

A javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni, melyben rögzíteni kell a vizsga témaköreit, kérdéseit, a vizsga eredményét.

A jegyzőkönyvet a vizsgabizottság tagjai hitelesítik.

II.2.11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A tanulói jogviszony felvétel, vagy átvétel útján keletkezik. A felvételtől, vagy az átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Nevelési-oktatási intézményünket a Nyíregyházi Egyházmegye tartja fenn, ezért intézményünk vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működik. Intézményünknek nem lehet tanulója az, aki az egyházi törvénnyel nem összeegyeztethető magatartást tanúsít, illetve olyan közösségnek tagja, amely e törvénnyel nem összeegyeztethető nézeteket hirdet.

Intézményünkbe felvesszük azokat a gyerekeket, akiknek szülei vállalják a szándéknyilatkozatunkban megfogalmazott görögkatolikus iskolában elvárható szellemiségét. Iskolánkba felekezetre való tekintet nélkül vesszük fel tanulóinkat.

A második-nyolcadik évfolyamba történő átvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát
- a szülő személyi igazolványát
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

A tanév közbeni átjárás

- Ha a tanuló valamely oknál fogva más iskolában kívánja folytatni tanulmányait, az elbocsátó iskola a távozó tanulónak átadja az „Értesítés iskolaváltoztatásról” elnevezésű nyomtatványt, dolgozatfüzetét, stb, miután a befogadó iskola megküldte befogadó nyilatkozatát. Az elbocsátó iskola a visszaigazolás kézhezvétele után megküldi a fogadó iskolának a tanuló bizonyítványát.
- A tanuló köteles leadni az iskola felszereléseit, könyvtári könyveit, amennyiben elvesztette, ellenértékét meg kell fizetnie.

A végzős tanulóink beiskolázása az iskola feladata. Ennek érdekében biztosítjuk a felvételi előkészítőt, nyílt napokra való ellátogatást a jelzett intézményekbe. Szülői értekezleteken tájékoztatjuk a szülőket a pályaválasztás lehetőségeiről. A tanév eredményes befejezésekor bizonyítványt, távozási igazolást kapnak a tanulók. Az iskolából önként távozó

diákat az iskola nem köteles újra felvenni.

A fegyelmi úton elbocsátott tanulót az iskola nem veszi vissza.

Azoknak a tanulónak, akik nem tartják tiszteletben az iskola hitéletével kapcsolatos követelményeket, nem tartják be az ezzel kapcsolatos előírásokat (hétfő reggeli lelki percekre való megfelelő viselkedés, a heti két hittan órán való aktív részvétel, az imádságokon való tisztelettudó viselkedés, a vasárnapi szent liturgiákon való részvétel, keresztény magatartás tanúsítása) a szülővel megbeszélve új iskolát keresnek a tanév folytatásához, illetve ilyen magatartású gyereket nem veszünk át más iskolából.

A tanulók átvételével kapcsolatos szabályok

Tanulók átvételéről az igazgató dönt. Tanuló átvételére a tanév közben abban az esetben van lehetőség, ha a Köznevelési törvényben és az alapító okiratban előírt létszámok lehetőséget biztosítanak erre.

Az átvételhez a tanuló év végi vagy félévi bizonyítványát be kell mutatni. Kiskorú tanuló átvételét szülő és tanuló együtt kérheti írásban. Különböző iskolatípusokból történő átvétel különbözeti vizsga letételéhez kötött, abban az esetben, ha van olyan tantárgy, amelyet a tanuló nem tanult a korábbi iskolájában. A különbözeti vizsgát egy hónapon belül köteles a tanuló letenni. Indokolt esetben az igazgató hosszabb felkészülési időt, türelmi időt is engedélyezhet. Amennyiben a tanuló a különbözeti vizsgán nem felel meg, úgy a tanuló átvétele évfolyamisméltással történhet,

Az átvételt az igazgató helyhiány miatt, valamint a katolikus keresztény értékrend megtagadása miatt azonnal megtagadhatja.

Évfolyamon belül más osztályba való átjárás szabályai

- Alsós évfolyamokon az átjárás akkor lehetséges, ha ugyanazzal a módszerrel haladnak, és az osztály létszáma lehetővé teszi, feltéve, ha az adott évfolyamon több osztály működik.
- Felső tagozaton:
A szülő írásbeli kérelme alapján kerülhet át tanuló az egyik osztályból a másikba.

II.2.12. A felvételi eljárás különös szabályai

Intézményünk beiskolázási területe kiterjed Újfehértó város közigazgatási határáig. A keresztény, katolikus nevelési értékek mellett elkötelezett szülők gyermekeit várjuk iskolánkba. Az iskolában olyan keresztényeket kívánunk nevelni, akik életének zsinórmértéke a Szentírás.

Az iskolába jelentkező tanulók felvételének feltételei

Az iskolába lépés feltételei

A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, legkorábban, abban a naptári évben, amelyben a hatodik, legkésőbb, az azt következő évben, tankötelessé válik.

A gyermek, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget elérte, abban a naptári évben, amelyben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betölti, megkezdheti a tankötelezettség teljesítését. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettségét korábban eléri, a kormányhivatal a szülő kérelmére a szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hat éves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését. A tankötelezettség a tanuló 16. életévének betöltéséig tart. A tankötelezettség iskolába járással, vagy magántanulónként teljesíthető.

A tanulói jogviszony felvétel, vagy átvétel útján keletkezik. A felvételtől, vagy az átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Az a gyermek, akinek esetében azt a szakértői bizottság javasolja, további egy nevelési évig az óvodában részesül ellátásban, és ezt követően válik tankötelessé. (Hatályba lépés ideje: 2013. január 1.)

A tankötelezettség iskolába járással, vagy a szülő kérelmére magántanulóként teljesíthető.

A tankötelezettség kezdetéről az óvoda és az iskola vezetője dönt az óvoda véleménye, vagy a szakértői bizottság szakvéleménye alapján.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte elengedhetetlen, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

- testi,
- lelki,
- szociális,
- értelmi érettség

A testileg egészségesen fejlődő gyermek:

Hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz (kb. 110 cm magas, 18-20 kg)

Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás

Teste arányosan fejlett, teherbíró

Ép érzékszervek

Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb

Központi idegrendszer életkorának megfelelően fejlett

Erőtlenül fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika

Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek:

- Az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre
- A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek
- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatstruktúrákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását
- Felismeri a napszakokat, ismeri, és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek:

- Készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- Az óvoda a tanköteles életkorba lépéskor a gyermek fejlettségével kapcsolatosan „Szakvéleményt” ad ki.
- A szülő köteles a meghirdetett időpontban tanköteles gyermekét beírni a lakóhelye szerint illetékes, vagy a választott iskola első évfolyamára. Amennyiben a szülő gyermekét az általa választott, de nem a körzeti iskolába kívánja beírni, azt a körzeti iskolában be kell jelenteni.

Értelmileg egészségesen fejlődő gyermek:

- Akaratlagos, aktív figyelemmel, tudásvágygal rendelkezik
- Értelmi fejlettségi szintje életkorának megfelelő
- Helyes a hangképzése, ábrázolókézsége
- Írószközöket megfelelően tudja használni
- Számfogalma 5-ig kialakult

Az egyház fenntartásában működő általános iskola részt vesz a kötelező felvételt biztosító iskola feladatainak ellátásában. Ennek során felvételi körzetnek kell tekinteni azt a települést, ahol az általános iskola székhelye, telephelye található, vagyis Újfehértó egész területe beiskolázási körzetünkhöz tartozik.

Nevelési-oktatási intézményünket a Nyíregyházi Egyházmegye tartja fenn, ezért intézményünk vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működik. Törvényeink alapján intézményünknek nem lehet tanulója az, aki e törvénnyel nem összeegyeztethető magatartást tanúsít, illetve olyan közösségnek tagja, amely e törvénnyel nem összeegyeztethető nézeteket hirdet. Intézményünkbe felvesszük azokat a gyerekeket, akiknek szülei vállalják a szándéknyilatkozatunkban megfogalmazott görögkatolikus iskolában elvárható szellemiségét. Iskolánkba felekezetre való tekintet nélkül vesszük fel tanulóinkat.

Az intézményünkbe való lépést a Köznevelési Törvény határozza meg. Felvételt nyerhetnek mindazok a 6. életévüket betöltött gyermekek, akik testileg, szellemileg, koruknak megfelelő fejlettséggel rendelkeznek, legalább egy évig óvodába jártak, vagy iskola-előkészítón vettek részt.

Általános iskola első osztályába beléphet az a tanuló, aki az óvodától megkapja az iskola érettséget igazoló óvodai szakvéleményt.

A beiratkozás előtt meglátogatjuk az óvodákat, (szülői értekezletek, óvodai nyílt napok) iskolai bemutatkozó foglalkozást tartunk a nagycsoportos óvodások számára. A szülőknek nyílt tanítási órákat tartanak a leendő első osztályos tanító nének.

Más iskolából, magasabb évfolyamba érkező tanulókat a következő feltételekkel vesszük át:

- megfelelő évfolyamon, megfelelő idegen nyelv tudása
- amennyiben nyelvet nem tanult, köteles egy általunk tanított idegen nyelvből az évfolyam szintnek megfelelő vizsgát tenni
- a magatartása legalább jó
- felvállalja a görögkatolikus iskola szellemiségét

A beiratkozáshoz szükséges okmányok

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonata
- szülő személyi igazolványa

- a gyermek TAJ kártyája
- a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt (ha a gyermek óvodás volt);
- a nevelési tanácsadó felvételt javasoló szakvéleményét (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta)
- a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával
- lakcímet igazoló hatósági igazolvány (gyermek és szülő)
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményről szóló jegyzői határozat, igazolás emelt családi pótlékról
- halmozottan hátrányos helyzetről szóló jegyzői határozat
- a gyermekkel kapcsolatos bármilyen szakvélemény

A beíratás törvény szerint a szülő kötelessége.

Ha az óvoda vagy a szülő nem tartja iskolaérettnek a gyermeket, további 1 évig óvodába járhat. Az óvoda a nevelési tanácsadóba irányíthatja a gyermekeket.

Ha a nevelési tanácsadó nem tartja iskolaérettnek a gyermeket, az iskola nem köteles beírni, felvenni.

Az iskola köteles beírni, felvenni az összes tanköteles gyermeket.

A beiratkozáskor okirattal kell igazolni, hogy a tanuló megfelel a felvétel feltételeinek. A tankötelezettség magántanulónaként is teljesíthető. A be nem íratott tanköteles gyermekek felkutatása az önkormányzat feladata.

Az első évfolyamra beírt tanulók osztályba való sorolása:

Az iskolába felvett első osztályos tanulók osztályba való besorolásáról az igazgató dönt.

II.2.13. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A magasabb évfolyamba lépés feltételei, átjárhatóság

1. A második- nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamába léphet, ha a helyi tantervben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
2. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, érdemjegyei, osztályozó vizsgán, különbözeti vizsgán, javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján bírálják el. A második- nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
3. Ha a tanuló a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot szerez, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet. Ha az elégtelen osztályzatok száma meghaladja a hármat, a tanuló évfolyamot ismételni köteles.
Az első-negyedik évfolyamon idegen nyelv tantárgyból elért teljesítmény miatt is évfolyamismétlésre, javítóvizsgára utasítható a tanuló.
A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, azaz 250 óránál többet mulasztott. Ugyanez érvényes az idegen nyelvtanulás első évében is.
4. A második- nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie ha:
 - felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
 - engedélyezték, hogy egy, vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
 - a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a 250 tanítási órát meghaladja,
 - egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-t meghaladja és emiatt a tanulót teljesítménye év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető

- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát,
 - magántanuló volt.
5. A 20/2012 EMMI rendelet 57§ (1) bekezdése értelmében, ha a tanuló első alkalommal nem tudott eleget tenni az első évfolyam követelményeinek, munkáját előkészítő jellegűnek minősítjük. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló.
 6. Az igazgató a szülő kérelmére felmentheti a tanulót az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokolttá teszi. Az igazgató a tanulót kérelmére mentesítheti a készségi tárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága, vagy sajátos helyzete indokolttá teszi.
 7. Az iskolában az igazgató a tanulót a szülő kérelmére felmentheti az általános iskolában tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól.
 8. A szakértői javaslat az igazgató határozata alapján válik jogerőssé. Az igazgató ugyanakkor a szakértői véleményt nem bírálhatja felül. A szakértői bizottság nem tehet javaslatot a tantárgy tanulása alóli mentesítésre, még sajátos nevelési igényű tanulóknál sem.
 9. Ha első évfolyamon valaki „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap év végén, a pedagógusoknak a szülővel együtt fel kell támasztani ennek okait, és együtt kell megállapodni a teendőkről, melyek a gyermek fejlődését kívánják irányba terelni.
 10. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló.

Átmenet az óvoda és az általános iskola között

Az iskola oktató-nevelő munkája csak a megelőző nevelési szint figyelembe vételével, az óvodákkal való állandó és tartalmas kapcsolattartással lehet eredményes. Ennek érdekében az iskola

- a városi óvodák nagycsoportosait rendszeresen vendégül látja foglalkozásain
- a városi óvodák nagycsoportosai számára a II. félévben iskola-előkészítő foglalkozásokat szervez
- a városi óvodák nagycsoportosai számára művészeti és sportversenyeket szervez
- az óvodapedagógusokkal, logopédussal, nevelési tanácsadóval folytatott konzultációk során szerzett információkat felhasználja az osztályközösségek kialakításakor és az egyéni kapcsolatteremtésben.
- Megkülönböztetett figyelemmel fogadjuk az Oltalom Óvodából érkező nagycsoportosokat, szüleiket és óvodapedagógusait.

Átmenet az alsó és felső tagozat között

A tanulók életében, fejlődésében meghatározó vízvonal az alsó tagozatról a felső tagozatba való átlépés. A felső tagozat életébe való zökkenőmentes beilleszkedés érdekében szükséges

- a felső és az alsó tagozaton tanuló diákok, illetve tanáraik és tanítóik közös programokon való részvétele, az ismerőség és a baráti kapcsolatok kialakulásának érdekében
- tanulmányi versenyek szervezése és lebonyolítása tanítók és szaktanárok együttműködésével
- a tanár-diák kapcsolat közvetlenebb formáinak vegyes korosztályi összetételű gyermekcsoportokkal való gyakorlása (pl. sportjátékok, túrák, táborok, stb.)
- az első négy évfolyamon megszokott rendezvények és hagyományok átvétele, továbbörökítése (pl. osztálykarácsony, farsang, anyák napja, fordított nap, stb.).

Átmenet az általános iskola és a középiskola között

Az iskola – nyolc osztályos általános iskola lévén – nem vállalhatja a szerkezetváltó (nyolc- és hatosztályos) középiskolákba való beiskolázás előkészítését. Pedagógiai programunk szerint a nyolcadik évfolyamra juttatjuk el a tanulókat olyan tudás- és neveltségi szintre, amely birtokában eredményesen megállhatják helyüket a képességeiknek megfelelő középiskolákban.

Ennek érdekében

- nyolcadik évfolyamon a felvételi tantárgyakból felvételi előkészítőket szervezünk
- a továbbtanulási felelős és az osztályfőnök a tanulók személyiségének és előmenetelének ismeretében irányítja a továbbtanulást
- lehetőség szerint figyelemmel kísérjük tanulóink középiskolai pályafutását, így első kézből szerzett információk alapján irányítjuk a későbbi évfolyamok tanulóit egyes középiskolákba.

Az iskola nevelési programjának sikerkritériuma

A nevelési programban meghatározott célokat igyekeztünk pontosan, világosan meghatározni, hiszen így tudjuk megállapítani az adott tevékenység eredményességét.

A cél az a végső állapot, melyet az oktatással-neveléssel, mint tevékenységgel el akarunk émi.

Mikor tekintjük sikeresnek a céljaink megvalósulását?

- Ha tanulóink 90%-a rendelkezik a továbbhaladáshoz szükséges képességekkel, készségekkel.
- Ha a továbbtanuló gyerekek döntő többsége megállja a helyét választott középiskolában.
- Ha az iskolába járó tanulók 70%-a megtalálja magának a megfelelő tanórán kívüli tevékenységet.
- Ha biztosítjuk minden tehetséges tanulónak a tehetséggondozás, a gyengébb képességeknek a felzárkóztatás lehetőségét.
- Ha a hátrányos és veszélyeztetett tanulók 90%-nak biztosítani tudjuk a tanulószobai foglalkozást.
- Ha a tanulók kétharmada megismeri, és jól tudja alkalmazni a tanulási stratégiákat és módszereket.
- Ha a gyerekek kétharmada nyitott lesz a különböző stratégiákat és módszereket életmódok, kultúrák, vallások iránt.
- Ha sikerül megvalósítani olyan alkotó pedagógiai klímát a tantestületben, amit jellemezzon a következetes követelés, a tanulók jogainak tiszteletben tartása, a pedagógusok egymás közötti tapintat, bizalom, megértés és türelem.
- Ha a tanulóink későbbi életét is a keresztény értékrend határozza meg.

II.2.14. A pedagógiai program végrehajtását segítő eszközök, felszerelések jegyzéke

/Saját eszköz és felszerelésjegyzék-mellékelve 2. Sz. Melléklet/

Pedagógusok továbbképzési programja: 1. Sz. Melléklet

II.2.15. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

1. A pedagógiai program érvényességi ideje:

Az intézmény 2020. szeptember 01. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e program alapján, mely a törvények változása miatt most módosításra került. Ezen pedagógiai program a fenntartói jóváhagyás után lép érvénybe. Ezen pedagógiai program érvényességi ideje 5 tanévre – azaz 2020. szeptember 01. napjától – 2025. augusztus 31. napjáig szól az eredeti program alapján.

2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:

A pedagógiai program megvalósulását az iskolavezetés évente értékeli a nevelőtestülettel. A belső döntéssel nem megvalósítható változtatásokra javaslatot tesz az iskolafenntartó felé.

A tárgyi programokban, a helyi tantervben foglaltak megvalósulását a munkaközösségek évente értékelik.

A szülői munkaközösség és a diákönkormányzat évente vizsgálja a pedagógiai programban foglaltak megvalósulását. Lényeges megállapításait, javaslataikat írásban eljuttatják az iskolavezetéshez.

3. A pedagógiai program módosításának módja:

"Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be." (51.§. 1.)

A pedagógiai program (tantárgyi programok és a helyi tanterv kivételével) csak a nevelőtestületi határozattal és írásban módosítható. A módosítás tényszerű felsorolása mellett csatolni kell a rövid indoklást is.

A módosítási javaslatot az igazgató terjeszti elő a munkaközösség-vezetők jóváhagyása után.

A módosítás lehetséges indokai:

- A törvényi előírások változása
- Az iskolafenntartó írásbeli kérelme
- A diákönkormányzat írásbeli kérelme
- A munkaközösségek írásbeli kérelme

A tárgyi programok, helyi tantervek módosítása az érintett munkaközösség határozatával történik. Amennyiben a módosítás a pedagógiai program egyéb fejezeteit változatlanul hagyja, a munkaközösség-vezetőnek ezt a módosítást az igazgató elé kell terjesztenie (pl. éves munkaterv formájában). A változtatás akkor emelkedik érvényerőre, ha a munkaközösség-vezető azt írásban is rögzítetten csatolja a régi program mellé, a változtatás mellett feltüntetve az indoklást is.

4. A pedagógiai program nyilvánossá tétele :

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program 1-1 példánya a következő személyeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál
- az iskola irattárában
- az iskola igazgatójánál
- továbbá elérhető lesz a könyvtárban.

HELYI TANTERV

III. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

1. Az iskola képzési rendje

A 2011. decemberében elfogadott CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről két részre tagolja az alapfokú nevelés-oktatás szakaszát:

alsó tagozat (az első évfolyamon kezdődik és a negyedik évfolyam végéig tart)
felső tagozat (az ötödik évfolyamon kezdődik és a nyolcadik évfolyam végéig tart)

Az egyes iskolai évfolyamok tananyaga és követelményei egymásra épülnek.

2. Célok és feladatok az alsó tagozaton

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában - élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A pedagógus mintaadása és irányítása mellett megerősíti a keresztény magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

3. Célok és feladatok a felső tagozaton

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozata szervesen folytatja az alsó tagozat nevelő-oktató munkáját, a készségek és képességek fejlesztését.

Az 5-6. évfolyamon - az 1-4. évfolyamhoz hasonlóan - továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Ez a szakasz - igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz - figyelembe veszi, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5-6. évfolyamokon ezért az integratív-

képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a serdülőkor kezdetétől viszont előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.

Az iskola az 1-4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5-8. évfolyamokon is különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket együtt neveli. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középiskolai, illetve szakiskolai továbbtanulásra, és előkészíti őket a társadalomba való beilleszkedésre. Ennek érdekében kiemeli a kommunikációs, a narratív, a döntési, a szabálykövető, a lényegkiemelő, az életvezetési, az együttműködési, a problémamegoldó, a kritikai, valamint a komplex információk kezelésével kapcsolatos képességeket, kulcskompetenciákat.

Fejleszti a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek. A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségekben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját. Rávezet a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékére.

A felső tagozat szocializációs folyamatában az iskola tudatosítja a **keresztény** közösség működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát. Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban. Megalapozza a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására. A demokratikus normarendszert kiterjeszti a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra is.

Az iskolának ezekben a felső tagozaton is kiemelkedő feladata a nemzeti és katolikus hagyományok tudatosítása és az ápolásukra való nevelés. Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a tanulóknál a nemzeti és keresztény azonosságtudatot, képviseli az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt. Erősíti az Európához tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is készíti más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére. Ugyanakkor figyelmet fordít az emberiség közös problémáinak bemutatására.

Az 5-8. évfolyam, szervesen folytatva az 1-4. évfolyam munkáját olyan iskolai pedagógiai munkát feltételez, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Tanári továbbképzéseinket az éves ütemterv alapján végezzük, a Tanárképző Főiskola, a Katolikus Pedagógiai Intézet és egyéb, végzettséget adó intézmények kínálata alapján.

A pedagógusok önképzéséhez a tárgyi feltételeket a lehetőségekhez mérten biztosítjuk. A pedagógusoknak lehetőségük van az egyházközség lelki programjaiba bekapcsolódni (havonta felnőtt hittan, bibliakör stb.).

Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulnak meg a köznevelés folyamatában: — beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba:

— tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;

- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

Az erkölcsi nevelés célja

- a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása,
- közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése.

Az erkölcsi nevelés legyen életszerű:

- készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra,
- segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira.
- nyújtson segítséget az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására.
- az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogassa a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.
- legyen hatással a tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelműtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – az egész felnőtt életükre, és segíti elő helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- a tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait,
- tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.
- sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését,
- alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége,
- Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját,
- Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közös között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.

Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók

- megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést,
- a részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését.
- a felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszhető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja.

Elő kell segíteni

- a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését.
- a tanulót hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.
- a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját, egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani.
- a megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés feladata

- a harmonikus családi minták közvetítése,
- a családi közösségek megbecsülése,
- a felkészítés a családi életre,
- segítséget nyújtása a gyermekeknek és fiataloknak a felelő párkapcsolatok kialakításában,
- ismereteket közvetítése a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről,
- a szexuális kultúra kérdéskörének közvetítése.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez.

A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy

- legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására,
- Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére,

Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve:

- felkészítse a tanulókat az önállóságra,
- a betegség-megelőzésre,
- a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.
- a pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Az ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét.

A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás- és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életfomák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok

kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén.

Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.

A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.

Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.

Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.

A kompetencia alapú oktatás bevezetése

A kompetencia alapú oktatás szükségszerűsége

Az elsajátítandó ismeretek meghatározása mindig könnyebb, mint megtalálni azokat a módszereket, amelyek növelik az elsajátítás hatékonyságát. Különösen fontos keresni azt az utat, amely a gyermekek számára könnyebbé teszi az ismeretsajátítást, ugyanakkor segíti a szocializálódásukat.

A mai társadalmi viszonyok között erőteljesen megnőtt a tudás társadalmi súlya. A fiatalok életpályájának sikeressége azon alapszik, hogy mennyire képesek az iskolában olyan tudással és kompetenciákkal felvértezni magukat, amelyek birtokában képessé válnak a társadalom és a piacgazdaság jelen és jövőbeli igényeinek megfelelni, azokhoz folyamatosan alkalmazkodni.

Az az ismeretanyag, amit a tanulók az oktatás folyamatában el tudnak sajátítani, csak igen kis hányadát jelenti annak az információmennyiségnek, amelyet az egyetemes emberi ismeretek összességének tekinthetünk. Az információrobbanással még inkább igaz ez az állítás. Éppen ezért, a rohamosan bővülő és változó tudományos eredmények miatt szükséges az ismeretszerzés módjának megváltoztatása.

A Nemzeti Alaptanterv, mint központi tartalmi szabályozás alapján az iskolai tanterv szerves részévé tesszük a tanulási technikák, módszerek megtanítását. Ennek a változásnak való megfelelés egyik lépcsője a kompetencia-alapú oktatás bevezetése.

A hagyományos oktatási forma az ismeretek megtanulását, a tanulók által készen kapott, mechanikusan elsajátított ismereteket helyezi előtérbe, s a gondolkodás, ítéletalkotás készségeinek fejlesztésére kevés lehetőséget teremt. Ebben az esetben a tanulók tudását a memorizált ismeretek mennyisége jelzi.

A meglévő ismeretek tevékeny felhasználásával megszerezhető tudás elsajátításához azonban olyan gondolkodási képességek szükségesek, mint a problémamegoldó-gondolkodás, a kritikai gondolkodás, a logikus gondolkodás, analízis, szintetizálás. E képességek fejlesztése a megszokottól eltérő tanítási-tanulási folyamatot kíván. Ennek érdekében alakítjuk át az iskola Pedagógiai Programját, ezzel együtt a pedagógiai kultúrát.

Ez természetesen az iskola nevelőit szakmai megújulásra készíteti, melyben változik szemléletük, fejlődik pedagógiai módszertanuk, ami elősegíti az elvárt eredmények teljesítését.

Az iskolánkban bevezetésre kerülő kompetencia alapú oktatás a központi programban meglévő kompetencia-alapú oktatási programcsomagok, módszertani eljárások, digitális tartalmak befogadását és a bevezetésükhöz szükséges feltételrendszer megteremtését szolgálja.

Ennek kiemelt területei:

- a szövegértési-szövegalkotási,
- a matematikai-logikai,
- idegen nyelvi,
- életpálya építési kompetencia.

1. A kulcskompetenciák fejlesztése

Az oktatásnak alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban.

Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát.

A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: pl. a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

2. A fejlesztés területei és a kulcskompetenciák

- A kompetencia ebben a felfogásban az ismeretek alkalmazási képessége és az alkalmazáshoz szükséges megfelelő motivációt biztosító attitűdök összessége.
- Kompetencia alapú oktatáson a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazás-képes tudást középpontba helyező oktatást értjük. Ez lehetővé teszi, hogy a külön-külön fejlesztett kompetenciák beépüljenek, és alkalmazásuk életszerű keretben, értelmet nyerjen a gyerekek számára. Ennek egyik elengedhetetlen feltétele a pedagógiai módszertani kultúra megújítása, melynek lehetséges eszköze a problémaközpontú tanítás, a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedezett tanítás-tanulás, a megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés.

Anyanyelvi kommunikáció

- Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás),

valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

- A szókincs, a funkcionális nyelvtan vagy az egyes nyelvi funkciók biztos ismerete az anyanyelvi kommunikáció feltétele. Ez az ismeretanyag felöleli a szóbeli kapcsolattartás fő típusait, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorát.
- Az anyanyelvi kompetencia feltételezi, hogy a tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy szóban és írásban kommunikálni tud a legkülönbözőbb helyzetekben. A kommunikációs folyamatot figyelemmel kíséri, a célnak és a helyzetnek megfelelően alakítani tudja. Képes érveit a helyzetnek megfelelően kifejezni, meggyőzően tolmácsolni.
- Folyamatos feladat a szókincs gyarapítása, a szavak jelentésének megismerése, hisz az anyanyelvi kommunikáció egyik feltétele a megfelelő szókincs ismerete. Rendelkeznie kell a tanulónak azzal a képességgel is, hogy figyeljen a címzetre és a kommunikációs helyzetre.
- A pozitív attitűd magában foglalja a kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét, mások megismerésének az igényét.
- A tanuló a társaival együttműködő, kooperatív tevékenységformákban olyan képességekre is szert tesz, amelyeket majd a munkája során is hasznosíthat.
- Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának eredménye, amely kapcsolódik az egyén megismerő képességének fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, a funkcionális nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók biztos ismerete. A szókincs intenzív fejlesztése minden műveltségi területen cél.
- A kompetenciák részben fedik egymást, egymásba fonódnak: az egyik területhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Ez fokozottan érvényes az anyanyelvi kommunikációra. A kezdeményezőképeség és vállalkozói, valamint a matematikai kompetencia magában foglalja az anyanyelvi kommunikáció képességét is. Például, a tervekészítés feltételezi az információk megértését, az írásbeli szövegalkotást. Ugyanez vonatkozik a matematikai utasítások megértésére, a válaszok megfogalmazására. Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciája már nevében utal az anyanyelvi kompetenciával való szoros kapcsolatára: az esztétikai minőség tisztelete, mások véleményének elfogadása, az élmények, és érzések kreatív kifejezése.

Idegen nyelvi kommunikáció

- Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint pl. a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei, érdeklődése szerint.
- Az idegennyelv-tanulás hatékonyságának növelése érdekében szükség van az iskolában folyó idegennyelvtanítási gyakorlat megújítására. A modernizációt kompetencia alapú nyelvtanítási kívánjuk megvalósítani. Ez a kommunikatív nyelvi kompetencia fejlesztését jelenti. Ennek érdekében figyelembe vesszük a tanulók életkori sajátosságait, érdeklődését és ismereteit; témakörök, beszédszándékok és szituációk köré szerveződnek; és lehetővé teszik, hogy a tanulók értelmes cselekvések során, kommunikatív feladatok végrehajtása közben sajátítsák el az idegen nyelvet.
- A tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és folyamatos fejlesztése során három szempontot kell figyelembe venni: egyrészt a tanulók és a társadalom szükségleteit; másrészt azokat a tanulók által elvégzendő feladatokat, amelyek e szükségletek kielégítéséhez elengedhetetlenek; harmadrészt pedig a feladatok elvégzéséhez szükséges, kialakítandó, fejlesztendő kompetenciákat.
- A sikeres nyelvtanulás egyik alapvető feltétele a nyelvileg és módszertanilag is jól képzett, motivált nyelvtanár. A fejlesztés során így kiemelkedő szerepet kap a tanártovábbképzés. Fontos, hogy az iskolákban

– településtől és iskolatípustól függetlenül – egyforma arányban legyenek jól képzett szaktanárok, mert csakis így biztosítható az esélyegyenlőség.

Matematikai kompetencia

- A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok, táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.
- A matematika műveltségterületének teljes egészét lefedik. Olyan tananyagszervezési-módszertani megoldásokat alkalmazunk, amelyek lehetővé teszik, hogy a tanulókat bevonjuk a tudás- és készségszajátítási folyamatába. Átalakul a matematikatanítás egész folyamata. Erős hangsúlyt kap a tevékenység-központú módszertan. A játék és az eszközhasználat, a megfelelő tanulási környezet kialakítása, a kooperatív tanulási technikák alkalmazása dominálja a folyamatokat. Megteremtődik a lehetőség arra, hogy a tanulók saját tanulási tevékenységüket felidézzék, reflektáljanak rá. A matematikatanulás alapja a cselekvő, személyes tapasztalatszerzés. A jó munkakörnyék egyik feltétele a tévedés és a vita szabadságának biztosítása.

A matematikai kompetencia készség- és képességkomponensei:

- A matematikai kompetencia a "matematikai tantárgyi ismeretek, a matematika specifikus készségek és képességek, általános készségek és képességek, valamint motívumok és attitűdök együttese".
- A nyolc év során tudatosan kell fejleszteni a tanulók lényegkiemelő képességét, analízis és diszkussziós képességét, átfogó, nagyobb összefüggések felfedezésére is képes gondolkodását. Erre irányul a matematika oktatásban a sokféle logikai feladat, a felfedeztető tanítás, az ismétlés, a rendszerezés, a szövegelemzés, a megoldások vizsgálata, a matematikai tartalmú játékok, és a tanár egyéniségétől, igényeitől függő, változatos módszertani megoldás.
- Kiemelt cél a matematikai kompetenciák megszerzése, amelyeket új módszerek bevezetésével lehet elősegíteni. Ilyenek például a csoport-, illetve a projekt munkák. A közösen, csoportban (vagy párban) végzett munka során ki kell alakítani a tanulók közötti együttműködést, a helyes munkamegosztást, az egyéni és a közösségi felelősségvállalást.
- A közös eredmény érdekében előtérbe kell kerülnie az egymás személyének tiszteletben tartásának, a szolidaritásnak, a toleranciának, a segítőkészségnek.
- Ebben a szocializációs folyamatban könnyebben fejleszthetők a tanulók egyéni képességei, könnyebben kialakul az intenzív érdeklődés és a kíváncsiság, ami elősegíti a hatékonyabb tanulást.
- "A matematikai kompetencia: az alpműveletek és arányképzés alkalmazásának képessége a mindennapok problémáinak megoldása érdekében, a fejből és papíron végzett számítások során. A hangsúly a folyamaton és a tevékenységen, valamint a tudáson van. A matematikai kompetencia felöleli – eltérő fokban – a matematikai gondolkodásmód alkalmazásának képességét és az erre irányuló hajlamot (logikus és térbeli gondolkodás), valamint az ilyen jellegű megjelenítést (képletek, modellek, szerkezetek, grafikonok, táblázatok).
- A matematika kompetenciához szükséges tudás magában foglalja a számok, a mértékek és szerkezetek, az alpműveletek és alapvető matematikai fogalmak és koncepciók és azon kérdések megértését, amelyekre a matematika válasszal szolgálhat.
- Az egyénnek rendelkeznie kell azzal a készséggel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat a mindennapok során, otthon és a munkahelyen, valamint hogy követni és értékelni tudja az érvek láncolatát. Képesnek kell lennie arra, hogy matematikai úton indokoljon, megértse a matematikai bizonyítást és a matematika nyelvén kommunikáljon, valamint hogy megfelelő segédeszközöket is alkalmazzon."
- A matematika terén a pozitív hozzáállás az igazság tiszteletén és azon a törekvésen alapszik, hogy a dolgok okát és azok érvényességét keressük.
- Készségek: számlálás, számolás, becslés

- Gondolkodási képességek: rendszerezés, deduktív és induktív következtetés
- Kommunikációs képességek: relációszókincs, szövegértés, térlátás
- Tudásszerző képességek: problémaérzékenység, megoldás, metakogníció
- Tanulási képességek: figyelem, emlékezet
- A matematikai ismereteknek igen szigorú felépülési rendjük van. Az egyes témák egymást feltételezik, egymást segítik, ezért ezek felépülésének logikájára fűzzük fel a pedagógus munkáját. A fejlesztés különféle területei szintén illeszkednek egymáshoz. A tevékenységek rendjét döntően a gyermekek életkori és egyéni sajátosságai határozzák meg.
- A problémafelvetés, ahol csak lehet, életszerű helyzetekből indul ki, ez a gyermekeket körülvevő világ jobb megértését segíti. Az egyes témakörök feldolgozása során a hagyományos módszerek mellett a számítógép használata is szerepet kap.
- A "bemenet vezérlésű építkezés" a kezdő szakaszban a pedagógus számára jelöl ki feladatokat, és kisebb hangsúlyt kapnak a gyermekkel szemben támasztott elvárások. Elsősorban a haladás irányát kívánja kijelölni, és a fejlesztés várható eredményeit fogalmazza meg.

Természettudományos kompetencia

- A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket.
- A 7–8. évfolyamokon a természettudományos nevelés eredményeként kialakul a gyerekekben az általános, az élet hétköznapi folyamataiban, az állampolgári léttel összefüggő döntésekben használható tudás. A három hagyományos természettudományi részműveltség-terület tanítása az iskolában együttműködésben kell, hogy történjék. Fontos, hogy a természetről formált kép egységes legyen, attól függetlenül, hogy a tanítás a helyi tantervekben rögzítetten diszciplináris, integrált, vagy komplex tantárgyakban szerveződik.
- A fizikai műveltség tartalmak feldolgozása keretében elsődlegesen azokkal a mechanikai, termodinamikai, elektromágneses, fénytani és atomfizikai, anyagszerkezeti jelenségekkel és összefüggésekkel, törvényekkel ismerkednek meg a tanulók, amelyek megalapozzák a korszerű fizikai világgépet, és segítik a többi természettudományos tantárgy tanítását, tanulását.
- A kémiai műveltség tartalmak elsajátítása során a legtöbbet használt természetes és mesterségesen előállított anyagok legfontosabb tulajdonságait, átalakulásait és felhasználásuk módját ismerhetjük meg. Figyelmet fordítunk a veszélyes anyagok és készítmények helyes kezelésének alapelveire is. A megfelelően megválasztott kémiai műveltség tartalmak tanítása és tanulása hozzájárulhat a környezetünkkel kapcsolatos felelős magatartás kialakulásához.
- A biológiai és egészségügyi műveltség tartalmak tanulmányozásával a tanulók megismerik az élet sajátosságait, az élő és élettelen természet szoros kapcsolatát, az élővilág egységét, fejlődését és rendszerszerű "működését", az élőlények állandóságát és változékonyságát.
- Ezek az ismeretek a természet szeretetére, meggyőződésből fakadó, tudatos, aktív környezetvédelemre nevelhetnek. Az e területen megszerzett műveltség fontos eszköze lehet annak a törekvésnek, melynek hatására a tanulók tudatosan törekednek az egészséges életmóddal kapcsolatos szabályok betartására.

Digitális kompetencia

- A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.
- Tisztában kell lennünk azzal, hogy az informatika mára nemcsak "betolakszik" a családok életébe, szűkítve a hagyományosnak tekintett kommunikációs lehetőségeket, hanem egyre inkább átveszi a családok, a tradicionális közösségek és az iskola szerepét a társadalmi szocializációban. Az internet eligazít, mintát ad, divatot diktál, információkat szolgáltat és szórakoztat; megkerülhetetlen szocializációs tényező, amely

egyszerre mutathat az egyénnek utat és tévutat. Az internettől való függés kiszolgáltatottságot jelent, ám ugyanakkor az általa kínált lehetőségek kihasználása minden korábbinál nagyobb szabadságot biztosít.

- A helyes értelmezés alapjainak elsajátítása, a modern tömegkommunikáció nyújtotta lehetőségek kihasználása segítséget nyújthat a szociális és kulturális hátrányok ledolgozásában, az esélyek kiegyenlítésében. A térben és időben korlátozhatatlan kommunikáció és csatornáinak sokrétűsége az információk hatalmas tárházát nyitja meg előttünk, amelynek révén a tudás és a műveltség sokkal könnyebben elérhetővé válik, mint bármikor korábban.
- A tantárgy a gyerekek világának "kitágításával" elültetheti bennük a kulturális sokféleség tiszteletben tartását, a különböző tradíciók, nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció és párbeszéd iránti érdeklődést. A megfelelő információk kiválasztása, illetve az egyéni és csoportos feladatok kreatív kijelölése megalapozhatja a gyerekek állampolgári és normatudatát, toleranciáját és empátiáját az esetek iránt.
- Lehetőség nyílik számos, a demokráciákat és a plurális, sokrétű társadalmakat jellemző probléma megvitatására és kreatív feldolgozására. Így szóba kerülhet például a tudományos és technológiai fejlődés hatása az egyénre, illetve annak szűkebb és tágabb közösségére, a fenntartható fejlődés és a környezettudatos élet kérdése, valamint a világban tapasztalható, mindenkire hatással lévő folyamatokért viselt egyéni és közösségi felelősség ügye.
- Mindezzel hozzájárulhat ahhoz, hogy majdan a társadalomnak minél több olyan tagja legyen, aki önállóan és felelősen tud dönteni, aki képes élni a számára is biztosított "adóí és vevői" szabadsággal, képes a társadalomba beilleszkedni, a közjóért tenni, a **közügyekben aktívan** részt venni, vagyis fejlett szociális és állampolgári kompetenciával bír.

A hatékony, önálló tanulás

- A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy a tanuló képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.
- A hatékony, önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.
- Tantárgyi gyűjtőmunka, az adatok elrendezése, a gyűjtött anyag felhasználása pl. szóbeli és írásbeli beszámolóban. Hivatkozás a forrásra az idézés megfelelő módjával. A források azonosítása. A modern technológián alapuló információhordozók megismerése. Az információk minőségének felismerése, értékelése, kritikája.
- Az alpműveltség elsajátításához szükséges információk megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikáinak (lényegkiemelés, tömörítés, vázlatírás, szöveg-kiegészítés stb.) megismerése és gyakorlása.
- Egy téma önálló vagy csoportos feldolgozása: problémafelvetés, forrásválasztás és feldolgozás segítséggel. Beszámoló készítése szóban vagy írásban, hivatkozás a forrásra az idézés megfelelő módjával.
- Különböző tanulási stratégiák és módszerek megismerése. Egyéni tanulási stratégiák és technikák megválasztásának szempontjai.
- Minden nevelő számára cél, egyszersmind feladat is a tanulás tanítása. Olyan fiatalokat kell oktatni és nevelni, akik sikeres tanulási stratégiákkal rendelkeznek, és képesek kreatívan és kritikusan felhasználni az információs társadalom technológiai adta lehetőségeket és eszközöket. Ezáltal lehetővé válik számukra az élethosszig tartó tanulás képességének elsajátítása.
- Tantervünkben hangsúlyos szerepet kap a tanulóközpontú tanulás szervezése. A változatos tevékenységformákban folyó feladatvégzéssel az ismeretszerzésen és a képességek fejlesztésén kívül az is a célunk, hogy a tanulók elsajátítsák a társas együttműködésben való részvételt. Ezáltal fejlődik konstruktív magatartásuk, szociális kompetenciájuk is.
- A tanulás tanítása természetesen az oktatás egész folyamatának kiemelkedő feladata. A cél az, hogy a gyerekek tanulják meg, hogy miként tudják használni az együtt tanulás módszereit, ha nincs közvetlen pedagógusirányítás, vagyis hogyan alkalmazhatják a kooperatív munkafarmákat házi feladatok

megoldásánál, tanórán kívüli tanulás során, vagy ha csak egyszerűen az életben úgy adódik, hogy valamire fel kell készülniük, vagy meg kell oldaniuk valamilyen problémát, ami ismeretszerzést igényel.

- A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Törekedjen a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. A tanulás az iskola alapfeladata, amely magába foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését.
- A kiemelt fejlesztési feladat 5–8. évfolyamon a tanulás elengedhetetlen előfeltételeinek – alapozó munkában a biztonságos készség-, képesség- szinteknek az elérését hangsúlyozza. Az elmaradó tanulók esetében az érzékelés pontosságának fejlesztése, a tudatosodás segítése hatékony lehet. Ugyanígy a tárgyak tulajdonságainak kiemelése (analízis); összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés; osztályokba sorolás, sorbarendezés különféle tulajdonságok szerint a különféle érzékszervek tudatos működtetésével járul hozzá a fejlődéshez. A figyelem terjedelmének és tartósságának növelése; a tudatos, célirányos figyelem elengedhetetlen feltétele az ismeretek hatékony elsajátításának.

Szociális és állampolgári kompetencia

- A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá, ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.
- Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.
- A magyar múlt személyi, nyelvi, tárgyi értékei, szokásrendszere oly nagyok és szerteágazóak, hogy azokat elsorvasztani, veszni hagyni nem lehet. Kiemelt feladatunk, hogy a tanulók ismerjék meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk legjelentősebb értékeit. Ennek érdekében tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát. Ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajtítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és a velünk együtt élő más népek megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit. Alapvető nevelési célnak tartjuk, hogy a tanulók a társadalmi és természeti környezet szűrőjén át alapozzák meg a nemzet tudatukat, nemzeti önismeretüket, végeredményben pedig a hazaszeretetüket. Ismerjék meg és tiszteljék a hazánkban és környezetünkben élő más népek kultúráját, eredményeit! Ösztönözzük fiataljainkat a szűkebb és tágabb környezet történelmi és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására! Készítsük őket az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre!

Életpálya-építési kompetenciaterület

- Az életpálya-építési kompetenciák fejlesztésének célja, hogy a közoktatásból kikerülő tanulók tisztában legyenek saját képességeikkel, meg tudják fogalmazni a jövőjükkel kapcsolatos elképzeléseiket, és ezek alapján képesek legyenek megtervezni és felépíteni majdani életpályájukat. Mindezeket figyelembe véve fő feladatunk tanulóink felkészítése arra, hogy életpálya-elképzeléseiket a valóságos, egyben változó helyzetekhez tudják igazítani, képesek legyenek terveiket felülvizsgálni és módosítani, erőforrásaik átcsoportosításával a krízishelyzeteket elkerülni.
- Az énkép és önismeret fejlesztésében fontos kihasználni azt az érzékenységet, amely az alapvető erkölcsi normák iránti fogékonyságból adódik. A tanulók ebben az életkorban, személyes életükben, sorsuk

alakulásában már sokféle tapasztalattal rendelkeznek. A pedagógus felelőssége és lehetősége a reális önismeret továbbfejlesztése, értékeinek folyamatos tudatosítása, a környezettel való harmonikus viszony formálása. Az önmegismerés és önkontroll, a feladatokkal vállalt felelősség magatartást irányító tevékenység. A kiskamaszok énképe a róluk alkotott vélemények ellenére, az önmagukkal szemben támasztott követelmények, elvárások hatására formálódik. Arról kell gondoskodni, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésükben.

- Hon- és népismeretben kitüntetett szerepe van a sajátélményű tanulásnak az alsóbb évfolyamokon. A felsős évfolyamokon fokozatosan előtérbe kerül az önálló tanulás, a történelmi változások figyelemmel kísérése, az egyéni vélemények megfogalmazása, a vita, a demokratikus polgári lét magatartásformáinak kialakítása.
- A fejlesztés kiemelt területei: a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelés, a nemzeti identitás, a történelmi és állampolgári tudat erősítése, az elemi szintű jogismeret, a szociális érzékenység, az életkomak megfelelő társadalmi problémák iránti nyitottság, a környezetért érzett felelősség, más kultúrák megismerése és elfogadása, a humánus, értékeket védő magatartás fejlesztése, a demokratikus intézményrendszer használatához szükséges ismeretek és képességek kialakítása. Legyen alkalmuk a tanulóknak arra, hogy további ismereteket szerezzenek a helyi hagyományokról, a lakóhely múltjáról, továbbá a környék, a lakóhely természeti értékeiről, az azokat fenyegető veszélyekről és a megóvásokra tett erőfeszítésekről.
- Az aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés fejlesztési feladat, a civil életben fontos polgári lét alapjait segíti megteremteni. A társadalmi együttélés közös szabályait, követelményeit tudatosítja tanulóinkban. Ismeretek, képességek és megfelelő beállítódás szükséges ehhez. Az 5–8. évfolyamon az aktív állampolgársághoz szükséges részképességek fejlesztésére kell gondolni. Ilyenek: A konfliktuskezelés képessége, az együttműködés képessége, az iskolai élet demokratikus gyakorlatában elsajátítható felelősségvállalás, közéleti szerep gyakorlása.
- Az iskolának átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. A megszerzett ismeretek alapján segíteni kell, hogy a tanulók tudatos szemléletűvé és a gyakorlatban előhívható magatartási mintává váljon a környezet és a természet védelme, az egyéni életük biztonságát is szem előtt tartva. A legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, s a hozzájuk vezető utak megmutatása mellett, be kell mutatni az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket. Az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret hozzájárul, hogy a tanulók érdeklődésüknek megfelelő területen ismerkedjenek adott pályákkal. A pályaeorientáció tanórai és tanórán kívüli tevékenységek összehangolásával, tudatos szervezésével valósulhat meg eredményesen.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

- A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására.
- A tudást, a kreativitást, az újtásra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.
- A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát, e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javakkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető el sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság.
- Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenyterben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé.
- A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt.
- A gazdasági nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéssel járó kockázatot, hasznot vagy költséget. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy egyensúlyt találjanak a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is.

- Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is, amely számára komoly veszélyt jelenthet a pénzügyek megingása. Ezért is fontos, hogy az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítsunk a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos kérdésekre, és a személyiségnevelés fontos részének tekintsük az okos gazdálkodás képességének a kialakítását.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

- Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerést. Az elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvén. A média segítségével is megismerve az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.
- Az iskolai művészeti nevelés célja, hogy megszilárdítsa az esztétikai-művészeti alpműveltséget, segítse kialakítani az igényt a tanulóknál arra, hogy egyéni képességeik, lehetőségeik figyelembevételével egész életük során képezzék magukat, bővítsék műveltségterületi és kulturális ismereteiket.
- A művészeti tanítás faladata a magyar népzene, mint a zenei anyanyelv megismertetése, megszerettetése, valamint a zenei és esztétikai értékek közvetítése, a tanulók érték szemléletének, hagyományörző magatartásának formálása, a befogadó és reprodukáló képesség fejlesztése. Ennek érdekében szükséges a korábban megszerzett művészeti készségek, képességek, ismeretek összegzése, valamint az életkori sajátosságokból adódóan fejlettebb szintre emelése.
- Az esztétikai-művészeti nevelésnek hozzá kell járulnia az esztétikus művészeti világkép kialakításához. Érvényesülnie kell az érzelmi és értelmi vonatkozású hatása, jellemformáló ereje és szerepe. Az érzelmi, értelmi képességek fejlesztése mellett kiemelt fontosságúként kell kezelni a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületeket, a különféle műveltségterületekkel történő kapcsolódások keresését.
- Fejleszteni kell nem csak a tantárgyi, hanem a képességterületi és a nevelési integrációs lehetőségeket is.
- Kiemelten fontos az esztétikai ízlés formálása, a helyes ítéletképesség fejlesztése, mert ez teszi lehetővé az értékes műalkotások felismerésén keresztül azok elfogadását és a kritikai képesség kialakítását.
- Élményszerű helyzetek teremtésével a tanulók tapasztalatokat szerezhetnek, maguk fedezhetik fel a művészeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, amelyekből következtetéseket vonhatnak le, így korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazni tudják.

3. A kompetencia alapú oktatás megvalósítását segítő módszerek

Az iskolának a mindennapi életben jól hasznosítható tudást kell közvetítenie. A tanulók is egyre gyakorlatiasabb, naprakész információk átadását várják el oktatási intézményünktől. A tanár szerepe a tanulási folyamat megszervezésére, támogatására irányul. A tanítási folyamatban a diákok aktív részvételére helyeződik a hangsúly, ami a kompetencia alapú oktatás módszereinek alkalmazását jelenti.

Differenciált tanulásszervezés

A gyermek teljesítőképeségét nagyban befolyásolja az iskolai környezet, illetve a családi háttér. Minden gyerek más és más, így eltérőek a képességeik is. Vannak egészen kiemelkedő képességűek, tehetségesek, és vannak olyan tanulók (számuk egyre nő), akik bizonyos hátrányok miatt egyéni képességfejlesztésre szorulnak. Ezért, ha azt akarjuk, hogy munkánk sikeresen elérje célját, a tanításban feltétlenül differenciálni szükséges.

A differenciálásnak a tanulásszervezésben két jelentést tulajdonítunk: egy pedagógiai szemléletet, amely a tanító, a tanár érzékenységét fejezi ki tanítványai egyéni különbségei iránt, és egy pedagógiai gyakorlatot, amely a különbségekhez való illeszkedést (adaptáció) próbálja megvalósítani minden rendelkezésre álló eszközzel.

Célja:

- hogy az egyes tanulók egyéni szükségleteihez igazítsuk az elsajátítandó tananyag tartalmát és szerkezetét, valamint oktatási módszereinket.

A tanulásszervezésnek két fő területe határozható meg:

- a tanulócsoportok és osztályok szervezése;
- a tananyag kiválasztása és a tanuláshoz szükséges idő megszabása

Feltétele :

- a pedagógus szakmai módszertani kultúrájában gyökerezik. Megmutatja, mennyire tudja a feladatokat a tartalomhoz igazítani, a tartalom lefedi-e a tanulók képességét, figyelembe veszi-e az optimális fejlettségnél, hogy a feladatok nehézségi foka igazodik-e a tanuló képességeihez, tudja-e a pedagógus az időfaktort rugalmasan kezelni a tanulási folyamatban.

Lehetőségei:

- A differenciált tanulásszervezési módszerek alkalmazása lehetővé teszi az egyes tanulók személyi szükségleteinek, tudásának, képességeinek, érdeklődésének és érdekeltségének megfelelő fejlesztést.

Differenciálás:

- A foglalkozások megszervezésének alapját az egyéni tempó, képességek, problémák feltérképezése és javítása képezi. A differenciálás szempontja lehet a tanulók szövegértési, illetve szövegalkotási módja, tempója vagy a szükséges tanári támogatás mértéke. A tanulási folyamat hatékonysága nem a tanulócsoport összteljesítményén, hanem az egyes tanulók fejlődésének ütemén mérhető.

Párban történő tanulás:

- Lényege a közös gondolatcsere. A gyerekek közösen, egyenrangúan, a kölcsönösség jegyében dolgoznak a feladaton. A jó együttműködés aktivitásukat növelő tényező. Tanulópár esetén a tudásban magasabb szinten álló tanuló segíti a kevésbé jót. A jó tanuló megtapasztalhatja, mivel küszködik egy kevésbé jó tanuló társa. Gyakorlóórán is alkalmazható, mint segítő akció.

Részben egyénre szabott tanulás:

- Több tanuló kap azonos feladatot a tanulás folyamán, az elsajátítás menetében kialakul a tanuló egyéni tanulási módszere. A gyermek pozitív beállítódása növeli a teljesítményét, önértékelése fejlődik. Ha problémája van, nem nélkülözhető a tanári segítség, ami teljesen egyénre szabott, mivel a tanulás tanulásának folyamatáról van szó. A módszer alkalmazása során ismerni kell a tanuló előzetes tudását, valamint meg kell győződni arról, hogy képes-e önállóan dolgozni.

Csoportmunka:

- A pedagógus közvetett módon irányítja a tanulási folyamatot. Nem minden tárgy alkalmas gondolatcsere, és nem minden gyermek alkalmas csoportmunkára.
- A szervezés célja a tudás gyarapítása: a "több és többet tud" elv érvényesülése. Azaz a tanulók kognitív fejlődésének irányítása, tudásuk kialakítása, továbbfejlesztése, figyelembe véve az előzetes ismereteket és a tanulók képességeit. A tanuláskor domináns szerep jut az információ feldolgozásában a tevékenykedtetésnek, a viselkedési formák gyakorlati alkalmazásának.
- A csoportmódszer nagyon alkalmas az empatikus készségek, a szociális kompetenciák, a toleranciakészség fejlesztésére is. A tanulási folyamatban a tanulók belső szorongása csökken, tanulási kedvük növekedik a közös tapasztalatszerzés során.
- Magatartásuk alakításában az attitűdök szerepe meghatározó, a tanulók pozitív reakciói erősödnek a feladatvégzések és a környezeti tényezők során.

A kooperatív tanulás

- Az ismeretszerzésnek ebben a formájában gyerek nem úgy tanul, mintha csak a tanár lenne a tudás forrása, hanem a csoport valamennyi tagjának érdeke, hogy valamit megismerjen és a megszerzett ismeretet megossza társaival a csoportban.
- Mivel tanulás közben kölcsönösen függnek egymástól, együttműködési képességeik biztosan fejlődnek, baráti viszonyok alakulnak ki közöttük. Szaknyelven szólva: motiváltak közös célok elérésére, s e közben fejlődnek kommunikációs képességeik, technikáik.

A kooperatív tanulás általános hatásai:

- együttműködő tanulást jelent, amely nem egyenlő a hagyományosan használt csoportosan végzett munka kifejezéssel;

- egyenlő esélyt biztosít a hátrányos helyzetű és/vagy lassabban haladóknak is a munkában való részvételre;
- toleranciára, elfogadásra és egymás segítésére nevel, s mint ilyen, háttérbe helyezi a versengést, egymás legyőzését, kizorítását;
- négy alapelve: az egyenlő részvétel, az építő egymásrautaltság, a párhuzamos interakciók és az egyéni felelősség minden feladattípusnál megtalálható;
- örömmel és kedvvel végzett munkát eredményez,
- feltétele a nyitott, elfogadó, toleráns pedagógiai attitűd, amely az alkalmazás során egyre jobban jellemzőjévé válik a pedagógusnak,
- elengedhetetlen szükséglet a későbbi munkára való felkészítésben, hiszen olyan feltétlenül fontos és elengedhetetlen képességeket fejleszt a diákokban, mint a figyelem, empátia, felelősségvállalás, önzetlen segítség, kommunikáció, szervezőképesség, tolerancia;
- alkalmas az iskolai kudarcok nagymértékű csökkentésére, a tanulási kedv és sikerélmény és eredményesség biztosítására;
- olyan módszereket tartalmaz, amelyek egyaránt alkalmazhatók a tanulásban és a tanórán kívüli tevékenységekben is;

Projekt módszer:

- Alkalmazásakor hierarchikus munkamegosztás helyett a kooperativitás, az együttműködés kerül előtérbe. Mindenki saját élményei, képességei, tapasztalata alapján járul hozzá a csoport eredményességéhez.
- Minden tanuló az egész részeként cselekedve, csoportjának hasznos tagjává válik.
- A projekt egy olyan sajátos tanulási egység, tanulási technika, amely a megismerés fő forrásává az önálló és csoportos tapasztalást teszi. Más szóval a projekt egy ismeretszerzési folyamat, amely az elsajátítást egy alkotó folyamat részeként és eredményeként valósítja meg.
- A módszer lényege, hogy a tanulók a lehető legtöbb összefüggést és kapcsolódási pontot felfedjenek. A diáknak lehetősége van saját meglévő képességeinek, viselkedési formáinak kipróbálására, és újak kialakítására.
- A projekt módszer fő értéke, és egyben leginkább hasznosuló eleme maga a munkafolyamat, a munka konkrét eredményei és végtermékei mellett.
- A projekt munka során megvalósuló ismeretsajátítás mellé fontosságában felzárkózik maga a gondolkodási folyamat, valamint az egyéb gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.
- A projekt munka során megváltozik a tanár szerepe is. Az irányítás helyett inkább az együttműködést segítő, az egyes munkafolyamatokat koordináló és tanácsadói szerepek kerülnek előtérbe.
- Rendkívüli szerepet nyer a tanár tudatossága, munkaszervező képessége. A projekt módszer segítségével az egyik legnehezebb feladatunk válik lehetségessé: felkelthetjük a diákok érdeklődését, beindítva intellektuális kíváncsiságukat, ösztönözhetjük őket önálló felelősségvállalásra, önálló tanulási célok kitűzésére és azok megvalósítására. Közben megváltozhat a tanulók tudáshoz és tanuláshoz való viszonya, sikereket és közös élményeket szereznek, önbecsülésük és önismeretük magasabb szintre léphet.

A projekt módszer kompetencia elemei:

- Kommunikáció központúság
- A kommunikációval kapcsolatos ismeretek, szabályszerűségek, normák megtanítása és gyakorlása. A szövegértés-tanításnak ebben a formában nemcsak célja, hanem módszere is a kommunikáció, hiszen a feladatmegoldások, az ellenőrzés, az értékelés folyamatos eszmecserét feltételeznek a tanár és a tanulók között.
- A program a szövegértési képességeket olyan tanulási folyamatban fejleszti, amely a tanuló és a pedagógus demokratikus együttműködésére, vitáira, eszmecseréire épül, kommunikatív cselekvésekre ösztönöz, önállóságot és kritikai készséget kíván.
- A tanulóknak nem pusztán kérdésekre kell választ találniuk, hanem az önálló ismeretszerzés közben a különböző információk alapján – akár maguk által elgondolt –, műveleteket kell végezniük.
- A szövegértés-szövegalkotás gyakorlása minden műveltségterület feladata. A felelősség és a fejlesztés egy tantárgyra szűkítése a program hatásvesztését okozza. A mérések nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják.

- A pedagógus a munka nagy részében a tanulókkal partneri viszonyban, segítő-tanácsadóként irányítja az ismeretszerzést, nem pedig a hierarchikus tanár-diák kapcsolatot képvisel.
- Feloldani az olvasási kudarcok által okozott szorongásokat. Ennek egyik feltétele a tévedések és a próbálkozások lehetőségének megadása. A kutatószemlélet fontos eleme a kérdésfeltevés.
- Tevékenység-centrikusság
- Rendszeresség
- Partnerség
- Kutatószemlélet

Kompetenciafejlesztés, műveltségközvetítés, tudásépítés a 2012-es NAT-nak megfelelően

A kulcskompetenciák

Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják.

A tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik.

A különböző kompetencterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek háttérében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők.

Több kompetencia egymásba fonódik, így részben fedik egymást, továbbá az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik területhez elengedhetetlen készségek formálódását, fejlődését.

Hasonló egymásra építettség jellemzi a képességek kibontakoztatására és a tanulás fejlesztésére irányuló célok és az egyes műveltségterületek viszonyát. Számos olyan fejlesztési területet említhető, amely valamennyi műveltségterületen a kialakítandó kompetencia részét képezi: ilyen például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, az együttműködés, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése, a kapcsolati kultúra, a társas tolerancia.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás szóban és írásban), valamint a helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználatot az oktatásban és képzésben, a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a családi és a társas életben, a munkában és a szabadidős tevékenységekben, a társas valóság formálásában.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

- Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának folyamata és eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességeinek fejlődéséhez.
- Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókinccs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli és írásbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különböző nyelvi stílusok sajátosságainak, valamint a különféle helyzetekben a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét.
- Az ember rendelkezik azzal a képességgel, hogy változatos helyzetekben, szóban és írásban képes másokkal érintkezni, kommunikációját figyelemmel tudja kíséni, és a helyzetnek megfelelően tudja alakítani. Képes nyelviileg megalkotni és kifejezni saját valóságát és valóságértelmezését, a nyelvhasználaton keresztül mások valóságértelmezését megismerni és a sajátjával összevetni, összehangolni, vagy ütköztetni.
- Képes a nyelvhasználat útján ismereteket szerezni és ismereteit gazdagítani, illetve új ismereteket, tudást létrehozni.
- Képes megkülönböztetni és felhasználni különböző típusú szövegeket, továbbá információkat keresni, gyűjteni, feldolgozni és közvetíteni.
- Tud segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelően, etikusan és meggyőzően kifejezni.

- A pozitív attitűd magában foglalja a társas viszonyokra érzékeny, tudatos, érdeklődő és önkritikus magatartást, a törekvést az építő jellegű párbeszédre, az igényes megnyilvánulás értékének felismerését, az esztétikai minőség tiszteletét, mások megismerésének igényét és az anyanyelv iránti felelősség vállalását.
- Ehhez ismerni kell az anyanyelv és a nemzeti kultúra, a nyelv és a valóság, a kommunikáció és a társas világ közötti összetett kapcsolatot, a nyelv változó-változtató természetét, másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció – az anyanyelvi kommunikációhoz hasonlóan – az alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban. Ilyen a hallott és olvasott szöveg értése, a szövegalkotás és az interakció szóban és írásban.

Ezek a tevékenységek az élet különböző területein – oktatás és képzés, munka, családi és társas élet, szabadidős tevékenységek – az egyén szükségleteinek megfelelően folynak. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességekre és készségekre is támaszkodik, mint a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint más kultúrák megértése. A nyelvhasználó tudásszintje változhat a különböző nyelvek, nyelvi tevékenységek (hallott szöveg értése, beszédkészség, olvasott szöveg értése, íráskészség és közvetítő készség), valamint az idegen nyelvet használó társadalmi-kulturális háttere, igényei és érdeklődése szerint.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

- A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és interkulturális készségeket feltételez.
- Az élethosszig tartó tanuláshoz a nyelvhasználónak el kell sajátítania az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát.
- A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia kialakításához elengedhetetlen az olyan meghatározó bázisképességek fejlesztése, mint a matematikai gondolkodás, az elvonatkoztatás és a logikus következtetés. E kompetencia összetevőit alkotják azok a készségek is, amelyekre támaszkodva a mindennapi problémák megoldása során a matematikai ismereteket és módszereket alkalmazzunk.

A matematikai kompetencia kialakulásában, hasonlóan más területekhez, az ismeretek és a készség szintű tevékenységek egyaránt fontos szerepet töltenek be.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

- A matematikai ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek, struktúrák, az alapműveletek és az alapvető matematikai fogalmak, jelölések és összefüggések készség szinten alkalmazható tudását.
- A matematikai kompetencia azt jelenti, hogy felismerjük az alapvető matematikai elveket és törvényszerűségeket a hétköznapi helyzetekben, elősegítve a problémák megoldását a mindennapokban, otthon és a munkahelyen.
- E kompetencia teszi lehetővé a törvényszerűségek felismerését a természetben, és alkalmassá tesz az érvek láncolatának követésére, a matematika nyelvén megfogalmazott törvények megértésére.
- A matematikai műveltséghez való pozitív hozzáállás annak az igazságnak a tiszteletén alapul, hogy a világ rendje megismerhető, megérthető és leírható.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az ismereteknek és készségeknek azt a rendszerét jelöli, amelynek megfelelő szintje lehetővé teszi, hogy megfelelő ismeretek és módszerek felhasználásával leírjuk és magyarázzuk a természet jelenségeit és folyamatait, bizonyos feltételek mellett előre jelezve azok várható kimenetelét is.

Segít abban, hogy megismerjük, illetve megértjük természetes és mesterséges környezetünket, és ennek megfelelően irányítsuk cselekedeteinket.

A technikai kompetencia ennek a tudásnak az alkotó alkalmazása az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében. A természettudományos és technikai kompetencia magában foglalja a fenntarthatóság, azaz a

természettel hosszú távon is összhangban álló társadalom feltételeinek ismeretét, és az annak formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősség elfogadását.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

- A természettudományok esetében elengedhetetlen a természet működési alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek és technológiai folyamatoknak az ismerete, de ismerni kell az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait is.
- Így megértjük a tudományos elméletek szerepét a társadalmi folyamatok alakulásában, valamint az alkalmazások és a technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait a társadalomra nézve.
- A természettudományos és technikai kompetencia birtokában mozgósítani tudjuk természettudományos és műszaki műveltségünket a munkában és a hétköznapi életben: amikor új technológiákat, eszközöket, berendezéseket ismerünk meg és működtetünk, amikor a tudományos eredményeket a hétköznapi életben alkalmazzuk egyéni és közösségi célok érdekében, vagy természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalakor.
- Az ilyen kompetenciával felvértezett ember egyaránt kritikus az áltudományos, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes, illetve a technikát, a termelést az emberi szempontok és a környezeti fenntarthatóság fölé helyező megnyilvánulásokkal szemben.
- A természettudományos és technikai kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt alakít ki az emberben, aki ezért igyekszik megismerni és megérteni a természeti jelenségeket, a műszaki megoldásokat és eredményeket, nyitott ezek etikai vonatkozásai iránt, továbbá tiszteli a biztonságot és a fenntarthatóságot.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén.

Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul:

- az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; digitális tartalomalkotás- és megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

- A digitális kompetencia az IKT természetének, szerepének és lehetőségeinek megértését, alapos ismeretét, illetve ennek alkalmazását jelenti a személyes és társadalmi életben, a tanulásban és a munkában.
- Magába foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás- és kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás, a művészetek és a kutatás terén.
- A tanulónak értenie kell, miként segíti az IKT a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az ezek kiszűrésére használatos alapvető technikákat, továbbá az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket és etikai elveket, valamint a szerzői jogból és a szoftver-tulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi kereteket.
- A szükséges készségek magukba foglalják az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.
- Ide tartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, az ezek segítségével történő keresés, az IKT alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén.
- Az IKT használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes alkalmazása érdekében.
- A digitális kompetencia fejlődését segítheti továbbá az aktív részvétel a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékalapú, személyek és kultúrák közötti párbeszédre nyitott szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és

tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amelynek révén az ember hatékony és építő módon vehet részt az egyre sokszínűbb társadalmi és szakmai életben, továbbá – ha szükséges – képes a konfliktusok megoldására.

Az állampolgári kompetencia lehetővé teszi, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudást felhasználva aktívan vegyünk részt a közügyekben.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

- Az állampolgári kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul, ahogyan ezek az Európai Unió Alapjogi Chartájában és a nemzetközi nyilatkozatokban szerepelnek, és ahogyan ezeket helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szinten alkalmazzák.
- A kompetencia magába foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem főbb eseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak valós céljainak, értékeinek és törekvéseinek az ismeretét. Idetartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális azonosság tudat fontosságának tudatosítása egyaránt.
- Az állampolgári kompetencia kialakítása során olyan képességekre és készségekre is támaszkodni kell, mint a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés, valamint a megoldásuk során tanúsított szolidaritás.
- Ez a kompetencia magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző – helyi, nemzeti és európai – szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, továbbá a részvételt a döntéshozatalban (elsősorban szavazás útján).
- A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartását.
- Pozitív attitűd a településhez, az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata, a részvétel iránti nyitottság a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek, demokratikus elvek elfogadásának és tiszteletben tartásának kinyilvánítása.
- Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntarthatóság támogatását és mások értékeinek, magánéletének tiszteletét is jelenti.
- A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen a saját - fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel és alkalmazza is őket. A kiegyensúlyozott kapcsolatok és a társadalmi életben való aktív, sikeres részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat és az általánosan elfogadott magatartási szabályok elsajátítása.
- Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetésmentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető fogalmak ismerete. Kívánatos a tájékozódás az európai társadalmak kulturális és társadalmi-gazdasági viszonyaiban, továbbá a nemzeti és az európai identitás kapcsolatának a megértése is.
- E kompetencia alapja az a sokféle képességre épülő készség, hogy az ember különféle területeken tud hatékonyan kommunikálni, figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük.
- Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb. Nélkülözhetetlen még a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés. Az attitűd fontos része a személyes előítéletek leküzdése és a törekvés a kompromisszumra. Ide tartozik még a stressz és a frusztráció megfelelő kezelése, valamint a változások iránti fogékonyság.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására.

Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, készségeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

- A szükséges ismeretek egyrészt az ember személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését és a pénz világot érintő magabiztos tájékozódást foglalják magukban.

- Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások működésének pénzügyi és jogi feltételeivel is.
- Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint a tervezés, a szervezés, az irányítás, a vezetés, a feladatok megosztása, az elemzés, a kommunikáció, a jó ítélőképesség, a tapasztalatok értékelése, a kockázatfelmérés- és vállalás, a munkavégzés egyénileg és csapatban, valamint az etikus magatartás.
- A pozitív attitűdöt a függetlenség, az alkotó- és újítókészség, a célok elérésére irányuló motiváció és eltökéltség jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének elismerését, befogadását mind a hagyományos művészetek nyelvén, mind a média segítségével, különösen az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

- Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is.
- Idetartozik az európai országok, nemzetek és a kisebbségek kulturális és nyelvi sokfélesége megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése is.
- Olyan képességek és készségek értendők ide, mint a művészi önkifejezés, a művészi érzék, a műalkotások és előadások értelmezése és elemzése, a saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása, s ez által az általános életminőség javítása.
- A pozitív attitűdök alapját a művészet szeretete, a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az azt támogató készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagodjon az állampolgárok önismerete, emberi kapcsolatrendszere és eligazodó készsége a világban.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval.

Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását, a képességek együttesére támaszkodó készségeit a legkülönbözőbb helyzetekben alkalmazza: tanulási és képzési folyamataiban, otthon, valamint a munkában egyaránt.

A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

- Az életben jól hasznosítható, a munka- vagy karriercélok elérését szolgáló tanuláshoz az emberek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie saját képességeiről, a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról és szakképzésekről.
- A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat.
- A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető készségek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IKT-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek elsajátítása, feldolgozása és beépítése.
- A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése.
- A tanulónak képesnek kell lennie a közös munkára és arra, hogy tudását másokkal megossza, saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

- A pozitív attitűd tanulás iránti belső motivációt feltételez, amelynek folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy az ember korábbi tanulási és élettapasztalatait felhasználja, új tanulási lehetőségeket kutasson fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazza.

Tantervünk jellemzői

Ez a helyi tanterv átlagos feltételekkel rendelkező iskolánk, átlagos felkészültségű és előképzettségű tanulói számára készült, ahol természetesen figyelembe vettük az iskola tehetséggondozó és felzárkóztató tevékenységét, melyek a tanulói személyiség fejlesztését szolgálják.

Mivel a műveltségi területek négy képzési szakasz szerint új arányokat jelölnek meg, ezért a kerettantervek készítői az 1–4. évfolyamot, az 5–6. évfolyamot, illetve a 7–8. évfolyamot egységben szemlélték, csak azután bontották fel évfolyamokra a kerettantervi tartalom szerint.

A Nemzeti Alaptanterv által megjelölt kiemelt fejlesztési feladatokkal a kerettantervek is hangsúlyozottan foglalkoznak, ezért mi is ezt az irányvonalat követtük, miszerint:

Kerettanterv képzési szakaszonként tartalmaz ajánlást

- a nevelés és oktatás céljára,
- a fejlesztés kiemelt területeire,
- a tantárgyak rendszerére és az óraszámokra,
- az egyes tantárgyak témaköreire,
- a témakörök tartalmára,
- a tantárgyak évfolyamonkénti követelményeire, a továbbhaladás feltételeire,
- az iskolai egészségfejlesztéssel,
- fogyasztóvédelemmel,
- környezetvédelemmel összefüggő feladatok végrehajtására.

KIEMELT TERÜLETEK:

Értékzavarodott világban élünk, az embert próbáló történelmi időszakban határozott erőfeszítést kell tennünk a hit, a nemzeti hagyományok megőrzése és átszámaztatása, az értékmérés és értékteremtés érdekében.

Az iskola örök feladata, hogy hitünket, nemzeti kincsünket, a „szellemi erőt” kibontakoztassa, létrehozza. Olyan iskolát kívánunk teremteni, amelyben a gyermek és felnőtt egyaránt jól érzi magát; mert az iskola belső világának emberformáló ereje elsősorban attól függ, hogyan érzik magukat a tanulók és a nevelők az iskolában.

Összességében: olyan nevelési rendszert akarunk létrehozni a meglévő vallási és nemzeti hagyományainkat továbbfejlesztve, amelyben a gyerekek megtanulhatják azt, hogyan lehet értékes, Isten segítségével boldog emberré válni.

Ez a helyi tanterv a működőképes elemek megőrzését, továbbfejlesztését tűzi ki, s megpróbálja prognosztizálni középtávon az Újfehértói Istenszüllő Oltalmáról Elnevezett Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola fejlesztési lehetőségeit.

HON - ÉS NÉPISMERET, NÉPHAGYOMÁNY

Célja, hogy minden tanuló ismerje meg hazánkat, népünket, kulturális örökségünk leginkább jellemző sajátosságait, a magyar néphagyományt, sajátítsa el azokat az ismereteket, gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megbecsüléséhez, megszeretéséhez, és az ezekkel való

azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék a kiemelkedő magyar államférfiak, tudósok, feltalálók, felfedezők, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát.

Általános fejlesztési követelmények

Tudatosuljon, hogy mindenkinek először a saját hagyományait, nemzeti értékeit kell megismernie, elsajátítania, hogy azután másokét is a nemzetiségek, a szomszéd és rokon népek, a világ többi népének kultúráját, az egyetemes értékeket és a közöttük lévő kölcsönhatást megérthesse.

Alapozza meg, mélyítse el : - a nemzeti önismeretet,
- a nemzettudatot,
- a tevékeny hazaszeretetet.

Ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak és történelmi emlékeinek felfedezésére, hogy a múlt tisztelete, a szülőföld szeretete, a hozzá való kötődés erősödjék a tanulóknál.

Fedezzék fel, hogy a nemzedékeken át létrehozott közösségi hagyomány összeköti őket a múlttal, és segít nekik kiigazodni a jelenben, hiszen az emberiség évezredek óta felhalmozódott tapasztalatai a legegyszerűbb és éppen ezért a legfontosabb mindennapi kérdésekre adott gyakorlati válaszokat tartalmazzák.

A hon- és népismeret megalapozza és áthatja a különböző műveltségi területeket, valóságismeretével és értékrendjével segíti megoldani a társadalmi nehézségeket, értékválságokat. Évszázadokon át felhalmozódott tapasztalataival segíti a természettel való harmonikus kapcsolat kialakítását.

Törekedni kell arra, hogy minél több alkalom legyen az élményszerű megismerésre, a tanulók cselekvő és alkotó részvételére, hiszen a tanulók az érzékelésen, észlelésen keresztül jutnak el az elvontabb ismeretekig, az összefüggések meglátásáig.

Az ismeretanyag szerepet kap a tanulók értelmi, érzelmi, etikai és esztétikai nevelésében, a munkára nevelésben, a felnőtté válásban, a társadalomba való beilleszkedésben.

Bővíti a tanulók művelődéstörténeti ismereteit, elősegíti olyan magatartás kialakítását, amelynek lényeges eleme majd a felnőtté válásban is a hon- és népismeret, a hagyományörzés, népi kultúránk, nemzeti értékeink megbecsülése.

E nevelési-oktatási feladatok megvalósítása elválaszthatatlan a hazánkban élő nemzetiségek és etnikumok, valamint a szomszédságunkban élő népek és más országok iránti nyitottságtól, értékeinknek, eredményeiknek megismerésétől, megbecsülésétől.

Ismeretszerzési források:

- tárgyi leletek (a családdal, a szűkebb és tágabb környezettel kapcsolatos dokumentumok, tárgyak gyűjtése, emlékek, épületek)
- írásos források (helytörténeti dokumentumok, egyháztörténeti, néprajzi, irodalmi alkotások, művelődéstörténeti, történeti, nyelvészeti, régészeti források)
- szóbeli közlések (családi, helytörténeti, hon- és népismereti, néprajzi gyűjtőmunka)
- ismeretterjesztő könyvek, cikkek, szaklexikonok, szakszótárak, térképek
- atlaszok, fotó, film, ábrák, egyéb illusztrációk, hangfelvételek
- múzeumok, kiállítások, könyvtár
- tömegkommunikációs források (televízió, rádió, újság)
- tanulmányi kirándulások

A hon- és népismeret, néphagyomány különböző területei:

Természeti környezet

- lakóhelye természeti adottságai, erőforrásai (éghajlat, vízrajz, domborzat, élővilág, talaj, energiahordozók, ásványi nyersanyagok)
- az élő és élettelen környezet értékei és azok megbecsülése
- ismerje a környezetéhez kötődő helyi elnevezéseket
- végezzen irányított megfigyeléseket lakóhelyén és környékén, ismerje meg a környezetében élő növények és állatok elterjedési területeit, életfeltételeit, környezete legjellemzőbb felszíni formáit, vizeit, legfontosabb gyümölcs- és zöldségféléit, leggyakoribb használatait
- a földrajzi környezet hatása a társadalomra, gazdaságra

- a természeti adottságok hatása a település típusára, az építkezésre
- a táj meghatározó hatása az egykori és mai életmódra
- ismerje a környezetét károsító leggyakoribb szennyező anyagokat és azok forrásait, folyamatait, illetve tudja, hogyan csökkenthető vagy szüntethető meg károsító hatásuk
- ismerje fel, hogyan jelentkeznek az emberiség globális problémái a saját környezetében, tudja és teljesítse kötelességeit a környezet védelmében

Társadalmi környezet

- a lakóhely társadalmának gazdasági tevékenységét meghatározó természeti, társadalmi és gazdasági tényezők
- a gazdaság telepítő tényezői (energiagazdálkodás, közlekedés, mezőgazdaság, ipar, szolgáltatóipar, idegenforgalom, kereskedelem), főbb ágazatai, szerkezete, általános vonásai
- a lakóhely társadalmi rétegződése (foglalkozási, vagyoni, a nemek, életkor, életforma szerinti megoszlás, családi, rokonkapcsolatok)
- a falusi és a városi családok életmódbeli különbségei
- munkamegosztás a családban régen és ma
- a hagyományokba való belenevelődés
- a lakóhely önkormányzata, szervezetei, vallási közösségei, a helyi társadalmi közösségek megnevezései, vezetői, céljai
- a lakóhely belső rendjének védelme
- művelődési, továbbtanulási lehetőségek, pályaeorientáció (közoktatás, szakoktatás, felsőoktatás, iskolán kívüli formák, színterek)
- egészségügy és szociálpolitika, gazdaság, piaci viszonyok a lakóhelyen, fogyasztás, termelés, elosztás

Történet, helytörténet

- az általános történelmi ismereteken túl a speciális helytörténet, a lakóhely történetének megismerése, a helytörténet kiemelkedő korszakai, a település fejlődésének jelentősebb állomásai, nevezetes épületek, emlékhelyek, szobrok
- a helyi történelmi eseményeket befolyásoló természeti, társadalmi, gazdasági tényezők
- nemzeti értékek megóvása, nemzeti jelképeink és helytörténeti vonatkozásaik
- iskolamúzeum, helytörténeti múzeum létrehozása, illetve gyűjteményének lehetőség szerinti gazdagítása

Népismeret, néphagyomány:

- a lakóhely hagyományainak megismerése, ápolása
- népművészet, természeti szépségek, kulturális értékek

Népi természetismeret:

- csillagászati ismeretek
- népi időjósítások

A hagyományos gyerekelet és gyerekjátékok:

- a természet tárgyainak, eszközeinek használata
- mozgásos, szellemi és eszközös ügyességi játékok
- párválasztó-játékok, kiolvasók, mondókák

Népszokások:

- dramatikus játékok
- köszöntők
- jeles napok, ünnepek
- a gazdasági év szokásai

- a munkaalkalmakhoz kötődő szokások

Az emberi élet fordulóihoz kötődő népszokások:

- a születés és kisgyermekkor, az ifjúkor szokásai (ismerkedési alkalmak, táncbeli szokások, a munkaalkalmakhoz kötődő szokások)
- a házasságkötés szokásai (leánynéző, háztűznézés, jegyben járás, jegyajándékok, lakodalom)
- a temetkezés szokásai, illetve a halottakra emlékezés napjai, sírgondozás, emlékhelyek látogatása

Hangszeres és vokális népzene:

- különösen a szülőföld népdalainak, népzenejének megismerése, gyermekdalok, gyermekjátékok, népdalok, népszokások dalai
- népi éneklési technikák, az éneklés hagyományos alkalmai
- eredeti énekelt és hangszeres népzenei felvételek hallgatása, ritmus és dallamkíséret néhány egyszerű hangszereken
- magyar népi hangszerek jellegzetességei és felismerésük, a népzene és műzene kölcsönhatása

Tánc:

- néptáncaink és az európai népi táncművelés
- a régi és új magyar táncstílus
- a szülőföld táncai

Viseletek:

- a népviseletek történeti, táji jellegzetességei
- a szűkebb pátria viselete
- a közösséghez, a különböző korosztályokhoz tartozás

Építészet:

- az épített környezet és a táji adottságok összefüggései
- az építészet és a táji stílusok kapcsolata
- építési technikák
- a háztípusok tagolódása, belső berendezése, tárgyai

Táplálkozás:

- tájjellegű ételek, helyi specialitások készítése
- a hagyományos ételek receptjeinek gyűjtése

Kézművesség:

- természetes anyagú, egyszerű technológiájú tárgyak készítése
- funkció, anyag, forma és esztétikum összefüggései
- a tárgyi hagyomány, a népművészeti alkotások elemzése rendeltetésük, anyaguk és díszítésük alapján
- népi díszítőművészet, népművészeti motívumok és alkalmazásuk, jelentésük a tárgyakon

KAPCSOLÓDÁS EURÓPÁHOZ ÉS A NAGYVILÁGHOZ

Az ezredforduló politikai, gazdasági és kulturális életét egyaránt jellemzi az integráció és a differenciálódás. Az oktatás számára nélkülözhetetlen közös, általános műveltség alapot a globális és a helyi ismeretek egyensúlya biztosítja. Táguló világunkban egyre gyorsabban kerülünk szembe olyan problémákkal, melyek csak globális összefüggésben értelmezhetők, megoldásuk nemzetközi összefogást kíván (környezetszennyezés, ökológiai válság, háborúk, terrorizmus, agresszivitás, világelemezés, népességrobbanás, energiaválság, eladósodás, szegénység, járványok, betegségek). Európa és Ázsia, az Ó- és Újvilág hatalmi, népességi, egészségügyi, vallási, technikai, kulturális viszonyainak egymásra hatása jelentkezett már a XIX. század fordulóján. Napjainkban pedig az interdependencia, az országok egymástól való függősége, egymásra utaltsága teljesen nyilvánvaló. A szükséges perspektívaváltásnak nagyfokú felelősségérzettel kell párosulnia, amely a demokratikusan gondolkodó, toleráns, társadalmilag aktív polgár nevelését teszi szükségessé. Ezen belül különös jelentősége van az európai identitásra nevelésnek, mely az európai integrációs folyamatok következtében válik nélkülözhetelenné. Ugyanakkor a "Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!" környezetvédelmi jelszót kiterjesztve joggal állítható, hogy az Európához és a nagyvilághoz való csatlakozás csak akkor lehet sikeres, ha nem feledkezünk meg saját értékeinkről: ha az európai identitást a nemzeti identitás alapozza meg, ha az európai népekhez fűződő jó viszony a szomszéd népekre is kiterjed.

Általános követelmények

A tanulók:

- gyűjtsenek személyes tapasztalatokat arról, hogyan vannak egymásra utalva az egyes földrészek és országok,
- kövessék figyelemmel a tömegkommunikációs eszközökben Európáról és a világról szóló legfontosabb tudósításokat,
- legyenek figyelmesek és segítőkészek a hazánkban élő és a hozzánk látogató külföldiek iránt,
- becsüljék a különböző kultúrák eltérő értékeit,
- legyenek nyitottak a különböző népek, kultúrák, vallások iránt,
- vessék el az egyes népekről kialakult sztereotípiákat, és lépjenek fel a más népek, kultúrák, fajok ellen megnyilvánuló becsmérő, ellenséges nézetekkel és magatartással szemben.

Kapcsolódás Európához

A tanulók:

- szerezzenek ismereteket Európa történelméről és földrajzáról, az Európában végbemenő fontosabb gazdasági, társadalmi, politikai folyamatokról,
- ismerjék a közös európai kultúra történelmi gyökereit, a sajátos értékeket és értékrendet, alakuljon ki bennük helyes viszony a demokratikus értékrendhez,
- legyenek nyitottak más európai népek és különösen a szomszéd népek kulturális értékei iránt,
- tudják, miben járult hozzá hazánk az európai és a világkultúra gyarapításához,
- tudják, mi az oka az európai egység erősödésének, s annak milyen előnyei és ellentmondásai vannak,
- ismerjék a fontosabb európai integrációs szervezeteket (Európai Unió, OECD, EBESZ), és hazánk részvételét azok tevékenységében,
- keressenek, építsenek ki kapcsolatokat más európai országok fiataljaival,
- ismerjék meg a más európai országokban elvárt szakmai követelményeket,
- törekedjenek legalább egy európai nyelv elsajátítására.

Kapcsolódás a nagyvilághoz

A tanulók:

- rendelkezzenek áttekintő ismeretekkel a világtörténelemről és a világ földrajzáról, a világban végbemenő leglényegesebb gazdasági, társadalmi, politikai folyamatokról,
- ismerjék az emberiség előtt álló legégetőbb (globális) problémákat, s lehetőségeik szerint vegyenek részt azok enyhítésében (környezetvédelem),
- rendelkezzenek az egész emberiség jövőjét szem előtt tartó globális látásmóddal,

- értsék meg, mit jelent az, hogy hazánk része Európának és Európa a világnak, valamint ismerjék a fontosabb nemzetközi szervezeteket (ENSZ, UNESCO), és hazánk részvételét azok tevékenységében.

KÖRNYEZETI NEVELÉS

A környezeti nevelés sajátosságaiból fakadó feladataink

A környezeti nevelés sikere a természeti és társadalmi környezetünkkel kapcsolatos cselekvések szemléletétől, stílusától, rendszerszerűségétől, színtereitől függ. Ezek tervezése és az ismeretek elsajátításának megfelelő tevékenységbe ágyazása igen összetett tanítói, tanári feladat.

A környezeti nevelés színterei, kapcsolatai

A környezeti nevelés permanens folyamat. Elkezdődik az iskolás kor előtt, és tart felnőtt korunkban is. Az iskolában folyó környezeti nevelés ennek a folyamatnak fontos része. Függetlenül attól, hogy az iskolában van-e környezetvédelmi tantárgy, a környezeti nevelés igazán hatékony akkor lehet, ha áthatja, szemléletével átjárja az iskolai élet minden színterét, tevékenységét, beleértve az iskola üzemeltetését, használatát is - a tanórától a szabadidős foglalkozásokig.

A környezeti nevelés jellegéből fakad, hogy nehezen nélkülözi a valóságos természeti és humán környezet közvetlen megtapasztalását. Ezért e lehetőségek szerint törekedni kell az úgynevezett "szabadég iskolai programok" (erdei iskola, programnapok) megvalósítására.

A környezeti problémák nem kezelhetők elszigetelten. Célszerű ezért, ha kapcsolatot keresünk a civil szervezésekkel (lakóhelyi közösségek, egyesületek, önkormányzatok, érdekcsoportok). A gyerekek környezetét óvó, javító tevékenységének szervezésében kérjük tőlük segítséget, és ajánljunk együttműködést.

Környezeti nevelőmunkánk eredményességét jelentősen befolyásolhatja a családok életvitele, értékrendje, szokásai, de a gyermekeken keresztül mi is hatással lehetünk e közösségek környezetszemléletére.

Ha a valóságos környezet gyerekeket is érintő problémáit vizsgáljuk, szükséges fejlesztenünk a gyerekek, különösen a 10-12 évesek problémaérzékenységét, meg kell tanítanunk őket a megfelelő konfliktuskezelésre, érdekérvényesítésre.

Ha a gyerekeket is érintő, általuk is javítható vagy megoldható konkrét problémákat mutatunk be, elérhetjük, hogy aktívan vegyenek részt a problémák megoldásában. Az eredményes konfliktuskezelés cselekvőkészséget, aktivitást és jó együttműködést kíván.

A környezeti nevelés módszerei, stílusa

A környezeti problémák kialakulásáért valamilyen társadalmi-gazdasági folyamat, az emberek hibás szemlélete, helytelen értékrendje, magatartása a felelős. A hatások következményeinek észleléséhez, vizsgálatához, értelmezéséhez és kezeléséhez azonban természettudományos és technikai módszerek szükségesek. Környezeti nevelési gyakorlatunkban ezért egyaránt legyen jelen a társadalmi és természettudományi megközelítés.

Környezeti nevelésünk tárgya csak részben lehet a környezeti valóság. A környezet értékvesztésének tudatosítása maga is értékvesztő, szorongást keltő lehet. A harmonikus környezet szépségének, a természet kimeríthetetlen esztétikumának befogadására és élvezetére is érzékennyé kell tennünk a gyerekeket. Ezt egyaránt segítheti a környezet tudományos vizsgálata, a megismerés öröme és a művészetek közvetítette érzelmek befogadása.

A világ megismerésének egyik legfontosabb útja, hogy a megismerendő dolgot részeire, elemeire bontjuk, vizsgáljuk azokat és azok viszonyát. Az ilyen analitikus és szintetikus ismeretszerzés mellett létezik az osztatlan egész teljességéről benyomásokat, impressziókkal megragadó holisztikus megismerés is. A gyermekek és ifjak igen fogékonyak a globális befogadásra. Ezért jó, ha a jellemzően analitikus ismeretszerzést kiegészítjük a holisztikus megismerést lehetővé tevő tevékenységekkel.

A környezeti problémák helyi, lokális gondként mutatkoznak meg az elszenvedők számára, de összefüggéseikben, a bioszféra egységes volta következtében globálisak, az egész Földet érinthetik. Nem választható szét a lojalitás és a globalitás. Nem oldottunk meg semmit, ha közvetlen környezetünk problémájának kezelése során másutt, esetleg távolabb újabbakat hoztunk létre (például a szemét attól még van, hogy itt összegyűjtöttük és másutt leraktuk).

A környezeti folyamatok történetiségét is érzékeltetnünk kell. Múltbeli cselekvések, döntések következményeivel kell szembesülnünk, ugyanakkor az aktuális problémákra adott válaszok, beavatkozások hatásai késleltetve, a jövőben jelentkeznek.

A környezeti nevelés egyaránt jelenti a helyes döntések meghozatalához szükséges ismeretek átadását, valamint a magatartások, viszonyulások, értékrend, pozitív jövőkép és környezeti etika kialakulásához nélkülözhetetlen élményhelyzetek biztosítását.

A természethez, a környezethez fűződő viszonyunk személyes, intim jellegéből adódik, hogy a környezeti nevelés igényli a nyitottságot, fogékonyságot, motiváltságot a tanítótól, tanártól és tanítványtól egyaránt. Sajátos kommunikációt kíván az együttműködő társak, valamint az ember és a természet között.

Az ökológiai szemlélet tükröződése a környezeti nevelésben

A természetes életközösségek lényeges tulajdonsága, alapvető értéke a sokféleség. Ezt a fajok és azok népességei között meglévő rendkívül bonyolult, sokrétű kapcsolatrendszer jellemzi. A gyermekek csak részben képesek megérteni ezt a rendszert. Nem bővíthetjük parttalanul fajismeretüket sem.

Függetlenül attól, hogy egy-egy faj, illetve azok tulajdonságai számunkra hasznosak-e vagy károsak, értéket képviselnek az életközösség egésze számára. Az élőlények tulajdonságai pótolhatatlanok. Ezért megőrzendő értéket képviselnek. Ez a szemlélet különösen fontos a mesterséges és természetes életközösségek összevetésénél.

A környezetben bekövetkező változásokat az élővilág összetételének megváltozása jelzi számunkra. A gyerekek a környezet megfigyelése során képesek észlelni mindezt, ennek kapcsán kutathatják a környezetre ható emberi tevékenységeket (például az iskolaudvaron megjelenő parlagfű, eltűnő zuzmók, énekesmadarak).

Az életközösségek csak az élőhelyek megóvásával védhetők meg a leromlástól, a kipusztulástól. Ilyen jellegű természetvédelmi tevékenységekre a tanulók is vállalkozhatnak megfelelő szakember irányításával (odútelep létesítése, költségfelügyelet, vizes élőhelyek rendbetétele).

A környezettel harmonikus életvitelre nevelés feladatai:

A környezet károsodását jobb megelőznünk, mint a bajt orvosolni. Számos akciónkat, cselekvésünket határozhatja meg ez a preventív szemlélet (hasznosabb a hulladékmentességre törekednünk, mint a keletkező hulladék szelektív újrahasznosításáról gondolkodnunk).

Tevékenységeinket, kísérleteinket, vizsgálatainkat úgy tervezzük meg, hogy az minél kevesebb anyag és energia felhasználásával járjon. A takarékoság és a mértékletesség nemcsak gazdasági szempont, hanem etikai is.

Fel kell készítenünk tanítványainkat arra, ha lehetőségük van választani, dönteni (vásárláskor, utazáskor), akkor a környezetkímélő terméket, technológiát részesítsék előnyben.

A környezettel szemben tudatos termelő, vásárló és fogyasztási szokásokat az iskoláskorban kialakuló attitűdökre építhetjük.

Saját életvitelünk, szemléletünk, környezeti erkölcsünk példaként szolgál tanítványainknak. Akkor is tanítunk, amikor nem tanítunk!

KOMMUNIKÁCIÓS KULTÚRA

Minden műveltségi terület, tantárgy alapvető feladata, hogy az anyanyelvi neveléshez kapcsolódva sajátosságai és lehetőségei szerint részt vegyen a diákok kommunikációs képzésében:

- felkészítse őket a műveltségterület jellegzetes beszédhelyzeteiben - élő beszédben és írásban - a sikeres kommunikációra,
- tudatosítsa a sajátos szóhasználatot, szókincset és szaknyelvében a köznapitól eltérő jelentéseket.

A közvetlen kommunikáció mellett napjainkban egyre nagyobb szerephez jutnak a szakmai és közhasznú problémák megoldásában a közvetett kommunikáció különböző formái, melyek keretében a résztvevő nem egy jelenlévő másik

személlyel, hanem a dokumentumokban rögzített kultúra bármely területével kerül "kommunikációs" kapcsolatba - a feltett kérdésekre a különböző technikával létrehozott információforrások adják meg a választ.

A könyvekre, folyóiratokra, egyéb dokumentumokra és a könyvtárra épülő ismeretszerzés tantárgyközi megjelenése hozzájárul a tanítás-tanulás hatékonyságának növeléséhez.

A kommunikációs kultúra megalapozása és fejlesztése többrétű feladat elvégzését kívánja meg az iskolától, az életkori sajátosságokat, illetve a tanulócsoporthoz tartozó képességét, előképzettségét figyelembe véve.

Az ismeretszerzés

A műveltségterület jelrendszerének, a jelek funkciójának értelmezése, a jelhasználat szabályai:

- A jelek, jelrendszerek alapvető sajátosságainak megfigyeltetése, jelértelmezés (például térképjelek, képletek).
- A jeladás, a jelzés változatos formáinak megfigyeltetése, értelmezése a tanult ismeretek körében.
- A jelrendszer működtetése a jelhasználat szabályainak megtartásával.

Az ismeretszerzés műveltségterülethez kötött forrásai, formái

Meg kell ismertetni a közvetlen és a közvetett információforrások felhasználásának módjait, szerepüket a kommunikációban.

A növekedő információ-tömegben való gyors eligazodás érdekében egyre fontosabbá válnak a kommunikáció két végpontja között (információforrás és használó) az információk kezelésére és közvetítésére hivatott eszközök (számítógép) és intézmények (információs központok, adatbankok), valamint felértékelődik az igénybevételükhöz szükséges használói tudás.

Az iskola szempontjából ezért fontos, hogy saját könyvtárán keresztül bevonja a számára hozzáférhető szükséges információkat, információhordozókat, és belőlük egy olyan forrásközpontot, adatbázist szervezzen, amely bármely tantárgy, nevelési terület keretében felmerülő probléma megoldásához eszközt, módszert kínál.

A könyvtár eszköz jellegű használata a tanulás, önművelés egyik nélkülözhetetlen feltétele, eleme.

Fontos a műveltségi területnek megfelelő információszerzés különböző formáinak és módjainak gyakoroltatása (például megfigyelés, kísérlet, gyermeklexikonok, tankönyvek, audiovizuális eszközök használata).

Meg kell tanítani a hagyományos és az új technikai eszközök felhasználásának értő és szelektív módjait.

Az ismeretek feldolgozása

Az információ, a közlemény (üzenet) műveltségterülethez kötött jellemzői, az információ szerepe a kommunikációban:

- A szaknyelvi fogalmak értelmezése, helyes használatának gyakoroltatása szóban és írásban, az anyanyelv szabályaihoz illeszkedve.
- A műveltségi terület sajátos szöveg- és közléstípusainak helyes megszerkesztése és kifejező előadása szóban és írásban.
- Belső vizualitást, fantáziát fejlesztő gyakorlatok a tanult ismeretekhez kötődve, a kommunikációs biztonság erősítésére.
- A közlés, a szöveg hitelességének, objektív és szubjektív elemeinek felismertetése.

Az ismeretközvetítő, a kommunikációs képesség fejlesztése

- Megnyilatkozásra való biztatás és motiválás (szóban, írásban, mozgásban, tevékenységi formákban).
- Az ismeretek szelektálása, az írásbeli és a szóbeli közlés megtervezése.
- Az ismeretek, gondolatok, érzelmek, élmények ányalt kifejezésének gyakoroltatása adott műveltségi területen és műfajokban.
- A véleménynyilvánítás és az érvelés gyakoroltatása különböző témákban, a műveltségi terület sajátosságainak megfelelő formában. Vélemények, érvek kifejtése, megvédése, ellenérvek figyelembevétele.
- A beszédhelyzetnek megfelelő stílushasználat, a beszédmód mérlegelése a hatás, a meggyőzés, a problémamegoldás érdekében.
- A helyes testbeszéd (tekintet, gesztusok, testtartás, hanghordozás, mozgástér) gyakoroltatása más-más beszédhelyzetben és témában.

- A gesztusok "helyzetérzékenységének" fejlesztése.
- A testbeszéd szerepének tudatosítása az emberi érintkezésben nélkülözhetetlen tapintat szempontjából és a sikeres együttműködés érdekében.
- A kommunikációs zavarok, gátlások felfedezése, egyéni feladatok a hátrányos (nyelvi) helyzet megszüntetésére.
- Feladatok a kommunikációs hibák önmegfigyelési módjainak tudatosítására, a közlési biztonság megszerzésére, a feszültség és konfliktus feloldására.

Az értékek, a minősítés szerepe a kommunikációs képzésben

- Az értékelés, az önértékelés különböző formáinak gyakoroltatása, a minősítés motiváló hatásának érvényesítése a kommunikációs tevékenység ösztönzésére a műveltségi terület sajátosságai szerint.
- A kommunikációs énkép helyes megítélésének segítése tapintatos tanári értékeléssel, a társadalmi életbe való beilleszkedés érdekében.
- A megnyilatkozások, a kommunikációban való részvétel mérlegelése, felelősségének tudatosítása.

Közvetett kommunikáció

- A közvetett információszerzés forrásai, módszerei, technikái. Információfeldolgozás, közvetítés.
- A könyvtár mint információt gyűjtő, tároló és terjesztő intézmény használata.
- A tanulókkal meg kell ismertetni az információk, információhordozók könyvtári rendszerének lényegét, és el kell juttatni őket a könyvtár tér- és állományszerkezetében való eligazodásig.
- Rendszeres tantárgyi könyvtárhasználat ösztönzésével el kell érni, hogy a tanuló felismerje a könyvtár szerepét az információ megszerzésében, az önálló tanulásban, a köznapitájékozódásban és a szabadidő értelmes eltöltésében.
- Az iskolai könyvtár sokoldalú igénybevételén keresztül kell megalapozni a tanulók használói magatartását, tartós művelődési szokásaik kialakítását.
- Személyes tapasztalatok és közvetett információk alapján más könyvtártípus(ok) szolgáltatásaival is meg kell ismertetni a tanulókat ahhoz, hogy tanulmányaikhoz, szakmai önképzésükhöz és életvezetési problémáikhoz ki tudják választani és használni tudják a megfelelő intézményeket, megértsék a könyvtári rendszerből eredő előnyöket.
- Lehetőleg tapasztalati úton is meg kell ismertetni a tanulókkal az új információhordozókat, információközvetítő technikákat, ezek tájékozódásban betöltött szerepét.

A dokumentumfajták és a különböző ismerethordozók szerepe az információszerzésben, használatuk módja:

- A különböző dokumentumok (könyv, folyóirat, nem nyomtatott dokumentumok) formái, tartalmi jegyeinek és sajátos információs szerepének megismertetése alapján a tanulókat fel kell készíteni arra, hogy a dokumentumokat tantárgyakhoz, tantárgyi témakörökhöz tudják használni.
- Lehetőséget kell adni a tanulóknak az új típusú információhordozók tapasztalati megismerésére, annak az elvnek a tudatosításával, hogy értéküket nem elsősorban technikai újszerűségük, hanem a tájékozódásban betöltött szerepük jelenti.

A tájékozódás segédesszközeinek használata

- Érdekes, változatos tantárgyi feladatokkal készítsük a tanulót könyvtári munkára, a kézikönyvtár és a tájékoztató eszközök használatára.
- Az életkoruk megfelelő fokozatossággal kell a tanulókkal megismertetni a különböző források, segédkönyvek és a tájékoztató eszközök sajátosságait, igénybevételük módját.
- Egyre nehezebb tantárgyi feladatokkal kell őket eljuttatni az egyszerűbb keresési műveletektől az összetett problémák megoldásáig.
- Rendszeres tantárgyi gyakoroltatással el kell érni, hogy a tanulók megértsék a könyvtári tájékozódás logikáját, képesek legyenek tervezni és alkalmazni az információkeresés műveletsorát:
 - a feladat megfelelő értelmezése, a problémával kapcsolatos kérdések pontos megfogalmazása;

- a hiányzó információk pontos felmérése;
 - azon információs elemek (tárgy, személy, fogalom) meghatározása, amelyekre a tájékozódás irányul;
 - a megfelelő források és segédkönyvek kiválasztása, és belőlük információk szerzése;
 - az információk feldolgozása.
- E tevékenységek elősegítik a tanulók egyéni tanulási módszereinek, önművelési szokásainak kialakítását.
 - Az életkori sajátosságokhoz igazodó fokozatossággal el kell juttatni a tanulókat az egyszerűbb szöveg, illetve forrásfeldolgozó műveletektől (adatkiemelés, rövid tartalmi ismertetés) az információk értékelő, elemző, bonyolultabb gondolati műveleteket feltételező alkotó felhasználásáig.
 - Rendszeres gyakorlattal el kell érni, hogy a tanulók egyre nagyobb önállósággal tervezzék meg és alkalmazzák a megszerzett ismeretek feldolgozásának, alkotó felhasználásának műveletsorát (szelektálás, feldolgozás, egységes szerkezetbe foglalás, végső megformálás, értékelés).
 - A tanulókkal meg kell ismertetni a szellemi munka technikai tudnivalóit (források feljegyzése, cédulázás, jegyzetelés, vázlat, forrásjegyzék összeállítása, számítógépes szövegszerkesztés), és képességgé kell fejleszteni alkalmazásukat.
 - Meg kell ismertetni a tanulókkal a szellemi tevékenység etikai szabályait (idézet, hivatkozás), és el kell érni, hogy alkalmazásuk belső meggyőződéssé váljon.

A közvetett kommunikáció új eszköze: a számítógép.

Bár iskolánk számítógépekkel való ellátottsága és anyagi helyzete ma még nem teszi lehetővé a számítógép információs forrásként való széles körű alkalmazását, a körülményeknek megfelelően mégis fel kell készíteni tanítványainkat arra, hogy a jövő legfontosabb közvetett kommunikációs eszközét, a számítógépet, amint arra alkalmuk lesz, használni tudják.

TESTI-LELKI EGÉSZSÉG

Az iskola egyik alapvető feladata, hogy a gyermekeket és ifjakat a betegségek, balesetek elkerülésére, az egészség megőrzésére és az egészséges állapot megbecsülésére neveljék.

Ennek eredményeként alakulhat ki a helyes egészségfelfogás, amely az egészséges életmód alapja.

Az egészség a testi, lelki és szociális harmónia egységét jelenti.

Az iskola mint élettér is befolyásolja a gyerekek és fiatalok egészségi állapotát, ezért az iskolai környezetnek meghatározó szerepe van az egészségnevelésben.

Az egészségnevelő munka nem csupán ismeretátadás, egészségügyi felvilágosítás.

Az egészségnevelő munka célja: jártasságok, készségek kialakítása; a magatartás befolyásolása; felkészítés a környezet egészséget veszélyeztető hatásainak kivédésére és a testi-lelki, szociális harmóniát megeremlítő életvitel kialakítására.

A tanulók egészségi állapotáért az iskola vezetője és teljes nevelő közössége felelősséggel tartozik.

Az egészségnevelés azonban együttműködést kíván az iskolán kívüli közösségekkel is. Alapvető a családokkal való együttműködés, a kezdeményezés tudatos vállalása. Lényeges az egészségügyi hálózat lehetőségeinek felhasználása.

Egészségnevelési feladatok

1. Higiénés magatartásra nevelés:

- Személyi higiéniére nevelés: általános testápolás; egészséges öltözködés; fogápolás; serdülőkori higiénés problémák
- A tisztaság iránti tartós igény kialakítása
- Környezethigiéniére való nevelés: a közvetlen tanulói környezet, az iskola higiénéje; a lakás, a lakókörnyezet higiénéje; a település higiénéje.

2. Egészséges táplálkozásra nevelés

- Táplálkozás élettani optimumra törekvés. Korszerű táplálkozás-technika megismertetése.
- A táplálkozás napi és évszakos ritmusa
- Megfelelő étkezési szokások kialakítása: az étkezések higiénája; az étkezések esztétikája; az étkezések társas jellege.
- Különböző csoportok (életkor, nem, kulturális környezet) eltérő táplálkozási sajátosságai

3. Egészséges mozgásfejlődés

Rendszeres testmozgás, testedzés biztosítása

- A sportolás életszükségletté tétele
- A mozgás esztétikuma, örömszerző funkciói
- Erőnlét, terheléstűrés, fittség, állóképesség egyéni fejlesztése

4. Balesetmegelőzés, betegségek elkerülése, az egészség megóvása

- Felkészítés a balesetveszélyes helyzetek felismerésére, elkerülésére: az iskolában; a háztartásban; a közlekedésben.
- Elsősegélynyújtási ismeretek
- Beteggondozás
- A gyógyításba és gyógyulásba vetett bizalomra nevelés
- A szűrővizsgálatok, a prevenció jelentőségének megismertetése

5. Mentálhigiéné

- A lelki egészség megóvására nevelés
- Problémamegoldó, konfliktuskezelő, konfrontáció-tűrő képesség fejlesztése
- Pozitív jövőkép kialakulásának támogatása

6. Függőséghez vezető szokások megelőzése

- A függőséghez vezető motívumok, veszélyhelyzetek felismertetése
- Az egészséget veszélyeztető élvezeti szerek elutasítására nevelés

7. Harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés

- Folyamatos, reális önismeretre nevelés
- A társas kapcsolatokra való nyitottság fejlesztése
- Elfogadó, toleráns magatartásra nevelés
- Konstruktív érdekérvényesítésre való felkészítés
- Felelős, örömteli párkapcsolatok kialakítására nevelés

8. Családi életre, túrssá, szülővé nevelés

- Nemi szerepvállalásra való felkészítés
- Családtervezésre, gyermekgondozásra, gyermeknevelésre való felkészítés
- A család harmonikus életvitelének megtervezésére, megszervezésére való felkészítés
- A családi szerepek megélésére való nevelés
- Harmonikus életvitel megteremtésének képességére való nevelés

TANULÁS

Az iskola átfogó nevelési, oktatási és fejlesztési feladata, hogy a gyermekeket megtanítsa tanulni. Ehhez az adott életkorak megfelelő fejlettségű pszichikus funkciók (tanulási képességek) szükségesek, amelyek a tanítás-tanulás folyamatában intenzíven fejlődnek.

A fejlődés, fejlesztés minősége függ a célirányosan megválasztott tevékenységtől, műveltségi anyagtól, valamint a tanítási és tanulási stratégiától, taktikától.

A tanulás ismeretszerzést, jártasságok, készségek kialakítását, képességfejlesztést jelent.

A tanulás megismerési folyamat, amely során változik, fejlődik a gyermek érzékelése, észlelése, figyelme, képzelete, emlékezete, gondolkodása, érzelmi és akarati élete, cselekvése, magatartása, attitűdjei, tehát egész személyisége.

A tanulási típusok (szenzoros, motoros, verbális, szociális) nem elkülönülten funkcionálnak.

A tanítás-tanulás folyamatában a cselekvés és a gondolkodás viszonylatában a fokozatok betartása szükséges (manipulációs, képi és verbális szint).

A tanulási képesség fejlődése szoros összefüggést mutat a gondolkodás és a kommunikáció fejlődésével.

Arra kell törekedni, hogy a tanulás öröm legyen a gyermek számára. A tanulásra való motiválás a pedagógus egyik legfontosabb feladata. Ez kisiskoláskorban főleg érzelmi, majd később intellektuális alapon történik.

A gyermek tanulási karrierjét nagyban meghatározza, hogy mennyire sikerül nála kialakítani a folyamatos kedvet, készletet a tanulás iránt, amelyet felnőtt korában is megtart.

Ehhez szükséges feltételek: az érdeklődés felkeltése és fenntartása; a tanulási siker biztosítása. Ez utóbbi csak a gyermekre szabott differenciált fejlesztéssel (feladatok adásával, a tanulóhoz biztosított idő egyéniesítésével) érhető el. Szándékos, tudatos tanulás nincs motiváció nélkül. Fontos belső motívumok az aktivitás, a cselekvés öröme, a cselekvés, a tanulás céljának sikeres elérése.

A tanulás tanítható: A tanulás tanításának folyamatát pedagógiai-pszichológiai (elméleti és gyakorlati) ismeretek birtokában kell megtervezni, ellenőrizni és értékelni. A tanulás törvényszerűségének, célszerű és hatékony módszereinek megismeréséhez praktikus segítséget nyújtanak a tanulás-módszertani szakirodalmak.

A tanulás képességének fejlesztése párhuzamos az ismeretelsajátítás folyamatával.

Ez az út az érzékeléstől a gondolkodáson át a cselekvésig hosszú, bonyolult.

Allomásai:

1. Megfigyelés

Az ismeretelsajátítást, a tanulást a gyermek az exponált tárgyak, személyek, dolgok, események, a feladat alkotóelemeinek megfigyelésével kezdi.

Feltételek, feladatok

A szándékos figyelem fejlesztése kisiskoláskortól. A megfigyelés és a cselekvés ebben az időszakban nem különül el. Fontos: a látott, hallott, tapintott információk pontos, tudatos értékelése; a differenciált vizuális észlelés; a hallott információk pontos érzékelése és megkülönböztetése; az adekvát mozgáskoordináció.

A figyelem, a koncentrációképeség folyamatos fejlesztése a gyermek iskoláztatásának ideje alatt, a következő mutatók szerint: időtartam; terjedelem; pontosság; irányítás (összpontosítás, átvitel, megosztás).

A perceptív, a cselekvéses gondolkodás működtetése.

Domináns gondolkodási műveletek: megkülönböztetés; azonosítás; összehasonlítás

2. Megértés

Az ismeretelsajátítás, a tanulás második fázisa jelenti az ismeretek, az események lényegének és alapvető összefüggéseinek a feltárását.

A megértés fajtái:

Ráismerés: a dolgok lényegének kiemelése (például fogalomalkotás).

Felismerés: egy dolog besorolása a megfelelő logikai osztályba (például nyelvtani elemzés).

Megismerés: összefüggések feltárása, egy jelenség megértése átfogó törvényszerűségek, viszonylatok alapján (például okok és következtetések szükségszerű láncolatba foglalása történelemórán, vagy emberi cselekvések indítóokának és céljának feltárása irodalomórán).

A megértés szinterei:

Felfogás: a megértés legalsó szintje.

Transzformáció: a közlés, információ lefordítása (például az egyik kommunikációs formáról a másikra).

Interpretáció: a közlés, információ újjászervezése, új megvilágítása. Az alapgondolat megragadása az általánosság bármely szintjén.

Extrapoláció: a tények, dolgok konklúziójának levonása. A tendenciák további alakulásának megjósolása.

Feltételek és feladatok

A megértés függ: az előzetes tudástól, a meglévő készség- és képességszinttől, a tanulóhoz biztosított időtől, a tanítás minőségétől, a motivációtól és egyéb tényezőktől.

A megértés tehát lényegében fogalomalkotás, amely 6-10 éves korban a konkrét, 10-16 éves korban az elvont fogalmak kialakulását jelenti.

A megértett fogalmakból a tanulás során a gyermek egységes rendszereket épít ki. Ebből funkcionál a különböző tantárgyak fogalomrendszere. Az adott tantárgy megértésének és adekvát felhasználásának feltétele az alá-fölé és mellérendelés hierarchikus rendszerének biztos ismerete.

A megértés további feltétele a fogalomalkotó, a logikus, a kauzális gondolkodás működtetése.

Domináns gondolkodási műveletek: összehasonlítás; csoportosítás (válogatás, párosítás); osztályozás (sorképzés, besorolás); konkretizálás; általánosítás; absztrakció.

3. Rögzítés

Az ismeretelsajátítás, a tanulás harmadik fázisa az ismeretek, fogalmak, események, összefüggések rögzítését (bevésését) jelenti, valamint mindezek aktuális, variabilis gyakorlását.

Feltételek, feladatok

Fontos az értelmes bevésés és gyakorlás.

A közvetlen emlékezet vizsgálatával a pedagógus tájékozottságot szerezhet a gyermek memorizációs képességéről. Ennek ismeretében ajánlást tud tenni az egyén gazdaságos és sikeres gyakorlási, tanulási módjára. A gyermekkel meg kell beszélni a különböző tananyagok bevésésére leginkább alkalmas módszereket és technikai fogásokat.

Az emlékezet tudatos fejlesztéséhez igénybe kell vennünk kisiskoláskortól: a szenzoros (látási, hallási, tapintási), a térbeli, az időbeli, a logikus, a reprodukciós és az alkotó képzeletet.

A megjegyzést befolyásoló tényezők: a tanulási anyag terjedelme; a tanulási anyag jellege; minősége; a tanulási anyag bonyolultsága, differenciáltsága; az anyagrészek megkülönböztetési lehetőségei és az anyag értelmessége.

Domináns gondolkodási műveletek: összetartozás; elvonatkoztatás; általánosítás.

További feladatunk az algoritmizált, az analógiás gondolkodás működtetése.

4. Alkalmazás

Az ismeretelsajátítás, a tanulás e periódusában a gyermek a meglévő ismereteit viszi át konkrét, ismert szituációba vagy új, ismeretlen szituációba.

A feladatmegoldás, tanulás fázisai: elemzés; összefüggések felismerése; meglévő ismeretek mobilizálása; meglévő ismeretek módosítása; transzfer. Vagy: a meglévő adatokból való kimozdulás; hipotézisalkotás; belátás; műveletvégzés.

Feltételek, feladatok

Szükség van: a problémamegoldó, a taktikai, a kombinatorikus, a kreatív és a heurisztikus gondolkodás működtetésére.

Domináns gondolkodási műveletek: összehasonlítás; konkretizálás; általánosítás; absztrakció; analízis (elemeké, kapcsolatoké, rendezőelvéké); szintézis (kommunikáció, tervkészítés, absztrakt kapcsolatok létesítése).

A sikeres alkalmazáshoz az összes pszichikus funkció mozgósítása szükséges.

5. Értékelés

Az ismeretelsajátítás, a tanulás egy ciklusának záró fázisa az értékelés, ahol a kitűzött feladat célját, a követelményeket összehasonlítjuk az elért eredményekkel (ellenőrzés). Ha az összehasonlítás eredménye pozitív, akkor az értékelés kedvező megerősítéssel zárul. Ellenkező esetben a feladat elvégzése a tanuláskorrekcióval újraindul.

Feltételek, feladatok

A pedagógus időbeli értékelő magatartása nem maradhat el. Az elemzően kritizált vagy elvetett teljesítmény is fejleszt. Kisiskoláskortól kezdődően fokozatosan kell alakítani a gyermek önellenőrzési, önelemzési, önértékelési képességét.

Az így algoritmizált tanítási-tanulási folyamatban intenzívebben fejlődnek a következő képességek: rendszerezés; tervezés; szervezés; becslés; döntés; felfedezés; kombináció; ítéletalkotás.

További feladat a kritikai és alternatív gondolkodás működtetése.

Domináns gondolkodási műveletek: ítéletalkotás; következtetés; variálás; kombinálás.

PÁLYAORIENTÁCIÓ

A pályaaorientáció nemcsak tanácsadás, hanem olyan pedagógiai tevékenység is, amelyet a pedagógus tanítványaival és annak szüleivel együtt valósít meg.

A pályaaorientáció feladata: a pályaválasztási érettség előkészítése és kialakítása; a pályaválasztási döntés előkészítése; a választott pályára való felkészítés, a hivatástudat kialakítása; segítségnyújtás a választott pályán történő beilleszkedés megalapozásához, a pályaszocializációhoz; az esetleges pályakorrekciókra való felkészítés.

A pályaaorientációra nevelés az egész iskola valamennyi tanárának közös feladata.

A pályaaorientáció akkor lesz sikeres az iskolában, ha a pedagógusok a tanulókat alaposan megismerik, a serdülők és ifjak önismeretét változatos módszerekkel és tevékenységeken keresztül fejlesztik, nagy súlyt fektetnek a különböző pályairányok és konkrét pályák bemutatására, az egyes tanulók és szülei pályaelképzelésének alakítására, az elhelyezkedés segítésére, a munkavállalási szerep megkönnyítésére.

Tehát a sikeres pályapedagógiai munka összetevői az iskolában: a tanulók ismerete; a tanulók önismeretének fejlesztése; pályaismeret; pályaalakalmasság.

A tanulók megismerése a pályaaorientáció szempontjából

A tantestület valamennyi tagjának törekednie kell arra, hogy megismerje a tanulók

képességeit: verbális és nem verbális képességét; tanulási és problématalátási képességét; intelligenciáját; kreativitását; speciális képességeit (például manuális és zenei képességét);

érdeklődését és ennek: irányait; intenzitását; tartósságát; érzelmi telítettségét és szerepét a pályaválasztásban;

egyéni motiváltságát, attitűdjeit és azok hatását a pályaválasztásra;

fizikai és szellemi teljesítményeit a pedagógiai értékelés legváltozatosabb eljárásaival: megfigyeléssel; szóbeli számonkéréssel; manuális tevékenykedtetéssel; felméréssel (tantárgytesztel); esszével; egyéb módszerekkel.

A tantestület valamennyi tagja igyekezzen tájékozódni:

a tanuló egyéni, személyes tulajdonságairól (mint például: nyitottság, empátia, kezdeményezőkézség, monotóniatűrés, vidámság, előítéletesség, felszínesség, aprólékosság, vérmérséklet); a tanulók egészségi állapotáról (fizikai állóképességéről, súlyosabb betegségeiről, érzékszerveinek főbb jellemzőiről, mozgáskoordinációjáról).

Tájékozódik még: a családi háttérrel, a gyermek szűkebb települési és társadalmi környezetéről, a család műveltségi szintjéről és igényességéről, szociokulturális szükségleteiről, gazdasági helyzetéről és a szülők pályaelképzeléseiről.

A tanuló önismeretének fejlesztése

A tantestület kiemelkedően fontos feladatának tekinti segíteni a diákot önmaga megismerésében, mert csak helyes, reális önismerettel lehet személyiségének megfelelő pályát választani.

A pedagógus és különösen az osztályfőnök ösztönözze a tanulót, hogy ismerje saját egészségi állapotát, s ezen ismeret birtokában válasszon iskolát, illetve pályát.

A nevelő-oktató tevékenység eredményességének folyamatos értékelésével, az egyéni irányultságú tanári értékeléssel elérhető, hogy a tanuló reálisan meg tudja ítélni saját teljesítményszintjét, s mérlegelni, hogy e teljesítmények mely pályairányok esetében optimálisak.

Az iskola pedagógiai értékelési rendszerében minden tanuló kap egyéni pozitív vagy negatív megerősítéseket. (Tudja, milyen követelményeket támasztottak vele szemben, és azoknak milyen szinten felelt meg.)

Az iskola a változatos tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokkal - amelyekben a tanuló képességeit, tehetségét kipróbálhatja - hozzájárulhat ahhoz, hogy a diák képességeihez mért iskolatípust, pályát válasszon.

A pedagógusok segítsék a tanulókat abban, hogy ismerjék meg általános emberi vonásaikat, egyéniségüket, hogy el tudják dönteni, rendelkeznek-e azokkal a személyi tulajdonságokkal, amelyek az egy-egy pályán való megfelelésnek elengedhetetlen feltételei.

A tanuló pályaa-megismerési képességeinek fejlesztése

A pedagógus (elsősorban az osztályfőnök) feladatai

Megismerteti a tanulókkal a legfontosabb szakmákat.

Segíti a diákokat annak megfogalmazásában, hogy melyek számukra a vonzó pályák és miért.

Megismerteti a tanulókat azzal, hogy az általuk választott szakma milyen követelményeket támaszt, s milyen emberi tulajdonságokat, személyiségjegyeket követel meg tőlük.

Megfelelő ismeretekhez juttatja tanítványait az egyes pályák munkaleírásáról. Tájékoztatja őket arról, hogy milyen iskolai ismeretek alkalmazhatók az egyes szakmákban.

A tantestület törekedjék arra, hogy a fiatalokban reális jövőkép alakuljon ki. Ismertessék meg velük az ország társadalmi-gazdasági folyamatait, az ezzel járó szerkezeti átalakítások tendenciáit, általában a rendszerváltozással együtt járó pozitív és negatív folyamatokat.

Felkészítés a pályaalkalmasság reális megítélésére

A pedagógus rávezeti a tanulókat arra, hogy felismerjék: az általuk választott pálya követelményeinek mennyire felelnek meg, képesek-e ezeknek a követelményeknek eleget tenni.

Képesé teszi a tanulókat annak felismerésére, hogy a választott szakmájukba való beilleszkedés nem okoz-e majd számukra konfliktusokat (vagyis személyiségük, képességeik, illetve a szakmai beilleszkedés között nem lesz-e áthidalhatatlan akadály, érdemes-e erre a pályára menni).

Rámutat a választás és az eredményesség szoros összefüggéseire: képesé teszi a tanulókat arra, hogy felismerjék, van-e olyan kialakult tulajdonságuk, személyiségjük, amely eleve kizárja a minimálisan szükséges eredményességet az általuk választott szakmában.

III.1. Az iskola tantárgyi rendszere, óraterve

A választott kerettanterv megnevezése

Az EMMI kerettanterve alapján készült katolikus kerettantervet alkalmazzuk, illetve a 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók: Kerettanterv az általános iskolák 1-4. és 5-8. évfolyama számára (helyi tanterv 2020.)

1. melléklet: [Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára](#)
2. melléklet: [Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyamára](#)
3. melléklet: [Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára](#)
4. melléklet: [Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyamára](#)

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák: A 2012-es NAT-hoz illeszkedő óratervi háló.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+2	7+2	6+2	6+1
Idegen nyelvek			1	2+1
Matematika	4	4	4	4
Hittan (Erkölcstan helyett)	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
ÖSSZESEN:	25	25	25	27
Hittan (+1)	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1
Hittan (Erkölcstan helyett)	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2+1		
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Biológia-egészségtan			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	1+1	1+1	1+1	1+1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
ÖSSZESEN:	28	28	31	31
Hittan	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	3	3	3	3

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére megemeltük a pirossal jelzett óraszámokkal az egyes évfolyamokon és tantárgyakban.

Az iskola helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek a NAT alapján készült, az EMMI által kiadott kerettantervben megfogalmazott tananyaggal és követelményekkel.

Speciálisan beleszöve a Katolikus Kerettantervben megfogalmazott

- célokat és feladatokat,
- speciálisan az egyházi oktatási intézményben elvárt fejlesztési követelményeket NAT, illetve az EMMI által kiadott Kerettanterv alapján.

Az új kerettanterv 2020. szeptemberétől kerül bevezetésre az 1. és 5. évfolyamokon felmenő rendszerben.

ÓRATERV - ÁLTALÁNOS TAGOZAT 2020/2021.

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámjai

Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	2	7	2	5	2	5	2	4		4		3	1	3	1
Matematika	4		4		4		4		4		4		3	1	3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek																1
Hon- és népismeret										1						
Etika/hit és erkölcstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2	1				
Kémia													1		2	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													2		1	
Első élő idegen nyelv							2		3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház												1				
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnoki									1		1		1		1	
Hittan egyházi intézményben	1		1		1		1		1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	22	2	22	2	22	2	23	2	27	1	26	2	28	2	28	2
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30	
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	
Összes óraszám	25		25		25		26		29		29		31		31	

**ÓRATERV – EMELT ANGOL/NÉMET NYELV
2020/2021.**

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámjai

Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret					1			
Etika/hit és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2	1	
Kémia							1	2
Fizika							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Első élő idegen nyelv	2	2	2	2	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház						1		
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnoki					1	1	1	1
Hittan egyházi intézményben	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Összes tervezett óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Összesített óraszám	24	24	24	25	28	28	30	30
Maximális órakeret	24	24	24	25	30	30	32	32
Összes óraszám	25	25	25	26	31	31	33	33

TANÉV	ÉVFOLYAM							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2020/2021	H2020	H2019	H2019	H2019	H2020	H2019	H2019	H2019
2021/2022	H2020	H2020	H2019	H2019	H2020	H2020	H2019	H2019
2022/2023	H2020	H2020	H2020	H2019	H2020	H2020	H2020	H2019
2023/2024	H2020	H2020	H2020	H2020	H2020	H2020	H2020	H2020

H2019 = a 2019-ben felülvizsgált és módosított, 2019. szeptember 1-től érvényes helyi tanterv.

H2020 = A 2020-ban felülvizsgált és módosított NAT alapján az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettanterv alapján elkészített, 2020 szeptemberétől érvényes helyi tanterv.

A Nemzeti alaptanterv kötelező és maximális heti óraszámai 2020. szeptember 1-től

Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Kötelező óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális heti óraszám	24	24	24	25	28	28	30	30
Hit- és erkölcstan (Nat9.§.1.a szerint)	1	1	1	1	1	1	1	1
Maximális napi óraszám	6	6	6	6	7	7	7	7

**Sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása:
tanulásban akadályozott tanulók tanterve**

	1. o.		2. o.		3. o.		4. o.	
	Egyéni	Közös	Egyéni	Közös	Egyéni	Közös	Egyéni	Közös
Magyar nyelv és irodalom	2	7	4	5	4	4	3	4
Matematika	1	3	2	2	3	1	2	2
Idegen nyelv	-	-	-	-	-	1	-	2
Történelem	-	-	-	-	-	-	-	-
Könyvezet ismeret	1	-	1	-	1	-	1	1
Ének	-	3	-	3	-	3	-	3
Rajz	-	2	-	2	-	2	-	2
Technika	-	1	-	1	-	1	-	1
Informatika	-	1	-	1	-	1	-	1
Hittan	-	2	-	2	-	2	-	2
Testnevelés	-	5	-	5	-	5	-	5
Osztályfőnöki	-	-	-	-	-	-	-	-
Habilitáció-rehabilitáció	3	-	3	-	3	-	3	-
Összesen	28+3		28+3		28+3		29+3	

	5. o.		6. o.		7. o.		8. o.	
	Egyéni	Közös	Egyéni	Közös	Egyéni	Közös	Egyéni	Közös
Magyar nyelv és irodalom	2	2	2	2	2	2	2	2
Matematika	1	3	1	3	2	2	2	2
Idegen nyelv	-	3	-	3	-	3	-	3
Történelem	1	1	1	1	1	1	1	1
Természetismeret	1	1	1	1	-	-	-	-
Földrajz	-	-	1	-	0,5	1	0,5	1
Biológia	-	-	-	-	0,5	1	0,5	1
Fizika	-	-	-	-	0,5	1	0,5	1
Kémia	-	-	-	-	0,5	1	0,5	1
Ének	-	3	-	3	-	2	-	2
Rajz	-	1	-	1	-	1	-	1
Technika	-	1	-	1	-	1	-	1
Informatika	-	1	-	1	-	1	-	1
Hittan	-	2	-	2	-	2	-	2
Testnevelés	-	5	-	5	-	5	-	5
Osztályfőnöki	-	1	-	1	-	1	-	1
Habilitáció-rehabilitáció	3	-	3	-	3	-	3	-
Összesen	29+3		30+3		32+3		32+3	

III.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, és taneszközök kiválasztásának elvei

A 2020/2021-es tanévtől a köznevelés valamennyi nappali rendszerű alap – és középfokú oktatásban résztvevő tanulója térítésmentes tankönyvellátásban részesül. A támogatás teljeskörű kiterjesztésével a tankönyvendelési felületen megszűnik a tanulók fizetési státusza, valamennyi tanuló a költségvetési törvényben meghatározott keretösszeg mértékéig tankönyvtámogatásra jogosult.

Az iskola helyi tantervét az állam által központilag szabályozott tantervek alapján alakítja ki, saját igényei érvényesítésével, majd ehhez választ a tankönyvkiadók által kínált és a hivatalos tankönyvjegyzéken található kiadványokból tankönyvet.

Iskolánkban az egyes tantárgyakban használatos tankönyvek körét az érintett munkaközösség javaslata alapján a nevelő határozza meg.

A tankönyvválasztás fontos szempontja, hogy:

- Ismeretanyagát és módszerét tekintve időtálló legyen.
- Döntése során a lehetőségek adta keretek között figyelemmel van az anyagi szempontokra.
- Előnyt élveznek a már megjelent, képességeket fejlesztő tankönyvek.
- Feleljen meg a tantervben rögzített követelményeknek.
- Munkatankönyv helyett inkább tankönyvet és munkafüzetet használunk.
- Előnyt élveznek a kipróbált, bevált tankönyvek.
- Csak olyan tankönyveket, taneszközöket használunk, amelyeket az Oktatási Minisztérium hivatalosan elfogadott.
- Legyen a tankönyv áttekinthető, anyaga rendezett, kiemelések hívják fel a figyelmet az összefüggésekre, szabályokra, a szemléltető ábrák könnyen értelmezhetőek, a tényközlések adatokkal alátámasztottak legyenek. Tartalmazzanak kitekintést az érdeklődők számára.
- Szövegében, megjelenésében, fizikai jellemzőiben (hasznosság, méret, vastagság) feleljen meg az életkori sajátosságoknak.

Lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek évente 1-2 alkalommal a már nem használt tankönyveik továbbadására.

A nevelő - oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét az osztálytanító év végén kiosztja jövőendő diákjainak, illetve azok szüleinek, hogy azok a nyár folyamán beszerezhessék a felszereléseket.

Előnyben részesülnek az aktív tanulási formákat preferáló kiadványok, melyek az élményszerű tanulást támogatják, és középpontjukban a készség- és képességfejlesztés áll.

III.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

III.3.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével;

III.3.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;

III.3.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;

III.3.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

III.4. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

Minden évfolyamon a délelőtti tanítási órák keretében tartjuk meg a testnevelés órákat, tehát minden osztálynak heti 5 testnevelés órája van.

A mindennapi testnevelés feladatainak végrehajtását szolgáló program

A mindennapi rendszeres testmozgásra, testedzésre nagy szüksége van a felnövekvő nemzedéknek. Napjainkban egészségünk védelmét életmódunk megváltoztatásával érhetjük el, ha a szervezet megkapja a neki szükséges mindennapi mozgásingert. A testnevelésnek egészségnevelési irányultságúnak kell lennie, és a mindennapi testnevelési alkalom lehetőségével az egészségfejlesztő funkcióját is be kell töltenie.

A szellemi- és fizikai terhelés egyensúlyának biztosítása, a tanulók harmonikus testi-lelki fejlődése érdekében kívánatos, hogy az általános iskolás tanulók részére heti öt óra álljon szervezeten rendelkezésre testedzésre, sportolásra, szabadidős sportokra.

A heti öt szervezett alkalom a mozgástevékenységre fordítható kötelező tanórai és tanórán kívüli időkeretek összessége.

Fontos, hogy az önkéntesség elvének érvényesítésével az iskola valamennyi tanulója számára biztosított legyen a szervezett testedzési- és sportolási lehetőség.

Az alsó tagozaton érintett osztályoknak (első-negyedik) játékos testmozgással, körjátékkal, karikázókkal kell nagyfokú mozgásigényüket kielégíteni.

Az alsó tagozaton biztosítani kell a tanuló életkorához és fejlettségéhez igazodó játékos, egészségfejlesztő testmozgást. A játékos testmozgást, ha az időjárási viszonyok megengedik, szabadban kell megszervezni. A játékos testmozgás ideje legalább napi 45 perc.

A 2012. szeptember 1-től bevezetésre kerülő Köznevelési törvény értelmében a mindennapos testnevelés felmenő rendszerben kerül bevezetésre az 1. és az 5. évfolyamokon.

A napközis foglalkozásokon részt vevő gyerekek számára biztosított a mindennapos testedzés.

Helyi lehetőségünk a mindennapi testmozgásra

Alsó tagozat: - kötelező heti 5 testnevelés óra osztályonként

- Naponta a napközi otthonos osztályok szabadidős tevékenységén biztosított játék, mozgás, sportolási lehetőség
- iskolai sportversenyek
- gyermeknap
- úszásoktatás

Mindezek mellett az osztályfőnökök alkalmanként hétvégeken is szoktak kirándulásokat, gyalogtúrákat, kerékpártúrákat szervezni a gyerekek részére.

Felső tagozat: - kötelező heti 3 testnevelés óra osztályonként, majd felmenő rendszerben 5 óra

- iskolai sportversenyek: atlétika és labdajátékok sportágban, sorversenyeken
- gyermeknap
- úszásoktatás

A mindennapi testnevelés alapvető célja, hogy a gyerekek napi tevékenységének nélkülözhetetlen részévé váljon a rendszeres testedzés. A naponként ismétlődő maradandó élményt nyújtó játékfoglalkozásokon tudatosul a tanulóknak a testi nevelés fontossága, ennek ismeretében pedig felnőtt korban is egészséges életmódot folytatnak.

Azokon a napokon, amikor a tanulónak nincs kötelező testnevelés órája (felső tagozat, felmenő rendszer) minden nap kerüljön sor olyan, a pedagógus felügyelete alatt folyó mozgásra, sportolásra, amely lehetőséget ad testtartást javító, talpboltozatot erősítő, játékos feladatokra, játékokra.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi különleges egészségügyi szempontoknak kell teljesülniük. Így minden testnevelés órán és minden játékos egészségfejlesztő iskolai testmozgással kapcsolatos foglalkozáson történjen meg:

- o a keringési- és légzőrendszer, valamint az izomzat és az ízületek megfelelő terhelése,
- o legyen gimnasztikai gyakorlat, benne biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna, összhangban a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003.(XII.17.) Korm. Rendelet testnevelési alapelveivel és céljaival
- o jelentsen örömet és sikerélményt még az eltérő adottságú tanulóknak is, a teljesítmény-verseny-egészség hármasságát megvalósítva
- o a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a testmozgás során,
- o a testnevelés, és testmozgás egésze játékokat is tartalmazzon.

III.5. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A választható tantárgyaink felsorolását közé tesszük minden tanév májusában a következő tanévre, melyből választhatnak a tanulók. Legalább 8 fő gyerekeknek lenni kell egy csoportban ahhoz, hogy beindítsuk a tantárgyat. Amennyiben a tanuló választotta, onnantól kezdve kötelező részt venni az oktatásban.

A pedagógus választás szabályai

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

III.6. A projekt oktatás

Sajátos pedagógiai módszerek alkalmazása

Intézményünkben a tanév során több alkalommal folyik projektoktatás. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján. Tanévenként a következő projekteket valósítjuk meg.

- három hetet meghaladó projekt
- témahét
- moduláris oktatási program
- multikulturális projekt

Három hetet meghaladó projekt

A projektet tanórán kívüli tevékenység formájában valósítjuk meg az iskola valamennyi évfolyamán és osztályában. A projekt témáját minden tanév elején a munkatervünkben rögzítjük. Az osztályok az adott projekt témájának megfelelően kapcsolódnak be a pedagógus, osztályfőnök irányításával.

Témahét megszervezése

A projektet tanórai és tanórán kívüli tevékenység formájában valósítjuk meg. A tanórai tevékenység formájában a projekt munka a hatodik évfolyam feladata. A tanórán kívüli tevékenységet az iskola valamennyi évfolyamán és osztályában megvalósítjuk. A projekt témáját minden tanév elején a munkatervünkben rögzítjük. Az osztályok az adott projekt témájának megfelelően kapcsolódnak be a pedagógus, osztályfőnök irányításával.

Moduláris oktatási program

A projektet tanórai és tanórán kívüli tevékenység formájában valósítjuk meg. A tanórai tevékenység formájában a projekt munka a nyolcadik évfolyam feladata. A tanórán kívüli tevékenységet az iskola valamennyi évfolyamán és osztályában megvalósítjuk. A projekt témáját minden tanév elején a munkatervünkben rögzítjük. Az osztályok az adott projekt témájának megfelelően kapcsolódnak be a pedagógus, osztályfőnök irányításával.

Multikulturális projekt

A projektet tanórán kívüli tevékenység formájában valósítjuk meg az iskola valamennyi évfolyamán és osztályában. A projekt témáját minden tanév elején a munkatervünkben rögzítjük. Az osztályok az adott projekt témájának megfelelően kapcsolódnak be a pedagógus, osztályfőnök irányításával. A projekt megvalósítása az alsós és felsős társosztályok együttműködésével valósul meg.

A projektoktatás, a tanórai és tanórán kívüli tevékenységek során sajátos pedagógiai módszereket alkalmazunk. Ezek a következők: - csoportmunka, páros munka, egyéni munka, egyénre szabott munka; - anyaggyűjtés a témához; - kompetencia alapú oktatás; - IKT eszközök használata (digitális fényképező, számítógép, tanulói laptop, CD lejátszó, interaktív tábla); - kooperatív tanulás; - drámapedagógiai eszközök; - tevékenységközpontú tanulás; - játék, vita; - differenciált foglalkozás; - fejlesztő értékelés.

A sajátos pedagógiai módszerek alkalmazása során várható eredmény:

- csoportmunkák során az egymásra figyelés érzésének erősödése, az önállóan végzett munka öröme.
- a tanulói személyiség egészének fejlődése, a társadalmi érzékenység, a nyitott, befogadó és empátiás személyiség kialakulása, a társas aktivitás,

- a tanulók meg tudják fogalmazni egyéni és csoportosan kialakított véleményeiket, azokat meg tudják vitatni, érvekkel alátámasztani,
- tanulóiban kialakul az igény arra, hogy - egyéni képességeik, lehetőségeik figyelembevételével - egész életük során képezzék magukat, bővítsék ismereteiket,
- a tanulók beszédkészsége, szóbeli szövegalkotása és megértése fejlődik,
- kialakul a kitartó, pontos tanulásra való képesség csoportban és egyénileg,
- kialakul a tanulóiban az egyéni tanulási stratégia, és tudja alkalmazni is,
- saját munkáját reálisan tudja ellenőrizni, értékelni,
- kialakul a tanulók helyes önismerete,
- fejlődik a tanulók együttműködési képessége,
- megismeri és kihasználja a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket.

Projekt módszer:

- Alkalmazásakor hierarchikus munkamegosztás helyett a kooperativitás, az együttműködés kerül előtérbe. Mindenki saját élményei, képességei, tapasztalata alapján járul hozzá a csoport eredményességéhez.
- Minden tanuló az egész részeként cselekedve, csoportjának hasznos tagjává válik.
- A projekt egy olyan sajátos tanulási egység, tanulási technika, amely a megismerés fő forrásává az önálló és csoportos tapasztalást teszi. Más szóval a projekt egy ismeretszerzési folyamat, amely az elsajátítást egy alkotó folyamat részeként és eredményeként valósítja meg.
- A módszer lényege, hogy a tanulók a lehető legtöbb összefüggést és kapcsolódási pontot felfedjenek. A diáknak lehetősége van saját meglévő képességeinek, viselkedési formáinak kipróbálására, és újak kialakítására.
- A projekt módszer fő értéke, és egyben leginkább hasznosuló eleme maga a munkafolyamat, a munka konkrét eredményei és végtermékei mellett.
- A projekt munka során megvalósuló ismeretsajátítás mellé fontosságában felzárkózik maga a gondolkodási folyamat, valamint az egyéb gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.
- A projekt munka során megváltozik a tanár szerepe is. Az irányítás helyett inkább az együttműködést segítő, az egyes munkafolyamatokat koordináló és tanácsadói szerepkörök kerülnek előtérbe.
- Rendkívüli szerepet nyer a tanár tudatossága, munkaszervező képessége. A projekt módszer segítségével az egyik legnehezebb feladatunk válik lehetségessé: felkelthetjük a diákok érdeklődését, beindítva intellektuális kíváncsiságukat, ösztönözhetjük őket önálló felelősségvállalásra, önálló tanulási célok kitűzésére és azok megvalósítására. Közben megváltozhat a tanulók tudáshoz és tanuláshoz való viszonya, sikereket és közös élményeket szereznek, önbecsülésük és önismeretük magasabb szintre léphet.

A projekt módszer kompetencia elemei:

- Kommunikáció központúság
- A kommunikációval kapcsolatos ismeretek, szabályszerűségek, normák megtanítása és gyakorlása. A szövegértés-tanításnak ebben a formában nemcsak célja, hanem módszere is a kommunikáció, hiszen a feladatmegoldások, az ellenőrzés, az értékelés folyamatos eszmecserét feltételeznek a tanár és a tanulók között.
- A program a szövegértési képességeket olyan tanulási folyamatban fejleszti, amely a tanuló és a pedagógus demokratikus együttműködésére, vitáira, eszmecseréire épül, kommunikatív cselekvésekre ösztönöz, önállóságot és kritikai készséget kíván.
- A tanulóknak nem pusztán kérdésekre kell választ találniuk, hanem az önálló ismeretszerzés közben a különböző információk alapján – akár maguk által elgondolt –, műveleteket kell végezniük.
- A szövegértés-szövegalkotás gyakorlása minden műveltségterület feladata. A felelősség és a fejlesztés egy tantárgyra szűkítése a program hatásvesztését okozza. A mérések nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják.
- A pedagógus a munka nagy részében a tanulókkal partneri viszonyban, segítő-tanácsadóként irányítja az ismeretszerzést, nem pedig a hierarchikus tanár-diák kapcsolatot képvisel.
- Feloldani az olvasási kudarcok által okozott szorongásokat. Ennek egyik feltétele a tévedések és a próbálkozások lehetőségének megadása. A kutatószemlélet fontos eleme a kérdésfeltevés.

- Tevékenység-centrikusság
- Rendszeresség
- Partnerség
- Kutatószemlélet

A HEAD program alkalmazása a művészeti nevelésben

A tudásalapú gazdaság igényeinek kielégítése érdekében az iskolával szemben támasztott reális igény, hogy képes legyen felkészíteni a tanulókat arra, hogy tudjanak és akarjanak a mindennapok során önállóan boldogulni és sikereket elérni. Ennek érdekében fontos a cselekvést támogató kompetenciák, így az általános problémamegoldó képesség, a kritikai gondolkodás képessége, a reális és pozitív önbizalom, és a szociális képességszempontok fejlesztése.

Ennek megfelelően – kiváltképp a felső tagozatos képzési szakaszunkban – iskolánk fontos célja a problémamegoldó gondolkodás és kreativitás fejlesztése, amelyet az iskola a HEAD program kísérleti bevezetésével kíván elérni. A HEAD program olyan holisztikus megközelítésű (H), együttműködés alapú (EA), és design (D) elemeket is tartalmazó nevelési-oktatási program, amely akár a különböző tantárgyak együttműködésében, a tervezői gondolkodás lehetőségét használja fel a tanulás érdekében. A mindennapi kihívásoknak megfelelően a program a cselekvés pedagógiáját, az aktív tanulás elvét követi, azaz a HEAD módszertant alkalmazó foglalkozásokon tanulók a saját tevékenységeiken keresztül, és másokkal való együttműködésben, csoportmunkában építik a tudásukat. Iskolánk törekszik rá, hogy a tanórai tanulás során is olyan tantárgyakat is összekapcsoló – közös problémamegoldás érdekében szerveződő – tanulástervezési szemléletet képviseljen, ami képes a fejlesztéscentrikus pedagógiai szemlélet érvényesítésére.

A HEAD módszertan ugyanakkor felhasználja a művészeti nevelés alkotó tevékenységen keresztül ható összetett fejlesztő erejét is, hisz a tudomány és művészet összekapcsolásával a design, a tervezői gondolkodás értelmezésével teremti meg a művészet eszközével történő tanulás lehetőségét.

III.7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az intézmény preferálja azokat a nem formális tanulási alkalmakat – tábort, osztálykirándulásokat, kreativitást, ügyességet, kinezetikus képességeket fejlesztő foglalkozásokat -, amelyek elősegítik, hogy minden tanulónak lehetősége legyen saját, egyediülálló – nem csak kognitív – képességeit megmutatni és azok mentén sikereket elérni.

1. Tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatását segítő program

A pedagógus alapvető feladata, hogy bármilyen oknál fogva a hátrányos helyzetben lévő gyermeket, tanulót felzárkóztassa tanuló társaihoz.

A felzárkóztató foglalkozások célja a gyengén teljesítő tanulók felzárkóztatása. Fontosnak tartjuk a lemaradó vagy gyengébb képességű tanulók állandó és rendszeres felzárkóztatásának biztosítását. A gyermeknek, tanulónak joga, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön, képességeihez mértén továbbtanuljon.

Ennek érdekében:

- motiválást segítő differenciált tanulásszervezés, kooperatív technikák, tevékenységközpontú pedagógia alkalmazása
- az 1-4. évfolyamokon a gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére felzárkóztató órák és egyéni foglalkozások szervezése
- a felső tagozaton a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére képességfejlesztő órák tartása lehetőség szerint magyar nyelv és matematika tantárgyakból

A felzárkóztatás felzárkóztató programokkal, beszélgetésekkel, személyes törődéssel történhet. Megkülönböztetett figyelemben kell részesítenünk az érzelem szegény környezetből érkező gyerekeket. A felzárkóztatás egy komplex pedagógiai tevékenység, ami jelenti a lemaradás okának feltárását, a tanuló helyes önismeretre nevelését, a tanórai differenciált foglalkozások megtervezését, lebonyolítását.

A pedagógiai tevékenységet meghatározó vizsgálatok:

- DIFER mérés, egyéni fejlesztés
- Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye

- Kompetenciamérések feldolgozása, értékelése

A felzárkóztatás elsődleges feladata a gondolkodás, a beszéd és a kifejezőkészség fejlesztése.

A felzárkóztató tevékenység során fontos a szülővel, valamint a gyógypedagógusokkal (logopédus, fejlesztő pedagógus) való folyamatos kapcsolattartás. A tanuló fejlődését minden esetben saját magához mérten kell mérni.

2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Iskolánkban is egyre több a munkanélküli szülők aránya. Részből ennek az az oka, hogy a szülők jelentős részének alacsony iskolai végzettsége van, másrészt viszont Újfehértón kevés a munkalehetőség. Sokan alkalmi munkából élnek, vannak olyan családok, ahol csak az egyik szülő keres, de van olyan család is, ahol szociális segélyből élnek.

Munkalehetőségek csak a környező nagyvárosokban, Nyíregyházán és Debrecenben vannak, így vannak olyan szülők, akik ingázásra kényszerülnek.

A szociális hátrányok enyhítését a következő tevékenységi formák szolgálják intézményünkben:

egyéni képességekhez igazodó differenciált foglalkozások tanítási órákon
felzárkóztató és fejlesztő órák szervezése a hátrányokkal küzdő tanulóknak
jó képességű tanulóink tehetséggondozása szakkörök keretében
a keresztény értékrend elsajátítása a kiegyensúlyozott személyiség fejlődése érdekében
napközi otthonos foglalkozás az alsó tagozaton
a nevelők és a tanulók személyes kapcsolata, szükség esetén családlátogatás
továbbtanulás irányítása, segítség
kapcsolattartás a gyermekvédelmi rendszerhez tartozó intézményekkel
tankönyvtámogatás elveinek meghatározása
drog és bűnmegelőzési program alkalmazása

A lemaradó tanulók esetében fel kell tárnunk a lemaradás okait. Ezek a következők lehetnek:

a tanulónak vagy a családjában nem érték a tanulás
olvasás, írás, vagy szóbeli kifejezőkészség alacsony szintű
a tanuló értelmi műveletekben gyakorlatlan
rendezetlen a tanuló családi háttere

A szociális hátrány enyhítése minden nevelő feladata, hiszen a szociális hátrány nem lehet akadály a gyermek tanulmányi fejlődésének. Keresztény hitünkéből adódóan különös figyelmet fordítunk a gyengébbekre, segítjük a nehezebb körülmények között élőket.

A fenntartó határozza meg azokat a szabályokat, amely alapján az iskola igazgatója dönt a további ingyenes ellátásról.

Ingyenesen igénybe vehető az általános iskolában a tanórai foglalkozások, tanórán kívüli foglalkozások, napközis és tanulószobai foglalkozás, osztályozó és javító vizsga, az iskolai létesítmények használata, valamint ingyenesen biztosított a logopédiai és dyslexia megelőző foglalkozás, a mindennapos testedzés, a rendszeres egészségügyi felügyelet, a tanítási kezdete előtti és az étkezés alatti felügyelet.

Az iskolai szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat meghatározhatja azt a legmagasabb összeget, amelyet a nevelési – oktatási intézmény által szervezett nem ingyenes szolgáltatások körébe tartozó program megvalósításánál nem lehet túl lépni.

3. Szociális szolgáltatások

Tankönyvtámogatás:

Ingyenes tankönyv jár annak a tanulónak, aki

a) tartósan beteg,

- b) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- c) pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar),
- d) három- vagy többgyermekes családban él,
- e) nagykorú és saját jogán családi pótlékra jogosult,
- f) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül

A szülőknek a jogosultságot, igazoló papírokat a tankönyvosztáskor az iskolában be kell mutatniuk.

2017. szeptember 01-jétől a Kormány döntése alapján minden tanuló ingyen kapja a tankönyvet az 1-8. évfolyamon.

Étkezési támogatás:

Ingyenes étkezés biztosított minden 1-8. évfolyamon tanuló részére, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül és nevelőszülőnél nevelt gyermek.

Az 1-8. évfolyamon 50 %-os étkezési támogatásban részesül:

- 3 vagy több gyermekes családban élők
- tartós betegek

Azok részére, akik ezekbe a csoportokba nem tartoznak bele, az intézmény által megállapított térítési díjat fizetik.

Egyéb szolgáltatások:

- Szakszerű reggeli ügyelet: 7³⁰-tól 8⁰⁰ óráig
- Biztosítjuk a rendszeres egészségügyi szűrővizsgálatokat, fogorvosi szűrést, védőnői ellenőrzést, iskolaorvosi szűréseket, vizsgálatokat, védőoltásokat
- Az iskolában támogatható főbb tevékenységek:
 - a) az iskolára felkészítő, az iskolai lemorzsolódást csökkentő, képesség-kibontakoztató, a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek, tanulók osztályon, csoporton belüli státuszát javító tevékenységek, komplex pedagógiai programok, és módszerek, szolgáltatások,
 - b) a rossz szociális körülmények közül érkező tanulók mindennapi igényeire választ adó iskolai és iskolán kívüli programok hátrányos helyzetű tanulók részére,
 - c) óvodai, iskolai fordulópontokon átsegítő, vagy iskolába visszaillesztő programok,
 - d) a tanulók számára a program ideje alatt ösztönző jellegű, kizárólag természetben nyújtott támogatás biztosítása (pl. nyelvtanfolyam díja, sporteszköz, hangszer, stb.),
 - e) a szülők bevonása, aktivizálása, velük partneri kapcsolat kialakítása,
 - f) a program megvalósításához szorosan kapcsolódó eszközbeszerzések, átalakítások, felújítások,
 - g) a program megvalósításához szorosan kapcsolódó pedagógus továbbképzések,
 - h) szakmai, módszertani szolgáltatások és hálózatok szervezése és fejlesztése.

III.8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei

A tanulók minősítésének formái

A tanulók minősítésének alapja a NAT-ra épülő Katolikus Kerettanterv ismeret- és követelményrendszere, valamint a tanulók önmagukhoz viszonyított fejlődése. Az értékelés a pedagógiai folyamatban állandóan jelen van, de nem cél, hanem eszköz a pedagógus, a tanuló és a szülő számára. Az értékelés elsődleges célja, hogy a tanulóknak kialakítsa az önértékelés képességét. Az első osztálytól kezdve fokozatosan a saját képességeikhez mért fejlődés értékelésétől el kell jutni a nyolcadik év végére a kerettantervre épülő helyi tanterv által előírt követelmények teljesítéséig. A tanulóknak elegendő alkalmat kell adni, hogy minél több területen ismerhessék meg magukat, próbálhassák ki képességeiket, tudásukat. Az értékelés és minősítés együtt jár a siker és a kudarc megélésével. A tanulókat segíteni kell ezek feldolgozásában. Az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról 2003. szeptember 1-jén hatályba lépett rendelkezése alapján az iskola pedagógiai programja határozza meg a magasabb évfolyamra lépés feltételeit, a beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanulói teljesítmény minősítésének formáját. Ez a szabályozás az általános iskola első-harmadik évfolyamán, valamint a negyedik évfolyam első félévében 2004. szeptember 1-jétől együtt járt a szóveges értékelés felmenő rendszerű bevezetésével. Ez később módosítva lett.

Így jelenleg csak az 1. évfolyamon és a 2. évfolyam félévi értékelésekor van szóveges értékelés.

Kiemelt figyelem irányul a nem formális tanulási alkalmakon kiválcán teljesítő tanulókra, akik olyan képességeket és ezekhez kapcsolódó eredményeket mutattak fel, amelyek a személyiség- és közösségfejlődés példává váltak. Kiemelt szerepet játszik a fejlesztő értékelés, a reflektív pedagógia, amelynek során a tanulók folyamatosan részletes visszajelzést kapnak előrehaladásukról, továbbá segítséget ahhoz, hogy meg tudják határozni feladataikat továbbfejlődésük érdekében.

A pedagógusok a csoportos feladatmegoldásokhoz – mint a nem formális tanulás jellemző munkaformájához – kapcsolódó értékelés módszertanának kidolgozásában és használatában aktívan közreműködnek.

Az értékelés funkciói:

- Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás, szelekció, amely egy-egy tanítási-tanulási periódus végén regisztrálja az eredményeket, a pedagógusnak, szülőnek, tanulónak ad információkat.

A szóveges értékelés mindhárom funkciót képes árnyaltan és differenciáltan ellátni.

Lehetővé válik és alapvető elvként a gyakorlatban érvényesíthető a gyerek érdeklődésének, adottságainak, tulajdonságainak, életkori sajátosságainak, saját fejlődési ütemének, otthoni körülményeinek, pillanatnyi állapotának stb. figyelembe vétele.

A hangsúly az érés, fejlődés, tanulás folyamatjellegének elfogadásán van. A gyermek önmagához képest mért fejlődését állítja a középpontba. Természetesen a követelményekhez viszonyított előmenetele is értékelésre kerül. Az értékelés pillanatnyi állapotot rögzít, (s ez még

a minősítéskor is igaz), nyitottságot mutat a gyermek problémái iránt, és a fejlődés lehetőségei iránti bizalmat fejezi ki.

A személyre szabott differenciált értékelés azért is ösztönző hatású, mert a tanuló megtapasztalhatja a tanítónak az ő személyére irányuló figyelmét, pozitív, biztató hozzáállását. Harmonikus viszony esetén a gyermek vágyik arra, hogy megfeleljen a pedagógus elvárásainak, jól teljesítsen.

A szöveges értékelés, mivel a gyermek sokféle tevékenységére, megnyilvánulására reagál, felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de nagyon fontosak a teljes személyiségfejlődés szempontjából. Ezzel a közösség értékrendje is szilárdabbá válik, valamint könnyebben illeszkednek társaik közé a rosszabb tanulmányi eredményű gyerekek is, hiszen elismertté válnak más típusú pozitív értékeik, tulajdonságaik, teljesítményeik is.

A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS KONCEPCIÓJÁNAK LÉNYEGE

A szöveges értékelés koncepciójának elvi kiindulópontjai a következők lehetnek:

- az értékelés a gyerekért, s elsősorban a gyerekeknek szóljon
- alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet
- nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- a gyerek lehessen aktív részese a saját fejlődésének
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodhasson a gyermek fejlődéséről.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos elvi követelmények az alábbiakban összegezhetők:

- minősítés - központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat
- legyen összhang a NAT, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között
- jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelés
- személyre szóló és ösztönző jellegű legyen
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.

A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS PEDAGÓGIAI, MÓDSZERTANI SZABÁLYAI

A szöveges értékelések írásakor, amennyiben szabadon, mondatokban megfogalmazott véleményt írunk (de esetenként, ha előre megírt szempontok alapján jellemző minősítéseket húzunk alá, akkor is), van néhány szabály, megfontolandó tapasztalat, amit érdemes figyelembe venni.

- Érdemes eldönteni, hogy kinek szól a szöveges értékelés, elsősorban a szülőnek vagy a gyereknek, esetleg mindkettőjüknek. A megszólításnál, a szöveg megformálásánál ezt tekintetbe kell venni.
- Mindig törekedni kell az egyértelmű, pontos, nyelvi és stilisztikai szempontból igényesen megfogalmazott, érthető fogalmazásra.
- Minden tantestületnek, pedagógusközösségnek meg kell szabnia a szöveges értékeléssel kapcsolatos mennyiségi és minőségi elvárását önmagával szemben, meg kell állapodnia abban, hogy melyik időszak, teljesítmény milyen típusú, műfajú mennyiségű értékelést kíván, ki kell alakítania az értékelési folyamat egyes lépéseit, metodikáját.
- Kollégáinkkal együtt, közösen gondoljuk át és fogadjuk el azt a szempontrendszert, amelyet valamennyien fontosnak, értékelendőnek tartunk, amelyek vezérfonalai lehetnek értékelésünk megírásának.
- A szöveges értékelés nem teljesítményelvű: miközben nem mond le a hagyományos ismeretszerzésben elért eredmények értékeléséről, a társas kapcsolatokat, az önismeret fejlődését és még számos szociális kompetenciát egyenrangúnak tekinti az intellektuális teljesítménnyel.
- Az értékelés sugalmazza azt az elvárást, amely szerint a gyerek legyen aktív részese a fejlődésének, vállaljon felelősséget, szerepet saját tanulásában.
- Az értékelés legyen személyre szabott, differenciált, árnyalt, a diákok valódi figyelmet, odafordulást, segítőkészséget tapasztalhassanak a pedagógus részéről.
- A diák aktuális állapotát, viselkedését, teljesítményét rögzítsük, ne mondjunk ítéletet (különösen az egész személyiségre vonatkozót ne), ne vonjunk le sommás következtetéseket, ne adjunk önmagát beteljesítő jóslatokat, tartsuk fenn a tévedés jogát, vagy legalábbis kerüljük a tévedhetetlenség látszatát.
- Értékelésünk legyen előremutató, az elérendő célhoz konkrétan utat mutató.
- Mindig vegyük figyelembe a gyerek önmagához mért fejlődését, képességeit, lehetőségeit, hogy reális és méltányos értékelést tudjunk adni!
- Törekedjünk arra, hogy minél teljesebb kép, sokféle érték derüljön ki a gyerekekről, ezért vizsgáljuk tevékenységüket, viselkedésüket, munkájukat, megnyilvánulásait minél többféle szituációban (ha van, akkor saját óráinkon kívül más kolléga által tartott órákon – (hospitálás) -, iskolai rendezvényeken, iskolán kívüli programokon, stb.).
- A kudarc okozta szégyen, feszültség kerülendő, de magával a kudarccal, szembe kell nézni, a szöveges értékelés kritikát, negatívumot is tartalmazhat. Ugyanakkor észre kell venni a gyerek próbálkozását, a nehézségekből való kilábalás szándékát is.
- Dolgozzuk ki önmagunk számára azt a módszert, ahogy munkánk során rögzítjük az egyes diákok eredményeit, jellemzőit, erényeit és hiányosságait, vele kapcsolatos tapasztalatainkat.
- A szöveges értékelés írásakor legyünk tudatában annak, hogy mintát adunk a gyerekeknek az értékelés, kritika, visszajelzés kommunikációjára, alapvetően járulunk hozzá saját önértékelésük, értékrendjük kialakulásához.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos törvényi kötelezettség teljesítése miatt, s saját intézményünk hatékony működése érdekében feladatunk volt, hogy kidolgozzuk a szöveges értékelés számunkra legmegfelelőbb helyi rendszerét.

A munkaközösségi megbeszélések mellett nagy szerepe volt az egy osztályban tanítók összejöveteleinek.

A tanév során a diákokkal is megismertetjük az értékelési szempontjainkat. Egyértelművé tesszük, hogy melyek azok az értékek, amelyeket támogatunk, melyek azok a magatartásformák, amelyek elfogadhatatlanok számunkra. A párbeszédre mindig lehetőséget adunk, így fejlődik majd reális önértékelési képességük.

Az értékelés kiterjed az iskolai élet minden területére:

- az ismeretek és készségek elsajátítási szintjére
- a fejlődése a korábbi teljesítményhez képest
- a tanórai és tanórán kívüli magatartásra
- a szorgalomra és ezen belül a felkészülésre és felkészültségre, a feladatvállalásra és feladatvégzésre

Az értékelés funkciója differenciált:

- a folyamatos munka a folyamatos visszajelzések eszköze
- tanulásra, vagy tanulással összefüggő tevékenységre motivál
- az elvárt követelményekhez való viszony kontrollja
- a hasonló tevékenységben részt vevők relatív helyzetét meghatározza
- jelenthet versenyorientációt, sikert, kudarcot
- kontrollja az önismeretnek
- az előrehaladás mérésének eszköze

Szóbeli számonkérés:

tekintettel arra, hogy az iskola nagy hangsúlyt helyez a szóbeli számonkérésre, ezért szükséges módjának tartjuk a felelést. A számonkérés során törekedni kell megfelelő légkör kialakítására, hogy a gátlásos tanulók is feloldódjanak (segítő kérdések). Lehetőséget kell adni a javításra. A gyereket meg kell tanítani az önértékelésre.

Írásbeli értékelés:

- A hagyományos értékelési kategóriákat a közoktatásról szóló – többször módosított – 1993. évi LXXIX. törvény 70. §-ában foglalt érdemjegyeket, az ötfokozatú osztályzást alkalmazzuk: jeles /5/, jó /4/, közepes /3/, elégséges /2/, elégtelen /1/.
- Az évközi értékelésben azonban a tanítók, tanárok módszertani szabadságuk jegyében (ez különösen érvényes az első osztályokra) szabadon alkalmazhatnak értékelő szimbólumokat, ezt nem egységesítjük, nem is korlátozzuk.
- A nevelőtestület az értékelés rendszerességét lényeges alapelvnek tekinti, ezért valamennyi tanulónak valamennyi tantárgyban legalább havonta, illetve egy-egy téma lezárásakor ad osztályzatot.
- Ha a szaktanár tantárgyi felmérőt írat, azt a helyi tanterv szerint értékeli, osztályozza, és az alábbiak szerint jár el.
- Az 5. osztálytól ügyelünk arra, hogy havonta legalább egy érdemjegyet kapjon minden tantárgyból minden tanuló.
- A szorgalmi időben kapott osztályzatokat, értékelést az 1-3. évfolyamon a pedagógus, a további évfolyamokon a tanuló bejegyzzi a tájékoztató füzetbe vagy ellenőrző könyvbe, s miután a tanár kézjével érvényesítette, a szülő a bejegyzéseket aláírásával veszi tudomásul.
- Külön ügyelünk arra, hogy a bukásra álló, illetve sokat rontott tanulónak az adott félév utolsó 2 hónapjában több lehetősége legyen a javításra.
- A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kaphat.
- Ha a tanulónak év végén a "jeles" osztályzatai mellett legfeljebb 1 "jó" osztályzata van (s ennél rosszabb osztályzata nincs), a tantestület általános dicséretét érdemelheti ki. A dicséreteket az ellenőrzőben, a bizonyítványban és a törzslapon is dokumentálni kell.

Ez a százalékos értékelés nem vonatkozik az esszé jellegű dolgozatokra. A fenti értékeléstől eltérni csak a Helyi Tantervben rögzített esetben lehet.

- Az érdemjegyek a félév és tanév végén a következők lehetnek:

1 (elégtelen), 2 (elégséges), 3 (közepes), 4 (jó), 5 (jeles), 5d (kötőnő)

- A tanév végén elégtelen osztályzattal lezárt tanuló – ha összesen 1 vagy 2 elégtelen osztályzata van, augusztusban javítóvizsgát tehet. 3 vagy több elégtelen osztályzat esetén a tanuló az évfolyamot megismételheti. Amennyiben tanköteles, úgy az évfolyamot megismételni köteles.
- Írásos kérelem alapján a tanulóknak az igazgató – a nevelőtestület véleményét kikérve – osztályozóvizsga letételét engedélyezheti.
- Szülői kérésre az igazgató – a nevelőtestület véleményét kikérve - a tanév értékelésétől eltekintve az évfolyam megismétlését engedélyezheti a tanulónak.
- Az érdemjegyeken túl a nevelőtestület az osztályozó értekezleten a félévi értesítő kiosztásakor az ellenőrzőbe, illetve az év végi bizonyítványba bejegyezteszheti a következő jegyzeteket:
„Nevelőtestületi dicséretben részesül” illetve
„Nevelőtestületi megrovásban részesül”.
- A tanuló, aki egy-egy emelt szinten oktató osztály követelményeinek nem felel meg, az osztályából eltanácsolható. Ezt a szülőnek tudomásul kell vennie, és alá kell írnia az emelt szinten oktató osztályba történő beiratkozásnál a szándéknyilatkozatban.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Az írásbeli számonkérés fajtái:

- írásbeli felelet : röpdolgozat, szódolgozat, diktálás, gyűjtőmunka. Ezek a szóbeli felelettel egyenértékűnek számítanak.
- írásbeli munka : egyes tantárgyakból szükséges az órai írásbeli munka értékelése félévente (munkafüzetben, füzetben). Az értékelés módját a tanár határozza meg.
- témazáró dolgozat: a témazáró dolgozat feladatait a szaktanár állítja össze a munkaközösség jóváhagyásával, vagy központi feladatlapot használ. (Nincs ilyen értékelés : testnevelés, ének-zene, számítástechnika, rajz, kézműves tárgyakból.) A naplóba piros színnel írjuk be. Ha a dolgozat osztályátlaga 2,3 alatt van, akkor megismételtetjük, a téma újrafeldolgozása után.
Indokolt esetben a szaktanár más tantárgyak esetén is eltekinthet a témazáró dolgozatok megírásától, és az ismeretek ellenőrzésének más módját választhatja.
- a felmérő dolgozatok tájékoztató jellegűek és nem számítanak bele a tanulók értékelésébe. A naplóba zöld színnel írjuk be.
- A tanulókkal szemben támasztott követelményeket az iskola helyi tanterve és az ehhez igazodó tanmenetek valamint az iskola házirendje szabja meg.
- A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzését tanév közben a szaktanárok végzik. A tanulók értékelése érdemjegyekkel történik. Érdemjegyeket a tanítók és tanárok adhatnak. Minden tanuló jogosult arra, hogy megfelelő mennyiségű osztályzatot szerezzen.
- Érdemjegy adható:
 - tanórai írásbeli feleletre, dolgozatra, témazáró dolgozatra
 - tanórai szóbeli feleletre
 - tanórai munka összegző értékeléseként
 - otthoni feladat megoldására illetve meg nem oldására

- Az érdemjegyek tanév közben a következők lehetnek:

1 (elégtelen), 1/2 (elégtelen és elégséges közt), 2 (elégséges), 2/3 (elégséges és közepes közt), 3 (közepes), 3/4 (közepes és jó közt), 4 (jó), 4/5 (jó és jeles közt), 5 (jeles), 5 (kitűnő)*

- Az írásbeli számonkérésnél a következő százalékos határok az irányadók:

Alsó tagozaton és felső tagozaton:

0 - 35%	(1) elégtelen
36 - 55%	(2) elégséges
56 - 75%	(3) közepes
76 - 90%	(4) jó
91 - 100%	(5) jeles

- Ha kis százalékban eltér ettől, az a számonkért anyag készség- vagy jártasság szintű elvárásától függ.
- A témazárók érdemjegyeinek kiemelt szerepe van. A tanév végén az egész éves teljesítményt értékeljük a fejlődési tendencia figyelembevételével. A félévi, év végi összefoglaló dolgozatok, illetve a nagy témazárók eredményei 2-szeresen számítanak az átlagszámításnál.
- A fentiekől eltérő az általános iskola 1. osztályának az értékelési rendje. Az első félév és a tanév végén három fokozatú minősítést alkalmaznak:
jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg.
E minősítések tartalmát a tanító a szülőkkel értekezleten ismerteti.

Szabályozás: Egy osztály 1 napon kettőtől több témazáró dolgozatot nem írhat!

Modulok értékelése : A modulok értékelése folyamatban van. Irányelvünk, hogy a főtantárgyhoz kapcsolódva számoljanak be a megszerzett moduláris ismeretről - kollokvium formájában, de a magasabb évfolyamba lépésnek az alacsony kollokviumi teljesítmény a moduláris ismeretekből ne legyen akadály, illetve a főtantárgy érdemjegyét ne csökkentse.

Célunk, hogy a szükséges moduláris ismereteket megszerezzék, s azokat majd saját életvezetésükben haszonnal tudják alkalmazni.

Szöveges értékelést alkalmazunk: Jól megfelelt és megfelelt.

III.9. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A tanulók optimális terhelésének mértékét hivatott szabályozni.

A feladatadáskor az átlagos felkészültségű és képességű tanulókra figyelve kell meghatározni azt a házi feladat mennyiséget, amely nem jelent túlterhelést, hogy még mellette a másnapra felkészülés után jusson idő pihenésre és szórakozásra is.

A házi feladat mennyisége a délelőtti tanító, v. órát adó pedagógus és a délutáni foglalkozásokat vezető napközis/ tanulószobás nevelő között megbeszélés tárgyát képezi.

A szülők jelzéseit figyelembe kell venni.

A tanulók túlterhelését azonnal jelezni kell!

Megoldás:

A (mennyiségileg és minőségileg-nehézségi fokban) differenciált házi feladat adás!

Ha szükséges csökkenteni kell a kötelező házi feladat mennyiséget, de szorgalmi feladatok adásával a jó képességű tanulók lehetőséget kapnak az ő képességükhöz igazított többlet feladat - adással.

Napközi

A napközi otthonos ellátás az általános iskola alapfeladatai közé tartozik.

Az iskolának biztosítania kell:

1. A gyermekek egészséges és biztonságos elhelyezését
2. Az szabadidő eltöltéséhez szükséges helyet, időt, eszközöket
3. Az önálló tanulás feltételeit
4. Az étkezés megszervezését.
5. Pedagógus felügyelet 16 ó 30 percig.

Tanulószoba

Felső tagozatos tanulóink részére tanulószobát szervezünk, amelynek igénybevételére az osztályfőnökök és a szaktanárok ösztönzik a tanulókat. A tanulószoba vezetője és a szaktárgyi korrepetálásokat és szakköröket tartó pedagógusok szorosan együttműködnek. A tanulószoba célja és feladata, hogy a gyermek szakszerű segítséget kapjon önálló tanulásához, a tanórákra való felkészüléshez, az önműveléshez. Az iskola biztosítja a tanulószobára jelentkező tanulók részére a tanítási órák után a kultúrált étkezési lehetőséget, majd a délutáni tanári felügyeletet 16 óra 30 percig.

III.10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

A csoportbontás elvei

A hagyományos osztálystruktúrát szisztematikusan megbontjuk az alábbi esetekben:

- idegen nyelv (angol és német nyelv),
- matematika,
- magyar nyelv és irodalom,
- hittan órák felekezeti hovatartozásnak megfelelően,
- testnevelés óra gyógytestneveléssel bontva,
- a tanórai felzárkóztató,
- az egyéni fejlesztő foglalkozások időtartamára, úgy hogy az egy csoportba kerülő tanulók létszáma a tizennégy főt ne haladja meg.

A csoportbontás célja, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

- A választható tantárgyak, foglalkozások, pedagógus választás szabályai

Az alapképzést kiegészítő választható foglalkozások, tevékenységek besorolási szempontjai

A tanórán kívül foglalkozások formáival, iskolai kínálatával, valamint létesítésének feltételeivel, pedagógiai programunk alfejezete foglalkozik.

A csoportba sorolás szempontjai: a tanuló

- tanulmányi teljesítménye, magatartása,
- felzárkóztatása, tehetség gondozása,
- továbbtanulási, pályaválasztási szándéka,
- érdeklődése,
- leterheltsége.

A választható tantárgyak esetében a tanulók és szüleik tudomásul veszik, hogy az értékelést, a mulasztást, továbbá a magasabb évfolyamba lépést úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

Az alapelv a tanulói közösségek fejlődésének támogatása, az egyéni képességek kibontakozásának segítése a nem formális tanulási alkalmak keretében is.

A pedagógus választás szabályai

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

III.11. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

„Ép testben ép lélek...”
/Iuvenalis/

A közoktatásról szóló törvény 48.§ (1) b) bekezdés alapján **a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket** valamennyi iskolának be kell építenie helyi tantervébe. Mi is erre törekedtünk úgy, hogy e feladat a helyi tantervben meghatározottak szerint végrehajtható legyen.

Miért?

Az emberi szervezet megfelelő fejlődéséhez/működéséhez, az egészség szempontjából szilárd egyensúlyt biztosító edzettség kialakításához/megtartásához jelentős, optimális idejű és intenzitású mozgásra/testedzésre van szükség. Ha az életvitelünk során mozgás/edzés lehetőségünk, mozgásterünk beszűkül, vagy megszűnik, akkor egyre nehezebben tudjuk elkerülni, a különféle mentális funkciózavarok kialakulását, (pl. terheléstűrés, konfliktuskezelés, problémamegoldó-képesség) és a vésszesen mozgásszegény életmóddal összefüggésbe hozható szervi, anatómiai elváltozással járó betegségek (pl. magas vérnyomás, mozgásszervi megbetegedések, elhízás stb.) kialakulását.

A rendszeres, optimális mennyiségű sportolás hatására edzettek, fittekké leszünk. A fitt egyén fizikai és szellemi tevékenysége hatékony és tartós, testi-lelki egészsége kiegyensúlyozott és szilárd. Minél stabilabb az egyensúly, - testi, lelki és szociális értelemben egyaránt - annál egészségesebb az ember.

A fitt egyén a fokozott, fizikai, szellemi munkához és a lelki vagy társadalmi megterhelésekhez jól tud alkalmazkodni.

A rendszeres fizikai aktivitás/testedzés elősegíti:

- a nagyobb állóképességet és egyéni energiát,
- a könnyebb és tudatosabb stresszhelyzetkezelést,
- a határozottságot, a dönteni tudást,
- a testi-lelki harmóniát, (csökkenti a depresszió, a hipochondria és a szorongás kialakulását),
- a fokozottabb szellemi koncentrációs képességet és kitartást,
- a biztonságérzést, a nagyobb önbecsülést, és önbizalmat, a vonzóbb karcsúbb alakot, a hatékony testsúlyszabályozást, a jobb megjelenést,
- az erősebb aktív izomzat és csontrendszer kialakulását és megtartását, a csonttrikulás késleltetését, lelassítja az öregedési folyamatot,
- a nyugodtabb mélyebb alvást, amely elősegíti a szervezet gyorsabb regenerálódását,
- a testi panaszok csökkenését, (jobb emésztés, ritkább székrekedés, ritkább hátfájás, stb.),
- a jobb közérzetet, a ritkább izületi és hátfájdalmakat,
- a szív-érrendszeri, mozgásszervi, daganatos és elhízással járó betegségek megelőzését,
- a tökéletes testtartást,
- esetenként a társas és egyéni kapcsolatok létesítését és ápolását.

HUNGAROFIT ÉS MINIHUNGAROFIT

Fizikai-fitness mérő módszerek alkalmazása – keletkezett mérésanyag továbbítása – értékelése – viszonyítások

A motorikus próbarendszerek az egészség/terhelhetőség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek mérésével, a fitness összetevői közül, az elsődleges fontosságú tesztek mérik.

A kondicionális állapot műszerek nélküli mérése sokak szemében ma már ugyan elavultnak tűnik, de - hasznossága, praktikussága, minimális idő- és költségigénye miatt - az utóbbi időben szerte a világon ismét előtérbe került.

A terhelhetőség szempontjából leglényegesebb motorikus képességek területén elért pillanatnyi teljesítmény szintjének ismerete kiindulópontot jelent a különféle időtartamú (rövid - közép-hosszú távú) egyénre szabott edzésterveinek elkészítésének. A időszakos mérések során a folyamatos visszacsatolás lehetőséget ad az elvégzett edzőmunka hatásnak, az edzettségi szint változásának nyomon-követéséhez.

A nemzetközi és a hazai szakirodalom szerint a fizikai fitness legegyszerűbb módon az aerob kapacitással, az izomerővel és az egészséges testsúllyal fejezhető ki.

Az egészséggel/terhelhetőséggel összefüggő fitness műszerek nélküli mérésének legfőbb faktorai:

Mennyiségi mutatók:

- aerob kapacitás, és
- izomerő, erő-állóképesség.

Minőségi mutatók:

- testösszetétel,
- egyéni, vagy társadalmi vonatkozású életmód-tükör felvétele.

Hiteles tervet csak hiteles adatok alapján lehet készíteni!

A nemzetközi és hazai kutatók a terhelhetőséggel /egészséggel kapcsolatos fitness összetevőit fontossági szempontból, három csoportba sorolják:

I. Elsődleges fontosságú tesztek

- az aerob fitness mérését
- a vázizomzat fitnessének a mérését
- antropometriai méréseket (a testösszetétel meghatározásához)
- sport-életmód kérdőív felvétele (a fizikai aktivitás és az egészségi állapot becsléséhez)

II. Másodlagos fontosságú tesztek

- a felső és alsó végtag izommunkáját és
- a váll mozgékonyágát mérő tesztek

III. Harmadlagos fontosságú tesztek

- a kézi szorítóerő mérése és a lapérintési teszt.

A hazai és nemzetközi szakirodalom szerint a fizikai fitness legegyszerűbb módon:

- az aerob kapacitással,
- az izomerővel, és az
- egészséges testsúllyal fejezhető ki.

Az egészség/terhelhetőség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén elért teljesítmény értékelése és az arra adott élettani reakciók értelmezése lehetővé teszi a pillanatnyi teljesítmény-élettani paraméterek meghatározását.

II. A vizsgálati módszer kifejlesztése

A kondicionális képességek fokozatos fejlesztéséhez - egyéni és csoportos edzéseken, egyéni és csapat sportágakban is, ill. testnevelési órán, sportfoglalkozásokon, egyénileg végzett testedzés során - meg kell oldani az egyéni képesség szerinti, differenciált terhelés lehetőségét.

Testnevelés órák keretében:

- az aerob állóképesség mérésére alkalmas próbák kerültek előtérbe, továbbá a
- Cooper-tesztel legszorosabb kapcsolatban: az átlános fizikai teherbíró-képességet mérő motorikus próbákat alkalmazzuk. / részletezve az általános részben : méréseknél/

Negatív összefüggések

A testmagasság és a testtömeg növekedéssel járó csökkenő általános erőállóképesség azt jelzi, hogy fiataljaink az életkor előrehaladtával egyre kevésbé bírják a tartós erőkifejtést.

A negatív tendenciák felszámolásához, a gyerekek esetében a megfelelő szemlélet kialakítása fontos, melyet az elméleti alapozáson és gyakoroltatáson túl saját példaadásunkkal tehetünk hitelesebbé.

Hungarofit és Mini Hungarofit motorikus próbarendszereket az egészség/terhelhetőség fittség összetevői közül, az elsődleges fontosságú teszteket mérjük.

A fitt egyénre többek között még az is jellemző, hogy ugyanolyan intenzitású és idejű fizikai/szellemi megterheléstől kevésbé fárad el, ill. rövidebb idő alatt piheni ki magát, vagy pl., hogy az immunrendszere erősebb (ellenállóbb), ezért a kisebb megbetegedéseket, fertőzéseket könnyebben legyőzi.

A katolikus egyház tanítása szerint a jóra való restség, a tunyaság - bűn!

III.12. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Egészségnevelési program

*„Az egészség nem csak a betegség, illetve nyomorékság hiánya,
hanem az egyén teljes testi-, szellemi, -és szociális jólét állapota.”*
/ ENSZ Egészségügyi Világszervezete Alkotmánya, 1948/

A NAT értelmében az egészségnevelés a közoktatás kiemelt fejlesztési feladata, melynek az iskolai oktatás valamennyi elemét át kell hatnia, elő kell segítenie a tantárgyközi kapcsolatokat erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

Az egészségnevelés célja:

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. A teljes fizikai, szellemi és szociális jól-lét állapotának elérése érdekében az egyének vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodjék ahhoz. Az egészséget tehát alapvetően, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig, mint életcélként kell értelmezni. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza. Az egészségfejlesztés következtésképpen nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége, hanem az egészséges életmódon túl a jól-létig terjed.

Az egészség fontos eszköz életcéljaink megvalósítása során:

- Az iskola szerepe és lehetősége az egészségnevelésben.
- Az egészségfejlesztés tágabb fogalom, mely magába foglalja a korszerű egészségnevelés, elsődleges prevenciók, a mentálhigiéné, a testi fejlesztés és az önségítés feladatait, módszereit.

Iskolánk közvetíti az egyház erkölcsi tanítását azt, hogy mindenki személyesen felelős a saját egészségéért, ugyanakkor megtanít arra, hogy a betegséget, a fogyatékosságot, a sérüléseket Istennek tetszően kell tudni fogadni, úgy, hogy a lelki egészség ne sérüljön.

Az iskolai egészségnevelés célja, feladata:

1. Az egészséges életmódra nevelés célja, a tanulók személyes részvételén keresztül az attitűd és szemléletek formálása, a család és a közösség értékeinek megőrzése az egészséges életmód kialakítása érdekében.

Cél: Az önmagával, társaival a természetes és épített környezettel harmóniában élő felelősen cselekvő személyiség kialakítása.

Az egészségnevelés alapelve, célja:

- Segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.
- Fejlessze az életvezetési képességeket.
- Fejlessze a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.
- Készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására.

- Segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését.
- Valósítsa meg a mindennapi testedzést a tanulók számára.
- Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.

Helyi célok

- Növekedjen az iskolai kisközösségek összetartó ereje, az öntevékeny feladatvállalások területén.
- Legyenek a tanulók kezdeményezők a iskolai szabadprogramok összeállításában (sportdélután, kirándulások, túrák).
- Vállaljanak védnökséget az osztályok egy-egy osztályterem, folyosó, udvar területéért melyet rendszeresen rendben tartanak.
- Szeressenek mozogni, használják ki az iskola által felkínált lehetőségeket.
- Fejlesszék képességeiket.

Az egészségnevelés legfontosabb feladatai:

- felvilágosító munka
- megelőzés - prevenció
- egészségünk védelme, megóvása.

Az egészségnevelés területei:

Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:

- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- Öltözködés
- Higiénia, tisztálkodás
- Egészségkárosító szennvedélyek (drog, alkohol, cigaretta) megelőzése a tanórai és a tanórán kívüli nevelésben
- Ésszerű napirend kialakítása
- Szűrővizsgálatok: pl: gerinc, szemészet, fogászat, stb.
- Egészségnevelési nap, verseny szervezése.

Az egészségnevelés színterei:

a, Minden tanulót egyformán érintő elemek:

Példamutató iskolai hatás

- Termek, folyosók, udvar, orvosi rendelő, élő sarok kialakítása,
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,
- Ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében: pl.: otthoni toma, reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, stb.,
- Az iskola által biztosított étkeztetés étrendjére való odafigyelés, pl.: az étrend összeállításában való részvétel,
- Iskolai médiumok „egészség” rovatai.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelésóra, biológiaóra, egészségtan modul, stb.
- Erdei iskola
- „Egészségnapok”

b, A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek:

- Szakkörök
- Egészségnevelési akciók
- Nyári táborok
- Előadások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben (pl.: hegyekben) végzett túrák, kirándulások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- Testnevelési órákon – a Köznevelési Törvény szerint
- Szervezett úszásoktatásban való részvétellel
- Iskolaotthonos, napközis, tanuló szobai foglalkozásokba beillesztve, pontos terv szerint
- Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Diáksport Egyesület működtetésével
- Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva (pl.: torna, foci) biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
- Sporttáborok szervezése
- Sportversenyek lebonyolítása
- Családi sportnap szervezése

Az iskola sportköre bekapcsolódik – lehetősége szerint – a Katolikus Iskolák Diák Sportszövetségének, a KIDS-nek munkájába.

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe: a Diák Sportszövetség által kiírt városi, megyei, országos versenyekbe, a diákolimpiába, a KIDS - versenyekbe, a különféle iskolai kupa-küzdelmekbe.

Egészségnevelésünket segítő hasznos módszerek:

- Játékok
- Riport
- Közösségépítés
- Művészetek
- Programok
- Projektek

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, iskolaorvos, védőnő.
- Külső partnerek: Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő szervezetek, Nevelési Tanácsadó, sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők.

A felső tagozaton az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjének irányításával az osztályfőnökök végzik a felvilágosító tevékenységet és megelőzést az osztályfőnöki órák keretében, illetve egyéni foglalkozásokkal, személyes beszélgetésekkel. A kábítószer, az alkohol és a drog fontos témakör a biológiaórák keretében is. Legfontosabb cél: a megelőzés! Ennek érdekében segítséget kérünk a rendőrség illetékes csoportjától és a Drogprevenciós Alapítványtól is.

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékévé való tiszteletére is nevel.

Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre. Az egészséges, harmonikus

életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van.(NAT 2003)

Igen jelentős szerep hárul a hittanárra, aki a közvetíti a valláserkölcsei normákat, s az erényes, mértéktartó életvitelre buzdítja a rábízottakat.

Erkölcsei elvárások a diákoktól

A mai magyar társadalom nagyon sokféle. Így a gyermekek is sokféle hatásnak vannak kitéve. Egy-egy iskola tanulóifjúsága különböző társadalmi rétegekből, családi háttérből, egyházból gyűlik egybe. Éppen ezért egységes erkölcsi elvárások nehezen adhatóak meg feléjük. Alapvető, hogy elfogadják és befogadják az iskola üdvösségre és felelős tudásra irányuló tevékenységét, és ezt tudatosan ne akadályozzák. Tartsák be az emberi kapcsolatok szabályait. A megrendült embereké a jövő. Csak az a fiatal lesz képes ellenállni a fogyasztói társadalom csábításainak, csak az veszi észre a média által reklámozott tárgyak, célok silányságát, aki találkozott az élő Istennel. Ez a találkozás megjelöli az embert. Ehhez segíthetjük hozzá a fiatalt, ha megszerettetjük vele a csöndes szemlélődést a természetben, értékes irodalmat, műalkotást, zeneművet adunk a kezébe.

Fiatalaink számára igazi útravaló a küldetésstudat kialakulása: "Ti vagytok a világ világossága." (Mt. 5,14)

A színterek jellemzően áthelyeződnek az osztályterem kívülré, a tanulók saját élményű tapasztalatszerzését helyezve a fókuszba.

A formális tanuláson túl kiemelt jelentősége van a projekteknek, tematikus napoknak/heteknek, a környezetvédelmi tevékenységeknek.

Összefoglalva az elvárások a következők:

- belső igény a szentre, a szépre, a jóra, és az igazra
- részvétel a vallásának megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban
- tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt
- **mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása**
- alapos, rendszeres és pontos munka
- a rábízott feladatok lelkiismeretes elvégzése
- a házirend felelős betartása

Az iskola a diákok nevelését a tanórákon túlmenően különböző szakkörökkel, tanulmányi kirándulásokkal, sport, és kulturális események szervezésével biztosítja. Ezen a diákoknak erejükhez mértén részt kell venniük. Az iskola diákszervezetei ehhez ajánlást készíthetnek, hogy tudjuk megvalósítani közösen az „Ép testben, ép lélek” harmóniáját.

SZŰRÉSEK-MÉRÉSEK

Tevékenységek és irányítószerepek

Szűrések, vizsgálatok:

- A gyermekek testi fejlettségének, érzékszervek épségének, testalkati deformitások vizsgálata.
Felelős: iskolaorvos, védőnői hálózat, testnevelők
- A kiszűrt tanulók figyelemmel vizsgálata (gyógytestnevelés, könnyített testnevelés, ha szükséges, felmentés).
- Kötelező védőoltások
- Általános tisztaságvizsgálat (hajás fejbőr, köröm, ruházat)
Felelős: védőnő, szülő, testnevelő, osztályfőnök
- Fogászati szűrés
- A tanulási, pszichés zavarokkal küszködő tanulók kiszűrése
Felelős: pedagógusok, fejlesztő pedagógusok, szülő, pszichológus

- A túlsúlyos, nehezen mozgó, allergiás gyermekek szűrése.

Felelős: pedagógus, szakorvos, szülők

Mérések:

- Diagnosztikai mérés

- A gyermek megfigyelési, észlelési, gondolkodási képességeinek mérése.

Felelős: osztályfőnökök az alsó-felső tagozatban

- Testi fejlettség mérése: testmagasság, testsúly, mellkas terület

Felelős: védőnők, testnevelők

A tanulók fizikai és motoros képességeinek mérése, fittségi mérés. (évente 2 alkalommal, ősszel és tavasszal). Futópróbák, gyorsasági, állóképesség, 30 m, 60 m, 100 m aerob állóképesség-mérés, Cooper-teszt 12 perces futás. Fizikai és motoros képességek (törzs, has, kar, hát erejének, izomzatának mérése). Az alsó tagozatban 4 motoros próbából + 30 méteres futásból és a 12 perces futásból áll a felmérés. A felső tagozatban 6 motoros próbából + a 60, 100 méteres futás és a 12 perces futást mérjük. Az első osztályosokat csak a 2. félévben mérjük fel.

A motoros képességek felmérő-gyakorlatai: helyből távolugrás, karhajlítás, nyújtás, medicinlabda-lökés, - dobás, hanyattfekvésből felülés, hason fekvésben törzsemelés.

A testgyakorlati ágak közül az atlétika mozgásanyagából is végzünk felméréseket, így távolugrás, magasugrás, kislabda hajítás eredményességének vizsgálatával.

Az egészséges életmódra nevelés a tanórán és a tanórán kívül

Tanórai tevékenységek

Az egészségneveléssel, az egészség megőrzésével kapcsolatos oktatási tartalmak a tantárgyak tanterveiben találhatóak meg részletesen, melynek célkitűzéseit és követelményrendszerét a Kerettanterv határozza meg.

Külön fordítunk az informatika órákon a tanulók érzékszervének a — szemnek- védelmére, ügyelünk a monitortól való helyes távolságtartásra, tudatosítjuk a tanulóknál, hogy 50 perc monitor előtt eltelt idő után ajánlatos 10 percet távol tölteni a számítógéptől, és más jellegű munkát végezni, mozogni.

Alsó tagozat

A legtöbb ismeretet a természetismeret tantárgy és az egészségtan modul részeként tanulják a gyerekek. Megismerik saját testük felépítését, élettani jellemzőit, az életműködések változását az egészségtől eltérő állapotát. Gyakorlati jártasságot szereznek a higiénias szokások helyes kialakításában, az életműködések jellemző értékeinek, mint légzésszám, pulzusszám, testhőmérséklet, testsúly, mellbőség, arasz megismerésében és mérésében.

- Hittanórán a teremtett világ, a Föld védelme, a helyes erkölcsi értékrend alapozása, a harmóniára, boldogságra való törekvés. A kommunikáció fejlesztés, tiszteletadás egymásnak és a felnőtteknek, tolerancia- türelem, empátia.

- Testnevelésből a heti óraszám: 5 óra felmenő rendszerben bevezetve

Az alábbi tantárgyak témaköreiben is szerepel az egészséges életre nevelés;

- olvasás

- technika

- rajz

Felső tagozat

- Az osztályfőnöki órák évfolyamonként évi 10 óra; témái elsősorban az egészséges életmód kialakítását, a káros szenvedélyek elutasítását, a felelősséget a jövőért foglalják magukban.

- Természetismeret és biológia órák.

- Egészségtan modul (mozgás, szervrendszer, bőr, bőrápolás, Fiúk, lányok közötti különbség, elsősegélynyújtás, és a szerek veszélye)

- Technika órán közlekedési ismeretek, közúti kerékpározási közlekedési szabályok, egészséges táplálkozás, étrend, személyi- és környezeti higiénia.

- Kémia óra — tápanyagok, vitaminok, környezetkárosító anyagok, drogok, kísérletek.

- Testnevelés óra — kondicionálás — a testi képességek fejlesztése, szabad levegőhöz. az időjárás viszonyosságaihoz való alkalmazkodás, a keringési szervrendszer fejlesztése, tartásjavító, megelőző és korrekciós gerinctorna, prevenció, balesetvédelem.

Óraszám: heti 5 óra felmenő rendszerben bevezetve

- Hittanórán a teremtett világ, a Föld védelme, a helyes erkölcsi értékrend kialakítása, a harmóniára, boldogságra való törekvés a családi életben, a férfi és a nő kapcsolatán alapuló párkapcsolat – a szentségi házasság vállalása, a gyermekek fogadása, az egészséges (egyház által is elfogadott , természetes) családtervezés. A kommunikáció fejlesztés, tiszteletadás egymásnak és a felnőtteknek, tolerancia- türelem, empátia.

Rendszeres tevékenységek a tanórán kívüli:

Alsó tagozat

- 1. osztályban – néptánc-oktatás, úszásoktatás az érdeklődőknek, szertorna
- 2. évfolyam - néptánc, úszásoktatás az érdeklődőknek, szertorna
- Fogápolási program (Signál, Blend a Med a gyerekek fogkrémet, fogkefét és poharat kapnak)
Felelős: osztálytanító
- Sportköri-foglalkozás heti 2óránban. Különböző sportágakban házi bajnokságokat rendezünk, és biztosítjuk az iskolában a különböző mozgásokkal, testgyakorlatokkal való megismerkedést. (labdarúgás, mini-kosárlabda, asztali tenisz, atlétika, tollas labda, lánstenisz)
Felelős: testnevelést tanítók
- Gyermeknap
Fogápolási vetélkedő, aszfalt-rajzverseny és rajzverseny, az egészséges életmód témában.
Kiállítás szervezés.
Felelős: alsós nevelők

Felső tagozat

- 5-8. osztály; diáksport, házi bajnokságok, tehetséges tanulók kiválasztása, felkészítés a versenyekre - ISK — heti 2 óra - (torna, labdarúgás, kosárlabda, röplabda, atlétika, asztali- tenisz, tollaslabda, lánstenisz).
Felelős: testnevelő
- Gyermeknapon: egészségnevelési és drogvetélkedő, a csapatok mozgásokban is vetélkednek; ugrókötelezés, kötélmászás, helyből távolugrás, kötélhúzás, stb.)
Felelős: ifjúságvédelmi-felelős, testnevelő
- Megemlékezés április 7-ről az Egészségügyi világnapról. Felelős: biológia szakos nevelők
- Kirándulások, gyalogos és kerékpáros túrák, a E-misszió Természetvédelmi Egyesülettel és önállóan. A Sóstó nevezetes részeinek felkeresése, környezetvédelmi munkák elvégzése (szemét eltakarítása).
Felelős: túravezető, DÖK- segítő pedagógus
- Nyári tábor szervezése
Felelős: táborvezető
- Always serdülőkori felvilágosító program lányoknak, fiúknak - 6. évfolyamon
Felelős: biológiatanár, osztályfőnök
- Mindennapos testedzés:
Az alsó és felső tagozatban megszervezzük a mindennapos testedzést. A mindennapos testedzés gyakorlati prevenció mozgásos tevékenység, melyet mindennap végeztetünk a gyerekekkel.
Célunk, hogy minden tanuló tapasztalja meg a mozgás örömét, annak fejlesztő hatását. A foglalkozások során fejlődjenek az egészség megőrzéséhez nélkülözhetetlen motoros képességeik és aerob állóképességük. A mindennapi mozgásinger hatására önmagukhoz képest mutassanak fejlődést a fizikai képességekben, legyen igényük a magasabb szint elérésére.
Feladat: szervezett keretek között biztosítani a lehetőségeket a mozgásra, vonzó testgyakorlatok épüljenek be a tanulók életrendjébe, váljon életszükségletüké a mozgás. Változzon szemléletük, tudjanak elmozdulni a televízió és a számítógép mellől.

A megszervezés módja

A három testnevelésóra mellett a + félórás testedzés azokra a napokra szerveződött, amikor nincs a tanulóknak testnevelésórája.

Feladat: a szülők álljanak teljes mellszélességgel a program mellé.

Megvalósítása az alsó tagozatban , a felső tagozatosoknak délutáni diáksport-foglalkozásokon, néptánc és úszás keretében.

Tartalma:

A helyes testtartás elősegítő gerinctorna, a keringési rendszert fejlesztő járás-futás gyakorlatok, koordinációs képességeket fejlesztő testnevelési játékok.

Egészségfejlesztési módszerek

- Beszélgetés módszere
- Vizsgálódások, mérések (súly, testmagasság, alvásidő, pulzus szám, testhőmérséklet, mellkas terület).
- Kísérletek
- Didaktikai játékok
- Gyűjtőmunkák
- Gyógynövények gyűjtése
- Kiselőadások
- Növények gondozása, ültetése
- Elsősegélynyújtás
- Betegápolás
- Szituációs játékok
- Gyógyteák készítése
- Differenciált képességfejlesztés
- Csapat- és csoportmunka

Kiemelt feladataink

Prioritások

- A mindennapos testnevelés biztosítása.

Felelős: iskolavezetés, testnevelést tanítók

- A tanulók képességeinek felmérése.

Cél: az egészség megőrzéséhez szükséges teljesítmény elérése. A tanulók teljesítményének összegzése, az eredmény megküldése a minisztériumnak és az iskolaorvosnak.

Felelős: testnevelést tanítók

- A drogstratégiai program működésének felülvizsgálata, módosítása

Felelős: ifjúságvédelmi felelős

- A tanulók higiénia szokásainak fejlesztése

Felelős: osztályfőnökök, testnevelők, tanulók

Források

A pályázatokon nyert pénzeszegek rendeltetésszerű felhasználása.

Drogprevenációs pályázat

- továbbképzésre, tanárok bérezésére, és vetélkedő szervezésére

Felelős: ifjúságvédelmi felelős

Mindennapos testnevelés pályázat — KOMA

Felelős: testnevelő

- Szükséges szerek vásárlása, elhasználandó és balesetveszélyes szerek javítása, tanárok bérezése.

- jutalmazásra, versenyek lebonyolítására, játékvezetői díjak kifizetésére, utazás, étkezés, szállásköltségek fedezésére.

Távlati cél: az udvar, a távolugró gödör felújítása

Felelős: igazgató, fenntartó

Külső kapcsolatépítés, az egészségügyi szervekkel való együttműködés

- szülői házzal
- az iskolaorvosi és védőnői hálózattal
- ÁNTSZ
- Családsegítő Szolgálat

Az egészséget befolyásoló tényezők:

- genetikai tényezők

- nem
- életkor
- szociális és gazdasági tényezők
- környezet
- életmód
- szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Ellenőrzés, értékelés az egészségnevelés területén

Minőségbiztosítás - minőségfejlesztés szempontjai szerint Az ellenőrzés bizalomra épüljön legyen körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű.

Az egészségnevelés eredményeinek mérése a konkrét helyi célok ellenőrzésével, értékelésével lehet.

„A testnek legyen ereje, hogy a léleknek engedelmessé válhassék.

A jó szolgának erősnek kell lennie. Minél gyengébb a test,

Annál többet parancsol, minél erősebb, annál engedelmesebb.”

(Jean-Jacques Rousseau)

Isten törvénye szerint kell élni, bölcsen használni a földi javakat, mértékletességre az erények gyakorlására törekedve.

ISKOLAI DROGSTRATÉGIA

*„ ... Mint költő, élő lelkiismeret:
Szétkürtölöm most minden égi tájra,
Hogy vannak züllött ifjú emberek,
Akiből nem lesz se Szent, se honfi hős
Se fiúkért valaki felelős.”*

(Mécs László: Vád és védőbeszéd)

A drogprevenációs munka nem korlátozódhat egyetlen tantárgyra, és nem kötődhet csak egyetlen személyhez. El kell émi, hogy az egész iskola komplex nevelési hatásrendszerébe épüljön be a szerfogyasztással kapcsolatos egységes pedagógiai állásfoglalás és gyakorlat. A személyiségfejlesztő munka részeként kell a tanulók életvezetési stílusát úgy alakítani, hogy képessé váljanak az antihumánus szenvedélyek tudatos elutasítására. Minden nevelési helyzetben biztosítani kell, hogy a segítségre szoruló és támogatást igénylők megkapják a szükséges odafordulást és törődést.

Drogstratégia fogalma:

Azoknak a célirányos és konkrét pedagógiai, egészségfejlesztési feladatoknak a tervezési, szervezési, megvalósítási folyamatát jelenti, amely az iskolai drog-megelőzési programban koncentrálna és az elsődleges drog-prevenció megvalósítását és a másodlagos drog-prevenció elősegítését célozza.

A jelenség összetettsége miatt, nem elég a tanárok eseti és egymástól független drog probléma kezelése. Csak szervezett és szakmai alapossággal tervezett, illetve kivitelezett pedagógiai közbelépéstől lehet eredményt remélni.

Iskolai drogstratégia kialakításának előkészítése és a segítő intézmények szerepe

Előkészítő szakaszok:

- A drog-koordinátor kiválasztása, felkészülése.
- Az iskolai drog-koordinátor szerepe, feladata.
- „Szövetség” az iskolavezetéssel.
- A tantestület megnyerése.
- Segítő kapcsolatok, partneri csatómák feltérképezése.

Segítő kapcsolatok színterei és kapcsolódási pontok

1. A szülők

- Legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett megelőző munkában.
- Partnerre válhatnak a felvilágosító, szemléletformáló munkában.
- Közvetlen információikra támaszkodhat a drog-koordinátor.

2. Házi orvos

- Ismeri az egész családot.
- Segítség tud nyújtani szakmai továbbképzések tartásában, egészségnevelési programok szervezésében, tartásában, valamint a rizikócsoporthoz szűrésében.
- Másodlagos prevención belül, a szakrendelésre irányításban és más egészségügyi csatómákkal történő kapcsolattartásban.

3. Iskolaorvos

- A szűrővizsgálatok szempontjai kiegészülhetnek a drogfogyasztás tüneteivel.
- Témaorientált biológiaórák tartása.
- Hídat képez a gyógyító intézmények felé.

4. LELKÉSZ - pszichológus

- Lelki eredetű problémák feltárása, feldolgozása.
- Osztályfőnöki órák és társadalomismereti foglalkozás.
- Továbbképzések, elméleti előadások alkalmával ismerteti meg a pedagógusokkal a szerfogyasztás pszicho-dinamikai hátterét.
- Drogfogyasztásra utaló viselkedés felismerése.

5. Helyi, illetve regionális iskolák drog-koordinátorai

- Kisebb közigazgatási egységek oktatási intézményeinek kell összefogni.
- Információcsere.
- Programegyeztetés, közös végrehajtás.

6. Gyermekjóléti Szolgálat , Nevelési Tanácsadó

- A veszélyeztetettek körében végzett önismereti és korrekciós foglalkozások vezetése elsődleges prevenció munkája.
- Az egyéni terápiák a másodlagos prevenciót jelentik.
- Tréningek szervezése.
- Kartársképzések.

7. Védőnő-hálózat

- Rendszeres szűrés szervezése és végrehajtása.
- Alsós évfolyamokon legális drogokkal kapcsolatos előadás.
- Lányoknak nőgyógyászati és szexuál-higiénés előadás.
- Konkrét szakmai támogatást jelenthet intézkedést igénylő esetekben.

8. A megyei kórház addiktológiai osztálya, drogzonzultációs központok, megelőzési intézmények

- Másodlagos prevenció-segítő kapcsolatainak színterei egészségügyi szakellátást igénylő esetekben.
- A személyes kapcsolatokon alapuló konkrét ismeretek átadásával az ingadozóknak erősítjük, esetleg kialakíthatjuk a változtatási törekvést, elérve, hogy szakemberhez forduljanak.
- A kartárs segítség jelenti a primer hatások szélesítésének korosztály-specifikus kialakítását.
- Addiktológiai osztályok orvosainak továbbképzésekben történő bevonása a kapcsolaterősítésen túl szakmai előnyöket is jelent az iskolának.

9. Rendészeti szervek

- Bűnprevenziós programok.
- Tanári továbbképzéseken jogi, rendészeti, közlekedési témájú előadások
- A tanulók körében a DADA program jelenti az elsődleges megelőzést.

10. E alapítványok, karitatív szervezetek

- A harmadlagos megelőzést jelentő rehabilitáció területén rendelkeznek a legnagyobb tapasztalatokkal.

Állapotfelmérés szakaszai, területi:

A drog-preveníós célkitűzéshez elengedhetetlenül fontos a pontos és szakmailag korrekt állapot-felmérés.

A diagnózis színterei

- szülők (kérdőíves felmérés)
- diákok (ismeretszint felmérés, attitűd vizsgálat, veszélyeztetettek vizsgálata)
- tanárok (problémaérzékenység és várható kooperáció mértéke)
- egészségügyi szervek (DADA program elérhetősége)

Célmegfogalmazás:

Jellemzői legyen konkrét, a tantestület és a segítő kapcsolatok szakemberei által elfogadott regionálisan illeszkedő, az adott lehetőségeket figyelembe vevő, módszertani algoritmusokat felsoroló, feladatokat lebontó, forrásokat meghatározó, valamint határidőket és felelősöket kijelölő.

Mértéktartónak kell lennie, nem szabad a vágyakat irreális mértékben beépíteni a programokba.

Egy tanév rendszerint csak egy korrekt állapotfelmérésre és átgondolt

kapcsolatépítésen alapuló célmegfogalmazásra elégséges.

Rengeteg oldalról vizsgáltuk iskolánkat és ezek után a következő csoportosítási rendszerben szeretnénk érzékeltetni a fennálló helyzetet.

1. Dolgok, amelyek működnek és még lehet rajtuk valamilyen mértékben változtatni:

a gyermek személyisége, tanár-diák kapcsolat, szabadidős tevékenységek, baráti kör-külső kapcsolatrendszer, tanulószobai rendszer, iskolaépület, ifjúságvédelem, információátadás szélesebb körben.

2. Dolgok, amelyek működnek, de nem lehet rajtuk változtatni: iskolakörnyezet, munkanélküliség, alkoholizmus, negatív példák és tényezők, szerekhez jutás lehetősége, média, tananyag-túlzott követelményrendszer, túlzott adminisztráció.

3. Dolgok, amelyek még nem működnek, de megváltoztathatóak: pozitívabb szülői kapcsolat, segítő team létrehozása, teljesen nyílt tanári hozzáállás, jó motiváltság, pszichológus, fejlesztőpedagógus, rendszeres és érdekes iskolai élet, jó közbiztonság, szakóraba építés azáltal, hogy kiemelt napokon minden órán a drog legyen valamilyen formában a téma, pozitív példamutatás.

4. Dolgok, amelyek nem működnek, s nem is lehet rajtuk változtatni: teljes mértékben pozitív szemléletmód minden szülőnél a tanámál, rajtuk kívülálló dologi tényezők, rossz szociális körülmények, szociális háló, az anyagi háttér szűkössége.

Jelenleg célunk: olyan egészségfejlesztő program kidolgozása, amelynek eredményeként csökken az ártó tényezők (droghívó szignálók), és erősödnek a személyiségfejlesztő hatások.

Tanulók: bizalmuk megnyerése, készségeik fejlesztése, pozitív önértékelés, életszemlélet formálása.

Szülők: érdeklődés, figyelem a saját gyermekük iránt, partnerség a tanárokkal a gyerekek érdekében.

Kollégák: paradigmaváltás, interaktív módszerek, pozitív hozzáállás.

- A tantestület és a szülők egységes egészségfejlesztési szemlélet módjának formálása.

- A tantestület nevelési módszereinek gazdagítása a kölcsönösen egymásra ható, tapasztalatokra alapozott módszerek megismerése.
- A tantestület drog-preveníójával kapcsolatos ismeretek gyarapítása (fogalmi háttér) Struccpolitika helyett – előrelátás-prevenációs szemlélet/ etikai kérdések-hittan bevonásával.
- Készségfejlesztő módszerek alkalmazása a tanulók egészséges életmódra nevelésének folyamatában.
- A tanulók egészségmegőrző szokásainak alakítása és a káros szenvedélyektől mentes életmód értékeit tükröző életvitel kialakítása.
- Példaadás

Egy másik csoportosítási lehetőség a védő-veszélyeztető tényezők összegyűjtése

Védő tényezők

• Iskola

- hitéleti munka
- sporttevékenységek
- szakkörök
- ifjúságvédelem
- oktatás színvonala
- Iskola környéke
- családi házas környék
- városközpont közelsége

• Személyi

- tanári kar
- lelkipásztor
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős

• Tárgyi

- számítógépek
- helységek adottsága: könyvtár, tornaterem, konyha
- meglévő oktatási eszközök

• Környezeti

- könnyű megközelíthetőség

• Tanárok

- szakkörök
- iskolán kívüli tevékenységek szervezői

• Szülők

- Érdeklődés

• Külső személyek

- rendőr
- segítők
- Diákok
- példák
- ügyeletesi rendszer
- pozitív barátok

Tanórán, iskolán belül:

- órák
- szakkörök

Tanórán kívül, szabadidő

- Sport - Kirándulások - Versenyek
- mozi- és színházlátogatás

• Szellemi

- könyvtár

- informatika

• Testi

- Úszás, korcsolyaoktatás

- iskolatej

- konyha

• Szükséglet

- konyha

- (büfé)

• Szórakozás

- klubdelutánok

- szabadidős tevékenységek szervezése

Veszélyeztető tényezők

• Iskola

- könnyen szem elől téveszthető helyek

- aszfaltos udvar

• Iskola környéke

- rendkívül forgalmas út (nehéz átkelési lehetőséggel)

- városközpont, piac (játéktermek közelsége)

- kocsmák a közelben

Személyi

- tanár nevelő szerepének és tekintélyének csökkenése

- negatív baráti körök

- egyre több a nehezen nevelhető tanuló

Tárgyi

- az épület rossz állaga

- technikai és pénzügyi hiányosságok

Környezeti

- forgalmas út

- közeli házak

Tanárok:

- néhány tanár közömbössége

Szülők

- érdeklődés hiánya

- tanárelenesség

- alkoholista, munkanélküli szülők

Külső személyek

- rossz példák

Diákok

- érdektelenség, alulmotiváltság

- lázadás és rossz példák követése

Tanórán, iskolán belül

- tananyag túlzott követelményéből adódó stressz-helyzetek

Tanórán kívüli szabadidő

- az unalom nem megfelelő leküzdése

- a médiák, kiemelten a negatív mintául szolgáló TV-sorozatok szeretete

Szellemi

- ismeretlen iránti túlfűtött érdeklődés
- Testi
- lustaság
- egészségtelen életmód

A végrehajtás szinterei, módszerei:

A) Iskolai programok

- tanórai foglalkozás (szaktárgyi-, osztályfőnöki óra)
- tanórán kívüli foglalkozások (napközis foglalkozások, délutáni szabadidős foglalkozások, egésznap v. drogprevenációs nap, hétvégi programok a megelőzés jegyében, szülői értekezlet, szakmai tanácsadás)

B) Iskolán kívüli rendezvények

- kartárs-segítő képzés
- kirándulások, túrák, sportprogramok
- Módszerek, programfémák
- saját vagy adaptált drogprevenációs programok,
- klubok
- filmvetítés
- versenyek, vetélkedők, pályázatok
- szakkörök, kartársképzés
- iskolatűjság
- dramatikus játékok
- színjátszó-kör
- drogellenes programok és túrák
- „gyógyult drogos” megszólaltatása
- könyvtár-sarok
- tematikus előadás
- inter-net
- diák-önkormányzati programok

Értékelés, újabb célkitűzés

A célkitűzés időszaki felülvizsgálata.

(kiemelt programonként és évente)

Az elmaradt programokat újabb egészségfejlesztési feladatként kezeljük, ne „ideologizáljuk”.

Az újabb célkitűzést célszerű egy ismételt állapotfelméréssel kezdeni, ez egyrészt méri az eddig sikeresen megtartott programok hatékonyságát, másrészt való kiindulási alapot jelent az újabb célmeghatározásnak mutatva, az esetleges hangsúly eltolódásokat.

Zárszó

„A társadalom egészének kell megelőznie a problémát. Annak minden szintjével és minden színterével...

Drogmentes társadalom nem lehet reális jövőkép, ugyanakkor értéktételezésként a drogmentes élet igenis elérendő cél” - KELL HOGY LEGYEN!

Környezeti nevelési program

A környezeti nevelés a közoktatás kiemelt fejlesztési feladata, melynek az iskolai oktatás valamennyi elemét át kell hatnia, elő kell segítenie a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

Az iskola környezeti nevelési hagyományai :

Nevelőink közül főleg a reál tárgyakat tanítók foglalkoznak környezeti nevelési kérdésekkel. Vannak, akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez. A környezeti nevelés az a területe az iskolai életnek, ahol csak nagyon fokozatosan és lépésenként haladunk előre. A családok többsége háztartásaiban környezet-közömbös, részben környezetpusztító. A tanulók a környezeti nevelés során egészen más magatartási szokásokat vesznek át nevelőiktől, ez növelheti a családon belüli konfliktusok körét, de elősegítheti a családok környezettudatos életvitelének kialakulását is.

A 6. és a 7. évfolyam tanulói heti 2 órában foglalkoznak környezetvédelmi kérdésekkel szakkör keretében.

A környezeti nevelés fogalma:

Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, amelynek során a gyermekeket felkészítjük környezetük (a természeti, az épített, a társas, és társadalmi) megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő környezettudatos cselekvésre.

A környezeti nevelés célja:

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. (NAT 2003)

A környezeti nevelés

Alapelve: A teremtett világnak mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése.

Célja: A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel formálása. Tanítványaink környezeti erkölcsének, társadalmi-természeti felelősségének megalapozása. Tanítványaink alakuló értéktudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak, a személyes és a közös felelősségtudat alapjainak formálása. Épüljön a hagyományok védelmére.

Területei:

Az alábbi területek szolgálják környezeti nevelésünk gyakorlati megvalósítását:

- Környezetkultúra: művészetek, kézművesség, mikrokörnyezet (iskola, tanterem, iskolaudvar) kialakítása.
- Környezetvédelem: hulladékgyűjtés, növények, állatok védelme, tájvédelem, energiatakarékosság az intézményben, otthonokban, környezetbarát közlekedés.

Iskolánk és környéke

Az iskola épülete korábban is iskolaként funkcionált. A tantermek elég tágasak és világosak. A folyosók barátságosak, lehetne több diákmunka a falakon. A virágok állapota változó. A termek otthonosak, de még több növényzettel a komfortérzés fokozható.

Iskolánk a város szívében, a piac közelségében, igen forgalmas csomópontban található. A környékünkön nagy a zaj és a légszennyezés.

Kívülről, távolról az épület tetszetős-nemes vonalú, de közelebről vizsgálva láthatjuk, hogy a nyílászárók cseréjére, a homlokzat pedig tatarozásra szorul. Az épületben a víz-és gázvezeték rendszerek nem elavultak. A vizesblokk karbantartása a lehetőségekhez képest folyamatos. A tálalókonyha az igényeknek megfelelő. Az ebédlőből a kulturált étkeztetésre alkalmas, önkiszolgálásos rendszer működik

Az önkormányzati könyha élelmészvezetője gondoskodik arról, hogy az ételek minősége és mennyisége megfeleljen a korszerű táplálkozással szemben támasztott követelményeknek. Sajnos tanulóink táplálkozási szokása nagyon egysíkú, egészségtelen. Pizza, hamburger , csipsz, Coca-Cola jöhetne minden mennyiségben, de levest, főzeléket nem szívesen esznek. . .

(sajnos otthon sem!)

Többször tartottunk a szülőknek tájékoztatót, s kértük a segítségüket a nassolások , kolázások csökkentésére.

Tágabb környezetünk:

A város természeti, társadalmi, gazdasági helyzete

- Újfehértó sík vidéken a Nyírségben Nyíregyháza és Debrecen között fekszik.
- Átmenő forgalmát a 4. számú főútvonal biztosítja. Közepes nagyságú település, kb.14000 lakosú 99%-ban magyar állampolgárral. A lakosság nagy része a környező földek művelésével, növénytermesztéssel, állattenyésztéssel foglalkozik. Sokan dolgoznak a szolgáltatás régióban is, illetve Nyíregyházán vagy Debrecenben, így városunk alvóvárosi szerepe is jelentős.
- Hagyományai környezet nevelési szempontból az, hogy támogatja a város intézményeit a környezeti nevelés érvényre juttatásában.
- Egy összevont általános és művészeti iskola, 1 gimnázium és szakközépiskola és 1 óvoda (több tagóvodából áll) van városunkban. Van művelődési ház, de nincs mozi.
- Múzeum van és állandó kiállításban mutatják be Újfehértó múltját. Kulturális értéként több kastély és műemléképület található.
- Közlekedési lehetőségek: zömében aszfaltutakon történik, bár a város egyes részein még sok a földút mely esős időben sártengerré válnak. Helyi autóbusz-közlekedés van. 17 km járda található, mely nem elegendő. Kerékpárutak is vannak.

5-10 perces sétával elérhetők a történelmi egyházak templomai is.

Elmondhatjuk, hogy gyermekeink a templom szentélyében nevelkedhetnek és a templomkertben játszhatnak.

Az iskola jövőképe

Belvárosi iskolánkban kiemelten fontos feladatunknak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk. A belső terek hangulatosabbak lesznek, több növény lesz mindenütt. A felsős tantermeteket is barátságosabbá alakítjuk. Diákjaink, dolgozóink figyelnek az intézmény energia és vízfelhasználására, tisztaságára. Szeretnénk, ha diákjaink harmonikusabb, stressz-mentesebb környezetben tanulnának.

Munkánk az iskolai élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk. A kémia, a biológia, a földrajz és a fizika tantárgyak között már megvalósulóban az együttműködés. Egyre bővül azonban a kör. Sok kezdeményezés alakult ki a humán területeken is.

Tanórán, nyári táborokban megismertetjük gyerekeinkkel a természetet, a természet-vizsgálatokat. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

A környezeti nevelés színterei

A környezeti nevelés színterei az iskolában:

Az összes tantárgy tanórai foglalkozásai.

A nem hagyományos tanórai foglalkozások (pl. erdei iskola, témanapok, projekt-tanítás és más komplex, tantárgyközi foglalkozások).

Tanórán kívüli foglalkozások (pl. szakkörök, tábor, rendezvények, versenyek).

Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).

Az iskola környezettudatos működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások .

A környezeti nevelés tartalmi elemei:

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén. (Nat)

a, Minden tanulót egyformán érintő elemek

Példamutató iskolai környezet

- Tantermek, folyosók, udvar élő sarok kialakítása,
- Anyag és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés,
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,
- Kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése,
- Szelektív hulladékgyűjtés,
- Iskolai médiumok „zöld” rovatai.

Kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés

- Tantárgyakba, osztályfőnöki órákba beépített környezeti nevelés, az eltérő tanítási foglalkozásokon (erdei iskola, múzeumi, állatkerti órák, iskolai projektek).

b, A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Szakkörök, táborok,
- Környezetvédelmi akciók,
- Előadások, kiállítások,
- Rendszeres természetjáró túrák,
- Madarak és fák napjának megtartása,
- A környezetvédelem jeles napjainak megünneplése,
- Látogatások múzeumban, állatkertben, botanikus kertben, nemzeti parkban, szennyvíztisztítóban, hulladéklerakóban
- DÖK- nap.

Alapelvek, jövőkép, célok

Általános célok, értékek

- AZ EGYETEMES TERMÉSZETNEK, (a Világegyetem egészének) mint létező

értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével és kultúrájával együtt.

- A FÖLD egészséges folyamatainak visszaállítása, harmóniára törekvés.
- A bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése.

A környezeti nevelés átfogó célja hogy,

- Elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövő nemzedék képes legyen a környezeti-válság

elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

- A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik

kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog, a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget

vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

- A természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.
- A fenntartható fejlődés, erőforrás gazdálkodás, a fenntartható fogyasztás érdekében szükséges ismeretek, tudás, magatartásminták, értékek és életviteli szokások megtanítása.

Pedagógiai célok

- nyitott, önálló személyiséggé válás
- ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- összefüggések megértése, holisztikus szemlélet kialakulása
- az élet tisztelete, az értékek védelme
- rendszerszemléletre nevelés
- konfliktusok, problémák kezelése
- vitakészség, kritikus véleményalkotás
- kommunikáció, médiahasználat
- együttműködési stratégiák megismerése
- a sokféleség értéként való elfogadása
- empátia, tolerancia fejlesztése
- egészséges életmód igénye
- globális gondolkodásmód
- a munka, a kiemelkedő teljesítmény megbecsülése
- cselekvési stratégia, cselekvési kultúra
- az állampolgári felelősség felébresztése

- az egészség és a környezet összefüggései
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség
- helyes fogyasztói szokások
- lokális elkötelezettség

Legfontosabb cél: saját, közvetlen környezetük értékeinek megismerése, szeretete!

Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítania, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktuskezelésre és megoldásra képes készségeket kelt kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani.

A környezeti nevelésünket szolgáló módszerek

A környezeti nevelés céljaként megfogalmazott fenntartható fejlődés, környezettudatos magatartás előmozdításához elengedhetetlen, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok megértsék, saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- *Fenntartható fejlődés:* A jelenlegi generációk szükségleteinek kielégítése olyan módon, amely nem veszélyezteti a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését
- *A növekedés korlátai:* A Föld, és a földi erőforrások végetségéből adódó korlátok, melyek lehetetlenné teszik az emberiség lélekszámának, és anyagi javainak folyamatos gyarapodását.
- *Alapvető emberi szükségletek:* Minden ember és társadalom igénye és joga a túléléshez szükséges energiához és anyagokhoz való igazságos és egyenlő hozzáférésre, és a Föld lehetőségeihez mért kielégítő életminőség megvalósítására.
- *Az elővigyázatosság elve:* A megfontolt, a nem kívánt következményekre is figyelemmel lévő, az ökológiai folyamatokba a lehető legkevésbé beavatkozó döntéshozatal szükségessége olyan esetekben, amikor nem ismerünk minden körülményt, és/vagy amikor az adott kérdésre vonatkozó tudományos álláspont megosztott.
- *Kölcsönös függőség:* A minden elem és életforma (beleértve az embereket is) között fennálló kölcsönös és egyenrangú függőségi kapcsolatok a természeti rendszerekben.

A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.

- Játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő),
- Projektek (savas eső mérése),
- Riport (kérdőíves felmérés),
- Terepgyakorlati módszerek (tereptájakorlatok, térképkészítés, célzott megfigyelések, mérések, táborok, iskolakert, "iskolazöldítés"),
- Aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítás rendezése, újságkészítése, kutatómunka),
- Művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése).

A környezeti nevelésben résztvevők

- Belső (iskolai) résztvevők: osztályfőnökök, szaktanárok
- Külső résztvevők: szakemberek: környezetvédők, erdészek, meteorológusok, művészek, intézmények

Módszertani elemek

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

Mindez úgy valósítható meg, ha a tanulók érzékenyvé válnak környezetük állapota iránt, és így képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelőségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv. (Nat)

Tanulás-szervezési és tartalmi keretek

Iskolánkban a környezeti nevelés legfontosabb színtere a tantárgyi tanítási óra. Hagyományosan a természettudományi tárgyaknak van e téren döntő szerepe és felelőssége, a természetre vonatkozó tudás az alappillére a környezeti nevelésnek.

A társadalomtudományi tárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából mutassák be az ember és a környezet kapcsolatának történetét,

sajátosságait és tényeit. A humán tárgyak (pl. Társadalomismeret, Emberismeret, Történelem, Hittan stb.) tudást bővítenek, fogalmakat és ismereteket közvetítenek, készségeket fejlesztenek a társadalom környezeti problémái felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez. Az emberismereti és más humán tárgyak feladata az is, hogy bemutassák a fogyasztói modellel szembeni alternatívákat, a környezeti válság megoldásához szükséges világképet és erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésünkre álló és szükséges — gazdasági és jogi eszközöket.

A technikai-életviteli tantárgyak lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezzék a

környezetbarát létformát, s helyes példákat mutassanak be és gyakoroltassanak. A

fenntartható fogyasztás, a hétköznapi életviteli szokásrendszere környezetkultúrája e tantárgyban kaphat teret.

A művészeti tárgyak megkülönböztetetten alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, keretet biztosítanak a természet szépségének átéléséhez, az "érintetlen" természettel vagy a leromlott környezettel kapcsolatos érzések művészi megfogalmazásához, a természet és a kultúra szoros kapcsolatának bemutatásához, a mítoszok, jelképek által rögzített ökológiai tudás közvetítéséhez. Fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk és a kultúra sokfélesége megőrzésének fontosságára.

A test- és egészségnevelési tárgyak a környezet és az egészség szoros kapcsolatának bemutatásával, megértésével, az igények-szükségletek, valamint értékrend kialakításával elősegíthetik a megfelelő szemlélet formálását.

Az osztályfőnöki órák a tanulók kisközösségi magatartását, társas szokásait, önismeretüket fejlesztik, elősegítik a helyi közösséghez való kapcsolódás formáit, módszertanilag megalapozzák a részvételi demokráciára nevelést, elősegítik az állampolgári nevelési célok megvalósulását.

Tanórán kívüli nevelés

Lehetőségeink:

- táborok, tanulmányi kirándulások, akadályversenyek, városismereti játékok stb..
- kézműves foglalkozások: egy-egy ünnephez kötött, tábori időben stb.;
- „akciók”: pályázatok, kiállítás -rendezés,, kérdőíves felmérés, iskolatársaság működtetése, „nemzetközi akciók”;
- „látogatás”: múzeumban, állatkertben, botanikus kertben, nemzeti parkban, valamint szeméttelen, hulladékégetőben, szennyvíztisztító telepen stb.;
- versenyek;
- szakkörök;

- iskolazöldítés;

- DÖK-nap;

- jeles napok

Módszerek

Szemponatok a módszerek kiválasztásakor

- alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz
- vonjanak be minél több tanulót
- az iskola keretein túl is legyenek hatással
- a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztrófapedagógiát
- a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez
- nyújtsanak sok élményt a tanulónak
- az érzelmeiken át hassanak
- a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők stb.)
- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére
- legyen bennük sok játékos elem

Játékok

- Szituációs
- Memóriafejlesztő
- Kombinációs
- Érzékelést fejlesztő
- Ráhangolást segítő
- Bizalomerősítő
- Kapcsolatteremtést segítő
- Drámapedagógia

Modellezés

- Hatásvizsgálatok

Riport módszer

- Kérdőíves felmérés

Projekt módszer

- Analízis akció projektek

Terepgyakorlati módszerek

- Terepgyakorlatok
- Táborok
- Térképkészítés
- Egyszerű megfigyelések
- Célzott megfigyelések, mérések

Aktív, kreatív munka

- Természetvédelmi és fenntartási munkák
- Rekonstrukciós munkák
- Madárvédelmi feladatok
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Rend- és tisztasági verseny

Közösségépítés

- Csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében

Művészi kifejezés

- Vizuális művészet a környezeti nevelésben
- Irodalmi alkotások
- Zeneművészet
- Esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése
- A tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

Tan eszközök

Környezetvédelmi vizsgálódásokhoz:

Víz-és talajvizsgáló készlet, savas eső felfogó tartály, mérőhenger, Petri-csészék, kémcső, szűrők, határozók, mikroszkópok, tárgylemezek, fedőlemezek, indikátorok (alumínium, ammónia, kémhatás, nitrát, olaj, ólom, vízkeménység), glicerin, cellux.

Elsősegélykészlet alapvető anyag:

10 öntapadó sebtapasz, 3 közepes méretű steril kötszer, 1 nagyméretű steril kötszer, 1 extra- nagy steril kötszer, 1 steril szempáma, 2 háromszögletű kötöző-kendő, 2 krepp kötöző tekercs, 6 biztosítótű, eldobható műanyag kesztyű, olló, csipesz.

Kommunikáció

Iskolán belüli

Munkaértekezletek, faliújság, felelősök rendszere (DÖK), egyéni beszélgetések, iskolagyűlések

Iskolán kívül

Tájékoztató füzet, faliújság, szülői értekezletek, SzMK megbeszélések,

Minőségbiztosítás

A szakmai tartalmakat az egyes tantárgyak helyi tantervébe építjük be, s ennek keretében kerülnek mérésre is. A környezeti nevelésért felelős munkacsoport — az iskolai munkaterv részeként- minden tanév elején írásos formában

elkészíti az iskola éves környezeti nevelési munkaprogramját. A félévi és év végi nevelőtestületi értekezleten az iskolai munkaterv részeként megvitatásra, illetve elfogadásra kerül.

Továbbképzés

Belső nevelési értekezletek, tanfolyamok

Külső rendezvényeken való részvétel. Akkreditált továbbképzéseken való részvétel

Környezettudatos életvitelt azok a személyek tanúsítanak, akik:

- ismerik a fontosabb környezeti fogalmakat, az aktuális környezetvédelmi problémákat és tennivalókat, az adott probléma megoldásához használható cselekvési stratégiákat,
- hisznek a tevékenységük jelentőségében,
- elkötelezettek a cselekvésben,
- gyakorlatuk van az önálló cselekvésben.

Ezt a felelős szemléletet, jobbitási szándékot, felelős cselekvési képességeket fejleszteni kell.

Kiemelt szerep jut az iskola hittanárának, aki rácsodálkoztatja tanítványait a teremtett világ szépségeire, s ugyanakkor tudatosítja bennük a felelősséget annak megőrzésére, védelmére.

Fogyasztóvédelmi nevelés

Jogi háttér:

A parlament 1997. december 15-én fogadta el a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényt, melynek első része V. fejezet 17.§-a rendelkezik a fogyasztók oktatásáról.

E törvény írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. E törvény szerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatási intézmények, a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

A fogyasztóvédelmi törvény, valamint az EU jogharmonizáció alapján a közoktatási törvény 2003. évi módosításában is megjelenik a fogyasztóvédelem oktatása.

A Kormány 243/2003. számú rendeletével hatályba lépett új Nemzeti Alaptanterv (NAT 2003) értelmében a *helyi tanterveknek biztosítania kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására.*

Kiemelt fejlesztési feladat a NAT-ban a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is szerepel.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos pedagógiai módon megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása, a jogukat érvényesíteni tudó a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése. (NAT 2003)

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal :

- a piac,
 - a marketing és
 - a reklám szerepét,
- alkalmassá téve őket az eligazodásra.

Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott

- fogyasztói kultúra, valamint a
- kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Könyezettudatos fogyasztás: Egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: A fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- a.) az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez
- b.) a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz
- c.) a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között
- d.) a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez
- e.) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez
- f.) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez
- g.) a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszóláshoz.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban:

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai

Koncentrálva az egészségnevelés és környezetvédelemmel

Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények)

Hazai és nemzetközi együttműködések

(más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)

Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

Módszertani elemek:

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák.

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól

- Helyi-, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása
- Adatgyűjtés, feldolgozás információörögzítés együttműködéssel
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)
- Érvelési technikai gyakorlatok (hatékony érdekvédelem)

Helyes vásárlói szokások alapozása a cél.

A fogyasztói társadalom diktálta reklámok közepette ismerjük fel a valódi értéket, értékeljük azok előállításait. Ne betegesen belépve a „mókuserékbe” pusztán a vásárlás kedvéért vegyünk.

Tudjanak választani valódi érték és kácat, egészséges és egészségtelen termék, természetes és mesterséges produktum, művészi alkotás és giccs. . . között.

Igényeljék a minőséget és biztonságot, gazdaságosan és takarékosan éljenek.

EGÉSZSÉGNEVELÉS – KÖRNYEZETI NEVELÉS – FOGYASZTÓVÉDELMI ISMERETEK

Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egésként lássák a természetet, s benne az embert.

A jövő: A célok elérését segítő „EGÉSZSÉGÜNK” Munkacsoport létrehozása.

Konkrét célok

- az egészségnevelési program elkészítése;
- a tantestület minden tagjának megnyerése a környezeti nevelési munkához;
- tantestületen belüli továbbképzés szervezése, a környezeti nevelés módszereinek bemutatása;
- új környezeti nevelési irodalmak feldolgozásán alapuló foglalkozások szervezése
- erdei iskolai program beindítási feltételeinek megteremtése

Hagyományok ápolása

- a város nevezetességeinek feltérképezése;
- az iskola hírességeinek élete — kutatás;
- drog-prevenációs program folytatása;
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi és egészségnevelési témában.;
- környezeti nevelés 7 -8. évfolyamon.

Az egészségnevelés, környezeti nevelés és fogyasztóvédelmi szemlélet az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!

A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket.

Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg:

- átdolgozott tanmenetekben,
- több környezeti nevelési tartalom a tanórákon,
- változatosabb tanítási, tanulássegítési környezeti nevelési módszerek.

Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket!

Humán erőforrások

Tanárok – ÖSSZEFOGÁS!

Az iskola minden tanárának feladata, hogy fogyasztóvédelmi magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai fogyasztóvédelmi nevelés ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését. Célszerű megalakítani az **„EGÉSZSÉGÜNK” munkacsoportot** a környezeti nevelés, az egészségnevelés és fogyasztóvédelmi nevelés összefogására, koordinálására. Azoknak a kollégáknak, akik most kívánnak bekapcsolódni az iskolai „EGÉSZSÉGÜNK” nevelési munkába, a tapasztaltabb kollégák tanácsokat, javaslatokat adnak. A közös munka áttekintése az iskolavezetés feladata.

Diákok

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére, egészségére és figyelmeztesse társait a kultúrált magatartásra, - iskolai diákönkormányzat, osztályközösségek szerepe jelentős.

Tanárok és diákok

A diákok az egészségvédelmi és környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el, fontosak a hulladékgyűjtési akciók, valamint a nyári táborok. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát, egészségbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is. A tanórák környezeti, egészségnevelési tartalmát a munkaközösségek határozzák meg, a kerettantervben rögzítik tantárgyanként. A tanórán kívüli egészségnevelési és környezeti nevelési tevékenységek áttekintése igazgatóhelyettesi feladat lehet.

Tanárok és szülők

Nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben a környezettudatos, egészségcentrikus magatartást. Fontos, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes egészségnevelési és környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét — a lehetőségeiket figyelembe véve a családok maguk is biztosítják.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói mind aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén csökkentjük a felesleges papírfelhasználást (pl.: féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószeret használjunk.

Mínőségbiztosítás

A szakmai tartalmakat az egyes tantárgyak helyi tantervébe építjük be, s ennek keretében kerülnek mérésre is. Az egészségnevelési, környezeti nevelési és a fogyasztóvédelmi oktatásért felelős „EGÉSZSÉGÜNK” munkacsoport — az iskolai munkaterv részeként- minden tanév elején írásos formában elkészíti az iskola éves egészségvédelmi, környezeti nevelési, és fogyasztóvédelmi munkaprogramját. A félévi és év végi nevelőtestületi értekezleten az iskolai munkaterv részeként megvitatásra, illetve elfogadásra kerül.

Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés — az iskola egész életén belül az egészségnevelési, környezeti nevelési, fogyasztóvédelmi = „EGÉSZSÉGÜNK” programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtése. Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az iskolai egészségnevelési, környezeti nevelési, fogyasztóvédelmi nevelési programokat.

III.13. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

MAGATARTÁS- SZORGALOM

Magatartási követelmények

Példás /5/ magatartású az a tanuló, aki tudatosan vállalja az iskolai követelmények teljesítését, betartja a házirendet és másokat is annak megtartására ösztönöz. A tanuló iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató. Figyelembe veszi a közösség érdekeit, tekintettel van a közösség tagjaira, udvarias, tisztelettudó. A közösség életének aktív és pozitív formálója. Az iskolából nem késik, az ellenőrzője mindig nála van. Bekapcsolódik a közösség vezetésének munkájába. A tanárok 90-95%-a példásnak tarja, és a többiek sem adnának jónál rosszabbat.

Jó /4/ magatartású az a tanuló, aki szívesen vesz részt a közösség életében, viselkedésében nem ad okot panaszra. A közösség érdekei ellen nem vét, elfogadja társait, az iskola házirendjét megtartja. A jó magatartású tanuló az iskolai rendszabályokat következetesen betartja. A közösség munkájában részt vesz, de nem kezdeményez. A körülötte történő laza viselkedések ellen nem mindig lép fel. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó. Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható. Vigyáz iskolája, közössége vagyonára és a jó hímevére. Maga nagyon nem vezet, de támogatja azokat, akik helyes irányba befolyásolják a közösséget. Legfeljebb egy szaktanári figyelmeztetése van.

Változó /3/ magatartású az a tanuló, aki tudatosan nem árt ugyan a közösségnek, de számítani sem lehet rá. A változó magatartású tanuló viselkedésével szemben kifogások merülnek fel. Igyekezete ellenére megismétlődnek kifogásolható cselekedetei.

A közösség támasztotta követelményeket ingadozva követi, a közösségi munkából csak irányítással és nem szívesen vállal részt.

Felelősségtudata, szimpátiája a jó és rossz között ingadozó. A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad. Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias. Megbízhatatlan, a követelményeket csak többé-kevésbé teljesíti. Aki hajlamos a fegyelem megsértésére, társaihoz való viszonya ingadozó. Udvariatlan, nyegle, csúnyán beszél. Indulatait nem mindig képes fékezni.

Rossz /2/ magatartású az a tanuló, aki szándékosan árt a közösségnek, és az egyes tanulóknak. A tanulóközösséggel szemben áll, a követelményeket megszegi. Durva, goromba, hangvétele, viselkedése megengedhetetlen. Iskolán kívüli magatartása erősen kifogásolható, esetleg törvénybe ütköző. Iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesül. Rossz hatással van társaira, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget. Nem őszinte, tiszteletlen. Önmaga és társai testi épségét és az iskola jó hímevét veszélyezteti.

A magatartásjegyben mindazt értékelni kell, amiről a nevelőtestületnek tudomása van, amit rendszeresen figyelemmel lehet kísérni.

Megjegyzések:

1. A fenti minősítéseket módosíthatják a Házirendnek az igazolatlan hiányzásokra vonatkozó előírásai.
2. A rendszeres templomi szolgálat a magatartás minősítését pozitívan befolyásolja.

Szorgalmi követelmények

Példás /5/ annak a tanulónak a szorgalma, akinek munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanítási órákra képességeihez, körülményeihez mérten akaratát megfeszítve maximálisan és rendszeresen felkészül, az órákon aktívan bekapcsolódik az osztály munkájába. Példás szorgalmú az a tanuló, akinek munkájában érdeklődés nyilvánul meg. Korának megfelelő céltudatossággal, önállóan végzi munkáját, precízen, megbízhatóan. Elvégzi a kapott házi feladatokat, sőt többletfeladatokat is vállal. Érdeklődési köre széles, munkatempója és figyelme nem lankad, energiáját jól osztja be. Többletet nyújt a kötelezőn felül (pl. versenyeken méltón képviseli az iskolát.) Felszereléseit rendszeresen, rendes állapotban magával hordja. Képességének megfelelően teljesít. Órákon aktív, segítő. Részt vesz versenyeken, pályázatokon.

Jó /4/ szorgalmú az a tanuló, aki figyel az órán, a házi feladatait elvégzi, az órákra felkészül, rendszeresen és megbízhatóan dolgozik. Annak a tanulónak a szorgalma, aki az elért átlageredménye képességeinek megfelelő, és általában szorgalmas munkájának köszönhető, de akaratának különleges megfeszítésére nincsen szükség. Képes arra, hogy ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozzék. Különösebb érdeklődést azonban nem áru el a tanulmányok iránt. Felszerelése rendben van. De nem mindig példamutató.

Változó /3/ jegyet kap az a tanuló, akinek tanulmányi munkája ingadozó, időszakosan, pontatlanul dolgozik. Változó annak a tanulónak a szorgalma, aki az iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekszik. Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Időnként nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába. Önállóan csak akkor fog munkához, ha erre külön felhívják a figyelmét. Figyelmetlen az iskolában, és iskolán kívül is a szétszórtság jellemzi. Felszerelése időnként hiányos. Órákon passzív, érdektelen, nehezen motiválható.

Hanyag /2/ az a tanuló, aki tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen, feladatait nem végzi el. Érdektelen, a tanulás különböző formáira sem lelkesíthető. Felszerelése hiányos. Képességeihez viszonyítva keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében. Elégtelen osztályzatokat kap. Házi feladatot rendszeresen nem készít. A tanórán érdektelen, tájékozatlan, közömbös, passzív.

Az osztályzat megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló életkörülményeit, közvetlen környezetét, azt hogy mennyi erőfeszítést kell tennie annak érdekében, hogy tanulmányi munkáját elvégezhesse. Vegyük figyelembe, hogyan fejlődött kötelességtudata, igényessége munkájával szemben.

OSZTÁLYTÜKÖR

- /A napló mellett minden felső tagozatos osztálynak van egy magatartásfüzete, amelyben vezetjük a tanulók magatartására, szorgalmára vonatkozó észrevételeket (gyűjtőmunka, dicséret, elmarasztalás, felszerelés vagy házi feladat hiánya, késés, versenyen való részvétel, stb.). Ezeket figyelembe vesszük a magatartás és szorgalom osztályzatainak megállapításakor. A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusoknak. Az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntéssel véglegesíti. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök és az igazgató véleménye a mérvadó./

- A tanulók magatartásának és szorgalmának ellenőrzését tanév közben a szaktanárok végzik. A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése havi, félévi és tanév végi magatartás- és szorgalomjegyekkel illetve az ellenőrzőbe történő írásos dicséreték és elmarasztalások bejegyzésével történik.
- A tanulók havi magatartás és szorgalomjegyeit – az osztály tanulóival való konzultáció után – az osztályfőnök adja. E jegyek a következők lehetnek:

2 (rossz illetve hanyag), 3 (változó), 4 (jó), 5 (példás).

Az iskola minősítési rendszerét magatartásból és szorgalomból a házirend részletesen tartalmazza.

- A tanulók félévi és tanév végi magatartás és szorgalomjegyeit az osztályban tanító pedagógusok konferenciája szavazás útján állapítja meg. E jegyek a következők lehetnek:

2 (rossz illetve hanyag), 3 (változó), 4 (jó), 5 (példás).

- Az ellenőrzőbe történő írásos dicséreték és elmarasztalások bejegyzésére az iskola pedagógusai jogosultak. E bejegyzések lehetnek:

dicséreték: szaktanári dicséret – osztályfőnöki dicséret – igazgatói dicséret – nevelőtestületi dicséret

elmarasztalások: szaktanári figyelmeztetés – szaktanári intés – szaktanári megrovás – osztályfőnöki figyelmeztetés – osztályfőnöki intés – osztályfőnöki megrovás – igazgatói figyelmeztetés – igazgatói intés – igazgatói megrovás – nevelőtestületi megrovás.

- Minden érdemjeggyel vagy bejegyzéssel történő értékelésnek nyilvánosnak kell lennie, s az értékelést végző az érdemjegyet vagy bejegyzést köteles szóban megindokolni az értékelt felé.
- Negyedévenként tanulmánygyűlést tartunk, amelyen dicséretben részesítjük kiemelkedő tanulmányi, sport és művészeti eredményt elért tanulóinkat és elmarasztaljuk a rossz magaviseletű, huzamosabban a képességeik alatt teljesítő tanulókat.
- A fegyelmi büntetések fokozatait az iskola házirendje és a közoktatási törvény tartalmazza.

A rendszeres templomi szolgálat (ministrálás, felolvasás) a magatartás minősítését pozitívan befolyásolja.

A tanuló jutalmazásával és fegyelmezésével összefüggő elvek

A gyermeket, a tanulót a tőle elvárhatónál jobb teljesítményéért az intézmény házirendjében foglaltak szerint jutalmazni kell. Az iskola jutalomban részesítheti azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az osztály, és az iskola érdekében közösségi munkát végez
- iskolai, iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális, versenyeken, vetélkedőkön vesz részt
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez.

A jutalmazások elvei

- Szaktanári dicséret adható kiemelkedő szaktárgyi munkáért, versenyeken való sikeres szereplésért.
- Osztályfőnöki dicséret adható jó tanulmányi és közösségi munkáért, a vállalt és kapott feladatok példamutató elvégzéséért, a műsorokban való szereplésekért, iskolai, városi szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményes szereplésért.
- Igazgatói dicséret adható kiemelkedő tanulmányi munkáért, és az iskola hírnevét öregbítő teljesítményért. Megyei, országos szintű versenyeken, vetélkedőkön elért jó helyezésekért.
- Nevelőtestületi dicséret adható az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulóknak a tanév végén.

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret – tanév végén

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén nevelőtestületi dicséretben részesülnek.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Az egyes tanévek végén a kitűnő és a jeles (egy jó (4) eredmény) eredményt elért tanulók, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át. A legkiemelkedőbbben teljesítő tanuló pedig megkapja az „Oltalom” emléklapoktet és díjat jutalmul.

Büntetésben lehet részesíteni azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti
- a házirend előírásait megszegi
- igazolatlanul mulaszt
- társait fizikailag, vagy lelkileg bántalmazza
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés
- szaktanári intó
- szaktanári megrovás
- ügyeletes nevelői figyelmeztetés
- szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés

- írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés
- osztályfőnöki intés
- osztályfőnöki megrovás
- igazgatói figyelmeztetés
- igazgatói intés
- igazgatói megrovás
- tantestületi figyelmeztetés
- tantestületi intés
- tantestületi megrovás

Az iskolai büntetések, fegyelmező intézkedések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az “osztályfőnöki megrovás” büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszital, drog) iskolába hozatala fogyasztása
- a szándékos károkozás
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése
- ezen túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

Törvényeink értelmében katolikus közoktatási intézménynek nem lehet tanulója az, aki e törvénnyel nem összeegyeztethető magatartást tanúsít, illetve olyan közösségnek a tagja, amely e törvénnyel nem összeegyeztethető nézeteket hirdet. A katolikus intézmény tanulójának kötelessége, hogy:

- tiszteletben tartsa egyháza, hazája, iskolája törvényeit, hagyományait, ünnepeit, és mindenkor azokhoz méltóan viselkedjék,
- szorgalmasan tanuljon,
- rendszeresen részt vegyen az iskolai és az egyházközségi ünnepi alkalmakon,
- óvja környezetét,
- tiszteletet, megbecsülést és felelősségérzetet tanúsítson egyháza, nemzete és hazája, szülei, nevelői, iskolatársai és az iskola valamennyi dolgozója iránt.

Minden katolikus intézmény tanulójának joga, hogy:

- a krisztusi szeretet jegyében személyre szóló, színvonalas szellemi-lelki-testi gondozást kapjon,
- emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsák.

Ezért, ha bármelyik tanuló ezen jogait megsértik, a kötelességszegő tanulót a szülővel egyeztetve más iskolába irányítjuk.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás is indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola igazgatója vagy nevelőtestülete dönt. A büntetést, fegyelmező intézkedést írásban kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Fegyelmi büntetések

Az a tanuló, aki kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi – fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal – fegyelmi büntetésben részesíthető.

Intézményünkben a fegyelmi eljárás lefolytatására és a fegyelmi büntetés kiszabására a nevelőtestület megbízásából a Fegyelmi Bizottság jogosult. A felelősségre vonás eljárás módjára nézve a törvény rendelkezései az irányadók.

A köznevelési törvény alapján a fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoporthoz, vagy iskolába- végrehajtása akkor lehetséges, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről a másik iskola igazgatójával megállapodott.
- eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától,
- kizárás az iskolából.

Ezek alkalmazását a 2011. évi CXC. köznevelési törvény határozza meg. A fegyelmi eljárás lefolytatásának alapvető szabályait jogszabály állapítja meg. A fegyelmi eljárás lefolytatásának részletszabályairól az SZMSZ –ben kell rendelkezni.

III.14. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.

Településünkön, Újfehértón hivatalosan bejegyezve csak cigány kisebbségi önkormányzat működik. A nemzetiségek közül jellemzően zsidók éltek a XX. század első felében. Jelenleg hivatalosan bejegyzett egyesületek nincsenek viszont a görögkatolikus egyházzal való tartozásunk szempontjából leginkább a ruszinok életének megismerésével foglalkozunk. Szomszéd településünkön Érpatakon, ahonnan járnak át gyerekek hozzánk működik a ruszin és a lengyel kisebbségi önkormányzat. Irányításukban részt vesz az ottani görögkatolikus pap is, aki anyagi támogatást is szokott nyújtani a két egyesület segítségével. Éppen ezért az osztályfőnöki órák, történelem, irodalom órák, ének-zene, az idegen nyelvi és hittan órák keretében tanítjuk gyermekeinknek a szokásaikat, életkörülményeiket, történelmüket, a tanulók ismereteket szereznek ezeknek a nemzetiségeknek a kultúrájáról és művészetéről is.

Lengyelek: Népdalok, tánc, irodalmi alkotások, művészetek (5-8. évfolyam)

Ruszinok: Görögkatolikus dallamvilág, liturgikus énekek, szertartások (5-8. évfolyam)

Zsidóság: A zsidóság története Újfehértón (Buczko József könyve – 5-8.évfolyamig)

Holokauszt, megemlékezések a zsidó üldözésekről (5-8. évfolyam)

Németek: Gyermekdalok, műdalok, irodalmi alkotások (5-8. évfolyam)

INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSRENDSZER

A pedagógusokkal szembeni intézményi elvárásrendszer

Pedagógiai módszertani felkészültség	
Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Milyen a módszertani felkészültsége? Milyen módszereket alkalmaz a tanítási órákon és egyéb foglalkozásokon?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alapos, átfogó és korszerű szaktudományos és módszertani tudással rendelkeznek. • Ismeri az intézményében folyó pedagógiai munka tartalmi meghatározására és szervezésére vonatkozóan alkalmazott, a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumokat és az intézménye pedagógiai programjának a saját szakterületére vonatkozó főbb tartalmait. • A szaktárgynak és a tanítási helyzetnek megfelelő, változatos oktatási módszereket, taneszközöket alkalmaz. Tanítványait önálló gondolkodásra, a tanultak alkalmazására neveli. Tanítványaiban kialakítja az online információk befogadásának, feldolgozásának, továbbadásának kritikus, etikus módját. Az alkalmazott pedagógiai módszerek a kompetenciafejlesztést támogatják.
<p>Hogyan, mennyire illeszkednek az általa alkalmazott módszerek a tananyaghoz?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kihhasználja a tananyag kínálta belső és külső kapcsolódási lehetőségeket (a szaktárgyi koncentrációt). Pedagógiai munkája során képes építeni a tanulók más forrásokból szerzett tudására. • Ismeri a szakterülete, tantárgya szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását. A tanítási órákat, foglalkozásokat magas szakmai szinten tartja. • Fogalomhasználata pontos, következetes, szakszerű, az adott pedagógiai helyzethez igazodó.

Pedagógiai folyamatok tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen a pedagógiai tervező munkája: tervezési dokumentumok, tervezési módszerek, nyomon követhetőség, megvalósíthatóság, realitás?	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagógiai munkáját éves szinten, tanulási-tanítási egységekre és órákra bontva is megtervezi. Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a tanulók előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, az oktatási környezet lehetőségeit, korlátait stb. Tudatosan tervezi a tanóra céljainak megfelelő stratégiákat, módszereket, taneszközöket. Többféle módszertani megoldásban gondolkodik. • Pedagógiai fejlesztési terveiben kiemelt szerepet kap a gyermekek, tanulók tevékenységeinek fejlesztése.
Hogyan viszonyul a tervezés a gyermekek/tanulók adottságaihoz, igényeihez?	<ul style="list-style-type: none"> • Tudatosan törekszik a tanulók motiválására, aktivizálására. • Az órát a cél (ok) nak megfelelően, logikusan építi fel. A tanulók tevékenységét, a tanulási folyamatot tartja szem előtt. Terveit az óra eredményességének függvényében felülvizsgálja. • Megtervezi a gyermekek, a tanulók és nevelt oktatott csoportok értékelésének módszereit, eszközeit.
A tervezés során hogyan érvényesíti a Nemzeti alaptanterv és a pedagógiai program nevelési céljait, hogyan határoz meg pedagógiai célokat, fejleszthető kompetenciákat?	<ul style="list-style-type: none"> • A célok tudatosításából indul ki. A célok meghatározásához figyelembe veszi a tantervi előírásokat, az intézmény pedagógiai programját.
Hogyan épít tervező munkája során a tanulók előzetes tudására és a tanulócsoport jellemzőire?	<ul style="list-style-type: none"> • Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket. • Alkalmazza a differenciálás elvét. • A gyermekek, a tanulók fejlettségére is figyelemmel bevonja őket a nevelés-oktatás és tanulás-tanítás tervezésébe.

A tanulás támogatása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Mennyire tudatosan, és az adott helyzetnek mennyire megfelelően választja meg és alkalmazza a tanulás-szervezési eljárásokat?	<ul style="list-style-type: none"> Figyelembe veszi a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotát, és szükség esetén igyekszik változtatni előzetes tanítási tervén. Megismerteti a tanulókkal a velük szemben támasztott követelményeket, tudatosítja bennük a kitűzött célok elérése érdekében. A gyermekek, a tanulók hibázásait, tévesztéseit a tanulási folyamat szerves részeinek tekinti, és a megértést segítő módon reagál rájuk.
Hogyan motíválja a tanulókat? Hogyan kelti fel a tanulók érdeklődését, és hogyan tartja fenn a tanulók figyelmét, érdeklődését?	<ul style="list-style-type: none"> Épít a tanulók szükségleteire, céljaira, igyekszik felkelteni és fenntartani érdeklődésüket.
Hogyan fejleszti a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességét?	<ul style="list-style-type: none"> Felismeri a tanulók tanulási képességeit, problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínál számukra. Kihasználja a tananyagban rejlő lehetőségeket a tanulási stratégiák elsajátítására, gyakorlására. Képessé teszi tanítványait arra, hogy életkoruknak megfelelően tudjanak eligazodni korunk társadalmi viszonyai között, tudjanak az adott értékek mentén választani az eléjük táruló lehetőségek közül, legyenek képesek önálló véleményalkotásra.
Milyen tanulási teret, tanulási környezetet hoz létre a tanulási folyamatra?	<ul style="list-style-type: none"> A tanulás támogatása során épít a gyermekek, tanulók egyéni céljaira és szükségleteire, a gyermek és tanulócsoport sajátosságaira. Nyugodt és biztonságos, pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden tanuló hibázhat, ahol mindenkinek lehetősége van a javításra.
Hogyan alkalmazza a tanulási folyamatban az információ-kommunikációs technikákra épülő eszközöket, a digitális tananyagokat? Hogyan sikerül a helyes arányt kialakítania a hagyományos és az információ-kommunikációs technológiák között?	<ul style="list-style-type: none"> Ösztönzi a gyermekeket, a tanulókat a hagyományos és az infokommunikációs eszközök célszerű, kritikus, etikus használatára a tanulási folyamatban. Megfelelő útmutatókat és az önálló tanuláshoz szükséges tanulási eszközöket biztosít a tanulók számára. Támogatja a gyermekek, a tanulók önálló gondolkodását, elismeri, és a tanítás-tanulási folyamat részévé teszi kezdeményezéseiket és ötleteiket.

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan méri fel a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát? Milyen hatékony tanuló- megismerési technikákat alkalmaz?	<ul style="list-style-type: none"> • A nevelési-oktatási folyamatban a gyermekek, a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és testi sajátosságaira egyaránt kiemelt figyelmet fordít. • A tanulói személyiség (ek) sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan tárja fel. • A tanuló életkori és egyéni jellemzőit egységben, mint egyéni sajátosságokat igyekszik figyelembe venni. • Tudatos értékválasztásra és saját értékrendjük kialakítására ösztönzi a gyermekeket, tanulókat. • Tudatosan alkalmazza a gyermekek, a tanulók sokoldalú megismerését szolgáló pedagógiai-pszichológiai módszereket.
Hogyan jelenik meg az egyéni fejlesztés, a személyiségfejlesztés a pedagógiai munkájában, a tervezésben (egyéni képességek, adottságok, fejlődési ütem, szociokulturális háttér)?	<ul style="list-style-type: none"> • Munkájában a nevelést és az oktatást egységben szemléli és kezeli. A tanuló (k) személyiségét nem statikusan, hanem fejlődésében szemléli. A tanuló (k) teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására törekszik. Felismeri a tanulók tanulási vagy személyiségfejlődési nehézségeit, és képes számukra segítséget nyújtani - vagy a megfelelő szakembertől segítséget kémi. Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósítását. A tanulókat rendezett, fegyelmezett életre, illetve arra neveli, hogy tetteiknek következményei vannak. A tanulókat hozzásegíti helyes önértékelésükhöz, önkritikájuk fejlesztéséhez, s ahhoz, hogy ez hogyan viszonyul teljesítményük szintjéhez. Ezek által támogatja őket hibáik és erényeik felismerésében. A tanulók pozitív énképét erősíti az eredményes tanuláshoz szükséges képességek, attitűdök kialakításával. • Megismerteti a gyermekekkel, a tanulókkal az érintett korosztályra a tantervi, tartalmi szabályozókban meghatározott egyetemes emberi és nemzeti értékeket és azok tiszteletére neveli őket.
Milyen módon differenciál, hogyan alkalmazza az adaptív oktatás gyakorlatát?	<ul style="list-style-type: none"> • Csoportos tanítás esetén is figyel az egyéni szükségletekre és a tanulók egyéni igényeinek megfelelő stratégiák alkalmazására, az egyéni fejlődés lehetőségeinek megteremtésére.

<p>Milyen terv alapján, hogyan foglalkozik a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal, ezen belül a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, a kiemelten tehetséges tanulókkal, illetve a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Felismeri a gyermekek, a tanulók személyiségfejlődési – az esetlegesen jelentkező – tanulási nehézségeit, és képes számukra hatékony segítséget nyújtani, vagy szükség esetén más szakembertől segítséget kérni. • Felismeri a gyermekekben, tanulóknál a tehetség ígéretét és tudatosan segíti annak kibontakozását. Az általános pedagógiai célrendszert és az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat egységben kezeli. A szülőket segíti és támogatja az otthoni bánásmódban, fejlesztésben - szakemberek bevonásával.
---	--

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Milyen módszereket, eszközöket alkalmaz a közösség belső struktúrájának feltárására?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit. Lehetőséget teremt tanítványai számára a közösségi életbe való aktív bekapcsolódásra, hogy ezáltal tapasztalatokat gyűjthessenek a közösségi élethez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz. Szociometriai felméréseket, Tehetségterképet, Tehetségútlevelet készít. Az intézményi elvárásoknak megfelelő rendszerességgel családlátogatást végez.
<p>Hogyan képes olyan nevelési, tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek, elfogadottnak érezhetik magukat, amelyben megtanulják tisztelni, elfogadni a különböző kulturális közegekből, a különböző társadalmi rétegekből jött társaikat, a különleges bánásmódot igénylő, és a hátrányos helyzetű tanulókat is?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Óráin harmóniát, biztonságot, elfogadó légkört teremt. Tanítványait egymás elfogadására, tiszteletére, előítélet-mentességre neveli. A tanulók közötti kommunikációt, véleménycserét ösztönzi, fejleszti a tanulók érvelési kultúráját. • Pedagógiai feladatai során figyelembe veszi és értékékként közvetíti a gyermekek, a tanulók és tanulóközösségek eltérő kulturális, társadalmi háttérből adódó sajátosságait. • Értékközvetítő tevékenysége tudatos. Együttműködés, altruizmus, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemzi. Példamutatásával tanítja a mindennapokban a türelmet és a másság elfogadásának fontosságát. • Pedagógiai tevékenységében a nevelt, oktatott gyermekek, tanulók életkorából következő fejlődés- lélektani jellemzőik ismerete tükröződik.
<p>Hogyan jelenik meg a közösségfejlesztés a pedagógiai munkájában (helyzetek teremtése, eszközök, az intézmény szabadidős tevékenységeiben való részvétel)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az együttműködést támogató, motiváló módszereket alkalmaz mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabad idős tevékenységek során. A tanulókat bevonja saját iskolai életük megszervezésébe. Tanulmányi kirándulásokat, iskolai ünnepeket, rendezvényeket szervez, tartalmas közösségi életet alakít ki. A programok kialakításába ötletadóként, szervezőként, lebonyolítóként a közösség tagjait is bevonja. A közös sikereket, az esetleges kudarccokat közösen éli át tanítványaival, az összetartozás érzésének felkeltése érdekében.

<p>Melyek azok a probléma-megoldási és konfliktuskezelési stratégiák, amelyeket sikeresen alkalmaz?</p>	<p>Az iskolai, osztálytermi konfliktusok megelőzésére törekszik, például megbeszélések szervezésével, közös szabályok megfogalmazásával, következetes és kiszámítható értékeléssel. A csoportjaiban felmerülő konfliktusokat felismeri, helyesen értelmezi, és hatékonyan kezeli. Tanítványait bevonja a felelősségteljes döntéshozatalba, tudatosítja bennük a demokráciához szükséges képességeket, jogokat-kötelességeket. A gyermekek, a tanulók nevelése, oktatása során a közösség iránti szerepvállalást erősítő helyzeteket teremt.</p>
--	---

A pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Milyen ellenőrzési és értékelési formákat alkalmaz?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jól ismeri a szaktárgy tantervi követelményeit, és képes saját követelményeit ezek figyelembevételével és saját tanulócsoportjának ismeretében pontosan körülhatárolni, következetesen alkalmazni. • Céljainak megfelelően, változatosan és nagy biztonsággal választja meg a különböző értékelési módszereket, eszközöket (diagnosztikus, fejlesztő és összegző értékelés). • A szaktárgy ismereteit és speciális kompetenciáit mérő eszközöket (kérdőíveket, tudásszintmérő tesztek) készít • A gyermekeknek, a tanulóknak személyre szabott értékelést ad. • Az intézményi pedagógiai programmal összhangban alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általa megkezdett nevelési-oktatási folyamat elején megismerteti a gyermekekkel, a tanulókkal, a szülőkkel.
<p>Mennyire támogató, fejlesztő szándékú az értékelése?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A gyermeki, a tanulói tevékenység rendszeres ellenőrzésének eredményeit szakszerűen elemzi, értékelésüket rendszeresen felhasználja fejlesztési céljainak, feladatainak kijelölésében. • Az értékelési módszerek alkalmazása során figyelembe veszi azok várható hatását a gyermekek, a tanulók személyiségének fejlődésére. • A gyermekek, a tanulók számára adott visszajelzései rendszeresek, egyértelműek, tárgyilagosak.
<p>Milyen visszajelzéseket ad a tanulóknak? Visszajelzései támogatják-e a tanulók önértékelésének fejlődését?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek elősegítik a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlesztését.

Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Szakmai és nyelvi szempontból igényes-e a nyelvhasználata (a tanulók életkorának megfelelő szókészlet, artikuláció, beszédsebesség stb.)?	<ul style="list-style-type: none"> • Munkája során érthetően, az intézményi pedagógiai programhoz igazodóan és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál. Szakmai és nyelvi szempontból is igényes nyelvhasználatra törekszik
Milyen módon működik együtt pedagógusokkal és a pedagógiai munkát segítő más felnőttekkel a pedagógiai folyamatban?	<ul style="list-style-type: none"> • A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat. A diákok érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel. A szakmai munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal. • A gyermekekkel, a tanulókkal történő együttműködés elveit és formáit az alkalmazott pedagógiai program és az intézményi dokumentumok keretei között a gyermekek, a tanulók személyiségfejlődését figyelembe véve alakítja ki és valósítja meg.
Reális önismerettel rendelkezik-e? Jellemző-e rá a reflektív szemlélet? Hogyan fogadja a visszajelzéseket? Képes-e önreflexióra? Képes-e önfejlesztésre?	<ul style="list-style-type: none"> • Igényli a pedagógiai munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott a szülő, a tanuló, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében. Iskolai tevékenységei során felmerülő /kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi. • A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.

Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Saját magára vonatkozóan hogyan érvényesíti a folyamatos értékelés, fejlődés, továbblépés igényét?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti. Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját. Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz. Különös gondot fordít az önképzésre, az olvasásra, a kultúra szépségeiben való megmerítkezésre, melyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival - annak erősségeivel és korlátaival - képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz. • Pedagógiai munkáját reflektivitás jellemzi.
<p>Mennyire tájékozott pedagógiai kérdésekben, hogyan követi a szakmában történeteket?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A pedagógiai feladatok megoldásában együttműködik pedagógustársaival, munkaközösségeivel, a nevelő-oktató munkát segítő munkatársaival, a gyermek, tanuló fejlődését támogató más szakemberekkel. • Fontos számára tudásának folyamatos megújítása, a megszerzett tudását a pedagógiai gyakorlatában eredményesen alkalmazza. Rendszeresen tájékozódik a szaktárgyára és a pedagógia tudományára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket. Aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek. Élő szakmai kapcsolatrendszer alakít ki az intézményen kívül is.
<p>Hogyan nyilvánul meg kezdeményezőképesége, felelősségvállalása a munkájában?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Munkavégzése pontos, megbízható. Képessége, szakértelme, érdeklődése szerint javaslatokkal segíti az intézményi fejlesztést. Részt vesz szakmai kooperációkban, problémafelvetéseivel, javaslataival kezdeményező szerepet vállal.

Egyházi elvárásoknak való megfelelés

Önértékelési szempontok	Elvárások
	<ul style="list-style-type: none"> • Rendszeresen látogatja a vasár- és ünnepnap i istentiszteleteket. • Hitében élő, áldozatkész tagja egyháznak. • Aktív tagja valamely konkrét egyházközségnek. • Az egyházmegye által elvárt rendszerességgel vesz részt lelkigyakorlatokon. • Nyitott az egyházi tanítás iránt, igénye és vágya a hitbeli ismeretekben való mind alaposabb elmélyülés. • Családi élete példamutató. • Az adott egyház törvényeinek elvárásai szerint éli életét. • Alakítja növendékei lelkét-szívét. • Nem pusztán ismereteket akar nyújtani, hanem legalább annyira értékeket közvetíteni. • Alkalmassá formálja tanítványait az egymás iránti szeretet gyakorlására. • Kiaknázza a tantárgyak lehetőségeit a keresztény személyiség kibontakoztatása érdekében. • Az értékek átadása közben az örök értékek felé is irányítja tanítványai figyelmét. • Formálja a diákok keresztény személyiségét, felelős keresztény életre ösztönzi őket. • A tananyagot lelkiismeretesen átadja, tantárgyát igyekszik megszerettetni. • Szavaival, tetteivel, egész lényével a keresztény értékek és a kettős szeretetparancs felé irányítja a gyermekek figyelmét - tanúságot tesz Krisztusról. • Egyéniségében megmutatkozik a kollégák tisztelete. • Kollégáitól elfogadja a tanácsokat, nyitott az együttgondolkodásra, kompromisszumra. • Együtt tud és akar dolgozni munkaközösségében, osztályában kollégáival. • Munkaközösségében méltányos és arányos teherviselést vállal. • Megfelelő problémamegoldó képességgel rendelkezik. • Kollégáival empatikus, toleráns. • Magatartásával és hozzáállásával segíti a konfliktushelyzetek megoldását. • A Magyar Katolikus Egyház közoktatási intézményeiben dolgozó pedagógusok számára készített Etikai Kódexet elfogadja és betartja.

Az intézményvezetővel szembeni intézményi elvárásrendszer

1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen módon biztosítja, hogy a tanulás a tanulói eredmények javulását eredményezze?	<ul style="list-style-type: none"> • Részt vesz az intézmény pedagógiai programjában megjelenő nevelési-oktatási alapelvek, célok és feladatok meghatározásában. • Együttműködik munkatársaival, és példát mutat annak érdekében, hogy az intézmény elérje a tanulási eredményekre vonatkozó deklarált céljait. • A tanulói kulcskompetenciák fejlesztésére, a tanulói eredmények javítására összpontosító nevelő- oktató munkát vár el.
Hogyan biztosítja a mérési, értékelési eredmények beépítését a tanulási-tanítási folyamatba?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményi működést befolyásoló azonosított, összegyűjtött, értelmezett mérési adatokat, eredményeket felhasználja a stratégiai dokumentumok elkészítésében, az intézmény jelenlegi és jövőbeli helyzetének megítélésében, különösen a tanulás és tanítás szervezésében és irányításában. • A kollégákkal megosztja a tanulási eredményességről szóló információkat, a központi mérési eredményeket elemzi, és levonja a szükséges szakmai tanulságokat. • Beszámolót kér a tanulói teljesítmények folyamatos mérésén alapuló egyéni teljesítmények összehasonlításáról, változásáról és elvárja, hogy a tapasztalatokat felhasználják a tanuló fejlesztése érdekében.
Hogyan biztosítja a fejlesztő célú értékelést, visszajelzést, reflektivitást az intézmény napi gyakorlatában?	<ul style="list-style-type: none"> • Irányításával az intézményben kialakítják a tanulók értékelésének közös alapelveit és követelményeit, melyekben hangsúlyosan megjelenik a fejlesztő jelleg. • Irányításával az intézményben a fejlesztő célú visszajelzés beépül a pedagógiai kultúrába.
Hogyan gondoskodik arról, hogy a helyi tanterv, a tanmenetek, az alkalmazott módszerek a tanulói igényeknek megfeleljenek, és hozzájáruljanak a továbbhaladáshoz?	<ul style="list-style-type: none"> • A jogszabályi lehetőségeken belül a helyi tantervet a kerettantervre alapozva az intézmény sajátosságaihoz igazítja. • Irányítja a tanmenetek kidolgozását és összehangolását annak érdekében, hogy azok lehetővé tegyék a helyi tanterv követelményeinek teljesítését valamennyi tanuló számára.
Hogyan működik a differenciálás és az adaptív oktatás az intézményben és saját tanítási gyakorlatában?	<ul style="list-style-type: none"> • Irányítja a differenciáló, az egyéni tanulási utak kialakítását célzó tanulástámogató eljárásokat, a hatékony tanulói egyéni fejlesztést. • Gondoskodik róla, hogy a kiemelt figyelmet igénylő tanulók (tehetséggondozást, illetve felzárkóztatást igénylők) speciális támogatást kapjanak. • Nyilvántartja a korai intézményelhagyás kockázatának kitétt tanulókat, és aktív irányítói magatartást tanúsít a lemorzsolódás megelőzése érdekében.

2. A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása

Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Hogyan vesz részt az intézmény jövőképek kialakításában?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A jövőkép megfogalmazása során figyelembe veszi az intézmény külső és belső környezetét, a folyamatban lévő és várható változásokat. • Szervezi és irányítja az intézmény jövőképek, értékrendjének, pedagógiai és nevelési elveinek megismerését és tanulási-tanítási folyamatokba épülését. • Az intézményi jövőkép és a pedagógiai program alapelvei célrendszere a vezetői pályázatában megfogalmazott jövőképpel fejlesztő összhangban vannak.
<p>Hogyan képes reagálni az intézményt érő kihívásokra, változásokra?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Figyelemmel kíséri az aktuális külső és belső változásokat, konstruktívan reagál rájuk, ismeri a változtatások szükségességének okait. • A változtatást, annak szükségességét és folyamatát, valamint a kockázatokat és azok elkerülési módját megosztja kollégáival, a felmerülő kérdésekre választ ad. • Képes a változtatás folyamatát hatékonyan megtervezni, értékelni és végrehajtani.
<p>Hogyan azonosítja azokat a területeket, amelyek stratégiai és operatív szempontból fejlesztésre szorulnak?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan nyomon követi a célok megvalósulását. • Rendszeresen meghatározza az intézmény erősségeit és gyengeségeit (a fejlesztési területeket), ehhez felhasználja a belső és a külső intézményértékelés eredményét.
<p>Milyen lépéseket tesz az intézmény stratégiai céljainak elérése érdekében?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Irányítja az intézmény hosszú és rövid távú terveinek lebontását és összehangolását, biztosítja azok megvalósítását, értékelését, továbbfejlesztését. • A stratégiai célok eléréséhez szükséges feladat meghatározások pontosak, érthetőek, a feladatok végrehajthatók.
<p>Hogyan teremt a környezete felé és a változásokra nyitott szervezetet?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan informálja kollégáit és az intézmény partnereit a megjelenő változásokról, lehetőséget biztosít számukra az önálló információszerezésre (konferenciák, előadások, egyéb források). • A vezetés engedi, és szívesen befogadja, a tanulás-tanítás eredményesebbé tételére irányuló kezdeményezéseket, innovációkat, fejlesztéseket.

Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan azonosítja erősségeit, vezetői munkájának fejlesztendő területeit, milyen az önreflexiója?	<ul style="list-style-type: none"> • Vezetői munkájával kapcsolatban számít a kollégák véleményére. • Tudatos saját vezetési stílusának érvényesítésében, ismeri erősségeit és korlátait. • Önértékelése reális, erősségeivel jól él, hibáit elismeri, a tanulási folyamat részeként értékeli.
Milyen mértékű elkötelezettséget mutat önmaga képzése és fejlesztése iránt?	<ul style="list-style-type: none"> • A tanári szakma és az iskolavezetés területein keresi az új szakmai információkat és elsajátítja azokat. • Vezetői hatékonyságát önreflexiója, a külső értékelések, saját és mások tapasztalatai alapján folyamatosan fejleszti. • Hiteles és etikus magatartást tanúsít. (Kommunikációja, magatartása a pedagógus etika normáinak megfelel.)
Időarányosan hogyan teljesülnek a vezetői programjában leírt célok, feladatok? Mi indokolja az esetleges változásokat, átütemezéseket?	<ul style="list-style-type: none"> • A vezetői programjában leírtakat folyamatosan figyelembe veszi a célok kitűzésében, a tervezésben, a végrehajtásban. • Ha a körülmények változása indokolja a vezetői pályázat tartalmának felülvizsgálatát, ezt világossá teszi a nevelőtestület és valamennyi érintett számára.

Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan osztja meg a vezetési feladatokat a vezetőtársaival, kollégáival?	<ul style="list-style-type: none"> • A munkatársak felelősségét, jogkörét és hatáskörét egyértelműen meghatározza, felhatalmazást ad. • A vezetési feladatok egy részét delegálja vezetőtársai munkakörébe, majd a továbbiakban a leadott döntési- és hatásköri jogokat ő maga is betartja, betartatja.
Hogyan vesz részt személyesen a humán erőforrás ellenőrzésében és értékelésében?	<ul style="list-style-type: none"> • Irányítja és aktív szerepet játszik a belső intézményi ellenőrzési-értékelési rendszer kialakításában (az országos önértékelési rendszer intézményi adaptálásában) és működtetésében; • Részt vállal a pedagógusok óráinak látogatásában, megbeszélésében. A pedagógusok értékelésében a vezetés a fejlesztő szemléletet érvényesíti, az egyének erősségeire fókuszál.

<p>Hogyan inspirálja, motiválja és bátorítja az intézményvezető a munkatársakat?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ösztönzi a nevelőtestület tagjait önmaguk fejlesztésére. A feladatok delegálásánál az egyének erősségeire épít. • Alkalmat ad a pedagógusoknak személyes szakmai céljaik megvalósítására, támogatja munkatársait terveik és feladataik teljesítésében.
<p>Hogyan tud kialakítani együttműködést, hatékony csapatmunkát a kollégák között?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktívan működteti a munkaközösségeket, az egyéb csoportokat (projektcsoport például intézményi önértékelésre), szakjának és vezetői jelenléte fontosságának tükrében részt vesz a team munkában. • Kezdeményezi, szervezi és ösztönzi az intézményen belüli együttműködések.
<p>Milyen módon biztosítja és támogatja az érintettek, a nevelőtestület, az intézmény igényei, elvárásai alapján kollégái szakmai fejlődését?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A továbbképzési programot, beiskolázási tervet úgy állítja össze, hogy az megfeleljen az intézmény szakmai céljainak, valamint a munkatársak szakmai karriertervének. • Szorgalmazza a belső tudásmegosztás különböző formáit.
<p>Hogyan vonja be a vezető az intézményi döntéshozatali folyamatba a pedagógusokat?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményi folyamatok megvalósítása során megjelenő döntésekbe, döntések előkészítésébe bevonja az intézmény munkatársait és partnereit. • A döntésekhez szükséges információkat megosztja az érintettekkel. • Mások szempontjait, eltérő nézeteit és érdekeit figyelembe véve hoz döntéseket, old meg problémákat és konfliktusokat.
<p>Mit tesz a nyugodt munkavégzésre alkalmas, pozitív klíma és támogató kultúra megteremtése érdekében?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Személyes kapcsolatot tart az intézmény teljes munkatársi körével, odafigyel problémáikra, és választ ad kérdéseikre. • Olyan tanulási környezetet alakít ki, ahol az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a tanulási folyamatot támogató rend jellemzi (például mindenki által ismert és betartott szabályok betartása). • Támogatja, ösztönzi az innovációt és a kreatív gondolkodást, az újszerű ötleteket.

5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása

Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan történik a jogszabályok figyelemmel kísérése?	<ul style="list-style-type: none"> Folyamatosan figyelemmel kíséri az intézmény működését befolyásoló jogi szabályozók változásait. A pedagógusokat az őket érintő, a munkájukhoz szükséges jogszabályi változásokról folyamatosan tájékoztatja.
Hogyan tesz eleget az intézményvezető a tájékoztatási kötelezettségének?	<ul style="list-style-type: none"> Az érintettek tájékoztatására többféle kommunikációs eszközt, csatormát (verbális, nyomtatott, elektronikus, közösségi média stb.) működtet. A megbeszélések, értekezletek vezetése hatékony, szakszerű kommunikáción alapul.
Hogyan történik az intézményi erőforrások elemzése, kezelése (emberek, tárgyak és eszközök, fizikai környezet)?	<ul style="list-style-type: none"> Hatékony idő- és emberi erőforrás felhasználást valósít meg (egyenletes terhelés, túlterhelés elkerülés, stb.). Hatáskörének megfelelően megtörténik az intézmény mint létesítmény, és a használt eszközök biztonságos működtetésének megszervezése (például sportlétesítmények eszközei, taneszközök).
Hogyan biztosítja az intézményvezető az intézményi működés nyilvánosságát, az intézmény pozitív arculatának kialakítását?	<ul style="list-style-type: none"> Az intézményi dokumentumokat a jogszabályoknak megfelelően hozza nyilvánosságra. A pozitív kép kialakítása és a folyamatos kapcsolattartás érdekében kommunikációs eszközöket, csatormákat működtet.
Hogyan biztosítja az intézményi folyamatok, döntések átláthatóságát?	<ul style="list-style-type: none"> Szabályozással biztosítja a folyamatok nyomon követhetőségét, ellenőrizhetőségét. Elvárja a szabályos, korrekt dokumentációt.
Milyen, a célok elérését támogató kapcsolatrendszer alakított ki az intézményvezető?	<ul style="list-style-type: none"> Személyesen irányítja az intézmény partneri körének azonosítását, részt vesz a partnerek képviselőivel és a partnereket képviselő szervezetekkel (például DÖK, szülői képviselet) történő kapcsolattartásban. Az intézmény vezetése hatáskörének megfelelően hatékonyan együttműködik a fenntartóval az emberi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.

Az intézmény keresztény szellemiségének kialakítása és megőrzése

Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Milyen módon biztosítja, hogy az iskola arculatát, nevelési-oktatási elveit meghatározza, életét áthassa a keresztény, katolikus szellemiség?</p>	<p>Az intézményi kulcsfolyamatok irányítása során kiemelt hangsúlyt helyez a keresztény nevelésre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Részt vesz az intézmény pedagógiai programjában megjelenő nevelési alapelvek, célok és feladatok meghatározásában. Odafigyel arra, hogy az iskola elvárásai hitbéli téren is reálisak, a tanulók életkorának megfelelőek legyenek. • Az iskolaelkészüléssel közösen tervezi meg a hitéleti programokat, tevékenységeket. Hangsúlyt fektetnek a keresztény, kiemelten a görögkatolikus hagyományok megismertetésére, az egyházi ünnepek előkészítésére, megünneplésére. Olyan lehetőségeket is kínálnak a tanulóknak, amelyek segítik hitük elmélyülését, tudatos vállalását, kereszténnyé válásukat. • Segíti a nevelőtestület tagjainak hitbéli és lelki fejlődését. Biztosítja lelkigyakorlatokon való részvételüket. Törekszik arra, hogy az intézmény munkatársi közösségében meghatározó legyen a keresztény értékrend. • Együttműködik munkatársaival, és keresztény életvitelével példát mutat annak érdekében, hogy az intézmény elérje a keresztény nevelésre vonatkozó deklarált céljait. • Irányításával a tanulók szülei megismerik a katolikus nevelési-oktatási elveket, amelyeket az intézmény képvisel. Igyekszik elérni, hogy elfogadják és támogassák azokat. • Fontosnak tartja, hogy a diákok megfelelő segítséget kapjanak hitünk alapjainak megismeréséhez, igyekszik biztosítani a hittan tanítás színvonalát.

Az intézménnyel szembeni elvárásrendszer

Pedagógiai folyamatok

Pedagógiai folyamatok	
Tervezés	
Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Hogyan valósul meg a stratégiai és operatív tervezés?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását. • Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló mérési, demográfiai, és más külső mutatók azonosítása, gyűjtése, feldolgozása és értelmezése alapján készülnek. Ezek segítik az intézmény jelenlegi és jövőbeni helyzetének megítélését. • A tervek elkészítése a nevelőtestület bevonásával történik, az intézmény munkatársainak felkészítése a feladatra időben megtörténik. • Biztosított a fenntartóval való jogszabály szerinti együttműködés. • Az intézményi önértékelési ciklust lezáró intézkedési terv és a stratégiai és operatív tervezés dokumentumainak összehangolása megtörténik. • Az éves munkaterv összhangban van a stratégiai dokumentumokkal és a munkaközösségek terveivel.
<p>Milyen az intézményi stratégiai terv és az oktatáspolitikai köznevelési célok viszonya; az operatív tervezés és az intézményi stratégiai célok viszonya?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény stratégiai dokumentumai az adott időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készülnek. • Az operatív tervezés a stratégiai célok hatékony megvalósulását szolgálja, és a dokumentumokban nyomon követhető.

Pedagógiai folyamatok	
Megvalósítás	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan történik a tervek megvalósítása?	<ul style="list-style-type: none"> • A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai). • Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok, a munkaközösségek és a diákönkormányzat bevonásával történik. • Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását. • Az intézményi pedagógiai folyamatok (pl. tanévre, tanulócsoportha tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt tanulási eredmények elérését, a szülők, tanulók és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését szolgálják.
Milyen az intézmény működését irányító éves tervek és a beszámolók viszonya?	<ul style="list-style-type: none"> • Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek. • A tanév végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő tanév tervezése. • A beszámolók szempontjai illeszkednek az intézményi önértékelési rendszerhez.
Milyen a pedagógusok éves tervezésének, és tényleges megvalósulásának a viszonya?	<ul style="list-style-type: none"> • A pedagógus, tervező munkája során figyelembe veszi az intézménye vonatkozásában alkalmazott tantervi, tartalmi és intézményi belső elvárásokat, valamint az általa nevelt, oktatott egyének és csoportok fejlesztési céljait. • A pedagógiai munka megfelel az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak. • A teljes pedagógiai folyamat követhető a tanmenetekben, a naplókban, valamint a tanulói produktumokban.

Pedagógiai folyamatok	
Ellenőrzés	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan működik az ellenőrzés az intézményben?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményi stratégiai alapdokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végeznek. • Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz. • Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat. • A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre. • Az ellenőrzések eredményeit felhasználják az intézményi önértékelésben és a pedagógusok önértékelése során is.

Pedagógiai folyamatok	
Értékelés	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan történik az intézményben az értékelés?	<ul style="list-style-type: none"> • Az értékelés tények és adatok alapján, tervezetten és objektíven történik, alapját az intézményi önértékelési rendszer jelenti. • Az intézményi önértékelési rendszer működését az intézmény vezetése irányítja, az önértékelési folyamatban a nevelőtestület valamennyi tagja részt vesz.
Milyen a pedagógiai programban meghatározott tanulói értékelés működése a gyakorlatban?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményben folyó nevelési-oktatási munka alapjaként a tanulók adottságainak, képességeinek megismerésére vonatkozó mérési rendszer működik. • A tanulók értékelése az intézmény alapdokumentumaiban megfogalmazott/elfogadott, közös alapelvek és követelmények (értékelési rendszer) alapján történik. • A pedagógusok az alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általuk megkezdett nevelési-oktatási folyamat elején megismertetik a tanulókkal és a szülőkkel. • Az intézményben a tanulói teljesítményeket folyamatosan követik, a tanulói teljesítményeket dokumentálják, elemzik, és az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsolják, szükség esetén fejlesztési tervet készítenek. • A tanuló eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak a tanulónak és szüleinek/gondviselőjének.

Pedagógiai folyamatok	
Korrekción	
Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Mi történik az ellenőrzés, mérés, értékelés eredményével? (Elégedettségmérés, intézményi önértékelés pedagógusértékelés, tanulói kompetenciamérés, egyéb mérések.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak elkészítése, módosítása során megtörténik az ellenőrzések során feltárt információk felhasználása. • Évente megtörténik az önértékelés keretében a mérési eredmények elemzése, a tanulságok levonása, fejlesztések meghatározása, és az intézmény –szükség esetén-a mérési-értékelési eredmények függvényében korrekciót végez. • Az intézmény a nevelési és tanulási eredményességről szóló információk alapján felülvizsgálja a stratégiai és operatív terveit, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő tanulók ellátására. • A problémák megoldására alkalmas módszerek, jó gyakorlatok gyűjtése, segítő belső (ötletek, egyéni erősségek) és külső erőforrások (például pályázati lehetőségek) és szakmai támogatások feltérképezése és bevonása természetes gyakorlata az intézménynek.

Személyiség-és közösségfejlesztés

Személyiségfejlesztés	
Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Hogyan valósulnak meg a pedagógiai programban rögzített személyiségfejlesztési feladatok?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A beszámolókból és az intézményi önértékelésben követhető az eredmények (különös tekintettel az osztályfőnökök tevékenységére, a diák-önkormányzati munkára, egyéni fejlesztésre). • Támogató szervezeti és tanulási kultúra jellemzi az iskolát. • A tanulók személyes és szociális képességeik felmérésére alkalmas módszereket, eszközöket, technikákat alkalmaznak a pedagógusok az intézményben.

<p>Hogyan fejlesztik az egyes személyes és képességeit tekintettel a figyelmet tanulóakra)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A pedagógusok módszertani kultúrája kiterjed a tanulók személyes és szociális képességeik fejlesztésére, és ez irányú módszertani tudásukat megosztják egymással. • A fejlesztés eredményét folyamatosan nyomon követik, s ha szükséges, fejlesztési korrekciókat hajtanak végre. • A fejlesztés megvalósulása nyomon követhető <ul style="list-style-type: none"> ○ az intézmény dokumentumaiban, ○ a mindennapi gyakorlatban (tanórai és tanórán kívüli tevékenységek), ○ DÖK programokban.
<p>Hogyan történik a tanulók szociális hátrányainak enyhítése?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A kiemelt figyelmet igénylő tanulók mindegyikénél rendelkeznek a pedagógusok megfelelő információkkal, és alkalmazzák azokat a nevelő, fejlesztő és oktató munkájukban. • Az intézmény vezetése és érintett pedagógusa információkkal rendelkezik minden tanuló szociális helyzetéről. • Az intézmény, támogató rendszert működtet: <ul style="list-style-type: none"> ○ Felzárkóztatást célzó egyéni foglalkozást szervez. ○ Integrációs oktatási módszereket fejleszt, és ezt be is vezeti. ○ Képzési, oktatási programokat, modelleket dolgoz ki vagy át, és működteti is ezeket. ○ Célzott programokat tár fel. ○ Kapcsolatot tart fenn valamely szakmai támogató hálózattal. ○ stb.
<p>Hogyan támogatják az önálló tanulást, hogyan tanítják a tanulást?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az önálló tanulás támogatása érdekében az intézmény pedagógiai programjával összhangban történik a nevelési-oktatási módszerek, eljárások kiválasztása vagy kidolgozása, és azok bevezetésének megtervezése. • Az alulteljesítő, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű tanulók megkülönböztetett figyelmet kapnak. • A pedagógusok az önálló tanúláshoz szakszerű útmutatást és megfelelő tanulási eszközöket biztosítanak, alkalmazva a tanulás tanítása módszertanát.

<p>Hogyan történik a tanulók egészséges környezettudatos életmódra nevelése?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a pedagógiai programban előírtak szerint a munkatervben szerepel, a beszámolókból követhető. • A tanórán kívüli tevékenységek alkalmával a tanulók a gyakorlatban alkalmazzák a téma elemeit.
<p>Személyiség-és közösségfejlesztés</p>	
<p>Közösségfejlesztés</p>	
<p>Önértékelési szempontok</p>	<p>Elvárások</p>
<p>Hogyan segíti az intézmény a tanulók együttműködését?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A stratégiai programokban és az operatív tervekben szereplő közösségfejlesztési feladatokat megvalósítja az intézmény. • A pedagógusok rendelkeznek a közösségfejlesztés folyamatának ismeretével, és az alapján valósítják meg a rájuk bízott tanulócsoportok, közösségek fejlesztését. • A beszámolókból követhetők az alapelvek és a feladatok megvalósításának eredményei, különös tekintettel az osztályfőnökök, a diákönkormányzat tevékenységére, az intézményi hagyományok ápolására, a támogató szervezeti kultúrára. • Az intézmény gondoskodik és támogatja a pedagógusok, valamint a tanulók közötti folyamatos információcserét és együttműködést.
<p>Az intézmény közösségépítő tevékenységei hogyan, milyen keretek között valósulnak meg?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Közösségi programokat szervez az intézmény. • Közösségi programokat szervez a diákönkormányzat. • A szülők a megfelelő kereteken belül részt vesznek a közösségfejlesztésben. • Bevonják a tanulókat, a szülőket és az intézmény dolgozóit a szervezeti és tanulási kultúrát fejlesztő intézkedések meghozatalába. • A részvétellel, az intézmény működésébe való bevonódással és a diákok önszerveződésének lehetőségeivel a tanulók és a szülők elégedettek.

Eredmények

Eredmények	
Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Milyen eredményességi mutatókat tartanak nyilván az intézményben?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény pedagógiai programjának egyik prioritása a tanulás-tanítás eredményessége. • Az intézmény partnereinek bevonásával történik meg az intézményi működés szempontjából kulcsfontosságú sikertényező indikátorok azonosítása. • Nyilvántartják és elemzik az intézményi eredményeket: <ul style="list-style-type: none"> ○ kompetenciamérések eredményei ○ tanév végi eredmények – tantárgyra, 2 évre vonatkozóan ○ versenyeredmények: országos szint, megyei szint, tankerületi szint, városi szint, települési szint ○ továbbtanulási mutatók ○ vizsgaeredmények ○ elismerések ○ lemorzsolódási mutatók (évismétlők, magántanulók, kimaradók, lemaradók) ○ elégedettségmérés eredményei (szülő, pedagógus) ○ neveltségi mutatók ○ stb. • Az országos kompetenciamérésen az intézmény tanulóinak teljesítményszintje évek óta (a háttérváltozók figyelembe vételével) emelkedik/a jó eredményt megtartják
<p>Milyen szervezeti eredményeket felmutatni az intézmény?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény kiemelt nevelési céljaihoz kapcsolódó eredmények alakulása az elvártaknak megfelelő. • Az intézmény nevelési és oktatási célrendszeréhez kapcsolódóan kiemelt tantárgyak oktatása eredményes, amely mérhető módon is dokumentálható (versenyeredmények, felvételi eredmények, stb.) • Az eredmények eléréséhez a munkatársak nagy többsége hozzájárul. • Az intézmény rendelkezik valamilyen külső elismeréssel.

<p>Hogyan hasznosítják a belső és külső mérési eredményeket?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény vezetése gondoskodik a tanulási eredményességről szóló információk nyilvánosságáról. belső • Az eredmények elemzése és a szükséges tanulságok levonása és visszacsatolása nevelőtestületi feladat. szakmai • A belső és külső mérési eredmények felhasználásra kerülnek az intézményi önértékelés eljárásában.
<p>Hogyan kísérik figyelemmel a tanulók további tanulási útját?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulókövetésnek kialakult rendje, eljárása van. • A tanulók további eredményeit felhasználja a pedagógiai munka fejlesztésére.

Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció

<p align="center">Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció</p>	
<p>Önértékelési szempontok</p>	<p>Elvárások</p>
<p>Milyen pedagógus szakmai közösségek működnek az intézményben, melyek a fő tevékenységeik?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményben a különböző szakmai pedagóguscsoportok együttműködése jellemző (szakmai) munkaközösségek, egy osztályban tanító pedagógusok közössége, fejlesztő csoportok. • A pedagógusok szakmai csoportjai maguk alakítják ki működési körüket, önálló munkaterv szerint dolgoznak. A munkatervüket az intézményi célok figyelembe vételével határozzák meg. • A szakmai közösségek vezetőinek hatás- és jogköre tisztázott. • Csoportok közötti együttműködésre is sor kerül az intézményben, amely tervezett és szervezett formában zajlik. • Az intézmény vezetése támogatja, ösztönzi az intézményen belüli együttműködések, és az intézmény céljainak elérése érdekében támaszkodik a munkájukra. • A munkaközösségek bevonásával történik a pedagógiai folyamatok megvalósításának ellenőrzése, értékelése.

	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulók nevelése-oktatása érdekében a szakmai közösségek tevékenységén túl a pedagógusok kezdeményezően együttműködnek egymással és a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel a felmerülő problémák megoldásában.
Hogyan történik a belső tudásmegosztás az intézményben?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményben magas színvonalú a szervezeti kultúra és a szakmai műhelymunka. • Az intézményben rendszeres, szervezett a belső továbbképzés, a jó gyakorlatok ismertetése, támogatása. • A belső tudásmegosztás működtetésében a munkaközösségek komoly feladatot vállalnak.
Hogyan történik az információátadás az intézményben?	<ul style="list-style-type: none"> • Kétirányú információáramlást támogató kommunikációs rendszert (eljárásrendet) alakítottak ki. • Az intézményben rendszeres, szervezett és hatékony az információáramlás és a kommunikáció. • Az intézmény él az információátadás szóbeli, digitális és papíralapú eszközeivel. • Az intézmény munkatársai számára biztosított a munkájukhoz szükséges információkhoz és ismeretekhez való hozzáférés. • Az értekezletek összehívása célszerűségi alapon történik, résztvevői a témában érdekeltek. • A munka értékelésével és elismerésével kapcsolatos információk szóban vagy írásban folyamatosan eljutnak a munkatársakhoz.

Az intézmény külső kapcsolatai

Az intézmény külső kapcsolatai	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Melyek az intézmény legfontosabb partnerei?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény pedagógiai programjával összhangban a vezetés irányításával megtörténik a külső partnerek azonosítása, köztük a kulcsfontosságú partnerek kijelölése. • A külső partnerek köre ismert az intézmény munkavállalói számára.

<p>Mi az egyes partneri kapcsolatok tartalma?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény az azonosított partnerekkel kapcsolatos tevékenységekről tartalomleírással is rendelkezik. • Az intézmény terveinek elkészítése során megtörténik, az érintett külső partnerekkel való egyeztetés. • Rendszeresen megtörténik a kiemelt, kulcsfontosságú partnerek igényeinek, elégedettségének megismerése. • Rendszeres, kidolgozott és követhető az intézmény panaszkezelése.
<p>Hogyan kapnak tájékoztatást a partnerek az intézmény eredményeiről?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény vezetése a jogszabályban előírt módon eleget tesz a tájékoztatási kötelezettségeinek. • Az intézmény a helyben szokásos módon tájékoztatja külső partereit (az információátadás szóbeli, digitális vagy papíralapú). • A partnerek tájékoztatását és véleményezési lehetőségeinek biztosítását folyamatosan felülvizsgálják, visszacsatolják és fejlesztik.
<p>Hogyan vesz részt az intézmény a közéletben (települési szint, járási/tankerületi szint, megyei szint, országos szint)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény részt vesz a különböző társadalmi, szakmai szervezetek munkájában és a helyi közéletben. • A pedagógusok és a tanulók részt vesznek a különböző helyi/regionális rendezvényeken. • Az intézmény kiemelkedő szakmai és közéleti tevékenységét elismerik különböző helyi díjakkal, illetve az ezekre történő jelölésekkel.

A pedagógiai munka feltételei

<p>A pedagógiai munka feltételei</p>	
<p>Tárgyi, infrastrukturális feltételek</p>	
<p>Önértékelési szempontok</p>	<p>Elvárások</p>
<p>Hogyan felel meg az infrastruktúra az intézmény képzési struktúrájának, pedagógiai értékeinek, céljainak?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény rendszeresen felméri a pedagógiai program megvalósításához szükséges infrastruktúra meglétét, jelzi a hiányokat a fenntartó felé. • Az intézmény rendelkezik a belső infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó intézkedési tervvel, amely figyelembe veszi az intézmény képzési struktúráját, a nevelőmunka feltételeit és pedagógiai céljait.

<p>Hogyan felel meg az intézményi tárgyi környezet a különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelésének, oktatásának?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény rendelkezik rendszeres igényfelmérésen alapuló intézkedési tervvel. • Arra törekszik, hogy az intézkedési tervnek megfelelő fejlesztés megtörténjen, és ehhez rendelkezésre állnak a megfelelő tárgyi eszközök.
<p>Milyen az IKT-eszközök kihasználtsága?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény az IKT eszközeit rendszeresen alkalmazza a nevelő-oktató munkájában, az eszközök kihasználtsága, tanórán való alkalmazásuk nyomon követhető.
<p>A pedagógiai munka feltételei</p>	
<p>Személyi feltételek</p>	
<p>Önértékelési szempontok</p>	<p>Elvárások</p>
<p>Hogyan felel meg a humán erőforrás az intézmény képzési struktúrájának, pedagógiai értékeinek, céljainak?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény rendszeresen felméri a szükségleteket, reális képpel rendelkezik a nevelő-oktató munka humán erőforrás - szükségletéről. • A humán erőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat idejében jelzi a fenntartó számára. • A pedagógiai munka megszervezésében, a feladatok elosztásában a szakértelem és az egyenletes terhelés kiemelt hangsúlyt kap. • A pedagógusok végzettsége, képzettsége megfelel a nevelő, oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak. • Az intézmény pedagógus továbbképzési programját az intézményi célok és szükségletek, az egyéni életpálya figyelembe vételével alakították ki. • A vezetők felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira.

A pedagógiai munka feltételei

Szervezeti feltételek	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen szervezeti kultúrája van az intézménynek, milyen szervezetfejlesztési eljárásokat, módszereket alkalmaz?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény vezetése személyesen és aktívan részt vesz a szervezeti és tanulási kultúra fejlesztésében. • Az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a közösen meghozott, elfogadott és betartott normák, szabályok jellemzik. • Az intézmény alkalmazotti közösségének munkájára, együttműködésére a magas szintű belső igényesség, hatékonyság jellemző. • Az intézmény munkatársai gyűjtik és megosztják a jó tanulásszervezési és pedagógiai gyakorlatokat az intézményen belül és kívül.
Milyen az intézmény hagyományápoló, hagyományteremtő munkája?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény számára fontosak a hagyományai, azok megjelennek az intézmény alapidokumentumaiban, tetten érhetők a szervezet működésében, és a nevelő-oktató munka részét képezik. • Az intézményben dolgozók és külső partnereik ismerik és ápolják az intézmény múltját, hagyományait, nyitottak új hagyományok teremtésére.
Hogyan történik az intézményben a feladatmegosztás, felelősség- és hatáskörmegosztás?	<ul style="list-style-type: none"> • A munkatársak felelősségének és hatáskörének meghatározása egyértelmű, az eredményekről rendszeresen beszámolnak. • A feladatmegosztás a szakértelem és az egyenletes terhelés alapján történik. • A felelősség és hatáskörök megfelelnek az intézmény helyi szabályozásában (SZMSZ) rögzítetteknek, és támogatják az adott feladat megvalósulását.
Hogyan történik a munkatársak bevonása a döntés-előkészítésbe (és milyen témákban), valamint a fejlesztésekbe?	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan megtörténik az egyének és csoportok döntés-előkészítésbe történő bevonása - képességük, szakértelmük és a jogszabályi előírások alapján. • Ennek rendje kialakított és dokumentált.

<p>Milyen az intézmény innovációs gyakorlata?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény munkatársai képességük, szakértelmük, érdeklődésük szerint javaslatokkal segítik a fejlesztést. • Az intézmény lehetőségeket teremt az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, fórumokra. • A legjobb gyakorlatok eredményeinek bemutatására, követésére, alkalmazására nyitott a testület és az intézményvezetés.
--	--

A Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott céloknak való megfelelés

<p>A Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott céloknak való megfelelés</p>	
<p>Önértékelési szempontok</p>	<p>Elvárások</p>
<p>Hogyan jelennek meg a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban megfogalmazott célok a pedagógiai programban?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény pedagógiai programja koherens a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban foglaltakkal. • A pedagógiai program a jogszabályi és tartalmi elvárásokkal összhangban fogalmazza meg az intézmény sajátos nevelési-oktatási feladatait, céljait.
<p>Hogyan történik a pedagógiai programban szereplő kiemelt célok operacionalizálása, megvalósítása?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény folyamatosan nyomon követi a pedagógiai programjában foglaltak megvalósulását. • Minden tanév tervezésekor megtörténik az intézmény tevékenységeinek, terveinek ütemezése, ami az éves munkatervben és más fejlesztési, intézkedési tervekben rögzítésre is kerül. • A tervek nyilvánossága biztosított. • A tervekben (éves munkaterv, továbbképzési terv, ötéves intézkedési terv) jól követhetők a pedagógiai program kiemelt céljaira vonatkozó részcélok, feladatok, felelősök, a megvalósulást jelző eredménymutatók. • A képzési és fejlesztési tervek elkészítése az eredmények

ismeretében, azokra épülve, annak érdekében történik, hogy a munkatársak szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak.

A tanítási módszerek, a nevelő-oktató munkát támogató papír alapú és digitális tankönyvek, segédanyagok kiválasztása és alkalmazása rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban történik.

Egyházi elvárásoknak való megfelelés

Elvárások

- Az intézmény arculatát, nevelési-oktatói elveit meghatározza, életét átítatja a katolikus szellemiség.
- Az iskolában a gyermek megfelelő segítséget kap, hogy megismerje a hit alapjait: a hit és erkölcsan oktatása színvonalas.
- Az iskolában a gyermek megfelelő segítséget és lehetőséget kap, hogy hite fejlődjön és elmélyüljön.
- Az iskola eredményesen segíti a tanulókat, hogy életpályát, hivatást válasszanak.
- Az iskola nem csupán ismereteket ad, hanem széles látókörű, a világban tájékozódni tudó emberekké neveli tanítványait.
- Az iskolában tanuló diákokra jellemző az együttműködés, együttérzés, tolerancia, előítéletmentesség.
- Az iskolában az oktatás és a nevelés személyre szóló: a pedagógusok ismerik a tanulók testi és szellemi képességeit, törődnek nem csak értelmi, de lelki fejlődésükkel is. Minden diák érezheti, hogy személyes gondjaival, problémáival, kérdéseivel van kihez fordulnia.
- Az iskola elvárásai magatartási, erkölcsi, hitbeli téren reálisak, a tanulók életkorának megfelelőek.
- Az erkölcsi nevelés kiemelt feladat az iskolában. A nevelők példájukkal, valamint tervszerűen is segítik a jellemformálódást. A tanulók megismerik az erkölcsi normákat, képessé válnak arra, hogy tudatosan vállalt értékrend szerint alakítsák életüket.

Befejező gondolatok

Az (ön)nevelésben az irány a fontos, nem pedig a sebesség.

Pedagógiai programunkat a helyi tantervvel együtt az új törvényi előírásoknak megfelelően átdolgoztuk. Természetesen sohasem mondhatjuk, hogy teljesen készen vagyunk. Mindig szükség van a változtatásokra, módosításokra, kiegészítésekre. Igyekszünk a kor igényeinek megfelelni, de leginkább az Isten akarata szerint szeretnénk hivatásunkat gyakorolni, a ránk bízott növendékek személyiségét fejleszteni, rájuk lélektől-lélekig hatni, hogy a nevelés-tanítás-tanulás folyamatában:

- Sikerélményt szerezzenek.
- Növekedjen a hitük.
- Erősödjön az önbizalmuk.
- Javuljon a viszonyuk a tanuláshoz.
- Növekedjen az aktivitás, a kreativitás az órákon.
- Rövidebb idő alatt és hatékonyabban legyenek képesek tanulni.

Sok sikerélmény és önbizalom kell ahhoz, hogy „szemünk fénye”, a gyermek, a lehető legtöbbet hozza ki magából. Ezek nélkül nem jön létre az ismeretszerzéshez szükséges aktivitás. Ha a gyermeket **ön maga teljesítményéhez mértén dicsérik**, akkor megtapasztalja az ismeretszerzéshez kapcsolódó pozitív élményt. Ekkor ér el arra a szintre, amikor a tanulás nem kellemetlen velejárója a gyerekkornak, hanem **kaland az ismeretlen felfedezésére!**

Honnan veszi egy pedagógus azt a vakmerőséget, hogy beleszól egy bontakozó élet formálásába? Erre a kérdésre sokan úgy válaszolnak, hogy ez valóban jogtalanság, s az iskola csak oktasson, nehogy megsértse a gyermek személyiségi jogait, szabadságát.

Hitünk más választ ad erre a kérdésre. Mi attól az Istentől kérünk segítséget pedagógusi munkánkhoz, Aki szabadságunk ajándékozója. Őt kérjük, hogy adjon nekünk tisztánlátást, türelmet, szeretetet, hogy a ránk-bízottakban minél tökéletesebben megvalósulhassanak az Ő minden emberi-elképzelést meghaladó tervei, álmai:

"Minden kínlódáson túl is csodálatos dolog embert formálni. Igazán isteni dolog, a teremtéshez hasonló leginkább, minden alkotás közt az Úristen a legsajátosabb munkáját osztja meg velem. A lélegzetem is elállt, mikor észrevettem tanítványaimon ujjaim nyomát. Ha szavam lepergett volna róluk, az természetes lett volna, de mikor hajlottak és formálódtak a kezemben, akkor megdöbbszint csodálkozással álltam meg. Csodálatos titok csírázik bennem. Mert igaz az is, hogy tőlem semmi sem telik, kegyelem nélkül csak kiaszott fű vagyok, nem kövér legelő. De igaz ez is: ha nem is minden, de sok minden rajtam fordul. Szabad és önálló vagyok, de csak addig, míg arra használom, hogy az Úristen rabja legyek.

Letérdelek Uram. Te formáld ki formáló kezeimet."

(Mónika naplója - Vigília, Bp. 1990.)

Utószó

A munka végéhez közeledve hála, öröm és remény jár át.

Hálával tartozunk a Gondviselésnek, hogy szabadságot, lehetőséget kaptunk katolikus intézmények alapítására, ezeken a szent helyeken sarjad a jövő Egyháza. Külön köszönet Kocsis Fülöp érsek - metropolita atyának, az alapító püspökünknek, aki minden lehetséges támogatást megadott az induláshoz, és Szocska Ábel püspök atyánknak, jelenlegi fenntartónknak, aki folyamatosan támogat bennünket, hogy a „mustármagból” sarjadt kis iskola és óvoda szépen fejlődhesen. Hálas vagyok közvetlen munkatársaimnak, akik azon fáradoznak, hogy ezen alapdokumentum az iskola és óvoda nemesedését szolgálja.

Öröm volt megtapasztalni a kollektív bölcsességet, azt, hogy nézőpontjaink, tapasztalataink milyen gyönyörűen kiegészítik egymást. Öröm volt megtapasztalni, hogy mindenki szívesen vállalta a rá háruló feladatot.

El bennem továbbra is a *remény*, hogy ezen Pedagógiai Program és Helyi Tanterv által intézményeink - óvodánk, iskolánk - szakmailag és lelkiségben is a későbbiekben is még jobban megerősödhetnek. Biztos vagyok abban, hogy ahol ilyen szép összefogás tapasztalható, ott az Isten segítségével és áldásával sem marad el.

Kívánom, hogy elkészült Pedagógiai Programunk és Helyi tantervünk, a hétköznapi alkalmazáson túl, szolgálja valamennyiünk hitünkben és pedagógus-hivatásunkban való megerősödését.

Alkotásunkat kísérje tovább az a Szentlélek, akinek megvilágosító hatalmát munkánk során oly sokszor megtapasztalhattuk.

Pedagógiai Programunk módosítására törvényi változás miatt: a 2020. szeptember elsejétől bevezetésre kerülő új NAT és az ahhoz illeszkedő kerettanterv alkalmazása miatt volt szükség.

Újfehértó, 2020. augusztus 27.

Pallai Ágnes
Pallai Ágnes
intézményvezető

LEGITIMÁCIÓ

A szülői munkaközösség (SZMK) a Pedagógiai Programot 2020. augusztus 27-én tartott SZMK értekezleten véleményezte és elfogadásra javasolja.

Újfehértó, 2020. augusztus 27.

.....
SZMK elnök

A diákönkormányzat (DÖK) a Pedagógiai Programot 2020. augusztus 27-én tartott gyűlésen véleményezte és elfogadásra javasolja.

Újfehértó, 2020. augusztus 27.

.....
DÖK elnöke

A nevelőtestület a Pedagógiai Programot 2020. augusztus 27-én tartott értekezletén megtárgyalta és elfogadta.

Újfehértó, 2020. augusztus 27.

.....
intézményvezető

A fenntartó az Istenszülő Oltalmáról Elnevezett Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola Pedagógiai Programját jóváhagyta.

Nyíregyháza, 2020. augusztus 28.

.....
fenntartó